

אֶלֶף - בֵּית,

והוא

ספר חנוך נערים,

ללמד בני ישראל ספר ולשון עבר.

מקחו שלשים ושישה קאפ' בסף.

ווי לנא

בדפוס ר' יוסף ראובן בר' מנחם מן ראם

תר"ט

Alphabet,

Hebräisches Elementarbuch,

von

Er. Erlaucht, dem Herrn Minister
der Volksaufklärung,

für

die Israelitischen Lehranstalten bestätigt.

Preis 36 Kop. Silber.
העברית הראשונה 12 כסף ז' א' ת"א נ"א 14

WILNA

Gedruckt bey N. M. N o m m a.

1849.

F, f, ph,	פ, פה,	ף	A,	a,	א,	א
Z, z,	צ, צה,	ץ	B,	b,	ב,	ב
Kk, Qq,	ק, קה,	ק	G,	g,	ג,	ג
R, r,	ר, רה,	ר	D,	d,	ד,	ד
SCH, sch,	ש, שח,	ש	H,	h,	ה,	ה
SZ, sz,	ס, סה,	ס	W,	w,	ו,	ו
TH, th,	ת, תה,	ת	S,	s,	ס,	ס
TH, s,	ת, סה,	ת	GH, gh,	ג, גה,	ג	ג
o,	ו, (ו)	ו	T,	t,	ט,	ט
a,	א, (א)	א	I,	i,	י,	י
ei,	עי, (ע)	ע	C,	c,	ס,	ס
e,	ע, א, ו, (ע)	ע	CH, ch,	כ, כה,	ך	ך
i,	י, יע, (י)	י	L,	ל, ל,	ל	ל
eu,	עו, (ע)	ע	M,	m,	מ,	מ
u,	ו, (ו)	ו	N,	n,	נ,	נ
au,	או, (א)	א	SZ, sz,	ס, סה,	ס	ס
ue,	ו, (ו)	ו	E,	e,	ע,	ע
			P,	p,	פ,	פ

3.

יש להזהר שלא להחליף האותיות הדומות זו לזו בכתב, כמו:
ב, ג, ד, ה, ו, ז, ח, ט, י, כ, ל, מ, נ, ס, ע, פ, צ, ק, ר, ש, ת.

4.

האותיות **ב, כ, פ, ת**, משתנות במבטא כשיש
 נקודה בהנה, והנקודה ההיא נקראת דגש.

5.

יש להנך הילדים להבדיל בין מבטא האותיות האלה הדומות מעט בהברתן:
א, ה, ב, ג, ד, ט, ח, ז, ש, ת.
חך.

6.

בשפת עבר יבטא איש את כל אחת מן האותיות הנזכרות, על חמשה
 פנים, כזה:

א, א, א, א, א, א

והסמנים האלה נקראים תנועות, או נקודות. אכן לאשר מבטא האותיות
 לפעמים נמשכות, ולפעמים נמהרות; לכן נולדו מהחמשה ההם עוד
 חמשה, לסמן את מהירות המבטא, כזה:

א, א, א, א, א, א

ונקראו הראשונות בשם אבות, או תנועות גדולות. והאחרונות בשם
 תולדות או תנועות קטנות; בסדר הזה:

תולדות

אבות

פֶּתַח ()
 סֶגֶל ()
 חֵירֶק קָטָן ()
 קָמֶץ חָטָף או קָטָן ()
 קוֹבֵץ ()

קָמֶץ גָּדוֹל ()
 צִירָה ()
 חֵירֶק ()
 חוֹלָם ()
 שׁוּרֶק מְלֵאפֹם ()

7.

כל אות עם תנועה או נקודה, כאשר נראה לפני זה, למען יבטא אותן האדם, נקראה הברה; אכן או בכללן לעזור לאות שנית, וגם שלישית ארביעית, אשר אין להן תנועה, להבטא יחדיו עמה; ובאופן הזה האותיות אשר אין להן תנועה מתחברות לה או מאחריה או מלפניה, או משני צדדיה יחדיו, כמו:

מאחרי האות הנקודה:

אָב בָּא, גַּד-דָּג, הָה, וּו, זָר רִז, חַל לַח,
טָל לָט, יַד דִּי, כֶּד דָּךְ, לֵץ צֵל, מָר רָם,
נָד דָּן, סָם מָם, עַד דַּע, פָּךְ כָּף, צָר רֵץ,
קָר בָּק, רָר, שֵׁשׁ, תֵּת תִּבְּךְ תִּשְׁתֵּי.

8.

מלפני האות הנקודה:

בָּךְ גָּדִי דָלִי וְלֹא זֶרֶה מְלֵה יִרְה פְּלִי לְמִי
מְחִי נִקְי סָחִי פְּרִי צְלִי קָחִי רְדִי שְׁבִי תְחִי.

9.

משני צדדיה:

בְּכָל גִּדְל דְּבֵר וְאִם זָכָר מִעַם יוֹן כְּלִיל לְבָד
מְרוֹם נִסְיָה סְגוֹר פְּנִים צָרוֹר קָרֵב רִבִּיד שְׁמִם
שְׁמֹאל תְּהוֹם.

10.

האות אשר אין עמה תנועה, מנוקדת בסימן כזה: והוא נקרא שָׁוָא; והנה

אם הוא בא לפני האות אשר עמה תנועה, או השוא נקרא ישוא נע, על שם שהוא נע וגר ממקומו; ואם אות השוא באה אחרי האות בעלת התנועה, או השוא נקרא ישוא נח, מפני שבו קץ וסוף ההברה; כמו בְּרִי-האות בִּי שוא נע; רִיב־האות בִּי שוא נח; אבל כמעט אין אות שואית אשר בסוף המלה שתהי מנוקדת בשוא לפי שמוכן מאליו, על כי אין כמעט אות הבאה בתנועה בסוף המלה, זולת ך ת ן (ה ח ע).

11.

האותיות א ה ח ע אינן מקבלות שוא נע לעולם; ואם יש הכרח אשר תהיינה מחוברות לאותיות שאחריהן או הן מנוקדות בחצי תנועה, היינו בתנועה עם שוא יחדיו, והוא נקרא חטף, על סימן מהירותו במבטא, כמו אֶבֶל אֶמֶת הָלוֹם חָרִי עֲנִי וכן יש חטף לכל שלש התנועות הקטנות ההנה חֲטַף פֶּתַח, חֲטַף סָגֹל, חֲטַף קָמִין, היינו שהתנועה הקטנה עוד תמחר במבטא, כאלו יחטפוה.

12.

האותיות הִיח ע, כאשר תבאנה בסוף המלה, מקבלות תנועת פתח - תמורת השוא הנח, על כי הנה רפויות ואינן נרגשות כל כך במבטא, והפתח ההוא נקרא פתח גנובה, על כי הוא נמחר גם כן מאד במבטא, על דרך החטף הבא תמורת השוא הנע: גְּבוּהַ רוּחַ נָע.

13.

באות ה, תבא לפעמים נקודה, להוראת חוזק הנשימה בעת יבטא אותה איש אחרי אות הבאה בתנועה: לָהּ בָּהּ, והיא נקראת מפיץ.

14.

האותיות א ה ו י כאשר תבאנה בלי תנועה אחר אחת מהתנועות הגדולות אינן נרגשות במבטא, כמו בָּא מָה בּוֹ מִי; ואז הן נקראות נח נסתר, היינו שהן כאלו בשוא נח ולא יבטא אותן האדם; אכן האות ן מהן תוכל להיות נח נסתר רק בבואה אחרי הולם ושורק, אבל היא נח

נראה כשתבא אחרי יתר התנועות, כמו ון גו פיו, וכן האות פ נח בסתר.
דק אחרי צידה וחידק, ונח נראה אחר יתר התנועות, כמו תי דלי גלוי.

13.

הַפֶּרֶה אֶחָת, או חבור הברות אשר הונחו לסימן איזה ענין או דבר, נקרא בשם מלה; ויש מלות משש הברות וגם שבע, כמו אָב, מֶלֶךְ, יִשְׂרָאֵל, הַיְשָׁמִים, וַיִּשְׂאֵהוּ, וּמִמְצָקוֹתֵיהֶם, וּמִתְחַבְּלוֹתֵיהֶם.

בֶּן, מִשְׁפִּיל, תַּפְאֶרֶת, לְמַדְרִיכָהוּ, בְּדָרְךְ, הַטּוֹב, לוֹ; אֲךְ
בָּנִים, בְּסִילִים, לְכַלְמָה, לְאַבּוֹתֵיהֶם, וּמֹרֶם, יְבוּשׁ, בָּם

ואציג למשל מלות בנות הברה אחת :

אָב אֵר אֵר אִו אָו אָה אָה אָט אִי אִי
אָר אִיר אֵל אֵל אֵם אֵם אֵן אָר אֵן
אִר אִישׁ אִישׁ אֵת אֵת .

**בָּא בֹא פֶגַע בְּדָה בּוּ בּוּ בִי בְךָ יֵל בֵּל בָּם
כֵּן בָּר בַּת בַּת .**

דױבֿ קױן דױר דױר די קױן דל דם קין ד
דעק דק דר דור דױש דת.

הוא תב הר הר קה תט חי תת תם תן ת
תם תר . וו .

בְּבִגְדֵי יָהּ זִיו זִיו זָךְ זֶלֶן זֶן זַע זֶר זֶרֶם זֶרֶם

חֹב חָג חוּג חֹד חָח חִי חִי חֶךְ חַל חַל חוּל
חִיל חָל חָם חָם חוּם חֵן חָף חֵץ חֶךְ חָשׁ חַת
חֹב מַח מִיט מִל מֶף מוּר .

יָד יָה יִז יִט יָך יָם יָף יֵשׁ .

כָּד כַּח כָּת כִּי כִי כָל כָּל כֵּן כֵּן כָּם כָּף כָּף
כֶּר כֶּר .

לֹא לָב לָג לָה לֹז לֹז לַח לֹט לִי לָךְ לָךְ לָע לֵץ .
מֹד מָה מוּט מִי מָךְ מָל מוּם מֶן מָם מוּף
מִיץ מֶק מֶר מָשׁ מַת .

נָא נִיב נָד נַח נוּן נִין נָם נָם נָם נָע נֶן
נִר נִיר .

סָא סָב סָג סָד סוּר סָח סָךְ סָל סָם סָם סִים
סָף סוּם סָר סִיר .

עָב עָב עוּג עַד עַד עוּד עִז עִז עִז עִי
עִי עַל עָם עָם עוּף עֵץ עַר עַר עַת .

פָּא פָּה פָּה פָּז פָּח פִּי פָּךְ פֶּן פָּם פָּר פָּת .
צָא צָב צָד צוּ צַח צִי צִל צֹאן צִיץ צֶק
צָר צָר .

קָב קוּ קַח קָט קִיא קָל קָם קוּ קִין קִין קִין
קִיר קִשׁ .

רַב רֵיב יֵד רֵז כֶּךְ רֵס רֵן רַע רֵץ רֵץ רַק
רַק רַר רֵשׁ.

שָׁב שָׁד שָׁד שָׁד שָׁא שָׁח שָׁט שָׁט שִׁי שִׁל
שִׁם שִׁם שֵׁן שֵׁע שִׁיר שִׁר שִׁש שִׁש שִׁת .
שָׂא שָׂב שָׂג שָׂד שָׂה שָׂח שָׂש שָׂם שָׂר .
תָּא תָּא תָּו תָּז תָּט תָּךְ תָּל תָּם תָּן תָּוף
תָּור תָּר תָּת .

ומלות שתי חברות עד שבעה תמצא אחת הִנֵּה ואחת הִנֵּה על
פני הספר :

כל המלות העבריות תתחלקנה על פי המקום והזמן והקשור אשר
ביניהן לשלש מחלקותיהן שהן תשע — . א) , כל העולם וכל הענינים אשר
יתן האדם את לבו לחשוב בהם יִהְיוּ לשנים , אשר החצי האחד מהם נמצא
במקום , והשני בזמן ; הִיָּינוּ : או שהם לעיני האדם דברים ש נ מ צ א ים
עומדים וקיימים תחת השמש , או שהמה פעולות ש יוֹעֵשׂוּ תחת השמש ,
ההשתנות בהולדה והפסד ; לכן כל הדברים הנגבלים במקום נקראים
עצמים , לפי שהם דברים עומדים בפני עצמם , וחוש האדם יוכל להשיגם
גם מבלי התקשרותו בדבר אחר , כמו מים , אש , רוח , אדמה ;
ולכל הדברים האלו השונים איש מרעהו קרא האדם שמות השונות ג"כ
אשה מרעותה , והיו לו לאותות מדי דברו בם לאיש אחר , כי בחשבו
בשם הדבר יראה לנגד עיניו תמונת הדבר ההוא אשר יתאר לרעהו
במלה ומלה ; ולזאת השמות הן אשר נתנו לדברים העצמים יקראו מאת
החכמים והסופרים שמות העצמים , שם לדבר עצמי , שם העצם ,
והמדקדקים יקראו לו : שם .

ב) כל הענינים הנגבלים בזמן נקראים פעולות , לפי שהם
מיעשים אשר יעשו בכח עצם , וחוש האדם יוכל להשיגם רק בהתקשרותם
לדבר עצמי באופן תולדת דבר מתוך דבר , כמו : הימים והנהרות יקוּ ,

האֵת מבוֹעֶרֶת, הָרוּחַ סוֹעֵר, וְהָאָדָמָה תִּצְמִיחַ, וְכוּ'; וְגַם לִהְיֶה קִרְאָה
הָאָדָם שְׁמוֹתָ עַל פִּי הַפֶּרֶדֶם בְּאֵיכוֹת פִּי־לֹוֹתֶיהֶן, וְהַשְׁמוֹת הָאֵלֹה נִכְלָלוּ
יַחַד בְּמִלּוֹת שֵׁם הַפְּעוּלָה, הַפֶּעַל; וְהַמְדַּקְדָּקִים יִקְרְאוּ לוֹ פֶּעַל.

(ג) וְאַהֲרִי אֲשֶׁר רָאִינוּ אֵיךְ הוֹסִדֵּר שֵׁם הָעֵצִים וְשֵׁם הַפְּעוּלָה בְּכָל
לִשׁוֹן וְלִשׁוֹן, נִסּוּב לִלְכַּת אֶל הַמִּלּוֹת הַהֵנָּה הַבָּאוֹת לְהוֹרֹת הַתְּקַשְׁרוֹת
וְחִבּוּר הַדְּבָרִים הַנִּמְצָאִים בְּמָקוֹם וּבְזֶמֶן כְּמוֹ: אִזּוּ, לִפְנֵי, פֹּה; הַמִּלּוֹת הַהֵנָּה
יִקְרְאוּ מֵאֵת הַחֲכָמִים וְהַסּוֹפְרִים בְּשֵׁם מִלּוֹת הַקִּישוֹר, וְהַמְדַּקְדָּקִים יִקְרְאוּ
לָהֶן בְּשֵׁם חֲבִלָּלִי: מִלָּה. וְאַמֶּכֶן נִמְצָאִים בִּידְרִינוּ: (א) שֵׁם הָעֵצִים (ב) שֵׁם
הַפְּעוּלָה (ג) שֵׁם הַקִּישוֹר, אוֹ כֹּאשֶׁר יִקְרְאוּ לָהֶן הַמְדַּקְדָּקִים: שֵׁם,
פֶּעַל, מִלָּה.

וּמִשְׁלֶשֶׁת מִיָּנִי מִלּוֹת הַהֵנָּה תִּצְאָנָה תִּשְׁעוּ, כִּי (א) שֵׁם הָעֵצִים
יִתְחַלֵּק לְאַרְבַּעָה חֲלָקֵי הַדְּבָר (1) שֵׁם הָעֵצִים לְבַד, כְּמוֹ אֵשׁ, מִיָּם, קֶרֶשׁ,
רוּחַ, עֶפֶר, אָדָם, בְּהֵמָה, עֵץ, אֶבֶן, בֵּית, כֶּסֶף, מִטָּה, שׁוֹלְחָן, חֲכָמָה, גְּבוּרָה,
עֲצָה, דַּעַת, יִלְדוּת, בְּחִירוּת, זִקְנָה, עֲמָל, הִבֵּל; (2) שֵׁם הַתּוֹאֵר הוּא שֵׁם
מוֹרָה עַל אִיזָה עֵצִים, אִיזָה תּוֹאֵר אוֹ מַעֲלָה אוֹ סִימָן פְּרָטִי, כְּמוֹן חֶכֶם,
חֲכָמָה, גְּדוֹל, גְּדוּלָה, מִזֵּב, מִזְבֵּחַ, יָפֶה, יָפָה, נָעִים, נְעִימָה; (3) שֵׁם
חֲמִסְפָּר הוּא בֹא לְהוֹרֹת כְּמֵה גּוֹפִים וּפְרָטִים בְּשִׁמּוֹת הָעֵצִים אֲשֶׁר מֵהֶם
גִּדְּבָר—כְּמוֹ עֶשְׂרֵת הַדְּבָרֹת, מֵאָה אִישׁ, אֶלֶף שָׁקֶל, לְמֵאוֹת וּלְאַלְפִים;
(4) שֵׁם הַגּוֹף הַבֹּא לְהוֹרֹת אֵת גּוֹף הָעֵצִים בַּעַת הַדְּבָר, אִם הוּא הַמְדַּבֵּר
אוֹ הַשּׁוֹמֵעַ אוֹ צִדְדִי, הֵינּוּ כֹאשֶׁר יֹאמְרוּ הַמְדַּקְדָּקִים אוֹ הוּא מְדַבֵּר
בַּעֲדוֹ אוֹ נֹכַח אוֹ נִסְתָּר; דִּ"מ אֲנִי אֲנַחְנוּ—מְדַבֵּר בַּעֲדוֹ; אַתָּה אַתָּה,
אַתָּם אַתָּם, נֹכַח; הוּא הוּא, הֵם הֵן, גִּסְתָּר. וּלְפַעְמִים יִבּוֹאוּ בְּמָקוֹם הַמִּלּוֹת
הַהֵנָּה אוֹתִיּוֹת הַכְּנוּיִים, דִּ"מ עֲבָדוֹ עֲבָדְךָ וְכוּ';

(ב 5) הַפֶּעַל אֵינָנו מִתְחַלֵּק. (ג) שֵׁם הַקִּישוֹר אוֹ הַמִּלָּה מִתְחַלֵּק
לְאַרְבַּעָה חֲלָקִים (6) תּוֹאֵר הַפֶּעַל הַבֹּא לְהַגְבִּיל אֶת הַזֶּמֶן וְאֵת הָאֵיכוֹת
אֲשֶׁר לַפְּעוּלָה; (7) הַהַגְבִּלָּה, הֵינּוּ הַגְּבִלָּת הַמָּקוֹם אֲשֶׁר לַפְּעוּלָה; (8) מִלּוֹת
הַחִבּוּר הֵינּוּ קִישוֹר הָעֲנִינִים; (9) מִלּוֹת הַקְּרִיאָה. וְבוֹה תִּמוֹ כָּל חֲלָקֵי
הַדְּבָר לְעִבּוּר עַל פְּנֵינוּ וְיִבּוֹאֲרוּ אֶחָד אֶחָד עַל מָקוֹמוֹ.

להבדיל בין שין הימין ובין שין השמאל נציב בזה רוב המלות הנפרדות אשה מרעותה בהוֹדָאתָן על פי השתנות השין בשין.

שין שמאלי שֵׁאֵר	שאר לא ימצא בבתים . (שמות י"ב , י"ט)
	כל שאר וכל דבש . (ויקרא כ' , י"א)
שין ימיני שֵׁאֵר	את שאר העיר . (דברי הימים א י"א , ח')
שֵׁאֵרִית	לשום לכם שארית בארץ . (בראשית מ"ה , ו')
שֵׁאֵר	אל כל שאר בשרו . (ויקרא י"ח , ו')
	ועבר שארו אכזרי . (משלי י"א , י"ז)
שֵׁאֵרָה	שארה הנה . (ויקרא י"ח , י"ז)
שֵׁאֵרָה	שארה כסותה . (שמות כ"א , יו"ד)
שֵׁאֵת	השאת והשבר . (איכה ג , מ"ז)
שֵׁאֵת שין שמאלי	אם תיטיב שֵׁאֵת . (בראשית ד' , ז')
	שֵׁאֵת או ספחת . (ויקרא י"ג , ב')
שֵׁבֶךְ	תחת שובך האלה . (שמואל ב' י"ח , ט'). וכן בסבך בקרניו . (בראשית כ"ב , י"ג) ושין כמו סמך.
שין ימיני שׁוֹבֵךְ	ושובך שר צבא הדרעור . (שמואל ב' י' , ט"ז)
שֵׁבַע	שבע שנים נבנתה . (במדבר י"ג , כ"ב)
שֵׁבַע	מלא שבע זאת . (בראשית כ"ט , כ"ז)
שִׁבְעָה	והקמתי את השבעה . (בראשית כ"ז , ג')
הַשִּׁבְעַ	או הַשִּׁבְעַ שִׁבְעָה לְאָסוֹר אֶפְרַיִם עַל נַפְשׁוֹ . (במדבר ל' , ג')
שין שמאלי שֵׁבַע	שבע גדול בכל ארץ מצרים . (בראשית מ"א , ט)
שֵׁבַע	זקן ושבע . (בראשית כ"ה , ח')
שֵׁבַע	שבע שמחות את פניך . (תהלים מ"ז , י"א)
שִׁבְעָה	שבעה ברעות נפשי . (תהלים פ"ח , ד')
שין ימיני שִׁבְרָה	חרפה שברה לבי . (תהלים ס"ט , כא)
שִׁבְרָה	כי שבר דלתות נחשת . (תהלים ק"ז , יז)

לפני שבר גאון . (משלי פ"ו , י"ח)	שָׁבַר	
ושברה כשבר נבל . (ישעיה למד , י"ד)	שָׁבַר	
ובשברון מתנים . (יהזקאל כ"א , י"א)	שָׁבַרֹן	
ואחי שובר בחומת ירושלים . (נחמיה ב' י"ג)	שָׁבַר	שין שמאלי
ובתלמוד סבר למימר .		
שברו על ה' אלהיו . (תהלים קמ"ו , ה')	שָׁבַר	
עיני כל אליך יִשְׁבְּרוּ . (תהלים קמ"ה , ס"ו)	שָׁבַר	
ואשנה הרבה מאד . (שמואל א' ד"ו , כ"א)	שָׁנָא	שין ימיני
שגיאות מי יבין . (תהלים י"ט , י"ג)	שָׁגִיאוֹה	
כארו בלבנון ישגה . (תהלים צ"ב , י"ג)	שָׁגָא	שין שמאלי
כי תשניא פעלו , הן אל שניא . (איוב ל"ו כ"ד כ"ו)	שָׁנִיא	
על שגגתו אשר שגג . (ויקרא ה' , י"ח)	שָׁגַג	שין ימיני
טרם אענה אני שוגג . (תהלים קי"ט , ס"ו)	שָׁגַג	
אתי תג' משוגתי . (איוב י"ט , ד')	מְשֻׁגָּה	
שגיון לדוד . (תהלים ז' , א')	שָׁגִיוֹן	
לא נשוג אחור . (שמואל ב' א' , כ"ב)	שָׁוַג	שין שמאלי
סוגה בשושנים . (שה"ש ז' , ג')	סוּג	
מדרכיו ישבע סוג לב . (משלי י"ד , י"ד)	שָׁוַג	
גם תנין חלצו שד . (איכה ד' , ג')	שָׁד	שין ימיני
ומה שדים כי אינק . (איוב ג' , י"ב)	שָׁדִים	
יזבתו לשדים לא אלוה . (דברים ל"ב , י"ז)	שָׁד	
ואת בנותיהם לשדים . (תהלים ק"ו , ל"ו)	שָׁדִים	
כשד משדי יבוא . (ישעיה י"ג , ו')	שָׁד	
ושדת אתם בשיד . (דברים כ"ו , ב')	שָׁד	שין שמאלי
ועמק השדים כארת בארת חמר . (בראשית י"ד , י')	שָׁדִים	
שדה ושדות . (קהלת ב' , ח')	שָׂדֶה	שין ימיני
שם נפל שדוד . (שופטים ה' , יכ"ז)	שָׁדַד	

והשודר שודר . (ישעיה כ"א , ב')	שֹׁדֵר	
אני אל שדי . (בראשית י"ז , א')	שְׁדִי	
ישדר לו יעקב . (הושע י' , י"א)	שֹׁדֵר	שין שמאל
יפתח וישדר אדמתו . (ישעיה כ"ה , כ"ד)	שֹׁדֵה	
על תלמי שדי . (הושע י' , ד')	שְׁדִי	
הלכו שבי לפני צר . (איכה א' ה')	שֹׁבָה	שין ימיני
אברהם שב למקמו . (בראשית י"ח , ל"ג)	שׁוּב	
גם שב גם ישיש בנו . (איוב ט"ו , י')	שׁוּב	שין שמאל
ותשוה עלי נפשי . (איכה ג' , כ')	שׁוּחַ	שין ימיני
(כור לו קבר) , ברו שוחה לנפשי . (ירמיה י"ח , ד')	שׁוּחָה	
(סנטס וססקס) , ויצא יצחק לשוח בשדה . (בראשית כ"ד , ס"ג)	שׁוּחַ	שין שמאל
ותגרע שיחה לפני אל . (איוב ט"ו , ד')	שִׁיחָה	
אוצר בשיחי ואהימה . (תהלים נ"ה , ג')	שִׁיחַ	
(פנינו נמיחה) , וכל שיח השדה . (בראשית ב' , ה')	שִׁיחַ	
שמו העם ולקמו . (במדבר י"א , ח')	שׁוּמַ	שין ימיני
כל תפשי משומ . (יחזקאל כ"ז , כ"ט)	מְשׁוּמַ	
מכל סביבתם השאמים אותם . (יחזקאל ד"ח , כ"ד)	שְׁאָמַ	
שמה מעליו ועבר . (משלי ד' , ט"ו)	שֹׁמָה	שין שמאל
ושחממה שמים העמיקו . (הושע ה' , יג')	שֹׁמִים	
איש איש כי תשמה אשתו . (במדבר ה' , י"ב)	תְּשֻׁמָה	
ואת כי שטית . (במדבר ה' , כ')	שֻׁמָה	
(פנינו גדר) , הנני שוף את דרכך . (הושע ב' , ח')	שׁוּף	
אתה שכבת בעדו . (איוב א' , י')	שִׁכַּת	
שוכת עצים . (שופטים ט' , מ"ח)	שִׁכָה	
והיו לשכים בעיניכם . (במדבר ל"ג , ה')		
כשך חמת . (אסתר ב' , א')	שִׁכָךְ	שין ימיני
ונשכבו המים . (בראשית ח' , א')		
(לשון עפס) , לשום לבם שארית בארץ . (בראשית מ"ה , ז')	שִׁלִם	שין שמאל

ועיניך שים עליו . (ירמיה ל"ט , י"ב)	שִׁים	
שם שָׁם לוֹ חָק וּמִשְׁפָּט . (שמות ט"ו , כ"ה)	שָׁם	
ואת הבצלים ואת השומים . (במדבר י"א , ה')	שֹׁם	שין ימיני
נעשה לנו שָׁם . (סראשית י"א , ד')	שָׁם	
שָׁם שָׁם לוֹ חָק וּמִשְׁפָּט . (שמות ט"ו , כ"ה)	שָׁם	
אשר שר לה' . (תהלים ד' , א')	שֹׁר	
אשורנו ולא קרוב . (במדבר כ"ד , י"ז)	שֹׁר	
שירו לה' שיר־חדש . (תהלים צ"ו , א')	שִׁיר	
לא תשורני עין . (איוב כ"ד , ט"ו)	תִּשְׁוֹרְנִי	
שור או כשב . (ויקרא י"ז , ג')	שֹׁר	
באלהי אדלג שור . (שמואל ב' כ"ב , ל')	שֹׁר	
(ענין ממשלה) , וישר אבימלך . - (שופטים ט' , כ"ב)	שֹׁר	שין שמאלי
וישר במגדל . (דברי הימים א' כ' , ג')	שֹׁר	
אם יתגדל המשור . (ישעיה י' , ט"ו)	מִשְׁוֹר	
ושם חמה שורה ושערה נסמן . (ישעיה כ"ה , כ"ה)	שֹׁרָה	
ובאונו שרה את אלהים . (הושע י"ב , ד')	שֹׁרָה	
	יִשְׂרָאֵל	
שוקיו עמודי שש . (שה"ש ה' , ט"ו)	שִׁישׁ	שין ימיני
ואבני שיש לרב . (דברי הימים א' כ"ט , ב')	שִׁישׁ	
בגדי שש . (בראשית מ"א , מ"ב) . ויש עוד מלה	שִׁישׁ	
שִׁישׁ שענינה מספר , שש שנים . (שמות כ"א , ב')		
פרו שושן . (מלכים א' ד' , כ"ו) ושם כלי זמר , למנצח	שֹׁשֶׁן	
על שושנים . (תהלים מ"ה , א') ושם עיר , בשושן		
הבירה . (אסתר א')		
כשושנה בין החותים . (שיר השירים ב' , ב')	שֹׁשְׁנָה	
שוש איש ברה . (ישעיה ס"א , י')	שֹׁשׁ	שין שמאלי
שִׁישִׁי וְשִׁמְחִי . (איכה ד' , כ"א)		
ושאבתם מים בששון . (ישעיה י"ב , ג')	שִׁשְׁוֹן	

מְשׁוֹשׁ	כל בתי משוש.	(ישעיה ל"ב, י"ג)
שִׁין ימיני	שחי ונעברה.	(ישעיה נ"א, כ"ג)
שְׁחָח	תחתיו שחחו עזרי רהב.	(איוב ט', י"ג)
שָׁח	ושח רום אנשים.	(ישעיה ב', י"א)
שִׁין שמאלי	כאשר יפרש השחה לשחות.	(ישעיה כ"ה, י"א)
שִׁין ימיני	שחחו עזרי רהב.	(איוב ט', י"ג)
שָׁחַח	מה תשתוחח נפשי.	(תהלים מ"ב, ו', י"ב)
שְׁחִימָה	ושחמתם בזה.	(שמואל א' י"ד, ל"ד)
שִׁין שמאלי	ואשחט אתם.	(בראשית מ', י"א)
שִׁין ימיני	ושחקת ממנה הדק.	(שמות ל', ל"ו)
שָׁחַק	וכשחק מאזנים נחשבו.	(ישעיה מ', ט"ו)
שָׁחַק	כי מי בשחק יערוך לה'.	(תהלים פ"ט, ז')
שִׁין שמאלי	ושחק ואין נחת.	(משלי כ"ט, ט')
שָׁחֹק	או ימלא שחוק פיני.	(תהלים קכ"ו, ב')
שִׁין ימיני	במדבר ארו שמה.	(ישעיה מ"א, י"ט)
שָׁמִים	ועצי שמים.	(שמות כ"ה, ה')
שִׁין שמאלי	וישטם עשו את יעקב.	(בראשית כ"ז, מ"א)
מִשְׁטָמָה	משטמה בבית אלהיו.	(הושע ט', ח')
שָׁטַן	תחת אהבתי ישטנוני.	(תהלים ק"ט, ד')
שָׁטַן	אין שטן.	(מלכים א' ה', י"ח)
שָׁטְנָה	כתבו שטנה.	(עזרא ד', ו')
שִׁין ימיני	משוט בארץ.	(איוב א', ז')
שָׁטַט	שוט לסוס.	(משלי כ"ו, ג')
שָׁטְמִים	אבי יסר אתכם בשוטמים.	(מלכים א' י"ב, י"א)
שָׁטְמִים	היו שטמים לך.	(יחזקאל כ"ז, ח')
שִׁיבָה	(ענין שני וגלות), את שיבת ציון.	(תהלים קכ"ו, א')
שָׁבַת	לשבת אברם.	(בראשית ט"ז, ג')
שִׁיבָה	בשיבתו במחנים.	(שמואל ב' י"ט, ל"ג)

שין שמאלי	שִׁיבָה	מפני שיבה תקום .	(ויקרא י"ט , ל"ב)
	שָׁבַל	שם . ל.	(נחמיה ח' , ח')
	שָׁבַל	יבון לשָׁבַל מִלִּידָה .	(משלי כ"ג , ט')
	שָׁבָלוֹת	כמו סבלות הללות ושכלות .	(קהלת א' , י"ז)
שין ימיני	שָׁבַל	ושָׁבָלָה אין בהם .	(שיר השירים ד' , ב')
	שָׁבָלָה	שכלה נשים חרבך .	(שמואל א' ט"ז , ל"ג)
	שָׁבוֹל	שכול ואלמן .	(ישעיה ט"ז , ט')
	שָׁבָן	ובין כתפיו שכן .	(דברים ל"ג , י"ב)
שין שמאלי	שָׁכִין	(כלי החומר) , ושמת שכין בלעד .	(משלי כ"ג , ב')
שין ימיני	שָׁכַךְ	(ענין הסקט והנחם מנעק ודעק) וישכו המים .	(בראשית ח' , א')
	כְּשָׁךְ	כשך חמת המלך אחשוורוש .	(אסתר ב' , א')
	שָׁכַר	ויחשבה עלי לשכרה .	(שמואל א' , י"ג)
	שָׁכְרוֹן	שכרון ויגון .	(יחזקאל כ"ג , ל"ג)
שין שמאלי	שָׁכִיר	אם שכיר הוא .	(שמות כ"ב , י"ד)
	שָׁכִירָה	בתער השכירה .	(ושעיה ד' , כ')
	שָׁכַר	שכרה הרבה מאד .	(בראשית ט"ו , א')
	שָׁכַר	וזרע צדקה שכר אמת .	(משלי י"א , י"ח)
שין ימיני	שָׁכַר	יין ושכר אל תשות .	(ויקרא י' , ט')
שין שמאלי	שָׁבַל	שכל דוד , (ענינו סלחה) .	(שמואל א' י"ח , ל')
	שָׁבַל	ומצא חן ושכל טוב .	(משלי ג' , ד')
	שָׁבַל	שָׁבַל את ידיו , וענינו הקב את ידיו בשָׁבַל טוב ,	
		בכונה עשה .	(בראשית מ"ח , י"ד)
	הַשְׁבִּיל	(ג"כ ענינו חכמה) ונחמר העץ להשביל .	(בראשית ג' ,
שין ימיני	שָׁלוֹ	שָׁלוֹ הייתי .	(איוב ט"ז , י"ב)
	שָׁלוֹה	טוב פת חרבה ושלוחה בה .	(משלי י"ז , א')
	שָׁלָה	אל תשַׁלָּה אתי .	(מלכים ב' ד' , כ"ח)
שין שמאלי	שָׁלוֹ	מין חרס , ותעל השלו .	(שמות ט"ו , י"ג)
	שָׁלוֹיִם	ויגו שלֹוִיִם .	(במדבר י"א , ל"א)

וַיִּכְהוּ שֵׁם הָאֱלֹהִים הַשֵּׁל. (שְׁמוּאֵל ב' ו', ו')	שֵׁל	שֵׁן יְמִינִי
שֵׁל נֶעְלִיד מֵעַל רִגְלִיד. (שְׁמוֹת ג' ה') (עֵינֵי הַסָּרִס)	שֵׁל	
עַל שֵׁה עַל שְׁלֹמָה. (שְׁמוֹת כ"ב, ח')	שְׁלֹמָה	שֵׁן שְׁמוּאֵל
שְׁמִלְתָּךְ לֹא בִלְתָּה. (דְּבָרִים ח' ד')	שְׁמִלְתָּה	
שֵׁשׁ עָשָׂר פָּרָטִי, וְכֹה תַחֲזוּ בַשּׁוֹלְמִית. (שְׁה"ש ז', א')	שְׁוֹלְמִית	שֵׁן יְמִינִי
וַיִּשֶׂם לָךְ שְׁלֹום. (בְּמִדְבָּר ו', כ"ו)	שְׁלֹום	
כִּי לֹא שָׁלֵם עֹון הָאֲמֹרִי. (בְּרֵאשִׁית ט"ו, מ"ז)	שָׁלֵם	
(וַעֲנִין שְׁלֵם נִכְרִיאוֹת) וַיָּבֹא יַעֲקֹב שְׁלֵם. (בְּרֵאשִׁית ל"ג, י"ח)		
אֲבֵן שְׁלֹמָה וְצֹדֵק. (דְּבָרִים כ"ה, ט"ו)	שְׁלֹמָה	
שְׁלָמִים הֵם אֲתָנֹו. (בְּרֵאשִׁית ל"ד, כ"א)	שְׁלָמִים	
הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמָה. (מַלְכִּים א' ד', א')	שְׁלֹמָה	שֵׁן שְׁמוּאֵל
(שְׁמוֹת כ"י אֲדָם) וְשְׁלָמָן הוֹלִיד אֶת בּוֹעֲז. (רוֹת ד', כ"א)	שְׁלָמָן	
שְׁנַת שְׁלֹומִים. (יִשְׁעִיָּה ל"ד, ח')	שְׁלֹום	שֵׁן יְמִינִי
שְׁלֵם יִשְׁלֵם הַמִּבְעֵר אֶת הַבְּעֵרָה. (שְׁמוֹת כ"ב, ה')	שְׁלֵם	
(שֵׁשׁ עָשָׂר פָּרָטִי) וְנִחְשׁוֹן הוֹלִיד אֶת שְׁלֹמָה. (רוֹת ד', כ')	שְׁלֹמָה	שֵׁן שְׁמוּאֵל
עַל יָמִין אֹו עַל שְׁמוּאֵל. (בְּרֵאשִׁית כ"ד מ"ט)	שְׁמוּאֵל	
וְתִקְרָא אֶת שְׁמוֹ שְׁמוּאֵל. (שְׁמוּאֵל א' א, כ)	שְׁמוּאֵל	שֵׁן יְמִינִי
שֵׁם לֹו חֵק וּמִשְׁפָּט. (שְׁמוֹת ט"ו, כ"ה)	שֵׁם	שֵׁן שְׁמוּאֵל
וְשֵׁם נִקְהוּ. (שֵׁם)	שֵׁם	שֵׁן יְמִינִי
נִבּוֹא שְׁמָה. (בְּרֵאשִׁית כ', י"ג)	שְׁמָה	
שֵׁם בְּנוֹ הַנּוֹלֵד לוֹ. (בְּרֵאשִׁית כ"א, ג')	שֵׁם	
עַל הַר צִיּוֹן שְׁשֵׁמֶם. (אִיכָה ה', י"ח)	שְׁשֵׁמֶם	
שְׁמָמָה הִיא מֵאִין אָדָם. (יִרְמְיָה ל"ב, מ"ג)	שְׁמָמָה	
וּמִימִיהֶם בְּשִׁמְמוֹן יִשְׁתּוּ. (יִחְזְקָאֵל י"ב, י"ט)	שְׁמָמוֹן	
שְׁמַח לְבִי. (תְּהִלִּים ט"ז, ט')	שְׁמַח	שֵׁן שְׁמוּאֵל
וְתִאֲזַרְנִי שְׁמַחָה. (תְּהִלִּים ל', י"ב)	שְׁמַחָה	
וְתִכְסְּהוּ בְשִׁמְיָכָה. (שׁוֹפְטִים ד', י"ח)	שְׁמִיָּכָה	
(מִשְׁלִי ל', כ"ח)	שְׁמִיָּמִית	שְׁמִיָּמִית בִּידִים תִּתֶּפֶשׁ

ושמר רגלך מלכד . (משלי ג' , כ"ז)	שִׁין יְמִינִי	שָׁמֵר
מכל משמר נצר לבך . (משלי ד' , כ"ג)		מִשְׁמָר
סמר מפתחך בערי . (תהלים קי"ט , ק"כ)		סָמֵר
(מלשון נכיס וז"ל , ויחזקו במסמרים . (ישעיה מ"א , ו')		מִסְמָר
(מלשון שינוי והמרה) , ושנא את בגדי כלאו . (מלכים ב' כ"ה , כ"ט)		שָׁנָא
ושנה בדבר מפריד אלוף . (משלי י"ז , ט')		שִׁנָּה
ומוצא שפתי לא אשנה . (תהלים פ"ט , ל"ה)		שִׁנָּה
ומאת שנה . (בראשית ה' , ג')		שָׁנָה
(מלשון כסל) , ועל השנות החלום (בראשית מ"א , ל"ב) . ויאמר שָׁנוּ ונִשְׁנוּ . (מ"א י"ח ל"ד)		שָׁנָה
ותולעת שני . (שמות כ"ה , ד')		שָׁנִי
כי שנא אבשלום את אמנון . (ש"ב י"ג , כ"ב)	שִׁין שְׁמָאֵלִי	שָׁנָא
שנאה תערר מדנים . (משלי י' , ז"ב)		שִׁנְאָה
חושך שבמו שונא בנו . (שם י"ג , כ"ד)		שִׁוְנָא
(סס סר) . יקראו לחרמון שָׁרִין . (דברים ג' , ט')		שָׁרִין
(רעיון , מחשכס , רק נכיס) . בשעפים מחזיונות לילה . (איוב ד' , י"ג)		שָׁעַף
שער העיר . (יהושע ח' , כ"ט)	שִׁין יְמִינִי	שָׁעַר
שער העיר . (מלכים ב' ז' , י')		שָׁעַר
כי כמו שער בנפשו . (משלי כ"ג , ז')		שָׁעַר
על ראש השעיר . (ויקרא ד' כ"ד)	שִׁין שְׁמָאֵלִי	שָׁעִיר
ושער בנגע הפך לבן . (ויקרא י"ג , ג')		שָׁעַר
כשעירם עלי דשא . (דברים ל"ב , ב')		שָׁעִיר
(סס מקוס) , ארצה שעיר . (בראשית ל"ב , ד')		שָׁעִיר
באבן אל השערה . (שופטים כ' , ט"ז)		שָׁעֵרָה
שער קמב . (ישעיה כ"ח , ב')		שָׁעַר
ובשערה דרכו . (נחום א' , ג')		שָׁעֵרָה

שִׁין שמאלי	שְׁעָרָה	ארץ חמה ושערה .	(דברים ח' , ה')
שִׁין ימיני	שְׁעָרִים	קח לך חטין ושערים .	(יחזקאל ד' ט')
שִׁין שמאלי	שְׁפָה	ושפו עצמתיו לא ראו .	(איוב לג , כ"א)
שִׁין ימיני	שְׁפֹת	בְּקָר ושפות בקר הגישו לדוד .	(ש"ב י"ז , כ"ט)
שִׁין שמאלי	שְׁפָה	על הר נשפה .	(ישעיה י"ג , ב')
שִׁין שמאלי	שְׁפָה	שפה אחת ודברים אחרים .	(בראשית י"א , א')
שִׁין שמאלי	שְׁפָתִים	ולזות שפתים הרהק ממך .	(משלי ד' , כ"ד)
שִׁין שמאלי	שְׁפָה	על שפת הים .	(שמות י"ד , ל')
שִׁין ימיני	שְׁפַח מִשְׁפָּחָה	משפחות ראובן .	(שמות ו' , י"ד)
שִׁין שמאלי	שְׁפָחָה	הגר שפחת שרי .	(בראשית ט"ז , ח')
שִׁין שמאלי	שְׁפָח	ושפח ה' את קדקד בנות ציון .	(ישעיה ג' , י"ז)
שִׁין שמאלי	שְׁפָח	והגה משפח .	(שם ה' , ז')
שִׁין שמאלי	שְׁפָח	ספחני נא אל אחת הכהנות .	(ש"א ב' , ל"ז)
שִׁין ימיני	שְׁפָּים	שאי עיניך על שפים .	(ירמיה ג' , ב')
שִׁין שמאלי	שְׁפָּם	ועל שפם יעמֶה .	(ויקרא י"ג , מ"ה)
שִׁין שמאלי	שְׁפָּם	ולא עשה שפמו .	(ש"ב י"ט , כ"ה)
שִׁין שמאלי	שְׁפָן	הארנבת ואת השפן .	(דברים י"ד , ז')
שִׁין שמאלי	שְׁפָן	ושפוני טמוני חול .	(דברים לג , י"ט)
שִׁין שמאלי	שְׁפָק	ובילדי נכרים ישפיקו .	(ישעיה ב' , ז')
שִׁין שמאלי	שְׁפָק	אם ישפק עפר שמרון .	(מלכים א' כ' , יו"ד)
שִׁין ימיני	שְׁפָר	אף נחלת שפרה עלי .	(תהלים ט"ו , ז')
שִׁין שמאלי	שְׁפָר	וקל שפר חזק מאד .	(שמות י"ט , י"ז)
שִׁין שמאלי	שְׁפָר	הנותן אמרי שפר .	(בראשית מ"ט , כ"א)
שִׁין שמאלי	סֶפֶר	וקסת הספר במתניו .	(יחזקאל ט' , ב')
שִׁין שמאלי	סֶפֶר	לֹא יספר מרב .	(בראשית ט"ז , י')
שִׁין שמאלי	סֶפֶר	ויקה ספר הברית .	(שמות כ"ד , ז')

ואת שוק הימין . (ויקרא ח' , כ"ה)	שין ימיני שוק
וסבבו בשוק הסופדים . (קהלת י"ב , ה')	שוק
שק ואפר . (אסתר ד' , ג')	שין שמאלי שק
מקל שקד אני ראה . (ירמיה א' , י"א)	שין ימיני שקד
כי שקד אני על דברו . (שם , י"ב)	שקד
נשקד על פשעי בידו . (איכה א' , י"ה)	שין שמאלי שקד
נצה ישראל לא ישקר . (שמואל א' ט"ו , כ"ט)	שין ימיני שקה
ומשקרות עינים . (ישעיה ג' , ט"ז)	שין שמאלי שקר
אשר שר לה' על דברי כוש . (תהלים ז' , א')	שין ימיני שר
שרים ושרות . (קהלת ב' , ח')	שרים
(שם)	שרות
השתדר עלינו . (במדבר י"ג , י"ג)	שין שמאלי שדר
מי שמך לאיש שר ושפט . (שמות כ' , י"ד)	שר
באר הפרוה שרים . (במדבר כ"א , י"ח)	שרים
והיום הזה תאמרנה שרות פרס ומדי . (אסתר א' , י"ח)	שרות
ותהי המשרה על שכמו . (ישעיה ט' , ה')	משרה
(לשון כונס בתלמוד) , (נוזר ששרה פתו ביין) .	שין ימיני שרה
וכל משרת ענבים . (במדבר ו' , ג')	משרה
כי בשררות לבי אלך . (דברים כ"ט , י"ח)	שרר
להיות כל איש שרר בביתו . (אסתר א' , כ"ב)	שין שמאלי שרר
כי שרה שמה . (בראשית י"ז , ט"ו)	שרה
ובגפן שלשה שריגים . (בראשית מ' , יוד)	שריגים
(ענין אריגה) , עשו בגדי שרר . (שמות ל"ט , א')	שרר
פליט ושריד . (איכה ב' , כ"ב)	שריד
(שם קו כנא לשר המדה) , נמה קו יתארהו בשרר .	שרר
(ישעיה מ"ד , י"ג)	

וּלְבַשׁ אֶתוֹ שָׂרִיוֹן . (שְׁמוּאֵל א' י"ז , ט"ח)	שִׁין יְמִינִי	שָׂרִיוֹן
צִידָנִים יִקְרְאוּ לַחֲרָמוֹן שָׂרִין . (דְּבָרִים ג' , ט')	שִׁין שְׁמָאֵלִי	שָׂרִין
מַחוּט וְעַד שָׂרוּךְ נֶעַל . (בְּרֵאשִׁית י"ד , כ"ג)		שָׂרוּךְ
בִּכְרָה קִלְה מִשְׂרַבַּת דְּרָכֶיהָ . (יִרְמְיָה ב' , כ"ג)		שָׂרָה
וְשָׂרָה אֲחֻתָּם . (בְּרֵאשִׁית מ"ו , י"ז)		שָׂרָה
וּסְרַח הָעֶדְף . (שְׁמוּת כ"ו , י"ב)		סְרַח
וּבְבִשְׂרָם לֹא יִשְׂרָמוּ שְׂרַמַּת . (וִיקְרָא כ"א , ה')		שָׂרָם
וְשָׂרָם לְנֶפֶשׁ . (וִיקְרָא י"ט , כ"ח)		שָׂרָם
לֹא יִשְׂרָמוּ שְׂרַמַּת . (שֵׁם כ"א , ה')		שָׂרָמַת
וְשׁוֹר וְשָׂה שְׂרוּעַ וְקִלּוּט . (וִיקְרָא כ"ב , כ"ג)		שָׂרוּעַ
שָׂרָף בָּאֵשׁ . (וִיקְרָא ט' , י"א)		שָׂרָף
הִיָּה לְשָׂרַפַּת אֵשׁ . (יִשְׁעִיָּה ס"ד , י')		שָׂרַפָה
נָחַשׁ שָׂרָף וְעִקְרָב . (דְּבָרִים ה' , ט"ו)		שָׂרָף
שְׂרָפִים עֹמְדִים מִמַּעַל לּוֹ . (יִשְׁעִיָּה ו' , ב')		שָׂרָפִים
שָׂרְקוּ וַיִּנְעֻזוּ רֹאשָׁם . (אִיכָה ב' , ט"ו)	שִׁין יְמִינִי	שָׂרְקַת
שְׂרִיקוֹת עֹלָם . (יִרְמְיָה י"ח ט"ו)		שְׂרִיקוֹת
שָׂמָה וְשָׂרָקָה מֵאִין יוֹשֵׁב . (יִרְמְיָה נ"א , ל"ז)		שָׂרָקָה
וּלְשָׂרָקָה בְּנֵי אֲתָנּוּ . (בְּרֵאשִׁית מ"ט , י"א)	שִׁין שְׁמָאֵלִי	שָׂרָקָה
וַיִּטְעֵהוּ שָׂרָק . (יִשְׁעִיָּה ה' , ב')		שָׂרָק
פְּשָׁתִים שְׂרִיקוֹת . (שֵׁם י"ט , ט')		שְׂרִיקָה
שָׂרָקִים וּלְבָנִים . (זְכַרְיָה א' , ח')		שָׂרָקִים
וּמִזָּה מִסָּרָק בִּתְלֻמוֹד		
שָׂרָר אֲנִי הַסֹּתֵר . (שֵׁה"ש ז' , ג')	שִׁין יְמִינִי	שָׂרָר
וְאֹנּוֹ בְּשָׂרִירִי בְּמִנּוֹ . (אִיּוֹב צ"ב , ט"ז)		שָׂרִיר
בְּשָׂרִירוֹת בְּשָׂרִירוֹת לְבִי אֶלֶךְ . (דְּבָרִים כ"ט , י"ט)		שָׂרִירוֹת
כָּל אִישׁ שָׂרָר בְּבֵיתוֹ . (אֶסְתֵּר א' , כ"ב)	שִׁין שְׁמָאֵלִי	שָׂרָר
שָׂתָם הָעֵין . (בְּמִדְבָּר כ"ד , ג')	שִׁין יְמִינִי	שָׂתָם

וַיִּשְׁתְּרוּ לָהֶם עֲפָלִים .	(שְׁמֹאל א' ה' ז' ט')
שָׁתַם תַּפְּלָתִי .	(אִיכָה ג' ח')
וַיִּסְתַּמוּם פִּלְשִׁתִּים .	(בְּרֵאשִׁית כ"ו י"ה)
דַּבֵּר סֹתֵר לִי אֱלֹיָה .	(שׁוֹפְטִים ג' י"ט)
פִּשְׁעַ וּבְחַשׁ בָּהִי .	(יִשְׁעִיָּה כ"ט י"ג)
שֶׁאֵנָּה פִּשְׁעַ אַחִיד .	(בְּרֵאשִׁית כ' י"ד)
אִפְשָׁעָה בָּהּ אֲצִיתְנָהּ .	(יִשְׁעִיָּה כ"ז ד')
כַּפִּשְׁעַ בִּינִי וּבֵין הַמּוֹת .	(ש"א ג' ג')
נִגְשׁ אֶת הַכֶּסֶף .	(מַלְכִּים ב' כ"ג ל"ה)
וְאַחֵר נִגְשׁ יוֹסֵף .	(בְּרֵאשִׁית ל"ג ו')
שֹׁבֵר תַּחַת שֹׁבֵר .	(וַיִּקְרָא כ"ד כ')
הַחֲלוּם וְאֵת שֹׁבְרוֹ .	(שׁוֹפְטִים ז' ט"ו)
וְהָיִי שֹׁבֵר בַּחֲמוֹת יְרוּשָׁלַיִם .	(נְחֻמְיָה ב' י"ג)
עֵינִי כָל אֱלֹיָה יִשְׁבְּרוּ .	(תְּהִלִּים קמ"ה ט"ו)
אֵת עֹשֶׁר כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ .	(אֶסְתֵּר א' ד')
עֹשֶׁר אֲעֹשְׂנֻ לָךְ .	(בְּרֵאשִׁית כ"ח כ"ב)
שִׁין שְׁמֹאלִי שִׁתֵּר	
שִׁתָּם	
סִתָּם	
סִתֵּר	
שִׁין יְמִינִי פִּשְׁעַ	
פִּשְׁעַ	
שִׁין שְׁמֹאלִי פִּשְׁעַ	
פִּשְׁעַ	
שִׁין יְמִינִי נִגְשׁ	
נִגְשׁ	
שִׁין יְמִינִי שֹׁבֵר	
שֹׁבֵר	
שִׁין שְׁמֹאלִי שִׁבְר	
שִׁין יְמִינִי עֹשֶׁר	
שִׁין שְׁמֹאלִי עֹשֶׁר	

שמות העצם

(א) שם עצם פרטי: אברהם, יצחק, יעקב, יוסף, משה, אהרן, יהושע, יהודה, גדעון, יפתח, שמשון, עלי, נחמאל, שאול, דוד, שלמה, אשור, ערב, מצרים, פנען, לוד, לוב, הדו, פרס, מדי, יון, פתים, בוש, ירושלים, חברון, תרצה, שכם, ציון, שמרון, בית-אל, שלה, ירדן, חדקל, פרת, גיחון, שיחור, ים סוף.
אין במושג שמות כאלה יותר מעצם פרטי אחד.

(א) שם עצם כללי: אדם, בהמה, חיה, עוף, דגה, צומח, ירק, דשא, עשב, שור, חמור, בית, כסא, מטה, שלחן, מנורה, יד, רגל, יום, שנה, חדש, עם, גוי, קהל, מחנה, עדה, צאן, בקר, יער, הר, עמק, שרון; דגן, חטה, קמח, חול, אבן, עץ, צמר, פשתים, יין, חלב, דבש, שמן, מים, אש, רוח, אדמה, זהב, כסף, נחושת, ברזל, בדיל, עפרת, פנינים. במושג שמות כאלה ימצאו עצמים רבים הדומים זה לזה.

(ג) שם עצם מפושט: חכמה, עצה, דעת, בינה, גבורה, תפארת, חסד, חוד, מלכות, ילדות, בחרות, זקנה, שיבה, מות, חיים, עשר, אשר, בעס, מכאוב, ענג, שמחה.

את שמות העצם האלה נוכל להשיג רק בהתחברותם אל שם עצם אחר.

שם התואר

איש חכם,	אשה חכמה,	ילד יפה,	ילדה יפה,
נער קטן,	נערה קטנה.		
בן משפיל,	בת משפלת,	אח פתי,	אחות פתיה,
אב שלמה,	אם שלמה,		
מגדל רם,	יד רמה,	בית גדול,	עיר גדולה,
שבור, שבורה,	שבורת.		
נישר לבן,	יונה לבנה,	הוא רפה,	היא רפה,
בור רק,	אמהחת רקה,		
עלם נחמד,	עלמה נחמדה,	מלך חזק,	ממלכה חזקה,
עני רעב,	נפש רעבה.		
אפה עני,	נפשי עיפה,	איש צמא,	אשה צמאה,
אדם חלש,	אשה חלשה.		
עוף מהור,	בהמה מהורה,	חגב מהור,	חיה ממאה,
הוא חזק,	היא חזקה.		
בן מביש,	בת מבישה,	בנין מפואר,	מדינה מפארה,
כלי נאה,	דירה נאה.		
אנשים חכמים,	נשים חכמות,	ילדים יפים,	ילדות יפות,
נערים קטנים,	נערות קטנות.		
בנים משפילים,	בנות משפילות,	אחים פתיים,	אחיות פתיות,
אבות שלמים,	אמות שלמות.		
מגדלים רמים,	ידיים רמות,	בתים גדלים,	ערים גדולות,
שבורים,	שבורת,		

נָשִׁים לְבָנִים, יוֹנוֹת לְבָנוֹת, לְבָנִים לְבָנִים, לְבָנִים אֲדָמִים
הֵם רָפִים, הֵן רַפּוֹת, כָּלִים רָקִים.

בַּחוּרִים נַחֲמָדִים, עֲלָמוֹתֵי נַחֲמָדוֹת, מְלָכִים חֲזָקִים,
מִמְלָכוֹת חֲזָקוֹת, עֲנִיִּים רַעֲבִים, נַפְשׁוֹת רַעֲבוֹת.

אַתָּם עֵיפִים, נַפְשׁוֹת עֵיפוֹת, אֲנָשִׁים צִמְאִים, נָשִׁים צִמְאוֹת,
אֲנָשִׁים חֲלָשִׁים, נָשִׁים חֲלָשׁוֹת.

עוֹפּוֹת מְהוּרִים, יְפֵהוֹמוֹת מְהֻרּוֹת, חֲנֻכִּים מְמַאִים,
חַיּוֹת מְמַאוֹת, הֵם חֲזָקִים, הֵן חֲזָקוֹת.

בָּנִים מְבִישִׁים, בָּנוֹת מְבִישׁוֹת, בָּנִינִים מְפּוֹאֲרִים,
מְדִינּוֹת מְפּוֹאֲרוֹת, כָּלִים גָּאִים, דִּירוֹת גָּאוֹת.

אִישׁ עֵבְרִי, אִישׁ מִצְרִי, עֶבֶד פְּנֻעִי, סֹחַר מְדִינִי,
אִישׁ יִשְׂרָאֵלִי, יִשְׁמַעְאֵלִי.

בֶּן־לֵוִי, חֲרָשׁ צֹרִי, כְּתָב אִשׁוּרִי, יֶלֶד בּוֹשֵׁי,
גֵּר אֲרָמִי, אֲדָמִי.

הָאִשָּׁה הָעֵבְרִיָּה, הַגֵּר הַמִּצְרִי, שִׁפְחָה פְּנֻעִיָּה,
הָאִשָּׁה הַמְּדִינִיָּה, אִשָּׁה יִשְׂרָאֵלִית, גֵּעְרָה מֵאֲבִיָּה.

בֶּת־לֵוִי, אֲנִיָּה צֹרִית, שִׁפְת אִשׁוּרִית, אִשָּׁה כְּשִׁית,
אֶלְמָנָה אֲרָמִית, גֵּעְרָה אֲדָמִית.

אֲנָשִׁים עֵבְרִים מִצְרִים, עֲבָדִים פְּנֻעִים,
סוֹחְרִים מְדִינִים יִשְׂרָאֵלִים, יִשְׁמַעְאֵלִים.

בָּנוֹת־לֵוִי, חֲרָשִׁים צֹרִים, כְּתָבִים אִשׁוּרִים, יֶלְדִים בּוֹשִׁים,
גֵּרִים אֲרָמִים, אֲדָמִים.

נָשִׁים עֵבְרִיּוֹת, עֲלָמוֹת מִצְרִיּוֹת, שִׁפְחוֹת פְּנֻעִיּוֹת,
נָשִׁים מְדִינִיּוֹת, אֶלְמָנוֹת אֲרָמִיּוֹת, גֵּעְרוֹת אֲדָמִיּוֹת.

כנוי היחס או הקנין

אב־אֶבִי, אֶבִיךָ, אֶבִיו, אֶבִיהוּ, אֶבִיה, אֶבִיגָו,
אֶבִיכֶם, אֶבִיכֶן, אֶבִיהֶם, אֶבִיהֶן.

אִם, אִמִי, אִמָּךְ, אִמָּךְ, אִמּוֹ, אִמָּה, אִמָּנו, אִמָּכֶם,
אִמָּכֶן, אִמָּם, אִמָּן.

אָבוֹת, אָבוֹתִי, אָבוֹתֶךָ, אָבוֹתָיו, אָבוֹתֶיהָ,
אָבוֹתֵינוּ, אָבוֹתֵיכֶם, אָבוֹתֵיכֶן, אָבוֹתֵיהֶם, אָבוֹתֵיהֶן.

בֵּית, בֵּיתִי, בֵּיתְךָ, בֵּיתָיו, בֵּיתָהּ, בֵּיתֵנוּ,
בֵּיתְכֶם, בֵּיתְכֶן, בֵּיתָם, בֵּיתָן.

בָּתִּים, בָּתִּי, בָּתֶּיךָ, בָּתֶּיךָ, בָּתֵּיו, בָּתֵּיהָ, בָּתֵּינוּ,
בָּתֵיכֶם, בָּתֵיכֶן, בָּתֵיהֶם, בָּתֵיהֶן.

גְּבִירָה, גְּבִירָתִי, גְּבִירָתְךָ, גְּבִירָתָיו, גְּבִירָתֶיהָ,
גְּבִירָתֵנוּ, גְּבִירָתֵכֶם, גְּבִירָתֵכֶן, גְּבִירָתֵיהֶם, גְּבִירָתֵיהֶן.

גְּבוּרֹת, גְּבוּרָתִי, גְּבוּרָתְךָ, גְּבוּרָתָיו, גְּבוּרָתֶיהָ,
גְּבוּרָתֵנוּ, גְּבוּרָתֵכֶם, גְּבוּרָתֵכֶן, גְּבוּרָתֵיהֶם, גְּבוּרָתֵיהֶן.

דָּרָה, דָּרָבִי, דָּרָבְךָ, דָּרָבְךָ, דָּרָבוֹ, דָּרָבָה, דָּרָבֵנוּ,
דָּרָבְכֶם, דָּרָבְכֶן, דָּרָבָם, דָּרָבָן.

דָּרְכִים, דָּרְכִי, דָּרְכֶיךָ, דָּרְכֶיךָ, דָּרְכָיו, דָּרְכֶיהָ, דָּרְכֵנוּ,
דָּרְכֵכֶם, דָּרְכֵכֶן, דָּרְכֵיהֶם, דָּרְכֵיהֶן.

יָד, יָדִי, יָדְךָ, יָדְךָ, יָדוֹ, יָדָה, יָדָנוּ, יָדָם, יָדָן, יָדָן,
יָדִים, יָדִי, יָדֶיךָ, יָדֶיךָ, יָדָיו, יָדֶיהָ, יָדֵינוּ, יָדֵכֶם, יָדֵכֶן,
יָדֵיהֶם, יָדֵיהֶן.

מֶלֶךְ, מֶלֶכִּי, מֶלֶכְךָ, מֶלֶכְךָ, מֶלְכוֹ, מֶלְכָה, מֶלְכֵנוּ,
מֶלְכֵכֶם, מֶלְכֵכֶן, מֶלְכָם, מֶלְכָן.

מְלָכִים, מְלָכִי, מְלָכָה, מְלָכִיךָ, מְלָכִיךָ, מְלָכִיךָ, מְלָכִיךָ,
מְלָכִיכֶם, מְלָכִיכֶן, מְלָכִיָּהֶם, מְלָכִיָּהֶן.

רָגַל, רָגְלִי, רָגְלָה, רָגְלָה, רָגְלוֹ, רָגְלָה, רָגְלָה, רָגְלָה,
רָגְלָכֶם, רָגְלָכֶן, רָגְלָם, רָגְלָן.

רָגְלִים, רָגְלִי, רָגְלִיךָ, רָגְלִיךָ, רָגְלִיךָ, רָגְלִיךָ, רָגְלִיךָ,
רָגְלִיכֶם, רָגְלִיכֶן, רָגְלִיָּהֶם, רָגְלִיָּהֶן.

כָּסָא, כָּסְאִי, כָּסְאָה, כָּסְאָה, כָּסְאוֹ, כָּסְאָה, כָּסְאָה,
כָּסְאָכֶם, כָּסְאָכֶן, כָּסְאָם, כָּסְאָן.

כָּסְאוֹת, כָּסְאִי, כָּסְאִיךָ, כָּסְאִיךָ, כָּסְאִיךָ, כָּסְאִיךָ, כָּסְאִיךָ,
כָּסְאִיכֶם, כָּסְאִיכֶן, כָּסְאִיָּהֶם, כָּסְאִיָּהֶן.

בַּת, בַּתִּי, בַּתָּךְ, בַּתָּךְ, בַּתִּי, בַּתִּי, בַּתִּי, בַּתִּי,
בַּתְּכֶם, בַּתְּכֶן, בַּתָּם, בַּתָּן.

בָּנוֹת, בָּנֹתִי, בָּנֹתֶיךָ, בָּנֹתֶיךָ, בָּנֹתֶיךָ, בָּנֹתֶיךָ, בָּנֹתֶיךָ,
בָּנֹתֶיכֶם, בָּנֹתֶיכֶן, בָּנֹתֶיָּהֶם, בָּנֹתֶיָּהֶן.

בֵּן, בְּנִי, בְּנֶה, בְּנֶה, בְּנוֹ, בְּנֶה, בְּנֶה, בְּנֶה,
בְּנֶכֶם, בְּנֶכֶן, בְּנֶם, בְּנֶן.

בָּנִים, בָּנִי, בָּנֶיךָ, בָּנֶיךָ, בָּנֶיךָ, בָּנֶיךָ, בָּנֶיךָ,
בָּנֶיכֶם, בָּנֶיכֶן, בָּנֶיָּהֶם, בָּנֶיָּהֶן.

שם המספר

אחד	איש אחד. (ש"א א')	אחת	אחת היא יונתי תמתי. (שה"ש ו, ט')
שנים	שנים כרובים. (שמות כ"ה, י"ח)	שנים	או תבאנה שנים נשים. (מ"א ג', ט"ו)
שלישה	שלושה גבעים. (שם שם, ל"ג)	שליש	שלוש שנים יהיה לכם עד יום. (ויקרא י"ט, כ"ג)
ארבעה	ארבעה מלכים את החמשה. (בראשית י"ד, ט')	ארבע	ארבע באמה (שמות כ"ו, ב')
חמשה	ארבעה מלכים את החמשה. (שם)	חמש	חמש היריעת. (שמות כ"ו, ג')
שש	וששה קנים יצאים מצדיה. (שמות כ"ה, ל"ב)	שש	ואת שש היריעת לבר. (שם, ט')
שבעה	פרים שבעה. (במדבר כ"ט, ל"ב)	שבע	והיו לך ימי שבע שבתות. (ויקרא כ"ה, ח')
שמונה	פרים שמונה. (שם, כ"ט)	שמונה	שמונה ועשרים באמה. (שמות כו, ב')
תשעה	פרים תשעה. (שם, כ"ו)	תשע	תשע וארבעים שנה. (ויקרא כ"ח, ח')
עשרה	פרים עשרה. (שם, כ"ג)	עשר	עשר אמות. (שמות כ"ו, ט"ו)
אחד עשר	אחד עשר יום מחרב. (דברים א', ב')	עשרה	עשרה עשרה יריעת (שמות כ"ו, ז')
שנים עשר	פרים שנים עשר (במדבר כ"ט, י')	שנים עשרה	שנים עשרה שנה. (בראשית י"ד, ד')

שְׁלֹשָׁה עָשָׂר פְּרִים בְּקֶרֶךְ יִשְׁלַח עֶשְׂרֵה וּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה

מרדו.
(בראשית י"ד, ד')

שְׁלֹשָׁה עָשָׂר
(במדבר כ"ט, י"ג)

אַרְבָּעָה עָשָׂר כִּבְשִׁים בְּנֵי שָׁנָה

שָׁנָה. (שם, ה')

ארבעה עשר
(במדבר י"ג)

חֲמִישָׁה עָשָׂר וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם

חֲמִישׁ עֶשְׂרֵה חֲמִשׁ עֶשְׂרֵה אִמָּה.
(בראשית ז', ד')

(במדבר כ"ח, י')

שִׁנְיָה עָשָׂר וּנִפְשׁ אָדָם שֶׁשָּׁה עָשָׂר

יָשָׁה עֶשְׂרֵה עָרִים שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה.
(יהושע ט"ו, מ')

אלף. (שם ל"א, מ')

שִׁבְעָה עָשָׂר בְּשִׁבְעָה עָשָׂר יוֹם

שִׁבְעַת עֶשְׂרֵה שִׁבְעַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה.
(בראשית ל"ז, ב')

(בראשית ח', ד')

שְׁמֹנֶה עָשָׂר שְׁמֹנֶה עָשָׂר וּשְׁלֹשׁ

שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה כִּי אִם בְּשִׁמְנָה
עֶשְׂרֵה שָׁנָה.
(מלכים ב' כ"ג, כ"ג)

מאות. (שם י"ד, י"ד)

תִּשְׁעָה עָשָׂר תִּשְׁעָה עָשָׂר אִישׁ

תִּשְׁעַת עֶשְׂרֵה תִּשְׁעַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה.
(שם כ"ה, ח')

ועשהאל.
(שמואל ב' ב', ל')

עֶשְׂרִים זֶה לִי עֶשְׂרִים שָׁנָה

(בראשית ל"א, מ"א)

שְׁלֹשִׁים זֶה שְׁלֹשִׁים יוֹם

(אסתר ד', י"א)

אַרְבָּעִים אַרְבָּעִים יוֹם וָאַרְבָּעִים לַיְלָה

(שמות כ"ד, י"א)

חֲמִשִּׁים וּמִבֵּן חֲמִשִּׁים שָׁנָה

(במדבר ח', כ"ה)

שִׁשִּׁים וּשְׁשִׁים יוֹם

(ויקרא י"ב, ה')

שִׁבְעִים שִׁבְעִים אִישׁ מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל

(במדבר י"א, ט"ו)

שְׁמוֹנִים שְׁמוֹנִים וּמֵאֵת יוֹם

(אסתר א', ד')

תִּשְׁעִים וְיֵהִי אֲבִרָהּ בֵּן תִּשְׁעִים שָׁנָה

(בראשית י"ז, א')

מֵאָה וּמֵאָה מִכֶּם רַבָּה יִרְדְּפוּ

(ויקרא כ"ו, ח')

מֵאֵתִים וּמֵאֵתִים שָׁנָה וְיוֹלֵד בָּנִים וּבָנוֹת

(בראשית י"א, י"ט)

שְׁלֹשׁ מֵאוֹת יְלִידֵי בֵיתוֹ שְׁמֹנֶה עָשָׂר וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת

(בראשית י"ד, י"ד)

אַרְבָּע מֵאוֹת אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה

(שם ט"ו, י"ג)

אַלְף אַלף לַמָּוֶה

(במדבר ל"א, י"ד)

אַלְפִּים אַלְפִּים בְּאִמָּה

(שם ל"ה, ה')

רַבָּה וּמֵאָה מִכֶּם רַבָּה יִרְדְּפוּ

(ויקרא כ"ו, ח')

שְׁלֹשִׁים
רְבָעִים

הָרֵאשׁוֹן, הָרֵאשׁוֹנָה
הַשָּׁנִי, הַשָּׁנִיָּה
הַשְּׁלִישִׁי, הַשְּׁלִישִׁית
רְבִיעִי, רְבִיעִית
חֲמִישִׁי, חֲמִישִׁית
שֵׁשִׁי, שֵׁשִׁית
שִׁבְעִי, שִׁבְעִית
שְׁמִינִי, שְׁמִינִית
תְּשִׁיעִי, תְּשִׁיעִית
עֲשִׂירִי, עֲשִׂרִית

חֲצִי, מַחְצִית
שְׁלִישׁ, שְׁלִישִׁית
רֶבַע, רְבִיעִית
חֲמִשׁ, חֲמִישִׁית
שֵׁשִׁית
שִׁבְעִית
שְׁמִינִית
תְּשִׁיעִית
עֲשִׂרִית, עֲשִׂירִיה, עֲשָׂרֹן
חֶלֶק הָעֲשָׂרִים
חֶלֶק הַשְּׁלֹשִׁים
חֶלְקֵי הָאֶחָד-עָשָׂר
חֶלְקֵי הַשָּׁנִים-עָשָׂר

הָאֶחָד עָשָׂר, הָאֶחָת עֲשָׂרָה
הַשָּׁנִים עָשָׂר, הַשָּׁנִית עֲשָׂרָה
הַשְּׁלֹשָׁה עָשָׂר, הַשְּׁלֹשׁ עֲשָׂרָה
הָאַרְבָּעָה עָשָׂר, הָאַרְבַּע עֲשָׂרָה
הַחֲמִשָּׁה עָשָׂר, הַחֲמִשׁ עֲשָׂרָה
הַשִּׁשָּׁה עָשָׂר, הַשֵּׁשׁ עֲשָׂרָה
הַשִּׁבְעָה עָשָׂר, הַשִּׁבַּע עֲשָׂרָה
הַשְּׁמֹנֶה עָשָׂר, הַשְּׁמֹנֶה עֲשָׂרָה
הַתְּשַׁעָה עָשָׂר, הַתְּשַׁע עֲשָׂרָה
הָעֲשָׂרִים, הַשְּׁלֹשִׁים
הָאַרְבָּעִים, הַחֲמִשִּׁים

אֶחָד, אֶחָת
שָׁנִי, שְׁנִי ; שְׁנִיָּהם, שְׁנִיָּהֶם
שְׁלֹשָׁת, שְׁלֹשׁ, שְׁלֹשָׁתָם
אַרְבַּעַת, אַרְבַּע, אַרְבַּעָתָם
חֲמִשָּׁת, חֲמִשׁ, חֲמִשָּׁתָם
שִׁשָּׁת, שֵׁשׁ, שִׁשָּׁתָם
שִׁבְעַת, שִׁבַּע, שִׁבְעָתָם
שְׁמֹנֶת, שְׁמֹנֶה, שְׁמֹנֶתָם
תְּשַׁעַת, תְּשַׁע, תְּשַׁעָתָם
עֲשָׂרַת, עָשָׂר, עֲשָׂרָתָם

כָּפֶל, שְׁנָיִים, פְּעָמִים, מִשְׁנָה

עֲשׂוֹתֶיךָ, עֲשׂוֹתֶיךָ, עֲשׂוֹתֶיךָ, עֲשׂוֹתֶיךָ, עֲשׂוֹתֶיךָ,
עֲשׂוֹתֶיךָ.

חֲמִשִּׁי, חֲמִשִּׁי, חֲמִשִּׁי, חֲמִשִּׁי, חֲמִשִּׁי, חֲמִשִּׁי.
מֵאוֹתֶיךָ, מֵאוֹתֶיךָ, מֵאוֹתֶיךָ, מֵאוֹתֶיךָ, מֵאוֹתֶיךָ.
אֶלֶּפֶי, אֶלֶּפֶי, אֶלֶּפֶי, אֶלֶּפֶי, אֶלֶּפֶי, אֶלֶּפֶי.
רֶבְבוֹתֶיךָ, רֶבְבוֹתֶיךָ, רֶבְבוֹתֶיךָ, רֶבְבוֹתֶיךָ, רֶבְבוֹתֶיךָ,
רֶבְבוֹתֶיךָ.

דוגמאות לשם המספר

אֶחָד	הוא אלחינו בשמים ובארץ.	אחת	היא האמת, ואם לא, תהי נעדרת.
שְׁנַיִם	הם ההורים, אב ואם.	שְׁתֵּי	הנה העינים, והאזניים, ורק לשון אחד לאדם, ללמד שיראה הרבה וישמע הרבה, וידבר מעט.
שְׁלֹשָׁה	המה חומנים, עבר, תורה, ועתיד.	שְׁלֹשׁ	הנה כחות השכל, חכמה, בינה, ודעת.
אַרְבָּעָה	הם עתות השנה, אביב, קיץ, סתו, וחורף.	אַרְבַּעַ	הן ארבע קצות הארץ: מזרח, מערב, צפון, ודרום.
חֲמִשָּׁה	הם החושים, השמיעה, הראיה, הריח, הטעם, והמשיוש.	חֲמִשָּׁה	הן מחלקות הארץ, האחת היא אירופה, והשנית אזיה, והשלישית אפריקא, והרביעית אמערקא, והחמישית אויסטראליה.
שִׁשָּׁה	ששה צדדים לכל דבר, ימין ושמאל, פנים ואחור, למעלה ומתחת.	שִׁשָּׁה	שש כנפים שש כנפים ראה הנביא ישעיהו בשרפי כעל.

שְׁבָעָה

יִשְׁבַּע

שבע חכמות ידעו
לפנים; שבע (היו מעמיס
שבע) יפול צדיק וקם.

שבעה דברים בגולם,
ושבעה בחכם, חכם אינו
מדבר לפני מי שהוא
גדול ממנו בחכמה,
ואינו נכנס לתוך דברי
הבירור, ואינו נבהל
להשיב, שואל בענין
ומשיב כהלכה, ואומר
על ראשון ראשון ועל
אחרון אחרון, ועל מה
שלא שמע אומר לא
שמעתי, ומודה על
חאמת, וחלופיחן בגולם.

עֲשָׂרָה דִּוְרֹת

עֲשָׂרָה

אצבעות בידי האדם, וכן
ברגליו.

(דור ל"ז, וכן: לדור
דורות). מאדם ועד
נח, וכן מנח עד
אברהם.

עֲשָׂרִים עֲשָׂרָה

עֲשָׂרִים

עשרה עשרה שנים
ביום, וכמו כן
בלילה, בארצות
החמים.

חדשים בשנה: ניסן,
אייר, סיון, תמוז,
אב, אלול, תשרי,
חשון, כסלו, טבת,
שבט, אדר (ואדר).

שם הגוף או תחת השם

אָנִי , אַנְי , אַנְבִי .	מִמְנִי .	אַתָּנוּ .
אַתָּה , אַתְּ .	אַתָּה , אַתְּ .	בָּנוּ .
הוּא , הִיא .	שֶׁלְךָ .	מִמְנוּ .
אַנְחֵנוּ , אַנוּ , נַחְנוּ .	אַלֶיךָ , לָךְ , לְךָ .	אַתָּם , אַתֶּן , אַתְּנָה .
אַתָּם , אַתֶּן , אַתְּנָה .	אַתְּךָ , אַתְּךָ .	שֶׁלְכֶם , וְ .
הֵם , הֵמָּה , הֵן , הֵנָּה .	בָּךְ , בְּךָ .	אַלֵיכֶם , לְכֶם , וְ .
שֶׁלִּי .	מִמְּךָ , מִמְּךָ .	אַתְּכֶם , וְ .
שֶׁלְךָ , שֶׁלְךָ .	אַתְּ . ב .	בְּכֶם , וְ .
שֶׁלּוֹ , שֶׁלָּהּ .	הוּא , וְ .	מִבֶּם , וְ .
שֶׁלְנוּ .	שֶׁלּוֹ .	הֵם , הֵן , הֵנָּה .
שֶׁלְכֶם , שֶׁלְכֶן .	אַלֵיו , לוֹ .	שֶׁלָּהֶם .
שֶׁלָּהֶם , שֶׁלָּהֶן .	אַתּוֹ .	אַלֵיהֶם , לָהֶם , וְ .
מִי .	בּוֹ .	אַתָּם , אַתְּהֶן .
שֶׁל מִי .	מִמְנוּ .	בָּהֶם , בָּהֶן .
אַל מִי .	הִיא .	מִהֶם , מִהֵנָּה .
אַת מִי .	שֶׁלָּהּ .	אַלָּה .
בְּמִי . <i>hey man</i>	אַלֵיהָ , לָהּ .	שֶׁל אַלָּה .
מִמִּי . <i>man man</i>	אַתָּה .	לְאַלָּה .
אַנִי .	בָּהּ .	אַת אַלָּה .
שֶׁלִּי .	מִמְנָה .	בְּאַלָּה .
אַלִּי , לִי .	אַנְחֵנוּ .	מִאַלָּה .
אַתִּי .	שֶׁלְנוּ .	בְּמִנִּי .
בִּי . <i>hey mir</i>	אַלֵינוּ , לָנוּ .	בְּמִי , בְּמִנִּי .

שָׁל זֶה, שָׁל זֹאת.	שָׁל מָה.	בְּמוֹהוּ, בְּמוֹהָ.
אֵל זֶה, אֵל זֹאת.	אֵל מָה, לָמָה.	בְּמִנּוּ.
אֶת זֶה, אֶת זֹאת.	אֶת מָה.	בְּמִכֶּם, בְּכֶם, בְּמִכֶּן.
בָּזָה, בְּזֹאת.	בְּמָה, בְּמָה.	בְּמוֹ, בְּמִהֶם, בְּהֶם.
מִזֶּה, מִזֹּאת.	מִמָּה.	בְּהִנָּה.
	זֶה זֹאת, הִזֶּה הִזֹּאת.	מָה, מָה, מָה.

נמית השמות ביחוסיהם

בָּתִּים	בֵּית
פֶּתְחֵי הַבָּתִּים	פֶּתַח־הַבַּיִת
נָגְשׁוּ אֶל הַבָּתִּים	נָגְשׁוּ אֶל הַבַּיִת
הָרִסוּ אֶת הַבָּתִּים	הָרִסוּ אֶת הַבַּיִת
נִמְצְאוּ בַּבָּתִּים	נִמְצְאוּ בַּבַּיִת
יָצְאוּ מִן הַבָּתִּים	יָצְאוּ מִן הַבַּיִת
אֲנָשִׁים	אִישׁ
אִם הָאֲנָשִׁים	אִם הָאִישׁ
אֵל הָאֲנָשִׁים	אֵל הָאִישׁ
אֶת הָאֲנָשִׁים	אֶת הָאִישׁ
בְּאֲנָשִׁים	בְּאִישׁ
מִן הָאֲנָשִׁים	מֵאִישׁ
עָרִים	עִיר
שְׁעָרֵי־הָעָרִים	שַׁעַר־הָעִיר
הוֹבִילוּ אֶל הָעָרִים	הוֹבִילוּ אֶל הָעִיר, הָעִירָה
בָּנוּ אֶת הָעָרִים	בָּנוּ אֶת הָעִיר
הִתְחַבְּאוּ בָּעָרִים	הִתְחַבְּאוּ בָּעִיר

שִׁכְבוּ אֶצֶל הָעָרִים
 בָּרָמִים
 בָּאוּ אֶל הַבָּרָמִים
 נָטַע אֶת הַבָּרָמִים
 יָצְאוּ מִן הַבָּרָמִים
 חֲצִירִים
 פָּתַח הַחֲצִירִים
 מִבָּאוֹת הַחֲצִירִים
 שָׁעַר הַחֲצִירִים
 אֶל הַחֲצִירִים
 אֶת הַחֲצִירִים,
 בַּחֲצִירִים
 מִן הַחֲצִירִים
 בֵּית־הַמֶּלֶךְ
 שׁוֹמְרֵי בֵּית־הַמֶּלֶךְ
 בָּאוּ אֶל בֵּית־הַמֶּלֶךְ
 בָּנוּ אֶת בֵּית־הַמֶּלֶךְ
 הִתְחַבְּאוּ בְּבֵית־הַמֶּלֶךְ
 גָּסוּ מִבֵּית־הַמֶּלֶךְ
 סִפְרֵי הַתּוֹרָה
 כּוֹתֵב סִפְרֵי הַתּוֹרָה
 גִּנֵּשׁ אֶל סִפְרֵי הַתּוֹרָה
 קָרָא אֶת סִפְרֵי הַתּוֹרָה
 גִּמְצָא בְּסִפְרֵי הַתּוֹרָה
 לָמַד מִסִּפְרֵי הַתּוֹרָה
 אֲנָשִׁים חֲכָמִים
 בְּנֵי אֲנָשִׁים חֲכָמִים

שִׁכְבוּ אֶצֶל הָעִיר
 בָּרָם
 בָּאוּ אֶל הַבָּרָם
 נָטַע אֶת הַבָּרָם
 יָצְאוּ מִן הַבָּרָם
 חֲצִיר
 פָּתַח הַחֲצִיר
 מִבּוֹא הַחֲצִיר
 שָׁעַר הַחֲצִיר
 אֶל הַחֲצִיר
 אֶת הַחֲצִיר
 בַּחֲצִיר
 מִחֲצִיר, מִן הַחֲצִיר
 בֵּית־הַמֶּלֶךְ
 שׁוֹמְרֵי בֵּית־הַמֶּלֶךְ
 בָּאוּ אֶל בֵּית־הַמֶּלֶךְ
 בָּנוּ אֶת בֵּית־הַמֶּלֶךְ
 הִתְחַבְּאוּ בְּבֵית־הַמֶּלֶךְ
 גָּסוּ מִבֵּית־הַמֶּלֶךְ
 סִפְרֵי הַתּוֹרָה
 כּוֹתֵב סִפְרֵי הַתּוֹרָה
 גִּנֵּשׁ אֶל סִפְרֵי הַתּוֹרָה
 קָרָא אֶת סִפְרֵי הַתּוֹרָה
 גִּמְצָא בְּסִפְרֵי הַתּוֹרָה
 לָמַד מִסִּפְרֵי הַתּוֹרָה
 אִישׁ חָכָם
 בֶּן אִישׁ חָכָם

נָתַן לְאִישׁ חָכָם
שָׁלַח אֶת הָאִישׁ הַחָכָם
דָּבָר טוֹב בְּאִישׁ חָכָם
שָׁמְעֵנוּ מֵאִישׁ חָכָם
בֶּן-בְּלִיעַל
דָּרָבִי בֶן-בְּלִיעַל
אֵל תִּקְרַב לְבֶן-בְּלִיעַל
הָבֹה אֶת בֶּן-הַבְּלִיעַל
בְּמַחוּ בֶּן-בְּלִיעַל
הִרְחַק מִבֶּן-בְּלִיעַל
שׁוֹמֵר הַגֶּן
בְּאֵר שׁוֹמֵר-הַגֶּן
אֵל שׁוֹמֵר-הַגֶּן
אֶת שׁוֹמֵר הַגֶּן
בְּשׁוֹמֵר הַגֶּן
מִשׁוֹמֵר הַגֶּן
שׁוֹמְרֵי הַגֶּן
בְּאֵר שׁוֹמְרֵי הַגֶּן
אֵל שׁוֹמְרֵי הַגֶּן
אֶת שׁוֹמְרֵי הַגֶּן
בְּשׁוֹמְרֵי הַגֶּן
מִשׁוֹמְרֵי הַגֶּן
שׁוֹמֶרֶת הַבְּרָמִים
קוֹל שׁוֹמֶרֶת-הַבְּרָמִים
שׁוֹמֶרֶת הַבָּרִים
שׁוֹמְרוֹת הַבָּרִים
קוֹל שׁוֹמְרוֹת הַבָּרִים

נָתַנוּ לְאִנְשֵׁים חֲכָמִים
שָׁלְחוּ אֶת הָאִנְשֵׁים הַחֲכָמִים
בְּמַחוּ בְּאִנְשֵׁים חֲכָמִים
שָׁמְעֵנוּ מֵאִנְשֵׁים חֲכָמִים
בְּנֵי בְלִיעַל
דָּרָבִי בְנֵי בְלִיעַל
אֵל תִּאָּכֶה לְבְנֵי-בְלִיעַל
הָבֹה אֶת בְּנֵי הַבְּלִיעַל
בְּמַחוּ בְּבְנֵי-בְלִיעַל
הִרְחִיקוּ מִבְּנֵי-בְלִיעַל
שׁוֹמֵר הַגֶּנִּים
בְּאֵר שׁוֹמֵר-הַגֶּנִּים
אֵל שׁוֹמֵר הַגֶּנִּים
אֶת שׁוֹמֵר הַגֶּנִּים
בְּשׁוֹמֵר הַגֶּנִּים
מִשׁוֹמֵר הַגֶּנִּים
שׁוֹמְרֵי הַגֶּנִּים
בְּאֵר שׁוֹמְרֵי הַגֶּנִּים
אֵל שׁוֹמְרֵי הַגֶּנִּים
אֶת שׁוֹמְרֵי הַגֶּנִּים
בְּשׁוֹמְרֵי הַגֶּנִּים
מִשׁוֹמְרֵי הַגֶּנִּים
נוֹמֶרֶת , נוֹמֶרֶת , נוֹמֶרֶת *
נוֹמֶרֶת-שְׁנָאָה
נוֹמֶרֶת אֶת הַבְּרָמִים
נוֹמֶרֶת-שְׁנָאָה
נוֹמֶרֶת אֶת הַבְּרָמִים

הפעל

		עבר	
יחיד נסתר	ז' פתב	נ' פתבה	
רבים נסתרים	זו"נ פתבו		
יחיד נוכח	ז' פתבת	נ' פתבת	
רבים נוכחים	פתבתם	רבו' פתבתן	
יחיד מדבר בעדו	זו"נ פתבתי		
רבים מדברים בעדם	זו"נ פתבנו		

		בינוני פועל	
בפועל משמשות אותיות	ז' פתב	נ' פתבה, פתבת	
ת' ה' י' מ' ו'	פתבים	פתבות	

		בינוני פעול	
ת' ה' י' מ' ו'	ז' פתוב	נ' פתובה	
רבים פתובים	רבו' פתובות		

		מקור	
במקור משמשות אותיות	ז' פתב		
ב' כ' ל' מ'			

		צווי	
בצווי משמשות אותיות	ז' פתב	נ' פתבי	
י' ו' נ' ה'	רבים פתבו	רבו' פתבנה	

		עתיד	
יחיד מדבר בעדו	זו"נ אכתב		
רבים מדברים בעדם	זו"נ נכתב		
יחיד נוכח	ז' תכתב	נ' תכתבי	
רבים נוכחים	תכתבו	נ' תכתבנה	
יחיד נסתר	ז' יכתב	נ' תכתב	
רבים נסתרים	יכתבו	נ' תכתבנה	

פכתב, פכתב, לכתב, מכתב, אחרי פתבי, ה, ו, ה, נו, כם, כן, כם, בן

לוח תארי הפעל

על, ממעל, מעל

ונאום הנבר הקם על(ש"ב כ"ג א),

דמדים ממעל לו (ישעיהו, ב').

בין, מבין

בין דין לדין (דברים י"ז, ה').

מבין עפאים (תהלים ק"ד, י"ב).

פתח, מפתח, מלמטה, מטה

תחת העין (בראשית י"ח, ה').

למעקסור משאול מטה(משלי ט"ו).

מבית, מחוץ

מבית ומחוץ בבקר.

(בראשית ז', י"ד)

לפני, אחר, אחרי.

לפני שמש ינון שמו (תהלים ע"ב).

ואחר כבוד תקחני (שם ע"ג).

בתוך, בתוך, תוך

ויבחר אתם בתוך (בראשית ט"ו).

אל תוך הים (שמות י"ד).

עד, עד כה, עד פה

עד פה תבוא (איוב ל"ח).

עד כהועד כה (מלכים א' יח, מ"ה).

עד הגבול שלחוך (עובדיה א').

עד הנה

ולא ראיתיו עד הנה (בראשית מ"ד).

הגם הלא ראיתי (בראשית ט"ו).

הלום, פה, כה, כה זכה;

כה עשו אבתיכם (במדבר ל"ב).

ויהי עבדך עשה הנה והנה

הנה והנה, אנה ואנה,

(מ"א ב'), ולא תצא משם אנה

ואנה (מ"א ב').

שם, שמה,

וישם שם את האדם (בראשית ב').

וערם אשוב שמה (אע"כ א').

הלאה

גש הלאה (בראשית י"ט).

מול, נוכח, נגד, לעצמת

אל מול החר (שמות ל"ד, נוכח

עיני ה' דרכי איש, (משלי ה')

נגד אחינו (בראשית ל"א), מישמר

לעצמת משמר (נחמיה י"ב).

היום, פנים, לעת;
בעצם היום

עתה, אתמול, תמול, שלשום;

אתמול, תמול שלשום, מחר;

לפנים, מרע, עד עתה,

עדפה;
אז, מאז, מני אז,

עולם, מעולם ועד עולם, תמיד

זמנעד, לעולם ועד

כמי עז, וכל עוד, באישר

כמו, באישר,

כן, פכה, כמו כן;

יותר, עוד יותר;

קמח'י'קטרון כיום (ש"א ב')
לעת' ערב (בראשית ח')

בעצם היום הזה (בראשית ד')

כי עתה ידעתי (בראשית ל"ב)

כי תמול אנהנו (איוב ח')

גם אתמול גם שלשום (ש"א ד')

לא ידעת תמול שלשם (רות ב')

מאתמול תפתח (ישעיה ל')

יודעו מאתמול (ש"א י')

ישאלך בנד' מחר (שמות י"ג)

לפנים בישראל (רות ד')

יצמח (בראשית ב') ואחר עד

עתה (בראשית ל"ב)

אשר המה חיים עדנה (קהלת ד')

והכנעני אז בארץ (בראשית י"ב)

מאז המקד (רות ב')

עד עולם (ש"א א')

ועד העולם (תהלים מ"א)

עלינו תמיד (מלכים ב' ד')

הזמנעד לעולם ועד (שמות כ"ז)

זאת מנותתי עד ידע

(תהלים קל"ב)

ולא אבק' לקלל עוד (בראשית ח')

מדי דברי בו (ירמיה ל"א)

באשר כלו הנמלים (בראשית כ"ד)

ואת מי אין כמו אלה (איוב י"ב)

כמו כן ימותו (ישעיה נ"א) ובאישר

יענו אבות כן ערבה (שמות א')

ככה לעשה לאיש (אסתר א')

ואל תתחבם יותר (קהלת ד')

מַעַט, פֶּעַט מוֹעַד;

מַעַט מַעַט אֲנִי עֲנֵה (שְׁמִי יִלְנֵה);

מַעַט מוֹעַד (יִשְׁעִיה מ"ז).

מֵאוֹמָה, מָאוֹם;

וְלֹא יִדְבֵק בִּידְךָ מֵאוֹמָה (דְּבָרִים י"ג);

וְלֹא יִדְבֵק בְּךָ מֵאוֹם (אִיּוֹב ל"א);

שׁוֹב מֵאֵד (בְּרֵאשִׁית א'), אֵל

תַּעֲזֹבֵנִי עַד מֵאֵד (תְּהִלִּים קי"ט);

בְּמֵאֵד מֵאֵד (בְּרֵאשִׁית י').

בְּלִידִי, וְכַפִּי, לִפִּי;

עַד בְּלִידִי (מִלֵּאכִי ג'), כַּפִּי אֶמֶץ

לֹא נִשָּׂא רֹאשׁוֹ (זְכוּרִיה ב'), לִפִּי

עָבְלוּ (מִשְׁלִי י"ב).

בְּבִדְיוֹעַת, בְּרֵא רֵאֶת;

בְּבִלִי דַעַת, (אֶתָּה ל"ט), יִמּוּחַ

בָּךְ בְּלֵא רֵאֶת (בְּמִדְבָּר ל"ח);

פִּתְאוֹם עֲשִׂיתִי, עֲתֵבֵי

(יִשְׁעִיה מ"ח), וּפִתְאוֹם לִפְתֹּחַ

(יִשְׁעִיה י')

וְאָכַלְתֶּם אֹתוֹ בְּחִפְזוֹ (יִשְׁעִיה

י"א), הֶחֱלִיכִים לֵאמֹר

(יִשְׁעִיה ח'), וְתִבְרַח אֱלֹהֵי בְרִית

(שׁוֹפְטִים י')

בְּחִפְזוֹ, לֵאמֹר, בְּרֵאֶת;

בְּרֵאֶת חֲנֹם;

יִצְחָק לְחֵשֶׁת (יִשְׁעִיה י"א);

יִשְׂרָאֵל צִדִּיק (יִשְׁמֵיה י"ב);

יָד לֵד, עֵינִי בְּעֵינֶיךָ יָד לֵד;

יָד לֵד לֹא יִנְקָה (מִשְׁלִי מ"ז);

יָד לֵד יִמּוּחַ (יִמּוּחַ י"ח);

יָד לֵד יִדְבֵק (יִשְׁעִיה י"ד);

יָד לֵד יִדְבֵק (יִשְׁעִיה י"ד);

יָד לֵד יִדְבֵק (יִשְׁעִיה י"ד);

יָד לֵד יִדְבֵק (יִשְׁעִיה י"ד);

יָד לֵד יִדְבֵק (יִשְׁעִיה י"ד);

יָד לֵד יִדְבֵק (יִשְׁעִיה י"ד);

יָד לֵד יִדְבֵק (יִשְׁעִיה י"ד);

בְּעֵינֶיךָ, יָד לֵד, יָד לֵד;

יָד לֵד, יָד לֵד, יָד לֵד;

יָד לֵד, יָד לֵד, יָד לֵד;

יָד לֵד, יָד לֵד, יָד לֵד;

יָד לֵד, יָד לֵד, יָד לֵד;

יָד לֵד, יָד לֵד, יָד לֵד;

פֶּן, אֹלֵי, מִדּוּעַ? לָמָּה? עַד אַנְהָ? פֶּן יִפְתָּה, אֹלֵי יַחֲנֹן, מִדּוּעַ
מִהֵרָת, לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם,
עַד אַנְה מֵאֲנֹת. —

לוח מלות היחס

וִיקְרָא אֶל מֹשֶׁה. (וִיקְרָא א', א')	אָד ;
אֶת הָאָדָם. (בְּרֹאשִׁית א', כ"ו)	אָח ;
עִם אֲבֹתֵינוּ. (מְלָכִים א ח', נ"ו)	עִם ;
מִן הָאָרֶץ. (שְׁמוֹת א'), מִעַם פְּרַעֲה.	מִן ; מִעַם, מֵאֵת ;
(שְׁם ח'), מֵאֵת פְּנֵי פְרַעֲה. (שְׁמ"י)	
מֵעַל רֹאשִׁי. (בְּרֹאשִׁית ט' י"ז)	מֵעַל, עַל ;
עַל כִּנֹּף. (שְׁם י"ג).	
עוֹר בְּעֹד עוֹר. (אִיּוֹב כ', ד')	בְּעֹד, תַּחַת ;
נֶפֶשׁ תַּחַת נֶפֶשׁ. (שְׁמוֹת כ"א, כ"ג)	
עַל פִּי ה'. (בְּמִדְבָר ל"ג, ל"ח)	עַל פִּי, בִּיד ;
בִּיד עֲבָדָיו הַנְּבִיאִים. (מְלָכִים ב כ"ד, ב')	
לִפְנֵי פְרַעֲה. (שְׁמוֹת ז',) מִפְּנֵי הָרַעֲה.	לִפְנֵי, מִפְּנֵי, עַל פְּנֵי ;
(יִשְׁעִיה נ"ז,) עַל פְּנֵי כָל אַחֲיוֹ נָפַל.	
(בְּרֹאשִׁית כ"ה, י"ח)	
בְּגִלְל הַזֵּכֶר הַזֶּה. (דְּבָרִים ט"ו, י')	בְּגִלְל, בְּעֵבֹד, לְמַעַן ;
לְמַעַן שִׁכַּךְ הַגָּדוֹל. (דְּבָרִים כ' ז',)	
מוֹל פְּנֵי הַמִּלְחָמָה. (שְׁמוּאֵל ב י"א, ט"ז)	מוֹל, נֹכַח ;
אַחֲרֵי הַמּוֹצֵחַ. (וִיקְרָא ז', ג')	אַחֲרֵי, בְּתוֹךְ ;
אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה. (בְּרֹאשִׁית ט"ח א')	
בְּתוֹךְ עַמִּי אֲנֹכִי יֹשֶׁבֶת. (מְלָכִים ב ד', י"ג)	
לְקִרְאָת חֲתָנוּ. (שְׁמוֹת י"ח, ז')	לְקִרְאָת, בֵּין ;
בֵּין ה' וּבֵינֵיכֶם. (דְּבָרִים ה', ד')	

לוח מילות החבות

אָף, גַּם, פִּי, אָף אֲנִי; אָף כי אמר אלהים. (בראשית ג', א')
גם ה' העביר חמאתך. (ש"ב י"ב, י"ג).

יֵעָן, לָבֶן, אָפֶס, אֹלָם, אֲמָנָם; יען כי יען עליך. (ישעיה ד', ה')
לֶבֶן יִתֵּן ה' הוּא. (שם י"ד)

אָפֶס כי לא יהיה בך אביון. (דברי ט' ז')
ואולם אחיו הקטן. (בראשית מ"ח, י"ט)
אָמַנָם כי אתם עם. (איוב י"ב, ט')

עַל־כֵּן, בְּכָל זֹאת, עַל אֲנִי; על בן יעזב איש. (בראשית ב', כ"ד)
בְּכָל זֹאת לא חמא. (איוב א', כ"ב).

או, אוֹלִי, פֶּן;
או בן יגח או בת. (שמות ל"א)

פֶּן ינחם העם. (שם י"ג, י"ז)

אוֹלִי יִשֶּׁן הוּא. (מ"א י"ח, כ"ז)

אוֹ; אוֹ יִשִּׁיר מִשָּׁה. (שמות ט"ו, א')

אֲבִן, אֲבָל, הֵן;
אֲבִן נודע הדבר. (שמות ב', י"ד)

הֵן גִּרְשֵׁת אֲתִי. (בראשית ד', י"ד)

אֵלֶּי; ואלו לעבדים ולשפחות. (אסתר ז', ד')

בְּלָתִי, בְּלָעֲדִי, זֹולַת;
בְּלָתִי לה' לבדו. (שמות כ"ב, י"ח)

מִבְּלָעֲדִי אֵינֶךָ. (במדבר ה', כ')

זֹולַת דַּלַּת עִם הָאָרֶץ. (מ"ב כ"ד, י"ד)

הֵן, לוֹ, לוֹלֵא, לוֹלִי;
לוֹ יֵשׁ חֶרֶב בִּידֵי. (במדבר כ"ב, כ"ט)

לוֹלִי בְּעַם אוֹיֵב אֲנֹד. (דברים ל"ב, כ"ז)

לְמַעַן, יַעַן, פֶּן;
לְמַעַן שֶׁמֶךְ הַגְּדוֹל.

פֶּן יֵאמְרוּ יִדְּנוּ רִמָּה. (שם, שם)

רַק אֵין דְּבַר בְּרַגְלִי אֶעֱבֹדָה. (במדבר כ', יט)

לוח מילות תעודות

הבית לתחבטה .	(שמחת אל , יח)	הבה ! לכה !
הנה הנם .	(ישעיה כ"א , כ"ד)	הנה ! ראה !
האת המזון לאילני אור .	(שם ש"ד , ט"ז)	האת ! האת !
היה אדני .	(בראשית ט"ד , י"ח)	היה ! היה ! הוי ! אבני !
הנה נא פשע אחיך .	(שם ט"ז , י"ח)	הנה ! אצא ! הוי !
החלן אדני	(מלכים ט"ז , ג')	לוי ! 18
היאמר הם .	(שופטים ג' , י"ט)	הם !

תורה צוה לנו משה מנשה קהלת יעקב :

שמע ישראל יי אליהנו יי אחד

ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד :

ואהבת את יי אלהיך בכל לבבך ובכל
נפשך ובכל מאדך : והיו הדברים האלה
אשר אנכי מצוך היום על לבבך : ושננתם
לבניך ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך
בדרך ובשכבך ובקומך : וקשרתם לאזנך
על ידך והיו למזמרת בין עיניך : וכתבתם
על מזוזות ביתך ובשעריך :

אדון עולם אשר מלך במרום כל ימי
נברא : לעת נעשה בחפצו כל אוי מלך שמו
נקרא : ואחדיו בכלל הכל לבדו ומלוק נקרא :
והוא הנה והוא הנה והוא יהיה בתפארתו :
והוא אחד ואין שני להמשיל לו לחותמה :
בלי ראשית בלי חלית ולו העז והמשורר :
והוא אלי וחי נואלי וצור חבלי בעת צרתי :
והוא נסי ומנוח ל חסות מוסי ביום אקריא :

**בִּידוֹ אֶפְקִיד רוּחִי בְּעֵת אִישָׁן וְאֶעֱרָה : וְעַם
רוּחִי גִנֵּיתִי יְיָ לִי וְלֹא אִירָא :**

יִגְדַּל אֱלֹהִים חַי וְיִשְׁתַּבַּח
אַתָּה וְאִין יְחִיד בִּיחֻדוֹ
אִין לוֹ דְמוּת הַגּוֹף וְאִינוּ גּוֹף
קְדָמוֹן לְכָל דְּבַר אִישָׁר נִבְרָא
הֵנוּ אֲדוֹן עוֹלָם לְכָל נוֹצֵר
עֲשֵׂע נְבוֹאָתוֹ נִתְּנוּ אֵל
לֹא קָם בְּיִשְׂרָאֵל כְּמִישָׁה עוֹר
הוֹרֶת אֶמְרַת נִתַּן לַעֲמֹז אֵל
לֹא יִחְלִיף הָאֵל וְלֹא יִמּוֹר
צוּפָה וְיוֹדֵע סִתְרֵינוּ
גּוֹמֵל לְאִישׁ חֶסֶד כְּמַפְעֵלוֹ
יִשְׁלַח לְקוֹן יָמִין מְשִׁיחֵנוּ
מֵתִים יִחְיֶה אֵל כָּרֵב חֲסִדוֹ
נִמְצָא וְאִין עֵרַת אֵל מְצִיאוֹתוֹ :
נְעִלָם וְגַם אִין סוּף לְאַחֲדוֹתוֹ :
לֹא-נִעְרֹף אֵלָיו קְדֻשָּׁתוֹ :
רִאשׁוֹן וְאִין רִאשִׁית לְרֵאשִׁיתוֹ :
יִוְרָה גְּדֻלָּתוֹ וּמַלְכוּתוֹ :
אֲנִשִּׁי סִגְלָתוֹ וְהַפְּאֲרָתוֹ :
גְּבִיּוֹת וּמִבִּיט אֶרֶץ הַמּוֹנֶתוֹ :
עַל יַד נְבִיאָו נֶאֱמַן בֵּיתוֹ :
דָּתוֹ לְעוֹלָמִים לְוֹלָתוֹ :
מִבִּיט לְסוּף דְּבַר בְּקִדְּמָתוֹ :
נוֹתֵן לְרִשָּׁע רָע כְּרִישָׁעָתוֹ :
לְפִדּוֹת מַחֲפִי קֶץ יִשׁוּעָתוֹ :
כְּרוּךְ עַד־עַד שֵׁם תְּהִלָּתוֹ :

על דבר שאין גדולו מן הארץ מנצח

**כְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהַכֹּל
נִהְיָה בְּדַבְּרוֹ :**

על פירות הארץ ועל הירקות מנצח

**כְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא
פְּרֵי הָאֲדָמָה :**

על כל פירות האילן מנצח

**כְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא
פְּרֵי הָעֵץ :**

על ה' מיני דגן שהם חטה, שעורה, כוסמין, עגולת שועל ושפון, ששלקן לו כחשן ועשה מהן חבשיל מצרך.

**בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא
מִיְּמֵי מְזוֹנוֹת :**

הרואה מלך מצרך בשם ומלכות

**בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁנָּתַן
מִכְבוֹדוֹ לְבָשָׂר וָדָם :**

הרואה חכמי ישראל מצרך

**בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁחָלַק
מִחֲכָמָתוֹ לִירֵאָיו :**

הרואה חכמי העולם שחכמים בחכמת העולם, מצרך

**בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁנָּתַן
מִחֲכָמָתוֹ לְבָשָׂר וָדָם :**

על הרעמים מצרך

**בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁכָּתַן
וּגְבוּרָתוֹ מִלֵּא עוֹלָם :**

על הברקים מצרך

**בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם עֹשֶׂה
מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית :**

הרואה קשת מצרך

**בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם זוֹכֵר
הַבְּרִית וְנֶאֱמָן בְּבְרִיתוֹ וְקָם בְּמֵאֲמָרוֹ :**

— 50 —
דברי מוסר

א

כִּבְדֵּךְ אֶת אֲבִיךָ וְאֶת אִמֶּךָ .
(שמוס כ' , י"ג)

א

מִדָּה רָעָה הִיא בְּאָדָם , אֲשֶׁר תִּמְשִׁילֶהוּ לְחַיֵּית הַיַּעַר , לְשִׁכְחַת מִזְבֵּחַ אֲשֶׁר עָשׂוּ לוֹ , אוֹ לְשַׁלֵּם רָעָה תַּחַת מִזְבֵּחַ ; כִּי גַם הַיּוֹנָה יוֹדַעַת אֶת הַמֶּכִּין לָהּ מָאוֹן בַּעֲוֹבָךְ , וְגַם הַחֲמוֹר יוֹדֵעַ אֶת אָבוֹם בְּעֻלְיוֹ , וְרַק הַחַיּוֹת הַטּוֹרְפוֹת תִּתְאַרְבְּנָה לָדֶם זֹלָתָן תָּמִיד , מִבְּלִי הַבְּדִיל .

ב

לֵכֵן אִם עָשָׂה עִמָּךְ רָעָה חֶסֶד , אִם הוֹשִׁיעָךְ בַּצָּר לָךְ , אִם הִצִּילֶךָ מִחֲזֹק מִמָּוֶה ; אוֹ יְהִי חֶסֶד הוֹדָה חֲרוֹת תָּמִיד עַל לִוְיַת לִבְבְּךָ , וְרַגְשׁוֹת נַפְשְׁךָ תִּתְעַיְיגָה לָךְ כְּגוֹשִׁים , וְזִכְרוֹנָךְ יִהְיֶה כְּשֹׁמֵר חֹב אֲשֶׁר יִתְּנוּ הַלֵּוִים לְגוֹשִׁיהֶם לְאוֹת וּלְזָכְרוֹן .

ג

אֲבָל מִי יַעֲשֶׂה עִמָּנוּ חֶסֶד יוֹתֵר מֵאֲבוֹתֵינוּ אָב וָאִם ? הֲמָה בְּחַמְלָתָם עָלֵינוּ בָּנִים יִשְׁאָוֶהוּ עָלֵינוּ כְּפִימֵנוּ , יִאֲכִילוּהוּ , יִשְׁקוּהוּ , יִלְבִּישׁוּהוּ , יִדְרִיכוּהוּ בְּדַרְכֵי הַיָּשָׁר , לְטוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים , וְכָל טוֹב אֲשֶׁר תִּשְׁאַל נִפְשׁ הָאָדָם , הֲלֹא מִיָּדָם לוֹ יִתֵּן .

ד

לֵכֵן בְּכָל לֵב וּבְכָל נֶפֶשׁ אָהֵב אֶת אֲבִיךָ וְאֶת אִמֶּךָ ,

Sittenlehre

I.

Ehre Vater und Mutter

Exodus XX, 12

1) Wer fühlt es nicht, daß es beim Menschen eine schlechte, ihn zum Raubthiere herabwürdigende Eigenschaft wäre, empfangene Wohlthaten zu vergessen, oder gar Gutes mit Bösem zu vergelten? Denn auch die Taube kennt den ihr im Taubenschläge Nahrung reichenden Pfleger; auch der Esel kennt die Krippe seines Besitzers; und bloß reißende Thiere schnauben immer nach dem Blute anderer Mitgeschöpfe, ohne Unterschied.

2) Daher, mein Kind, wenn dein Nächster dir eine Wohlthat erwiesen, wenn er dir in der Noth geholfen, wenn er dich von der Uebermacht rettet: da sey diese Wohlthat in die Tafel deines Herzens eingeschrieben; die Empfindungen deiner eignen Seele sey dir wie Gläubiger, und dein Gedächtniß sey wie ein Schuldbrief, welchen Geld Borgender ihren Gläubigern zum Zeichen und Unterpfand geben.

3) Wer aber erzeugt uns mehr Wohlthaten, als unsre eignen Eltern, als Vater und Mutter? In ihrem Erbarmen über ihr Kind tragen sie es auf den Händen, speisen tränken kleiden es, und leiten es auf den rechten Weg, zu seinem Besten sein Lebenlang; wie das Kind auch alles Gute, welches das menschliche Herz nur wünschen kann, von ihnen empfängt.

4) Daher, mein Sohn, liebe auch deinen Vater und

כַּבֶּדֶם, גִּשְׂאֵם, שְׁמַע לִפְקֻדֹתֶם, קַבֵּל בְּאַהֲבָה אֶת גְּעֵרָתֶם, כִּי פְקֻדֹתֶם רַק עֲצָה טוֹבָה הִיא, וְדַבְּרֵי תוֹכַחְתֶּם רַק דְּבַרֵי חַן וְאַהֲבָה וְדֹאנָה אֵלֶיךָ.

ה

אָבֵל לֹא לֵבֵד בְּשִׁבְתְּךָ אֶל מוֹל פְּנֵיהֶם תִּרְאֶה אֶת אֲהֲבַתְךָ לָהֶם, וְלֹא לֵבֵד בְּדַעְתְּךָ אֲשֶׁר עֵינֵיהֶם פְּקֻחוֹת עָלֶיךָ תִּשְׁמֹר אֶת דְּבָרֵיהֶם, כִּי אִם בְּכָל מְקוֹם וּבְכָל עֵת, אֲשֶׁר תִּזְכָּר אֶת שְׁמִם וּבִרְכָתֶם, וְהִקְרַבְתָּ לָמוֹ עַל מִזְבֵּחַ לִבְבְּךָ מִנְחַת־תּוֹדָה, וְאֵת פְּקֻדֹתֶם תִּשְׁמֹר גַּם בַּעֲת לֹא יִשְׁגִּיחוּ עָלֶיךָ.

ו

כִּי מִחַ גִּפְשֶׁךָ וְלִבְּךָ יִשׁוּאִלִים מִמֶּךָ כִּי אִם אֲשֶׁר תִּהְיֶה מִשְׁמַח אֱלֹהִים וְאֲנָשִׁים. וְהִיא אָמַר בְּכֵד אֶת אֲבִיךָ וְאֵת אִמֶּךָ, וְאִבּוֹתֶיךָ הֵן הַמֵּת הָאֲנָשִׁים הָרִאשׁוֹנִים וְהַקְרוֹבִים לָךְ לְכָל דָּבָר, מִלֵּאכְבִּי חֶסֶד אֲשֶׁר שָׁלַח לָךְ אֱלֹהִים מִמַּעַל.

ז

כִּי תִהְיֶה בַּעִיר בֵּין אֲנָשִׁים זָרִים, אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתָּ מִתְּמוֹל שְׁלֹשׁוֹם, וְשִׁאֲלוּךָ עַל מְנַהֵג אֲבוֹתֶיךָ בְּבֵית, מֵאֲכָלֶם, מִשְׁקִיתֶם, כְּזֹאת, וְכֹזֹאת; אִזּוֹ תַעֲנֶה בְּלִשׁוֹן רַבָּה, שְׁלֹא יָאוֹת לָךְ לְדַבֵּר עַל אֵלֶּה; כִּי אִתָּה לֹא יָדַעְתָּ אִם לֹא לָרַגְל אֶת כְּבוֹד בֵּיתְכֶם פְּנִימָה שְׁאֵלוּ אוֹתְךָ עַל כָּכָה.

ח

כִּי יִקְרָא אִישׁ זָר בְּבֵיתְכֶם בַּעֲת אֲשֶׁר יוֹכִיחוּךָ אֲבוֹתֶיךָ זֶז וַיִּסְרוּךָ, וְחָמַל הָאִישׁ הַהוּא עָלֶיךָ וְקָם לְדַבֵּר עָלֶיךָ טוֹבָה יֵאוּ לְהַצִּילְךָ מִכַּף־אֲבִיךָ וְאִמֶּךָ, אִזּוֹ אֵל יִפְתּוֹךָ דְּבַרֵי הָאִישׁ הַהוּא, וְאֵל יִסִּיתְךָ לִבְבְּךָ לֵאמֹר: לֹא כֵן אֲבוֹתֵי עוֹשִׂים עִמָּדִי;

deine Mutter mit ganzer Seele von und ganzem Herzen; ehre sie, schätze sie hoch, sey gehorsam ihrem Befehle, empfangen mit Liebe selbst ihr züchtigendes Wort; denn ihr Befehl ist nur ein guter Rath, und ihre Strafreden sind blos Worte der Fürsorge, der Vernunft und der Liebe.

5) Doch nicht blos in ihrer Gegenwart sollst du ihnen deine Gegenliebe zeigen, nicht blos wenn du weißt, daß ihre Augen auf dich Acht geben, sollst du ihre Worte beobachten: sondern an jedem Orte und zu jeder Zeit, wo und wann du dich ihres Namens erinnern wirst, sollst du sie segnen und ihnen auf dem Altare deines Herzens ein Dankopfer darbringen, indem du ihre Vorschriften auch in ihrer Abwesenheit treu beobachtest.

6) Denn was verlangt dein Herz mehr und deine Seele, als daß du Gott und Menschen gefällig werden könntest? Gott aber hat gesagt: Ehre Vater und Mutter!"; auch sind deine Eltern dir die ersten und nächsten Menschen in jeder Hinsicht, Engel der Wohlthätigkeit, die Gott dir vom Himmel gesandt.

7) Befindest du dich irgendwo in der Stadt bei fremden Menschen, die du nicht schon seit lange kennest, und sie dich befragen über die häusliche Lebensweise deiner Eltern, über Speise und Trank und dergleichen, — so antworte, mit bescheidener Sanftmuth, daß es dir nicht gezieme, darüber zu sprechen; denn du kannst nicht wissen, ob man durch solche Fragen die inneren Verhältnisse Eurer Familie nicht auskundschaften wolle.

8) Befindet sich ein Fremder in Eurem Hause während deine Eltern dich wegen etwas zur Rede stellen, dich bestrafen, er aber sich deiner annimmt, dich vertheidigen, oder aus deiner Eltern Hand befreien will: so laß dich von den Worten dieses Fremdlings nicht verführen, noch von deinem eignen Herzen reizen, zu denken: meine Eltern handeln nicht recht gegen mich! —

כִּי הֵם לֹא יִבְקָשׁוּ עַל בָּנֵם כָּל תּוֹאנָה, וְהָאִישׁ הַהוּא לֹא דָבָר
לְפָנֵיהֶם נִכְוֶנָה, וְגַם גָּדוֹל פָּשְׁעוֹ לְאֱלֹהִים וְאָדָם.

ט

כִּי יָשְׁבוּ אַנְשֵׁים רַבִּים בְּמִסְכָּה עִם אֲבוֹתֶיהָ, וְשָׁמַעַתָּ
אֶת אָבִיהָ אוֹ אִמָּה מְדַבְּרִים דָּבָר אֲשֶׁר לֹא יֵשֶׁר בְּעֵינֶיהָ, אִזּוֹ
כָּל תַּעֲזִיז לְהוֹכִיחָם עַל פְּגִיעָהּ לֵאמֹר: לֹא כֵן הַדָּבָר; כִּי אִם
בְּהִיּוֹתָהּ לְבִדְדָה עִמָּם בְּבֵית, וְאִין זָר אֶתְכֶם, אִזּוֹ תוֹכֵל לְבַקֵּשׁ מֵהֶם,
אֲשֶׁר יוֹאִילוּ לְהַסִּיר הַסָּפֶק מֵעַל לְבָבָהּ, וְהִמָּה יוֹרוּק אֶת אֲשֶׁר
שָׁנִיתָ.

י

וְכֵן הַשְׁמַר לָהּ כֵּן תַּעֲשֶׂה בֵּין אַנְשֵׁים זָרִים כָּל דָּבָר
אֲשֶׁר לֹא יַעֲשֶׂה הָאָדָם בְּעֵינֵי אֲבוֹתָיו, וְנִקְּהָ; כִּי אֲשֶׁר רָעָה
בְּעֵינֵי אֲבוֹתֶיהָ, רָעָה גַם לְאַחֲרֵים; וְרַק תוֹסִיף בְּזֶה חֶסֶד עַל פָּשַׁע
לְהוֹדִיעַ בְּרַבִּים אֶת קְלוֹנָהּ.

יא

וְיִוָּתֵר בְּנֵי הַזָּחַר מֵהַעֲלִים מֵאֲבוֹתֶיהָ, וּמִהַכְחִיד תַּחַת
לְשׁוֹנָהּ כָּל דָּבָר, מִגָּדוֹל וְעַד קָטָן; חֲגִיד תַּגִּיד לָהֶם, כָּל אֲשֶׁר
עִם לְבָבָהּ לַעֲשׂוֹת, וְהִמָּה יִהְיֶה תָמִיד יוֹעֲצִיָּה אוֹ שׁוֹפָטִיָּה, וְגַם
עַל עֲוֹנָהּ בְּסִתְרָה לְפָנֵיהֶם תִּתְּנוּהָ, כִּי מוֹדֶה וְעוֹזֵב יִרְוּחֶם.

יב

אֵל תִּשְׁאָל לָהּ גְּדוּלוֹת, וְאֵל יִדַּע לְבָבָהּ אִם לֹא יַעֲשׂוּ אֶת
בְּקִשְׁתָּהּ; כִּי גַם הַלֶּחֶם אֲשֶׁר אֶתָּה אוֹכֵל, וְגַם כָּל אֲשֶׁר לָהּ,
שְׁלָהֶם הוּא. וְלֹא תוֹכֵל לְבָעוֹס אֶף גַּם עַל עֲמִיתָהּ, אִם לֹא יִתֵּן
לָהּ מִתַּנַּחַח חֲנָם אֶת כָּל מִשְׁאֲלוֹת לְבָבָהּ.

denn sie werden wohl nicht falsche Beschuldigungen gegen ihren Sohn ersinnen wollen; der Fremde aber wird wahrscheinlich nicht aufrichtig (recht) vor ihnen gesprochen haben, weswegen sein Vergehen auch unverzeihlich ist.

9) Wenn mehrere Menschen in Gesellschaft mit deinen Eltern sich befinden, du aber, dann deinen Vater oder deine Mutter etwas sprechen hörst, was dir nicht recht scheint: so sollst du dich nicht unterstehen ihnen in's Angesicht zu sagen, die Sache wäre nicht so, (sie Lügen strafen zu wollen); sondern du hast die Zeit abzuwarten, wo Ihr allein zu Hause bleibt und Niemand mehr mit Euch; dann erst kannst du sie bitten, daß sie doch deine Zweifel lösen und dich belehren möchten, worin du geirrt.

10) Eben so nimm dich in Acht in Gegenwart fremder Menschen das zu thun, was Niemand ungestraft in Gegenwart seiner Eltern thun dürfte; denn was den Eltern mißfällt, müßte auch anderen mißfallen, und du würdest nur dadurch Fehler auf Fehler häufen, indem du auch in den Augen Anderer zu Schanden würdest.

11) Noch mehr aber, mein Sohn, nimm dich in Acht etwas vor deinen Eltern zu verhehlen oder zu verläugnen, es sey noch so klein: Alles mußt du ihnen mittheilen, was du zu thun gedenkst; und mögen sie immer entweder deine Rathgeber oder deine Richter sein; sogar deine geheimsten Fehler mußt du vor ihnen entdecken; denn wer bereuet und das Schlechte aufgiebt, der findet Verzeihung.

12) Verlange nicht zu Großes von ihnen, und sey nicht bösen Blutes, wenn sie deine Bitte nicht erfüllen; denn selbst das Brod, welches du issest, und Alles was du sonst hast, gehört ihnen; du aber hast doch kein Recht einem Freunde deshalb zu zürnen, daß er dir nicht schenkt, was du wünschest.

יג

כִּי תִרְאֶה יְלָדִים כְּגִילָה סָרִים וְזֹנְעִים בְּפָנֹת הַבַּיִת ,
לֹא יֹאכְלוּ וְלֹא יִשְׁתּוּ לְמַעַן הִדְאִיב לֵב אֲבוֹתָם ; אֶל תִּחְזַק יָדְךָ
עִמָּם , וְאַל תִּלְמַד מִמַּעֲשֵׂיהֶם . כִּי הַיְלָדִים הָאֵלֶּה חוֹטְאִים
בְּנַפְשׁוֹתָם , וְלֹא נָחְלוּ עַל מוֹרֶת רוּחַ אֲבוֹתֵיהֶם .

יד

אַחֲרֵי קוֹמָה מֵעַל שִׁלְחַן אֲבוֹתֶיךָ , כִּי תִלְבֹּשׁ בְּגַד חֲדָשָׁה ,
כִּי תִלְךָ אֶל בֵּית הַסֵּפֶר , בְּשִׁכְבְּךָ בַּלַּיְלָה , וּבְקוֹמָה בַּבֹּקֶר ; תִּשְׁקֹךְ
אֶת יְדֵי אָבִיךָ , וְאִמְךָ הַנּוֹתְנִים לָךְ אֶת כָּל מַחְסוֹרְךָ , וְהַנוֹשְׂאִים
עֲבוֹרָתְךָ עוֹל הַדָּאָגָה וְהָעֲבוּדָה .

טו

הַשְׁמֹר לָךְ פֶּן תַּעֲרִים מִתְּנוּמָתָם , פֶּן תִּכְעִיסֶם כִּי תִשְׁמַח
בַּעַת יְגוֹנָם ; נַחֵם תִּנְחָמָם , וְאִם לֹא תוּכַל , תִּלְךָ לָךְ אֶל הַדָּרָה ,
רַק לֹא תִהְיֶה עֲלֵיהֶם לְמִשְׁאָל .

טז

כִּי תוּכַל לַעֲשׂוֹת דְּבַר קָטָן אוֹ גָדוֹל עֲבוּרָם: לָתֵת דָּהֵם כִּפְּאֵל
לְהָרִים מֵעַל הָאָרֶץ אֶת אֲשֶׁר נָפַל מִיָּדָם , וְכָל אֲשֶׁר יֵאוֹת לָךְ
לַעֲשׂוֹת כְּאֵלֶּה , אֲזִי מַהֵר תִּמְהַר לְשָׂרְתָם ; כִּי הֲלֹא יִשְׁמַח אִישׁ
בְּשִׁלְמוֹ אֶת נַשְׁיָהּ , אִם כִּי בֶן בְּהֻשָּׁבוֹ גָּמוּל לְאֲבוֹתָיו הַיְקָרִים .

יז

כִּי יִהְיֶה אָבִיךָ בְּדֶרֶךְ מִרְחוֹק , דָּרוֹשׁ תִּדְרוֹשׁ בְּשִׁלּוֹמוֹ
בְּכָל עֵת אֲשֶׁר תוּכַל , דַּבֵּר עִמּוֹ בְּכֶתֶב כְּאִלּוּ תִדְבֹּר עִמּוֹ פֹּה אֶל
פֹּה , סֵפֶר לוֹ אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשִׂיתָ ; כִּי גַם מִרְחוֹק עֵינָיו תִּמְיֵד
פְּקוּחוֹת עַל בֵּיתוֹ וְעַל בְּנָיו , וְרַק עֲבוּדָתוֹ וְדֹאגוֹתָיו לֹא יִתְּנוּהוּ
לְדַבֵּר עִמָּךְ פֶּעַם בְּפֶעַם כְּאֲשֶׁר תִּחְפֹּץ .

13) Wenn du Kinder heines Alters siehest, wie sie düster und mürrisch in den Winkeln des Hauses schmollen, und weder essen noch trinken, bloß um die Eltern damit zu kränken, so hast du nicht mit ihnen gemeinschaftliche Sache zu machen, noch ihre Sitten anzunehmen; denn solche Knaben versündigen sich gegen ihr eigenes Leben, indem sie keinen Anstand nehmen ihre Eltern zu kränken.

14) Nach jedem Essen, beim Anziehen eines neuen Kleides, auf dem Wege nach der Schule, beim Schlafengehen und Aufstehen, Morgens und Abends, — küsse deinem Vater und deiner Mutter die Hand, dafür daß sie alles Nöthige dir geben, und die Last der Sorgen und der Arbeit deinetwegen tragen.

15) Nimm dich wohl in Acht sie vom Schlafe zu wecken, ihnen Verdruß zu verursachen, oder ausgelassen fröhlich zu seyn während sie betrübt sind; suche sie in letzterem Falle zu trösten; bist du nicht im Stande es zu thun, so ziehe dich auf dein Zimmer zurück, damit du ihnen nicht zur Last werdest.

16) Wenn du Gelegenheit hast Etwas für sie zu thun, ihnen einen Stuhl zu reichen, von der Erde zu heben was sie haben fallen lassen, und dergleichen für dich geeignete Beschäftigungen — dann beeile dich sie zu bedienen: schon bei der Zahlung einer bloß einfachen Schuld, freuet sich der Mensch; wie viel mehr also müßte sich ein Kind freuen, wenn es irgend wie seinen theuern Eltern vergelten kann.

17) Greignet es sich, daß dein Vater auf einer fernen Reise sich befindet, so erkundige dich nach seinem Wohlbefinden so oft es dir möglich wird; sprich mit ihm schriftlich so wie vorher mündlich; erzähle ihm Alles von deinem Thun und Wirken: denn selbst aus der Ferne hat er ohne Zweifel ein wachsames Auge auf seine Familie und seine Kinder, und bloß seine Geschäfte und Sorgen erlauben ihm nicht so oft mit dir sich zu unterhalten wie du es wünschtest.

יח

חֲלִילָה לֵאלֹהִים אִם יִפְלוּ אֲבוֹתֶיךָ עַל עֵרֶשׁ דָּוִי, אִזְּלָא
תְּמוּשׁ יוֹמָם וְלַיְלָה מִחֻדְדָּרָם, לְמַעַן תּוּכַל לְשַׁרְתָּם כָּכָל מֵאוּיִי
נִפְשָׁם; כִּי רַק לָעֵת כְּזֹאת תּוּכַל אֲהַבְתָּךְ לְהִרְאוֹת לָהֶם בְּכָלִיל
יָפִיד, וְגַם פְּעֻלֹתֶיךָ וְגַם דְּבָרֶיךָ וְדַמְעוֹת עֵינֶיךָ, יִהְיוּ צְרוּרוֹת
בְּזִכְרוֹנָם עַד עוֹלָם.

יט

גַּם אֶת אַחֶיךָ וְאֶת אֲחִיּוֹתֶיךָ תֵּאָהֵב כְּאֲשֶׁר יֵאָהֲבֻךְ אָבִיךָ
וְאִמְךָ; אֵל תִּרְגְּזוּ בְּבֵית, וְאֵל תִּרְיִבוּ; כִּי אִם תִּקְרִיב כָּל דִּין וְדְבָרִים
אֲשֶׁר בִּינְךָ וּבֵין אַחֶיךָ לְאִמְךָ לְמִשְׁפָּחָה, וְהִיא תִּתְחַרֵּץ.

כ

אֶת אַחֶיךָ וְאֶת אֲחִיּוֹתֶיךָ הַגְּדוֹלִים מִמֶּךָ בְּבֶד, וְאֶת הַקְּטָנִים
מִמֶּךָ תִּלְמַד דַּעַת אֲהַבָה וְאַחֻזָּה; כִּי כָל אֲשֶׁר אֵתָּה עוֹשֶׂה לָהֶם—
נִמּוֹל הוּא לְאֲבוֹתֶיךָ, אֲשֶׁר נִפְשָׁם קְשׁוּרָה בְּנִפְשׁ כָּל בְּנֵיהֶם יַחְדָּו.

כא

אָבֵל כָּל אֵלֶּה תַעֲשֶׂה בְּלֵב שָׁלֵם, וּבְנִפְשׁ חֲפִצָּה, וְאֵל
יִשְׂרָאֵל לִבְךָ לֵאמֹר: "מִי יוֹדֵעַ אֶת רַעֲיוֹנִי וְאֶת קִרְבִּי?" ; כִּי
הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר גִּשְׁאוּךָ עָלֶי יִדְּיָהֶם מִיּוֹם הַנִּזְדָּקָה, יִרְאוּ אֶת
עֲשֻׁתְּנוֹתֶיךָ כְּתוּבִים בְּחֶרֶט אֱלֹהִים עַל פָּנֶיךָ וְעַל עֵינֶיךָ, וּבְכָל
אֲשֶׁר אֵתָּה עֹשֶׂה.

כב

סוּף דְּבַר, בְּנִי, אֶת הָאֱלֹהִים, יִרְא, וְאֶת אֲבוֹתֶיךָ אֲהַב;
לְפָנֶי הָאֱלֹהִים תִּתְפַּלֵּל, וּלְפָנֶי אֲבוֹתֶיךָ תִּדְבֹּר אֲמָת: כִּי הָאֲהַבָה
וְהָאֲמָת, הֵן הֵנָּה שְׁנֵי הַמְּאוּרוֹת הַגְּדוֹלִים אֲשֶׁר יֵצְאוּ מִן הַשָּׁמַיִם
לְהַאִיר לְבַנֵּי הָאָדָם עַל הָאָרֶץ.

18) Wenn deine Eltern, verhüte es der Himmel, auf's Krankenlager fallen, dann entferne dich nicht weit von ihrem Zimmer, damit du sie nach ihrem Wunsche bedienen könntest: denn nur in einer solchen Zeit kann deine Liebe in ihrer ganzen Schönheit sich ihnen zeigen; auch werden dann deine Thaten, wie auch deine Worte und deine Thränen, ihrem Gedächtnisse für immer eingeprägt bleiben.

19) Auch deine Brüder und Schwestern mußt du nicht weniger lieben, wie dich Vater und Mutter lieben; zanket nicht, lärmet nicht untereinander im Hause herum; hast du Etwas mit deinen Geschwistern vor, so mußt du Alles dem Richterspruche der Mutter überlassen, und ihrer Entscheidung hast du zu gehorchen.

20) Deinen ältern Brüdern und Schwestern bezeuge Ehrfurcht, den jüngern suche brüderliche Liebe mitzutheilen; denn was du für sie thuest ist für deine Eltern gethan, deren Seele durch ein gleiches Band alle ihre Kinder umschlingt.

21) Hauptsächlich aber mußt du alles Dieses mit ganzem Herzen und mit williger Seele vollziehen; und denke ja nicht; Wer kann's wissen was in meinen Gedanken, in meinem Innern verborgen liegt? Denn die Menschen, welche dich seit deiner Geburt auf den Händen getragen, werden wohl deine Gedanken zu lesen wissen, wie sie in Zügen einer höhern Natur auf deinem Angesichte, in deinen Augen und in allem deinen Thun ausgeprägt sind.

22) Mit einem Worte, mein Sohn, fürchte Gott und liebe deine Eltern: bete vor Gott und sprich Wahrheit vor deinem Eltern: denn die Liebe und die Wahrheit sind die zwei glänzendsten Sterne, welche vom Himmel auf die Erde für die Menschen herunterstrahlen.

ב

ראשית-הַכֶּמֶה קִנְהַה הַכֶּמֶה
 וּבְכָל קִנְיֹנָה קִנְהַה בִּינָה
 (משלי ד', ו')

א

בְּנֵי, רַבּוֹת כָּתְבוּ רָאשֵׁי כָּל דּוֹר וָדוֹר עַל אֹדוֹת תְּהוֹרָה
 וְעַל הָעֲבוּרָה, אֲשֶׁר תִּדְרָשׁ מֵעַל הַסֵּפֶר וּמִצְאָתָם בְּתוֹרָה.
 בְּנִבְיָאִים, וּבְכַתּוּבִים ' בְּמִשְׁנָה, בְּגִמְרָא ' וּבְאַחֲרֵיכֶם •

ב

וְגַם נִכְחֵן לְבִי בְּטוֹחַ, אֲשֶׁר גַּם בְּלִי כָּל יוֹעֵץ וּמוֹרָה, תִּתֵּן
 אֶת לִבְךָ לַדַּעַת לְהִבִּין וּלְהַשְׁכִּיל; וְאוֹלֵי גַם לְמוֹתֵר יִחַשְׁבוּ בְּעֵינֶיךָ
 כָּל דְּבָרֵי מוֹשֵׁל וּמוֹסֵר ' הַבָּאִים לְעוֹרֵר אֶת נַפְשׁ הָאָדָם לְתוֹרָה •

ד

וְהַתּוֹרָה רַחֲבָה הִיא מְנִי יָם, וְאַרוּכָה מְדָה מְנֵי אָרֶץ
 וְאִם גַּם רַחוּקִים קְצוּוֹתֶיהָ אִשָּׁה מְרֻעוֹתֶיהָ, כִּרְחוּק מוֹרָח מִמַּעֲרֵב—
 הֵלֵא זֶה יַעֲיֵד בֶּקַעַל גְּדֻלָּה וְתַפְאֲרָתָהּ; בֶּקַעַל תּוֹרָה אֲחֵת הִיא לָנוּ,

II.

Der Weisheit Anfang ist : Erwirb Weisheit!
Und in all' deinem Erwerbe— erwirb Einsicht!

Proverbia Cap. IV. v.—7.º

1) Mein Sohn! Vieles haben die Großen jeder Zeit über die Lehre und über geistige Thätigkeit geschrieben, was du auch nachsuchen und finden könntest, wenn du die Bibel und die anderen Religionsbücher aufschlüsselst.

2) Ebenso bin ich voller Hoffnung, daß du auch ohne Rathgeber und Begleiter dich befleißigen werdest, deinen Geist durch Studium zu entwickeln; vielleicht wirst du sogar alles Zureden und Aufmuntern zum Fleiße im Lernen als überflüssig betrachten.

3) Die Lehre aber ist breiter als das Meer und größer als die Erde; wenn also auch ihre Extreme einander so entgegengesetzt sind, wie der Osten dem Westen, so wäre dies nur ein desto größerer Beweis ihrer allumfassenden Erhabenheit. Bloß eine Lehre giebt es für uns Menschen, so wie es dieselbe Sonne

בַּשֶּׁמֶשׁ הַמֵּאִיר לְכָל הָאָרֶץ, מִמּוֹרָח — וּמִמַּעַרְב, מִצָּפוֹן —
וּמִנֶּגֶב, וּכְאֵל שְׂרֵי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ אֹתוֹ כָּל הַחַיִּים, וְרַק יִקְרְאוּ לוֹ
אִישׁ אִישׁ בְּלִשׁוֹן עַמּוֹ שֵׁם אֲחֵר •

ה

לִבְּן אֶתֶּה אֲחִיו בְּנֵה, וְגַם מוֹת אֶל תִּרְקֶה, וְאֵל תִּהְיֶה
בְּנִגְהָלִים, הַמְּבִיטִים בְּשֹׂאֵט — בְּנִפְשׁ אַחֲרֵי חֲכָמַת הַכֶּתֶב
וְהַלְשׁוֹן וּבִאֱלֹהִים, כִּי אֶתֶּה לֹא יִדְעֶת אִיזֶה מֵהֶם יִכְשֹׁר; וְגַם שֶׁקֶר
יַעֲנֶה הָאֲנָשִׁים הָאוֹמְרִים אֲשֶׁר אֶסְרֶה תוֹרַתְנוֹ אֶסֶר עַל נִפְשׁ
הַיִּשְׂרָאֵלִי, וְתִצְוֶהוּ לְבַל יִלְמֹד סֵפֶר וְחֻכָּמָה •

ו

לֹא כָּל הַדְּעוֹת שְׁווֹת, וְלֹא כָּל תַּמְדּוֹת שְׁווֹת, וְלֹא כָּל
הָאָדָם יִתְקַדֵּשׁ לְדָבָר אֶחָד; לִבְּן בְּלִמְדָּה גִּמְרָא עִם מִפְרָשֶׁיהָ, אֶל
תִּבְנוּ אֶת הָרֶעָה הַיּוֹשֵׁב וְשׁוֹקֵד עַל הַמִּשְׁגָּה, אוֹ הַמִּקְרָא, אוֹ
הַכֶּתֶב וְהַחֲשָׁבוֹן, אֵף כִּי גִקְלִים אֱלֹהִים בְּעֵינֵי יֶלֶד הַמִּתְחַסֵּד • וְכֵן
גַּם לְהַפְקֵה •

ז

תֵּן לִבְּךָ לְכָל אֲשֶׁר יִצְוֶה מוֹרֶךְ, לְקוֹלוֹ תִשְׁמַע, וְאֵת כָּל
אֲשֶׁר יִשְׁוֶה עֲלֶיךָ תַעֲשֶׂה, וְאוֹתוֹ תִירָא וְתִתְאָהֵב •

ח

וְאֵל יִסִּיתֶךָ לְבִבְךָ לֵאמֹר, הֵן רַק עֶבֶד אֲבוֹתִי הוּא, אֲשֶׁר
יִשְׁלָמוּ לוֹ חֲלָף עֲבוֹדָתוֹ עָמִי, וְלָמָּה זֶה אֲכַבְּרָהוּ, וְאֲנִשְׂאֶהוּ, וְאִירָא
מִפְּנֵיו ...? יָדוּעַ תִּדְרַע אֲשֶׁר גַּם כָּל הַזֶּן אֲבוֹתֶיךָ לֹא יִסְפִּיק
לְשִׁלָּם לוֹ חֲלָף עֲבוֹדָתוֹ עָמָה, וְשֹׁכֵר הַלְמוּד גָּדוֹל מְאֹד עַד אֲשֶׁר
אֵין עַל אֶרֶץ עָרְבוּ; וְכָל אֲשֶׁר יִתְּנוּ לוֹ אֲבוֹתֶיךָ הוּא רַק שֹׁכֵר
בְּטָלָה: שֹׁכֵר — חוֹטֵב — עֲצִים, אוֹ שׂוֹאֵב — מִים בְּשִׁעָה הִהִיא
אֲשֶׁר הוּא עֹשֶׂה עָמָה •

ist, welche Ost und West, Süd und Nord beleuchtet: sie ist ein Ebenbild des Allmächtigen Schöpfers, dem alle Wesen dienen, und der nur Einer ist— obgleich ein jedes Volk ihn anders bekennt und sich von ihm andere Begriffe macht.

5) Daher, mein Sohn, halte fest an dem Einem und lasse auch das Andere nicht; sey nicht Einer jener Unbedachtsamen, die mit Geringschätzung die Schüler der Sprachkenntnisse und ähnlicher Wissenschaften ansehen. Denn du kannst es nicht wissen, was für dich am geeignetesten ist; jene aber haben nicht wahr gesprochen, welche behaupten wollten, daß unsere Religionsvorschriften dem Israeliten alles andere Studium verboten hätten.

6) Nicht alle Meinungen, nicht alle Nütigkeiten gleichen einander, noch sind alle Menschen für eine und dieselbe Sache geschaffen: daher, wenn's dir auch gelungen in der heiligen Schrift zu forschen, in die gelehrten Commentarien des Thalmud einzudringen, kannst du dennoch deinen Kameraden nicht geringschätzen weil er es bloß bis zur **Mischna**, bis zur **Mikra**, gebracht, oder weil er sich mehr in Sprachen und Wissenschaften auszeichnet, obgleich diese dem frommehnden Menschen für unwichtig erscheinen; und so auch umgekehrt.

7) Sey auf alle Vorschriften deines Lehrers aufmerksam, seinem Befehle gehorsam in den Schularbeiten, die er dir giebt, unbedröffen, gegen ihn selber aber ehrfurchtsvoll und dankbar.

8) Laß dich ja nicht vom Gedanken verleiten, als wäre er bloß ein Lohndiener deiner Eltern, die ihn für alle seine Mühe um dich reichlich belohnen, und als hättest du folglich auch nicht mehr nöthig ihn zu ehren, hochzuschätzen und zu fürchten; denn wisse, daß auch alle Gelder deiner Eltern nicht hinreichen würden einen treuen Lehrer zu bezahlen; auch ist der wahre Lohn des Unterrichtes erhaben über alles Irdische, und was du ihm an Geldern geben magst— ist bloß ein Lohn für den Zeitverlust beim Unterrichte, während dessen er sonst irgend eine andere Arbeit verrichten könnte.

ט

בַּבַּד תִּכְבְּדֵנוּ, אֱהוּב תֵּאָהֲבֵנוּ, וְאֵל תִּבּוּז לֹו כִּי עָנִי וְאֶהְיוֹן
הוּא, וְכִי מִן עֲרֹכּוֹ מִמֶּדֶּה; כִּי מִי יוֹדֵעַ אִם לֹא לְמַעַן הִרְפִּיץ תּוֹרָה
בְּיִשְׂרָאֵל, חֲשַׁךְ אֱלֹהִים מִמִּבְיַי מִדַּע עוֹשֶׁר וְגִדְלָה.

י

אַחֵר מֵאֲבֵל הַצִּתְּרִים תֵּלֵךְ לְשׁוֹחַ מַעַט בֶּגֶן אוֹ בַּחוּץ כְּשַׁעַה
אַחַת, כֵּן בַּחוּרָה, וְכֵן בְּקִיץ, אוֹ תִשְׁחַק בָּזָה וּבְזָה, לְמַעַן תִּהְיֶה
לָהּ הַשְׁעָה הַזֹּאת עַת מִרְגּוּעַ אוֹ לְתַנוּעָה קְלָה וְנַעֲיָמָה; כִּי אִם אִם
הַתּוֹרָה הִיא הוּד וְהַדָּר, לְעֲשִׂירִים, חַיִּים וּמִרְפָּא לְעַנְיִים, כָּלִיל
יוֹפִי לְבַחוּרִים, מִשְׁעָן וּמִסְעָד לְזִקְנִים, זֹולַת כְּבוֹד בֵּת הָאֱלֹהִים
הַזֹּאת פְּנִימָה אֲשֶׁר לֹא יִכְלָלוּהָ כָּל אִפְסֵי אֶרֶץ; — בְּכָל זֹאת
לֹא נִתְּנָה לְמִלְאֲכֵי שָׁמַיִם, וְהַתּוֹרָה כְּלִי דָרָךְ אֶרֶץ, סוּפָה בְּטִלָּה
וְגוֹרָרֶת עוֹן.

יא

הַשְׁמֹר לָהּ מִקְרֹא, אוֹ מִכְתוּב דְּבַר גְּדוֹל וְקַטָּן בְּנִשְׁפָּה בֵּין
הָעַרְפִּים, פֶּן יִבְלַע לְעֵינֶיהָ; כִּי אִם תִּשְׁוֹחַ בְּשֹׂדֶה, אוֹ תִנּוּחַ מַעַט,
רַק לֹא תִבְיט בַּסֶּפֶר טָרָם צֵאת הַכּוֹכָבִים; וְהִיא כְּאֲשֶׁר יֵאִירוּ
הַנִּירוֹת הָאֵלֶּה בְּשָׁמַיִם, אוֹ תִדְּלִיק אֶת הַנֵּר גַּם בַּמִּדְרָה, וְיִהְיוּ עֵינֶיהָ
וְנִפְשָׁה פְּקוּחוֹת עַל הַתּוֹרָה.

יב

וְכֵן תִּשְׁמֹר לָהּ אֶת עֲתוּתֶיהָ: שִׁבְעָה שָׁעוֹת תִּשְׁכַּב עַל
מִטָּתָה, וּשְׁתִּים תִּקַּח לָהּ לְמִרְגּוּעַ, בַּיּוֹם, וּבַעֲרֵב; אֲבָל הַחֲמִשָּׁה
עֲשָׂרָה הַנּוֹתְרִים, תִּקְדִּישׁ לְתוֹרָה וּלְחֻקָּמָה, כְּאֲשֶׁר יִהְיֶה לָאֵל
יְדָהּ לַעֲשׂוֹתָהּ, וְלִתְפִּלָּה, וְלִסְעָד אֶת לִבָּהּ פֶּת לֶחֶם.

יג

וּבִהְיוֹתָהּ בְּבֵית הַסֶּפֶר אֶל תִּרְיֵב שֵׁם אֶת הָעֵיךְ, כִּי אִם
תִּגִּישׁ אֶת כָּל דְּבָרֶיהָ לִפְנֵי רַבָּכֶם; אֲכֵן אֵל תִּהְיֶה מִלְּשִׁין עַל רַעְיָהּ.

9) Ehre ihn, liebe ihn; schätze ihn aber nicht gering, weil er ärmer ist, weil er niederer Herkunft ist als du: denn wer weiß ob nicht Gott, bloß um Lehre und Wissen im Volke zu verbreiten, den Weisen und Gelehrten keinen Reichthum, keinen Stolz gegeben?

10) Nach dem Mittagessen erhole dich etwas im Garten, oder auf dem Felde, in einem ungefähr einstündigen Spaziergange, im Winter wie im Sommer; oder belustige dich durch irgend ein Spiel, damit diese Nachmittagstunde für dich eine Erholung, eine angenehme, leichte Bewegung sey. Denn obgleich die Lehre eine Bierde für die Reichen, eine Nahrung (Erquickung) für die Armen, ein Schmuck für Jünglinge und eine Süße für alte Leute ist, ausser allem innern Werthe dieser göttlichen Gabe, der unermesslich und unschätzbar ist—so ist sie dennoch nicht für Engel gegeben. Und ohne Regelmäßigkeit im Leben wäre sie nicht von Dauer und hätte schlechte Folgen.

11) Nimm dich in Acht, irgend Etwas in der Abenddämmerung zu lesen oder zu schreiben, weil es den Augen schadet; diese Stunde sey immer der Erholung gewidmet; ruhe oder gehe Spazieren, nur sieh in kein Buch bevor sich Sterne zeigen. Dann erst, wenn diese den Himmel beleuchten, kannst du auch dein Zimmer mit Lichtern erhellen, um dich wieder mit der Wissenschaft zu beschäftigen.

12) Auf diese Weise theile deine Zeit folgendermaßen ein: **7** Stunden für den Schlaf, **2** zur Erholung **2** zum Essen, **1** zum Gebet und **12** zum Lernen und Lesen nach deinen Kräften.

13) Wenn du aber in der Schule bist, so zanke dich dort nicht mit deinen Schulkameraden herum, sondern du hast deine Zwistigkeiten dem Lehrer zur Entscheidung vorzulegen. Doch mußt du nicht die Geschichten Anderer dem Lehrer erzählen,

אֲשֶׁר חָטָא לֹא לָךְ ; רַק אֶת רִיבְךָ תִּגִּישׁ לְמִשְׁפָּחָם , וְסוּד אַחֲרֵי
אֶל תִּגַּל .

יד

אִם עָנֹשׁ יַעֲנֶשׁ אֶחָד מִחֻבְרֶיךָ , אוֹ יוֹכִיחֶנּוּ מוֹרֶךְ , אוֹ כָּל
דָּבָר אֲשֶׁר יִקְרָה בְּבֵית הַסֵּפֶר , אֶל תַּעֲזִיז לְסִפְרֵי בְּבֵית אָבִיךָ , אוֹ
לְכָל אִישׁ זֹולָתְךָ . כִּי מוֹצִיא סוּד הַחוּצָה , עֹנֵנוּ גָדוֹל מִנְּשׂוּא ;
רַק אִם יֵרָאֶה פָּן יִבְלַע לָךְ בְּחָטָא חֻבְרֶיךָ הָרָעִים , אוֹ תוֹכֵל
לְהַגִּיד לְאָבִיךָ וּלְאַמָּךְ , לְמַעַן יִיעָצוּךָ בְּזֶה תַעֲשֶׂה .

טו

אִם גָּדוֹל אַתָּה בְּבֵית הַסֵּפֶר — עֲזוּר לְרַעֲיָה הַקְּמָנִים
מִמֶּךָ , וְאֵל תִּתְנַאֵה בַּפְּנִיָּהִם ; אֲבֵן לְרַע וְחֹבֵר , הֵן בְּלִמּוּד , וְהֵן
בְּשִׁיחָה — חוֹלִין , וְהֵן בְּשִׁחּוּק — תִּבְחַר לָךְ תָּמִיד אֶת הַגְּדוֹלִים
מִמֶּךָ , אֲשֶׁר תוֹכֵל לְלַמּוֹד מֵהֶם בַּעַת , מְדוּת מְדוּת , דְּבָרִים
טוֹבִים וּמִשְׁפָּלִים , וְכֹאֲלָה .

טז

אִם יֵשׁ כֶּסֶף בְּאַמְתְּחֻתְךָ , אֶל תִּהְיֶה לְבִדְךָ כְּלִי כַּאֲשֶׁר תִּרְאֶה
רַעֲיָה קוֹנִים מְגֻדָּנוֹת וּפְרֵי הָאָרֶץ ; אֲבָל הַשְׁמַר לָךְ פָּן תִּקְנֶה לָךְ
נוֹשִׁים , בְּקִנּוּתְךָ אֶת זֶה אוֹ אֶת זֶה ; הַלֵּוֹה תִּלְוֶה לְרַעֲיָה בְּצַר
לָהֶם וְאַתָּה לֹא תִלְוֶה .

יז

מֶה טוֹב לָךְ אִם הִסְכֵּן הַסִּכָּנֶת בְּיִלְדוּתְךָ לְקִנּוּת בְּכִסְפְּךָ
סִפְרִים קְטָנִים וַיְפִים לְקָרוֹא בָּהֶם לַעֲת מִצָּא , סִפְרֵי מוֹסֵר , סִפְרֵי
מִשְׁל וּמְלִיצָה , וּסִפְרֵי כְּתָב וְחֻפְמָה ; אֲבָל גַּם מִתַּעֲנוּגֵי הַיִּלְדִּים
אֶל תִּנַּח יָדְךָ , וְשִׁמְחָת גַּם אַתָּה בִּימֵי שְׁחִירוּתְךָ כְּכָל בְּנֵי גִילְךָ .

Platschen oder gar verläumpfen; bloß deine eigenen Rechtshändel kannst du dem Richter vorstellen; fremde Geheimnisse aber aehen dich nichts an.

14) Wird einer von deinen Schulgenossen gezüchtigt oder gescholten, oder ereignet sich irgend was dergleichen in der Schule, so unterstehe dich ja nicht zu Hause oder vor irgend einem Andern es auszuschwätzen; denn wer Geheimnisse ausplaudert dem kann manches Mal unmißglich verziehen werden. Bloß in einem solchen Falle, wo du durch die Schuld Anderer auch zu leiden befürchtest, da kannst du den Vater oder die Mutter um Rath fragen, was du dabei zu thun hast.

15) Bist du der Größte in der Schule, so helfe deinen jüngern Kameraden, ohne gegen sie stolz zu thun; jedoch zum Genossen, sey's in der Lehre, im gewöhnlichen Umgange oder auch im Spiele, sollst du stets Aeltere und Größere, als du bist, zu wählen suchen, damit du von ihnen nütliches Wissen, gute Sitten, und Dergleichen lernen kannst.

16) Hast du Geld in deiner Tasche, so geitze nicht allein damit zu sehr, während deine Schulgenossen sich Kuchen oder Früchte kaufen; aber du mußt dich in Acht nehmen, jemals Etwas zu borgen; deinen Bekannten kannst du Geld borgen, du aber borge von Niemanden.

17) Gut wäre es, wenn du dich von Kindheit an daran gewöhntest für dein Geld hübsche kleine Bücher dir anzuschaffen, um bei Gelegenheit darin zu lesen, Moralschriften, Fabeln und Poesieen, Sprach- und Kunst-Lehrbücher. Doch selbst diesem Zwecke sollst du deine Kindervergnügungen nicht aufopfern, sondern dich auch deiner Jugendzeit freuen, wie Alle deines Alters.

יח

סוף דבר בני אהב את התורה, ואל תשנא גם את החיים ,
אהב את העבודה ואל תשנא גם את המרגוע , אהב את הכבוד
והנה ענו מכל האדם , והאהבה והאחווה כנגד כלם .

יט

כי מבלי חיים אין תורה , בלי מרגוע אין עבודה , בלי ענות
אין כבוד , אבל בלי אהבה ואחווה אין לנו לא ענות ולא כבוד ,
לא עבודה ולא מרגוע , לא תורה ולא חיים , וזה כל האדם .

18) Mit kurzen Worten, mein Kind, liebe die Lehre, doch hasse deshalb das Leben nicht; liebe die Arbeit, doch hasse deshalb die Ruhe nicht; liebe die Ehre, doch sey bescheiden gegen Jeden; Liebe und Freundschaft aber wägen Alles auf.

19) Denn ohne Leben ist keine Lehre; ohne Erholung keine Arbeit und ohne Bescheidenheit keine Ehre: aber ohne Liebe und Freundschaft giebt's weder Bescheidenheit noch Ehre, weder Beschäftigung noch Erholung, weder Lehre noch Leben; da diese des Menschen ganzes Wesen ausmachen.

ג

אִישׁ רָעִים לְהִתְרוּעֶעַ
וְיֵשׁ אוֹהֵב רֵבֶק מֵאֵח .
(מַשְׁלֵי י"ח , כ"ג)

א

אִם יִשְׁאַלְךָ אִישׁ הַיּוֹם לֵאמֹר , הֲנָן אֶהְבֵּת עֶשֶׂר וּנְכֹסִים הוֹד
וְהִדָּר , לָכֵה אִיפֹה וְאֶתְנֶה לָּךְ אֶת כָּל אֱלֹה , וְעוֹד כְּהִנֵּה וְכִהֲנֵה—
בֶּק אֲשֶׁר תִּהְיֶה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ בְּדָד מִבְּלִי אֶח וְאֲחוֹת , מִבְּלִי
רָעִים , עַל אֵי הָיִם , אוֹ בְּנֵאוֹת הַמִּדְבָּר מְקוֹם לֹא שְׁזַפְתּוּ עֵין
חַי הָאֵם תֹּאכֶה לְאִישׁ הַהוּא ?

ב

הֲלֹא תַעֲנֶהוּ : טוֹב לִי שִׁבְתִּנּוּ אֲחִים יַחְדוֹ בְּאֶחָל , בְּסִכָּה ,
בְּמִלּוֹנֵת מְקֻשָּׁה ; מְשֻׁבֶּת בְּדָד בְּאַרְמְנוֹת גְּזִית * טוֹב לִי כִי
אֲשַׁקּוֹד עַל לְמוֹדִי , וְאֶמְצָא חֵן בְּעֵינֵי אֲבוֹתִי , וּבְעֵינֵי אֲנָשֵׁי עִירִי ;
מֵאֲשֶׁר אֲחַכֶּם לְבִדִּי וְאֵין אִתִּי אִישׁ .

ד

לִכֵּן רָאָה בְּנִי , אֲשֶׁר לֹא תִהְיֶה בֵּין אֲחִים וְרָעִים כְּבַמִּדְבָּר
וּכְעַל אֵי רְחוֹק , אֲשֶׁר לֹא דָרְכוּ בוֹ רַגְלֵי אִישׁ , רָאָה אֲשֶׁר מִתַּת
אֱלֹהִים הוּאֵת לְהִיּוֹת אִישׁ בֵּין אֲנָשִׁים , לֹא תִאֲבֹד חַנּוּם .— בְּהִיּוֹתָהּ
מוֹרָר לְאַחֶיךָ .

III.

Wer zu viel Gesellschaften nachsagt, kommt ins Unglück; es giebt aber manchen Freund, der treuer ist als ein leiblicher Bruder.

Prover. Cap. XVIII, 27

1) Würde Jemand an dich folgenden Antrag richten: „Ohne Zweifel fühlst du den Werth von Reichthum und Glanz: ich will dir also alles Gold und Silber von der Welt geben, bloß mit der Bedingung, daß du dein Lebenlang einsam bleibest, ohne Bruder und Schwester, ohne Freunde, auf irgend einer Insel oder in der Wüste wo kein lebendiges Auge dir begegnet,“ würdest du wohl darauf eingehn?

2) Würde nicht deine Antwort lauten: besser, ich bin in gefelligem Kreise, im engen Zelte, in einer Hütte, unter einem Strohdach, als daß ich einsam in marmornen Palästen wohnte; besser daß ich wegen Fleiß und guter Sitten von meinen Eltern und Nebenmenschen geliebt werde, als daß ich allein im Glanze lebte, ohne daß jemand an meinem Leben Theil nehme.

4) Daher, mein Kind, gieb Acht, daß du nicht inmitten deiner Brüder und Freunde— wie in der Wüste, wie auf einer fern en Insel lebest, wohin kein Menschenfuß gekommen; gieb Acht, daß die göttliche Gabe der Gefelligkeit in dir nicht umsonst verloren gehe, indem du dir die Herzen der Nebenmenschen entfremdest.

ה

אם חלק ה' לך בְּעוֹשֶׁךָ , אַל תִּהְיֶה בְּלִי לְהַמְמִין אֶת פִּסְפֶּךָ
וְאֶת זִקְבֶּךָ , לִמְעַן לֹא יוֹדַע לְאִישׁ מִהֶם דְּבָר ; כִּי אִם חִיהַ תִּחְיֶה ,
וְעֲשִׂיתָ בָּם אֶת כָּל צְרָכֶךָ , תִּקְעוּר לְקְרוֹבֶיךָ וְתוֹשִׁיעַ לְכָל אִישׁ
עָנִי וְחִלְכָּה :

ו

אם חלק ה' לך בְּבִינָה , אַל תִּהְיֶה בְּלִי אֶת חֲכָמְתְּךָ לְבַל יֵצֵא
מִמֶּךָ דְּבָר הַחוּצָה ; כִּי אִם תִּחְוֶה לְרַעֲיָה דַּעַת , וְתִלְמֵד אֶת
מִיּוֹדְעֶיךָ בִּינָה , וְלָכֵל שׂוֹאֲלֶיךָ תִּשָּׁיב דְּבָר דְּבוּר עַל אַפְנָיו :

ז

כִּי כִּאֲשֶׁר הִפְסֵף יַעֲשִׂיר אֶת בְּעָלָיו וַיַּעַז לְעָנִי , כֵּן גַּם
הַחֲכָמָה , תַּעֲשִׂיר אֶת בְּעָלֶיהָ וְתַעַז לְתַלְמִיד ; וְלֹא בְּחֲכָמָה יִדְבֹּר
הָעֲשִׂיר לֵאמֹר : " הֵן כָּל הַחֲכָמָה רַק דְּבָר שְׂפָתַיִם הִיא ,
וְלֹא בְּצִדְקָה יֵאמֶר הַחֲכָם : " הֵן כָּל הַפֶּסֶף וְהַזֶּהב רַק חֶרֶשׁ אֶת
חֶרְשֵׁי אֲדָמָה הוּא " .

ח

אם הֵאֱמִין בְּךָ רַעַךְ , וַיִּגְדֵּל לְךָ אֶת כָּל לִבָּבו , אֲזִי יִהְיוּ דְּבָרָיו
חֲתוּמִים וְטִמוּנִים בְּקִרְבֶּךָ , וְשִׁמְרָתָם בְּכָל מְאֹדֶךָ , וּבְכָל נִפְשֶׁךָ ;
חֲזֹק וְאֱמִין , וְאֵל תִּבְּזֹב בְּאִמוּנָתְךָ .

ט

אם חָטְאתָ לְאִישׁ , לֶךְ הַתְּרַפֵּם וְרַחֵב אֶתוֹ , עַד אֲשֶׁר
יִסְלַח לְךָ ; וְאִם חָטָא לְךָ אִישׁ , אֲזִי תִלְכֶּה אִתּוֹ וְתִגְדֵּל לוֹ אֲשֶׁר סָלַחְתָּ
לוֹ וְאֵל תִּחַפֶּה עַד אֲשֶׁר יָבֹא לְהַתְחַנֵּן לְפָנֶיךָ .

י

כִּאֲשֶׁר יִגְמֹל עִמָּךְ רַעַךְ טוֹבָה , אֲזִי תִרְאֶה לוֹ אֶת אֲשֶׁר רָחַשׁ

5) Hat der liebe Gott dir Reichthümer zugetheilt, so geize damit nicht zu sehr, noch scharre sie im Stillen zusammen, so daß Niemand von ihnen Etwas erfahre; sondern lebe, und lasse auch Andere leben, kaufe was du nöthig hast, hilf deinem Nächsten, unterstütze die Armen und Bedürftigen.

6) Hat dich Gott mit Verstand und Gelehrsamkeit beschenkt, so geize nicht damit, als wolltest du dein Wissen zusammenscharren, ohne daß Jemand Etwas davon erfahre—sondern theile deinem Freunde von deinem Wissen mit, belehre deine Bekannten, und antworte allen Fragenden ausführlich und klar in der Lehre.

7) Denn, wie das Geld seinen Besitzer reich macht und dem Armen aufhilft, so macht die Wissenschaft den Weisen reich und hilft dem Schüler auf; es wäre ebenso wenig gerecht vom Reichen, zu behaupten, daß die Gelehrsamkeit ein blosser Wortschwall sey,— wie es auch von Seiten des Gelehrten unflug wäre, zu behaupten, daß alles Gold und Silber blosser Erdschollen wären, ohne allen Werth.

8) Hat dein Freund dir sein Vertrauen geschenkt und sein Herz entdeckt, so mögen seine Worte verborgen und versiegelt in deinem Innern seyn; mit ganzer Seele mußt du darüber machen.

9) Hast du gegen Jemand gefehlt, so thue ihm Abbitte, bis er dich entschuldigt; hat Jemand sich gegen dich vergangen, so komme ihm zuvor mit deiner Verzeihung, ohne seine Reue abzuwarten.

10) Hat dein Freund dir Gutes erwiesen, so zeige ihm, welchen Dank du für ihn fühlst; bei Gelegenheit einer Vergeltung

לו לִבְבָּךְ, וּבִהְשִׁיבָךְ לוֹ אֶת גְּמוּלוֹ, הֵשֵׁב לוֹ גַּם תּוֹדוֹת אֶלֶף יִתְרִי
שֵׁאת עַל מוֹבְתוֹ, אֲכֹן כְּאֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה עִם רַעְיָה חֶסֶד, עֲשֵׂה בְּלִבְּךָ
שָׁלֹם, וּבִנְפֶשׁ הַפִּצָּה, וְאֵל תְּהִי לוֹ בְּנוֹשָׁה, כְּגִדּוֹל מִמָּנוּ
כְּטוֹב מִמָּנוּ, כִּי אִם כְּאוֹהֶב, וּכְאֹחַ וּכְרֵעַ.

יא

אֵל תִּבְקֶשׁ מֵאִישׁ עֹזֵר, כָּל עוֹד יֵשׁ תִּקְוָה אֲשֶׁר תּוֹשִׁיעַ לָךְ
יְמִינֶךָ, עַד אִם גָּדוֹל הַדְּבָר מִמֶּךָ לְבִדְּךָ לַעֲשׂוֹתוֹ; אֲבָל אִם תִּרְאֶה
רַעְיָה רוֹבֵץ תַּחַת מִשְׁאוֹ, מִהֵרָ עֲזוֹב עִמּוֹ, וְאֵל תַּחֲכֶּה עַד אֲשֶׁר
יִקְרָא לָךְ לַעֲזֹרָה:

יב

הַשְׁמֵר לָךְ לְהוֹצִיא דְּבַר שֶׁקֶר מִפִּיךָ אִף בְּצִחוֹק: וְאִם
יִשְׁאַלְוֶךָ דְּבַר, אֲשֶׁר לֹא תַחֲפוּץ לְהַשִּׁיב דְּבַר אִמְתָּ וּתְשׁוּבָה
נִכְוֶנָה; אִזּוֹ תֹאמַר לוֹ, כִּי לֹא תוּכַל לְהַשִּׁיב דְּבַר.

יג

וְיִמָּה מוֹזְבוֹ, וְיִמָּה נֶאֱוֹו הָיוּ חֵי הָאָדָם עָלֵי אֲדָמוֹת, אִם עָשׂוּ
כָּל בְּנֵי הָאָדָם רַק טוֹב וְחֶסֶד לְאַחֵיהֶם! הָעֲרִים הָיוּ כְּמִשְׁפָּחוֹת
וּכְבֵּתֵי אָבוֹת, וְהַמּוֹשְׁלִים — כְּאָבוֹת הַמַּטּוֹת, אֵין פּוֹרֵץ גֶּדֶר וְאֵין
צֹחֶה בְּרַחוּבוֹת, אִישׁ אִישׁ עַל מְכוֹנוֹ יֵשֵׁב שְׂאֲנָן וְשָׁלוֹ! . . .

יד

אֲבָל לְמֹרֶת רוּחַ הַיִּשְׂרָאִי וְהַטּוֹבִים, נִמְצְאוּ אֲנָשִׁים רָעִים
אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמְעוּ לְקוֹל לִבָּם, הַצּוֹעֵק אֲלֵיהֶם תָּמִיד "דִּבְרוּ אִמְתָּ
וְעָשׂוּ צִדְקָה": כִּי אִם יִלְכוּ בַּשְּׁרִירוֹת לִבָּם, וְאֶת הַכֹּל יִתְּנוּ
בְּעַד רִגְעֵי תִאוּתָם.

טו

לִכֵּן הַשְׁמֵר לָךְ פֶּן תִּתְאַרֵךְ לַחֲבֵרָה אֶת אֲנָשִׁים כְּאֵלֶּה, אִף

gieb ihm deine Herzlichkeit als Renten auf die Schuld; hast du aber Jemanden eine Wohlthat zu erweisen, so beeile dich mit ganzem Herzen und williger Seele ihm zu helfen; spiele aber nicht den Bucherer dabei, den Großen, den Gefälligen, sondern thue es als Freund, als Bruder, als Nebenmensch.

11) Nimm deine Zuflucht nicht zu deinem Nächsten so lange Hoffnung ist, daß du dir selber aushelfen werdest; bloß wenn du allein nicht im Stande bist durchzukommen, dann kannst du es thun: wenn du aber deinen Nächsten hilfsbedürftig siehst, so beeile dich ihn zu unterstützen, ohne darauf zu warten, daß er dich darum ersuche.

12) Nimm dich in Acht irgend eine Lüge zu sagen, wenn auch scherzweise; sollte man dich über etwas befragen, wüßtest du nicht offenerzig Bescheid zu geben Ursache hast, so erkläre, daß du darauf nicht antworten kannst.

13) Und wie schön, wie herrlich wäre auch des Menschen Leben, wenn Alle nur Recht und Güte den Nebenmenschen zu theil werden ließen! Die Städte würden dann einem Familentreise gleichen, und die Herrscher den Familiensätern; Niemand würde das Gesetz übertreten, Niemand sich zu beklagen haben; Jedermann würde ruhig seinem Geschäfte nachgehen, sorgenlos und friedvoll.

14) Aber zum Leidwesen aller Guten und Gerechten gibt es Menschen, die dem Herzensrufe, Wahrheit zu sprechen und rechtmäßig zu handeln, keine Folge leisten wollen, sondern den Gelüsten nachlaufen, und Alles für einen momentanen Genuß auf's Spiel setzen.

15) Daher nimm dich in Acht vor der Freundschaft oder der Gesellschaft solcher Menschen, wenn sie dich auch wirklich zu

כִּי נִרְאִים לָךְ כְּאוֹתֵהֶם ; כִּי כָל הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּךָ מִתְמוּל
שְׁלֹשִׁים יַחֲשֹׁבוּךָ כְּאֶחָד הָרָקִים וְהַפּוֹחִיִּים אֲשֶׁר עִמָּהֶם הִתְחַבְּרָתָּ ,
בְּשָׁנָם עוֹדָךְ רַךְ וְצָעִיר , וּבְנֵי הַבְּלִיעַל יוֹכְלוּ לְהַדִּיחָךְ מִדֶּרֶךְ הַיָּשָׁר !

טז.

כִּי אִם תִּקַּח לָךְ תָּמִיד אֶת מִבְּחַר מִיּוֹדְעֶיךָ לִהְיוֹת עִמָּם
אֲחוֹזוֹת מֵרַעִים יַחֲדוּ בְּלִבָּתְךָ לְשׁוֹחַ בַּשְּׂדֵה בְּשָׁחוּק , בְּמַחֹל ,
בְּמַרוֹץ , וּבְכָל אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ הַלְלִידִים תִּתְאַרַח תָּמִיד לְחַבְרָה אֶת
מִיטֵב מֵאַהֲבֶיךָ !

יז

אָבֵל גַּם לֹא תַעֲשֶׂה רָעָה לְאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אֵינָם אֱהוּבִים
לְבָרִיּוֹת , וְלֹא תַעֲלִים עֵינֶיךָ מֵהֶם בָּעֵת אֲשֶׁר תּוֹכֵל לְהוֹשִׁיעַם
מִצָּרָתָם ; כִּי אַתָּה לֹא יָדַעְתָּ אִם לֹא מִקְשֵׁי יוֹמָם וּמַמּוֹרֵת רוּחָם
גָּמוּ מִדֶּרֶךְ חֲטוֹב לְלִבָּתְךָ עַקְלָלוֹת , וְאִם לֹא יֵךְ לִבָּם אוֹתָם עַל אֲשֶׁר
חָטְאוּ לֵאלֹהִים אוֹ לָאָדָם , וְאִם לֹא חָנַם יִרְדּוּף אַחֲרֵיהֶם הַהֶמּוֹן
הַגָּדוֹל אֲשֶׁר לֹא יָדַע עַד מָה , וַיִּחַפְּיֵאוּ עֲלֵיהֶם דְּבָרִים אֲשֶׁר
לֹא בִּן .

יח

גַּם יֵשׁ חוֹלֵי רַע בְּאָדָם , אֲשֶׁר הִקְנִיָּה תוֹלִיד לוֹ תָּמִיד אֶת
הַשְּׂנְאָה וְאֶת הָעוֹלָה ; וְאִם גַּם לֹא עָשָׂה לוֹ רָעָהוּ כָּל רַע , רַק
אֲשֶׁר גָּדוֹל מִמֶּנּוּ בְּחֻמָּה , בְּזִקְנָה , בְּיָחוּס , בְּעוֹשֶׁר אוֹ בְּמַדּוּת
טוֹבוֹת , אֲזִי יַחֲשֹׁבֵהוּ כְּאוֹיֵב וְצָר וַיִּשְׁמָמָהוּ וַיִּחַפּוּן לְהַשְׁפִּילוֹ עַד
שֶׁפֶל עֲמֻדָתוֹ גַּם הוּא .

יט

וְלָכֵן אַתָּה בְּנֵי הַזֶּהָר לָךְ מִהֲדַבֵּק בְּגֹנֶע הָרַע הַזֶּה , וְנִהְפּוֹךְ
הוּא , אִם תִּרְאֶה בְּחֹזֶר טוֹב מִמָּה , לָךְ וְהִכְנַע לִפְנֵי , בִּקְשׁ
קִרְבָּתוֹ , שִׁבְחָהוּ , לִפְנֵי מִיּוֹדְעֶיךָ , וְכָל קִנְאָתְךָ תִּהְיֶי לָךְ רַק

lieben scheinen; denn sd Alle, die dich nicht näher kennen, werden dich als einen Taugenichts ansehen müssen, weil du in schlechter Gesellschaft bist; besonders aber, weil du noch jung und zart bist, können die Bösewichter dich wirklich vom graden Wege ableiten.

16) Wähle daher auf immer die Besten unter deinen Bekannten aus, um mit ihnen nähern Umgang zu pflegen; bei deinem Spaziergange, im Spiele, im Tanz, im Wettlauf, und in allen kindlichen Unterhaltungen, geselle dich immer zu den Besten unter deinen Kameraden.

17) Aber wenn du auch keine Verbindungen mit ihnen anknüpfest, darfst du doch weder Böses Denjenigen zufügen, die von den Menschen nicht geduldet werden; noch darfst du dich ihnen entziehen, wenn sie deiner Hilfe bedürfen in der Noth: denn du kannst nicht wissen, ob nicht die Noth und das Unglück die Ursache waren, weshalb sie vom graden Wege abwichen, ob sie nicht bereuen, daß sie gegen Gott oder Menschen sich vergangen; oder ob die große Menge, die selten Etwas gehörig prüft, nicht ohne Grund sie verfolge, und ihnen Laster zuschreibe, welche sie sich vielleicht am wenigsten haben zu Schulden kommen lassen.

18) Auch ist es eine Art Krankheit beim Menschen, daß der Neid bei ihm fast immer Haß und Unrecht erzeugt; so daß, wenn Einer dem Andern auch nicht Böses zufügte, ihn dieser schon deshalb, weil er vorzüge der Weisheit, des Alters, der Herkunft, des Reichthums oder auch der guten Sitten besitzt, als seinen Gegner, seinen glücklichen Nebenbuhler ansieht, ihn zu hassen, anfängt, und ihn zu sich herab zu ziehen sucht.

19) Du aber, mein Kind, nimm dich wohl in Acht, daß du nicht von dieser Krankheit angesteckt werdest, im Gegentheil, siehst du einen Knaben der besser ist als du, so würdige ihn demüthig nach Verdienst, suche seine Freundschaft, zolle ihm öffentlich das

דַּעוּר תִּשְׁוֹקְתָּ לַעֲשׂוֹת וְלִהְגִּדִּיל שְׁמִי וְתִפְאַרְתִּי כְּמוֹהוּ
בְּהַעֲפִילָהּ לַעֲלוֹת אֵלָיו אֶל מְרוֹם שְׁבִתוֹ .

ב

וְיִוְתֵר בְּנֵי הַנְּהַר מִדְּבַר דְּבַר רַע , מִלְּקְרוֹץ עֵין , וּמִלְּעֵקֶם
שְׁפָתַיִם עַל רַעְדָּה לִפְנֵי אֲנָשִׁים זָרִים ; אִם מִצָּאתָ בּו חֲטָא , הוֹכַח
תּוֹכִיחַ אוֹתוֹ בְּפִתְרִי , אֲבָל מוֹצִיא שֵׁם רַע עֲוֹנו גְּדוֹל מְאֹד .

כא

כִּי הַשֵּׁם הַטּוֹב יוֹתֵר טוֹב לָאָדָם מִכָּל עֵשֶׂר וּמִכָּל אֲשֶׁר
הַחַיִּים : וְאִם גְּזֻלָּת מַאִישׁ אֶת כֶּסֶפוֹ וְזָהְבוֹ , אֶת לֶחֶמוֹ , וְאֶת בְּגָדָו ,
הֵן תּוֹכֵל לְהַשִּׁיבָם וְהוּא יִסְלַח לָהֶם ; אֲבָל אִם שָׁתַתְּ שְׁמוֹ הַטּוֹב ,
אִז גְּזֻלָּת אֶת נַפְשׁוֹ , וְאִתָּהּ לֹא תָשִׁיב לוֹ אֶת אֲבִדָתוֹ , וְגַם הִטָּאתָ
הוּא חֲטָא מְשַׁפֵּט מוֹת .

כב

סוּף דְּבַר בְּנֵי , אִם תִּרְצֶה לִהְיוֹת אֱהוּב לַבְּרִיּוֹת , אֱהוּב אֶת
הַבְּרִיּוֹת . אִם תִּרְצֶה כְּבוֹד מִבְּנֵי הָאָדָם . — הֵן כְּבוֹד לְנִכְבָּדִים
בְּעֵינֶיךָ , וְאֵל תִּהְיֶה שְׂמִיחַ לְקַחַת מִתְּנוּת מֵאָדָם , מִתְּנוּת הַנְּרָאוֹת
דַּיָּוִי , מִתְּנוּת הַנִּבְרָאוֹת , הַנִּלְלָב . הֵן זָהָם אֱהוּבָה תַּחַת אֱהוּבָה ,
כְּבוֹד תַּחַת כְּבוֹד , וְכִתְרִי שֵׁם טוֹב גְּדוֹלָה מִן תַּחֲוָה וּמִן הַכְּהָנָה .

ihm zukommende Lob: und all' dein Meid diene dir nur, um deinen Wetteifer anzuspornen, durch Tugend auch deinen Werth zu steigern, dich bis zu seiner Höhe emporzuschwingen.

20) Noch mehr aber, mein Kind, „mußt du dich wohl hüten deinem Nächsten Böses nachzureden, mit den Augen, mit den Lippen, hinter dem Rücken Jemanden zu verhöhnen; hast du Etwas an deinem Freunde auszusetzen, so rede es ihm selber aus, daß Niemand davon Etwas merke; aber den Namen eines Menschen öffentlich schänden, oder ihn beschimpfen, ist eine unzerzeihliche Sünde.

21) Denn der gute Ruf ist für den Menschen mehr als alle Reichthümer und aller Glanz auf Erden; hast du Jemanden seines Silbers und Goldes, seines Brodes und Kleides beraubt, so kannst du es ihm noch zurückerstatten, und er kann dir noch verzeihen; wenn du ihn aber seines guten Rufes beraubest, so hast du seine Seele gemordet; du kannst dann weder seinen Verlust ersetzen, noch würdest du dich gegen diese Todesünde je vertheidigen können.

22) Vor allem, mein Kind! willst du bei den Menschen beliebt sein, so liebe die Menschen; willst du geehrt sein— so ehre selbst die würdigen Menschen; und vermeide es Geschenke von den Leuten zu empfangen, eben so Geschenke für das Auge wie Geschenke für das Herz; gieb ihnen Liebe für Liebe, Ehre für Ehre; und sey eingedenk, daß die Krone des guten Rufes größer ist, als die Krone der Gelehrsamkeit und der Frömmigkeit.

ד

וּרְאִיתִי אֶת־כָּל מַעֲשֵׂה הָאֱלֹהִים כִּי לֹא
יֻכַּל הָאָדָם לַמַּצּוֹא אֶת־הַמַּעֲשֵׂה אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה
תַּת־הַשָּׁמַיִם בְּשֵׁל אֲשֶׁר יַעֲמַל הָאָדָם
לְבַקֵּשׁ וְלֹא יִמָּצֵא וְגַם אִם יֹאמַר הַחֶכֶם
לִדְעוֹת לֹא יֻכַּל לַמָּצֵא .

(קס"ט ח' , י')

א

זְכוֹר אֲנִי וְאַתָּה אֶת הָעֲרִישָׁה הַקְּמֵנָה בָּהּ שָׁכַבְנוּ , אֲשֶׁר
דָּמְתָה בְּעֵינֵינוּ לְבֵית גָּדוֹל וְרָחֵב יָדַיִם , וּמִדּוּעַ עָתָה בְּאֲשֶׁר גָּדַלְנוּ
מִעַם נָשָׂא עֵינֵינוּ אֶל כָּל קִצְוֵי אֶרֶץ וַיִּם רְחוֹקִים , וְנִגִּיעַ עַד כּוֹכְבֵי
הַשָּׁמַיִם , וְעוֹד לֹא נִשְׁקוּט וְנַעֲפִיל לַחֲקוֹר מֶה לְמַעַלָּה מִרְקִיעַ
הַתְּכֵלֶת הַזֶּה אֲשֶׁר עַל רִאשֵׁינוּ , וּמֶה מֵאַחֲרֵי מִסְךְ הָאוֹהֶל הַזֶּה ,
אֲשֶׁר לִפְנֵינוּ מִצָּפוֹן וּמִיָּם ? רוּם שָׁמַיִם וְעוֹמֵק הָאֶרֶץ קִצְרוּ מִהֲכִיל
אֶת לִבֵּנוּ , אֵיךְ כִּי גָדַלְנוּ רַק שְׁנַיִם שְׁלֹשָׁה מִפְּתָחַיִם , וְכָל גְּבוּלֵינוּ
נִגְדָּם בְּנִמְלָה אֲשֶׁר לֹא תִרְאֶה לְעֵין .

ב

זְכוֹר אֲנִי וְאַתָּה אֶת אֲמוּנָה לִבֵּנוּ לְכָל דְּבָר , לְכָל מִרְאֶה עֵין
וּמִשְׁמַע אָזֶן , מִכְּלֵי חֲקוֹר וּמִכְּלֵי דְרוֹשׁ אַחֲרָיו , מֶה זֶה וְעַל מֶה
זֶה , וּמִדּוּעַ עָתָה נִשְׁיִם אֶת לִבֵּנוּ לִדְעוֹת וּלְהִבִּין אֶת תְּהַלְכוֹת כָּל
אֲשֶׁר נִהְיָה תַּחַת הַשָּׁמַיִם : אֵיךְ תּוֹצִיא הָאֶרֶץ דָּשָׂא , וְאֵיךְ יִהְיֶה
לִילָה וַיּוֹם , אֵיךְ יַעֲוֹף הַנֶּשֶׁךְ בַּשָּׁמַיִם , וְאֵיךְ יִשׁוּטְטוּ וַיַּעֲוֹנוּ

IV.

Und ich sah aus der ganzen Schöpfung des Allmächtigen, daß der Mensch nicht enträthseln kann die Zwecke welche unter der Sonne erreicht werden; denn so mancher Mensch giebt sich Mühe im Forschen ergründet aber nichts; sogar der Weise welcher da schon glaubt zu wissen, wird am Ende doch nichts enträthseln können.

Prediger VIII, v. 17.

1) Du und ich, wir sind noch beide eingedenk, der Zeit, wo wir uns mit der kleinen Wiege begnügt, in welcher wir schliefen; und die uns wie ein großes, geräumiges Haus vorgekommen; warum sind wir denn jetzt, da wir etwas gewachsen, im Stande mit unserm Auge die Pole der Erde wie die weiten Meere zu messen, bis an die Sterne des Himmels zu reichen, und warum verlangen wir damit nicht zufrieden gestellt, nach dem jenseits der blauen Himmelsdecke, hinter den lasurnen Vorhängen nach Ost und West, Süd und Nord Verborgenen? Die Höhe des Himmels und die Tiefen der Erde haben zu wenig Raum um unsre Gedanken zu fassen, ungachtet wir bloß ein paar Fuß größer geworden, und unser ganzer Körper im Vergleich mit der Welt kaum wie eine Milbe ist, die unser Auge nicht leicht wahrnimmt!

2) Wir sind noch beide eingedenk, wie unser Herz Alles gläubig hinnahm, was das Auge gesehen, was die Ohren gehört, ohne nachzugrübeln, ohne nachzuforschen über Ursprung und Zweck der Dinge; warum sind wir denn jetzt so sehr gespannt, alles Geschehene zu ergründen und zu begreifen, wie die Erde das Gras hervorbringt, wie Tag und Nacht entstehen, wie der Adler in der Luft schwebt und des Menschen

הָאָדָם עַל כָּל הַתֵּבֵל וּמְלוֹאָהּ, ? גַּם בְּאוֹר הַשֶּׁמֶשׁ נָשִׁים מְגַרְעַת
וְגַם שָׁמַיִם לֹא זָכוּ בְּעֵינֵינוּ !

ג

אֵין זֹאת כִּי אִם הַחֶלֶק טוֹב מִמַּעַל, אֲשֶׁר נָתַן לָאָדָם, וְהוּא
הוֹלֵךְ וְגָדוֹל בְּקִרְבָּנוּ לְאֱלֹפִים וְלִרְבּוֹת עַד אֲשֶׁר לֹא יִכִּילֵהוּ כָּל
מָקוֹם, כִּי לִפְנֵי אָפֶס מָקוֹם ; זֶה מוֹתֵר הָאָדָם מִן הַבְּהֵמָה, וְזֶה
שַׁעַר הַשָּׁמַיִם :

ד

כִּי יֵשׁ גַּם רָמֶשׁ, גַּם חִיָּה וְעוֹף, אֲשֶׁר לָהֶם כַּחַ גְּדוֹל ; אָבִר
לְהֵם יֵשׁ רַק מֵה שֶׁנָּתַן לָהֶם בְּצֵאתָם מִרְחֵם אִמָּם: סִנְפִּיר וְקִשְׁקִשׁ
לְדָגָה, נֹצוֹת וְכַנָּפִים לְעוֹף, פְּרָסוֹת וּמִלְתָּעָה לַחִיָּה, — וְהָאָדָם
לְבָדוּ יֵצֵא עָרוֹם מִבֶּטֶן אִמּוֹ, חָלָשׁ וְקָטָן, וּבְעוֹד מַעַם וְהִנֵּה
הוּא הַמוֹשִׁיל בְּכָל הָאָרֶץ.

ה

עָרוֹם אִם הוּא, יִתְפֹּר לוֹ כִּסּוֹת בְּקֶרֶה ; סִנְפִּיר אִם אֵין
לוֹ — יִבְנֶה לוֹ אֲנִיָּה לְמִשּׁוֹמֵט ; כַּנָּפִים אִם אֵין לוֹ — יַעֲשֶׂה
לוֹ כְּדוֹר לְעוֹף ; וְכַרְנִים, וּמִלְתָּעָה, וּפְרָסוֹת אִם אֵין לוֹ, —
יַעֲשֶׂה לוֹ חֶרֶב, וְחִגִּית וְקִשֶׁת וְקִלְעַ, לִירוֹת בָּהֶם אֵף לְמִרְחוּק.

ו

כָּל חַיֵּי גִבְרָא, אוֹ לְעֹפֵר אוֹ לְמִים, אוֹ לְרוּחַ, לְכֵן. לְכֵלָם
יֵשׁ גְּבוּל, וְלֹא יַעֲזוּז לְצֵאת מֵאֲחוּזַת אֲבוֹתֵיהֶם וְהִלָּאָה, כִּי הִמָּה
עֲבָדִים לְיִסּוּדוֹת—מְגוֹרָתָם, אֲשֶׁר, לְאֶחָד—לְאֶחָד, וְאֲשֶׁר
לְשֵׁנִים—לְשֵׁנִים, וְכֵלָם יִבְרָחוּ מִפְּנֵי הָאֵשׁ ; אָבִל הָאָדָם יֵצֵא
וְיֵבֵא בְּכָל הַיִּסּוּדוֹת, זֶהוּא יִמְשָׁל בָּם : הוּא יַצְרֹר רוּחַ בְּכָל
אֲשֶׁר יִרְצֶה, הוּא יוֹצִיא מִים מִתַּחַת לָאָרֶץ, הוּא יַחֲצוֹב לוֹ
כִּשְׁכֻּנּוֹת בְּסֻלַּע, וְגַם אֵת הָאֵשׁ יַאֲסוֹר בְּסוּם בְּמִרְפֶּכֶת הַמֶּלֶךְ
אֲשֶׁר לוֹ.

Gedanken über die ganze unendliche Schöpfung? Selbst das Sonnenlicht erscheint uns nicht so rein, und selbst der Himmel nicht so klar.

3) Wir können uns dies nicht anders erklären, als daß dem Menschen noch eine besondere Gabe beigelegt wurde, welche sich in ihm tausend und aber tausend Mal vervielfältigt, bis das Weltall keinen Raum mehr für seinen Geist hat, weil es für das Unendliche keinen Raum geben kann. Dies ist auch der Vorzug des Menschen gegenüber dem Thiere und die Pforte zum himmlischen Leben.

4) Wohl giebt es auch Insekten, Thiere und Vögel, die große Naturgaben besitzen; diese haben jedoch nur was die Natur ihnen bei der Geburt gegeben: der Fisch Flossfedern und Schuppen, der Vogel Federn und Flügel, die Thiere Tazzen und Hauer,— der Mensch allein wird nackt geboren schwach, unbehilflich; dennoch beherrscht er in Kurzer Zeit die Erde!

5) Er ist nackt von Natur, aber er näht sich ein künstliches Kleid; er hat keine Schwimmkraft aber er baut sich Schiffe; er hat keine Flügel,— erdenkt sich aber einen Luftballon,— und da ihm die Natur weder Hörner, noch Hauer, noch Tazzen gegeben— so verschaffte ihm seine Kunst dafür Schwerdt und Wurffpieß, Bogen und Schleuder, um auch in die Ferne zu schleßen!

6) Jedes lebendige Wesen ist für irgend ein Element erschaffen: für die Erde, das Wasser oder die Luft; diese natürlichen Grenzen wagt keines zu überschreiten, weil sie alle Sklaven ihrer Elemente sind. Wenn es auch manche giebt, die sogar in zweien leben können,— so fliehen doch alle das vierte Element, das Feuer; der Mensch allein ergeht sich frei in allen Elementen und beherrscht sie noch obendrein: Er fesselt den Wind, läßt das Wasser hervorsprudeln und Felsen zu Wohnungen werden, ja selbst das Feuer zwingt er als Stellvertreter der Natur, wie ein gebändigtes Pferd, in sein Wiergespann.

ז

ובכל זאת, בכל מקום אשר נשים את לבנו להבין ולהשכיל, נראה כי גם לנו ולרעיונינו יש תכלה וגבול; וכאשר לא נדע מאין יולד פה ציץ, ופה עין, פה דשא ופה חוח, — כן לא נדע גם מאין התקבצו אלפי רבבות אדמות המזהירים לנו בכוכבי השמים.

ח

שא עיניך ורעיוניך, וראה והבין את כל הגדולות והנפלאות אשר לגגך, ואם לא ישאלך לבך בחילה לאמר: "מי עשה את כל אלה"? אז תשוב ותביט אחריך ואשאלך אני והודיעני: מי נתן לך לבב לדעת להבין ולהשכיל? גלמך גוש — עפר, ורוחך גבוה, אין על עפר משלו!

ט

מה לרוח החי את הגולם המת? מה לרעיון הנצחי את הגוויה הפלה? איך נקרבו, איך יחדו התלכדו? ולא על חייך אנכי שואל אותך: איך יחיו העצמות היבשות, אשר תשיבני דבר לאמר: "כאשר יצא האש מן החוח, ויאכל את היער, כן תהלכות החיים על הארץ, — כי אם אשאלך על רעיונה, על רוחך, על מבינתך, אשר כשמה את רעיונה ומבינתה בקול, בדבור, באותות, ובכתב; כן הדבר הזה: הקול והכתב לא יקרים המה, ובתוכם דברים נשגבים ונפלאים, וגם אמנה הקול לא יוליד את הרעיון, והכתב לא יוליד את הכתוב בו, אף כי הרעיון והכתוב מונחים וגמגמרים בקול ובכתב.

י

וכל בני האדם יחדו כשירת—דודים אחת הם, אשר

7) Und dennoch andererseits, wo wir nur unsre Blicke hinwenden, wie armselig und wie beschränkt erscheinen uns doch nicht unsre Künste und Wissenschaften! Wir können uns eben so wenig erklären: warum hier eine Blume und dort ein Baum, hier Gras und dort Dornen wachsen, wie wir nicht erforschen werden, woher jene tausend Myriaden von Welten kommen, die uns am Himmel als leuchtende Sterne erscheinen.

8) Erhebe deinen Blick und deine Gedanken, lerne auffassen und begreifen alles das Große und Wunderbare um dich, und frag dich noch nicht dein vor Erstaunen bebildes Herz, Wer dieses Alles erschaffen, so wende deinen Blick und deine Gedanken nach deinem Innern (in dich), und sag mir: Wer dir das fühlende, prüfende, wissende Herz gegeben? Dein Körper ist Erde— und dein Geist so erhaben über alles Irdische hienieden!

9) In welchem Zusammenhange steht der lebendige Geist mit dem todten Staube, der ewige Gedanke mit dem vergänglichen Körper? Wie kamen sie sich so nahe, wie schmolzen sie zusammen? Und nicht bloß über das Leben befrage ich dich, wie es diese irdischen Bestandtheile durchdrungen, — worauf du mir antworten könntest: wie aus Dornen Feuer hervorgebracht werden kann, das den ganzen Wald verbrennt, so auch das irdische Leben. Meine Frage bezieht sich hauptsächlich auf den Verstand, auf die Urtheilskraft, auf das Bewußtseyn, die in dir wohnen; auf den Ausdruck deiner Gedanken, deines Urtheils in Stimme, Sprache, Buchstaben und Schrift. Die Stimme und die Schrift haben sonst keinen hohen Werth, in ihnen aber können wunderbare, erhabene Dinge enthalten seyn; und weder die Stimme ist es, welche das Wort hervorbringt, noch die Schrift, welche den Gedanken schafft, obgleich das Wort und der Gedanke eben in der Stimme und in der Schrift liegen und durch sie ausgedrückt werden.

10) Das ganze Menschengeschlecht aber ist wie ein ein-

חרוניה עמים, טוריה משפחות, מלותיה בתי אבות
ואותיותיה—איש ואשה, אח ורעהו; בכל אות יש שרש דבר
בכל מלה רעיון, בכל מור מאמר, בכל חרוז מליצה געימה
ונשגבה, וכל השירה—תהלה וכבוד, ולמי אם לא לעשה?

יא

זכור אני ואתה אשר תדר משכבנו, תדר המאכל, תדר הצר,
והגן אשר אחריו, גראו בעינינו בדברים שונים ונפרדים
איש מרעהו; ויהי באשר גדלנו מעט, וגראה שכלם יחדיו רק
משכן אחד הוא לכל בית אבותינו; אחרי כן ראיתי אשר גם
שדות וכרמים וכפרים, וערים מערים שונות—יחדיו רק מדינה
אחת הם, וכן מדינות רבות וגדולות יחדיו—רק ממלכה אחת
הנה; כן בני, גם העפר, המים, הרוח והאש יתלכדו ויתחברו
איש ברעהו ויהיו לדבר אחד. וכן גם הדומם, הצומח, החי
והמדבר, משלכות אשה באחותה ויהיו לסלם אחד. וכן גם
השמש והירח, והארץ, והכוכבים והשמים ושמי השמים—
יחדיו—רק עמרה אחת הם, תפארת לעשה.

יב

אבל מי זה עשה כל הגדולות והנפלאות האלה? מתי
קץ הפלאות ההנה? למה כל הגבורות והחסדים וכל הכבוד
הגדול הזה? מה היינו טרם נבראנו, מה תהי התבל הזאת
אחרי בלותה? ... "הוא הדבר, בני, אשר אמרתי: נפלאים
אנחנו מפל הברואים, כי גכלכל קרבנו שאלות גדולות כאלה
זכי אין לרוחנו גבול לאמר, עד פה תבא! ... אבל באשר
לא יחקרו הקול והכתב אחרי הרעיון הנסגר והנכלל בם והסובב
אותם פאחד, כן לא נוכל לחקור אחרי הפלתי בעל תכלית,
והפלתי בעל גבול והפלתי בעל תמונה, הנסגר והנכלל בנו,

ziges Lied der Liebe, dessen Strophen Völker, dessen Zeilen Stämme, dessen Wörter Familien, und dessen Buchstaben Mann, Weib und Kind bilden. In jedem Buchstaben liegt schon der Anfang eines Wortes, in jedem Worte der Anfang eines Gedankens, in jeder Zeile ein Satz, in jeder Strophe eine Poesie; das ganze Gedicht aber enthält Ehre und Ruhm dem Göttlichem Schöpfer desselben.

11) Wir sind noch beide wohl eingedenk, daß das Schlafzimmer, der Hof, der Garten, und die Straße uns als untereinander ganz verschiedene Dinge vorkamen. Wir wuchsen etwas heran— und begriffen, daß alles dieses eine Wohnung für unsere Familie ausmachte; etwas später bemerkten wir schon, daß sogar verschiedene Felder, Gärten und Dörfer das Landgut einer einzigen Familie wären; dann sah ich, daß sogar verschiedene Städte und Provinzen ein einziges Königreich ausmachen; so auch, mein Kind, sind Erde, Wasser, Luft und Feuer untereinander verschmolzen und bilden ein einziges Ganzes; so sind auch das Mineralreich, das Pflanzenreich, das Thierreich und der Mensch in einander verkettet, und bilden eine einzige Stufenleiter; ganz so bilden auch Sonne, Mond, Erde, Sterne, Sphären und höhere Sphären eine einzige Krone— und für wen, wenn nicht für ihren Meister?

12) Wer aber hat alle diese Wunder gebildet? Wann begann diese Schöpfung? Wann geht sie zu Ende? Wozu diese Kraft und Gnade, wozu diese große Ehre und Herablassung? Was waren wir bevor wir erschaffen worden? Was wird aus der Welt nach ihrer Vernichtung werden?..... Das eben ist es, was ich dir sagte, wir wären wunderbarer gestaltet als alle andere Geschöpfe, indem wir so endlose, grenzenlose Fragen aufstellen können, daß unserm Forschungsgeiste keine Schranken gesetzt werden können: aber wie weder Stimme noch Schrift über den Gedanken nach grübeln können, der in ihnen enthalten ist und sie zugleich umschließt, eben so auch können wir über jenes Ewige, unendliche, unvorstellbare Wesen keine Forschun-

וְהִסֹּבֵב אוֹתָנוּ בְּלִנּוּ בְּאַחַד, וְאֲשֶׁר רַק בְּעוֹלָלִים וּבִיזִיקִים נִקְרָא
לוֹ בְּשֵׁם ה' אֵל עוֹלָם .

יג

וּבְאֲשֶׁר לֹא נוֹכַל לְחַקֹּר אַחֲרֵי הָאֱלֹהִים, בֵּן גַּם נַעֲלָמִים
וְנִשְׁגָּבִים מִמֶּנּוּ יֵתֵר הַפְּלָאִים אֲשֶׁר לֹא נִתְּנוּ לָנוּ לְדַעַת, רַק נוֹדָה
לְפָנָיו בְּאַמוּנָה זָכָה, עַל אֲשֶׁר חָנַן אוֹתָנוּ בַּתּוֹרָה הַשְּׁלֵמָה עַל
כָּל בֵּיתוֹ, וְאֲשֶׁר רַק הַכֶּסֶף גָּדֹל מִמֶּנּוּ; נוֹדָה לְפָנָיו בְּאַמוּנָה
זָכָה, עַל אֲשֶׁר אָנּוּ יוֹדְעִים שְׂאִינָנוּ יוֹדְעִים; נוֹדָה לְפָנָיו בְּאַמוּנָה
זָכָה, שֶׁכָּל מַה שֶּׁהוּא עוֹשֶׂה עִמָּנוּ—אֵךְ טוֹב וְחֶסֶד וְאַמֶּת הוּא
מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם סֶלָה .

gen anstellen, das in uns enthalten und uns alle zugleich umfängt, und dessen heiligen Namen wir blos wie Kinder und Säuglinge lallen: der Ewige, der Herr des Weltalls“.

13) Ebenso wenig, wie über den Schöpfer, können wir Forschungen auch über die andern erhabenen Dinge anstellen, die der menschliche Geist nicht ergründen soll. Blos in reinem Glauben müssen wir Ihn preisen, daß Er uns das heilige Gesetz gegeben, welches die ganze Schöpfung regiert; in reinem Glauben müssen wir Ihn preisen, daß Er uns das Bewußtseyn vom Nichtwissen gegeben; in reinem Glauben müssen wir Ihn preisen— daß alles was Er für uns thut— nur Güte, Gnade und Wahrheit seyn kann, von Ewigkeit zu Ewigkeit, *hela*. —

4.

חנוך בהוראת נטיות השמות בסמני היותם

מספר יחיד

אב, בן; אבי־הבן, בן־האב;

איש, אשה; איש־האשה (של האשה), אישת־האיש;

שומר, שדה; שומר השדה. שדה השומר;

מלך, ארץ; מלך הארץ, ארץ המלך;

מלמד, ספר, לוח, ספר־המלמד (ספר של המלמד), לוח הספר;

עלמה, ראי (מראה), וזה; ראי העלמה, וזה־המראה;

אם, פת, ולד, שעשוע; פת־האם; ולד־הבת, שעשוע־הילד;

בן, עץ, פרי, טעם; עץ־הבן (העץ של הבן), פרי העץ, טעם הפרי, (הטעם של הפרי);

חיל, דגל, צבע; דגל־החיל, צבע הדגל;

מספר רבים

אבות, בנים; אבות הבנים, בני האבות;

אנשים, נשים; אנשי־הנשים (בעלי־הנשים), נשי האנשים;

שומרים, שדות, שדמות; שומרי־השדות, שדות, שדמות השומרים;

1.

U e b u n g s s t ü c k e.

Declination der Hauptwörter.

S i n g u l a r.

Der Vater, der Sohn; der Vater des Sohnes, der Sohn des Vaters.

Der Mann, die Frau; der Mann der Frau, die Frau des Mannes, die Frau eines Mannes.

Der Wächter, das Feld; der Wächter des Feldes, das Feld des Wächters.

Der König, das Land; der König des Landes, das Land des Königs.

Der Lehrer, das Buch, die Tafel; das Buch des Lehrers, die Tafel des Buches.

Das Mädchen, der Spiegel, der Abglanz; der Spiegel des Mädchens, der Abglanz des Spiegels.

Die Mutter, die Tochter, das Kind, das Spielzeug; die Tochter der Mutter, das Kind der Tochter, das Spielzeug des Kindes.

Der Garten, der Baum, die Frucht, der Geschmack; der Baum des Gartens, die Frucht des Baumes, der Geschmack der Frucht.

Das Heer, die Fahne, die Farbe; die Fahne des Heeres, die Farbe der Fahne.

P l u r a l.

Die Väter, die Söhne; die Väter der Söhne, die Söhne der Väter.

Die Männer, die Frauen; die Männer der Frauen, die Frauen der Männer.

Die Wächter, die Felder; die Wächter der Felder, die Felder der Wächter.

מְלָכִים , אֲרָצוֹת ; מְלָכֵי הָאֲרָצוֹת , אֲרָצוֹת הַמְּלָכִים ;
מְלַמְּדִים, סִפְרִים , לוחות ; סִפְרֵי הַמְּלַמְּדִים , לוחות־הסִפְרִים ;
עֲלָמוֹת , מִרְאוֹת , זֶהָר ; מִרְאוֹת הָעֲלָמוֹת , זֶהָר־הַמִּרְאוֹת ;
אֲמוֹת , בָּנוֹת , וְלָדוֹת (יְלָדִים) שְׁעִשׂוּעִים ; בָּנוֹת־הָאֲמוֹת ,
יְלָדֵי הַבָּנוֹת , שְׁעִשׂוּעֵי־הַיְלָדִים ;
גָּנִים , עֲצִים , פְּרוֹת , טַעַם ; עֲצֵי־הַגָּנִים , פְּרוֹת־הָעֲצִים ,
טַעַם הַפְּרוֹת ;
חִילִים , דְּגָלִים , צָבָעִים ; דְּגָלֵי־הַחִילִים , צָבָעֵי־הַדְּגָלִים .

2.

מ ס פ ר י ח י ד

אָח , מָלֶךְ ; לְאֹחֵי־הַמָּלֶךְ ;
מַלְכָּה , מַצְרִים ; לְמַלְכַּת־מַצְרַיִם ;
זָאֵב , שֹׁהַ ; זָאֵב בָּא אֶל הַשֹּׁהַ ; שֹׁהַ בָּא אֶל הַזָּאֵב ;
אֲרִיָּה , סוֹם , חֲמוֹר ; הָאֲרִיָּה אָמַר לַחֲמוֹר , הַחֲמוֹר נָגַשׁ אֶל
הַסּוֹם , וְהַסּוֹם רָץ אֶל הָאֲרִיָּה ;
מִשְׁרַת , אֲדוֹן ; הָאֲדוֹן נָתַן לַהַמְּשִׁרֶת (לַמִּשְׁרַת) , וְהַמִּשְׁרַת
הֵשִׁיב לַהַמְּשִׁרֶת (לְאֲדוֹן) ;
הָאִם אָמְרָה לְבִתָּהּ , הִבַּת אִמְרָה לְאִחֹתָהּ , וְאִחֹתָהּ הֵשִׁיבָה
לָאִמָּה ;
כָּלָב , אֲרֻנָּבֶת , יַעַר ; הַכָּלָב קָרַב אֶל הָאֲרֻנָּבֶת , הָאֲרֻנָּבֶת
בָּרְחָה אֶל הַיַּעַר ;

Die Könige, die Länder; die Könige der Länder, die Länder der Könige.

Die Lehrer, die Bücher, die Tafeln; die Bücher der Lehrer, die Tafeln der Bücher.

Die Mädchen, die Spiegel, der Abglanz; die Spiegel der Mädchen, der Abglanz der Spiegel.

Die Mütter, die Töchter, die Kinder, die Spielsachen; die Töchter der Mütter, die Kinder der Töchter, die Spielsachen der Kinder.

Die Gärten, die Bäume, die Früchte, der Geschmack; die Bäume der Gärten, die Früchte der Bäume, der Geschmack der Früchte.

Die Heere, die Fahnen, die Farben; die Fahnen der Heere, die Farben der Fahnen.

2.

S i n g u l a r.

Der Bruder, der König; zu dem Bruder des Königs,

Die Königin, Aegypten; zu der Königin Aegyptens, von Aegypten.

Der Wolf, das Schaaf; der Wolf kam zum Schaaf, das Schaaf kam zum Wolfe.

Der Löwe, das Pferd, der Esel; der Löwe sagte dem Esel; der Esel ging hin zum Pferde und das Pferd lief herbei zum Löwen.

Der Diener, der Herr; der Herr gab dem Diener und der Diener gab's zurück dem Herrn.

Die Mutter sagte der Tochter, die Tochter, sagte der Schwester, und die Schwester antwortete der Mutter.

Der Hund, der Hase, der Wald; der Hund näherte sich dem Hasen, der Hase lief dem Walde zu.

הַצִּיד קָרָא אֶל הַכֶּלֶב , וְהַכֶּלֶב שָׁב אֶל הַצִּיד .

מספר רבים

אֲדוֹנִים , בָּתִּים , לֹאדוֹגֵי-הַבָּתִּים , לְבָתֵּי הָאֲדוֹנִים ;

אֲחִים , מְלָכִים , לְאֲחֵי הַמְּלָכִים ; מְלָכוֹת , מְצָרִים ; לְמַלְכוֹת
מְצָרִים ;

זֻאֲבִים , עִזֹּת ; הַזֻּאֲבִים בָּאוּ אֶל הָעִזֹּת , הָעִזֹּת בָּאוּ אֶל
הַזֻּאֲבִים ;

אֲרִיּוֹת , סוּסִים , חֲמוּרִים ; הָאֲרִיּוֹת אָמְרוּ אֶל הַחֲמוּרִים ,
הַחֲמוּרִים נָגְשׁוּ אֶל הַסּוּסִים , הַסּוּסִים רָצוּ אֶל הָאֲרִיּוֹת ;

מִשְׁרָתִים , אֲדוֹנִים ; הָאֲדוֹנִים נָתְנוּ לְהַמְשָׁרְתִּים (לְמִשְׁרָתִים) ,
וְהַמְשָׁרְתִּים הִשִּׁיבוּ לְהָאֲדוֹנִים (לְאֲדוֹנִים) ;

הָאֲמוֹת אָמְרוּ לְבָנוֹת , וְהַבָּנוֹת אָמְרוּ לְאֲחֵיוֹתֵיהֶן , וְאֲחֵיוֹתֵיהֶן
הִשִּׁיבוּ לְאֲמוֹתֵיהֶן ;

כְּלָבִים , אֲרַנְבוֹת , יַעֲרִים , צִידִים ; הַכְּלָבִים קָרְבוּ אֶל
הָאֲרַנְבוֹת , הָאֲרַנְבוֹת בָּרְחוּ אֶל הַיַּעֲרִים , הַצִּידִים קָרְאוּ
אֶל הַכְּלָבִים , וְהַכְּלָבִים שָׁבוּ אֶל הַצִּידִים ;

5.

הַתְּפִלָּה לְאֱלֹהִים , כִּפָּד אֶת הַזִּירָה , אָהַב אֶת עַמִּיתָהּ ,
נִשָּׂא אֶת מוֹרֶיהָ , וְהָיָה דֵּן לְכָף זְכוֹת אֶת רַעְיָהּ , וְהָיָה כִּמְעַשִּׂיָּהּ
אֶת תַּלְמִידָהּ שִׁיכְבְּדָהּ ; קָנָה לָהּ שָׂדֶה , בָּנָה לָהּ בַּיִת , וְאַחֵר
הַתָּחָל לָהּ אִשָּׁה ; זְכוּר הַטּוֹבָה אֲשֶׁר עָשׂוּ לָהּ וּשְׂכַח אֶת הָרָעָה
אֲשֶׁר גָּמְלוֹהָ ; מִתֵּר לְסִלּוֹחַ לַעֲמִיתָהּ יוֹתֵר מִלַּעֲצָמָהּ ; שָׁמַע
הַכֹּל וְדִבֵּר אֵף אֶת הָאֲמָת ; נָחַם אֶת הָאֲבִיוֹנִים , הִגִּן בְּעַד

Der Jäger rief dem Hunde zu, und der Hund kehrte zurück zum Jäger.

P l u r a l.

Die Wirthe, die Häuser; zu den Wirthen der Häuser, zu den Häusern der Wirthe.

Die Brüder, die Könige; zu den Brüdern der Könige. Die Königinnen, Aegypten. Zu den Königinnen Aegyptens.

Die Wölfe, die Schaaf; die Wölfe kamen zu den Schaafen, die Schaaf; kamen zu den Wölfen.

Die Löwen, die Pferde, die Esel; die Löwen sagten zu den Eseln, die Esel gingen zu den Pferden, und die Pferde liefen zu den Löwen.

Die Diener, die Herren; die Herren gaben den Dienern, die Diener gaben zurück den Herren.

Die Mütter sagten den Töchtern, die Töchter sagten den Schwestern, und die Schwestern antworteten den Müttern.

Die Hunde, die Hasen, die Wälder; die Hunde näherten sich den Hasen, die Hasen liefen den Wäldern zu, die Jäger riefen den Hunden zu, und die Hunde kehrten zurück zu den Jägern.

3.

Bete zu Gott, ehre die Eltern, liebe den Nächsten; achte die Lehrer; urtheile von der guten Seite über deinen Gefährten, und bewege durch deine Thaten den Schüler dich zu achten. Kaufe dir ein Feld, baue dir ein Haus, hernach nimm dir ein Weib. Gedenke der dir erwiesenen Wohlthaten und vergiß Beleidigungen. Entschuldige schneller einen Andern als dich selbst. Höre alles, sprich nur die Wahrheit. Tröste die Armen, vertheidige die Wittwen und Waisen, belohne die Gu-

הַאֱלֹמֶנוֹת וְהִיתוּמִים, וְגַמְלָה טוֹב אֶת הַיִּשְׁרִים, וְאִזְּ הָאֱלֹהִים
 יִגְמַל אֶתְךָ (לָךְ) טוֹבָה; אָהֵב אֶת הַמְּלָאכָה, וְשָׂנֵא אֶת
 הַרְבֵּנוֹת, וְאִזְּ הַמִּצָּא מְנוּחַ בְּחַיִּים; שְׁמוֹר אֶת הַמִּשְׁפָּטִים,
 עֲשֵׂה צְדָקָה וְחֶסֶד, וּסְלַח לְאִשֶּׁר חָטָא לָךְ; טוֹב לְדַבֵּר
 דְּבַר־אֱמֶת, אֲבָל לַפְעָמִים יוֹתֵר טוֹב לַחֲשׂוֹת; הַנָּשִׁים יִירָד
 עַל הַעֲדוּת, וְעַל נְאוֹת הַדָּשָׁא, וְדַבֵּר חֲכָמָה יִירָד בְּלִבָּב
 אָנוּשׁ; אֲכֹן כְּאִשֶּׁר גָּשִׁם שְׁמֶךָ רַב, יִשְׁחִית אֶת הַזֶּדֶעַ וְאֶת
 הַעֲשָׁב, כִּן גַּם הַרְבּוֹת לַמּוֹדִים אֵין־קֶץ, יִלְאוּ אֶת נַפְשׁ
 הָאָדָם וַיִּטּוּ מִהַמַּטָּה הַטּוֹבָה.

4.

עַל יְדֵי מִשָּׁה וְצִאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִתַּחַת סְבִלּוֹת מִצְרַיִם;
 בְּעִזְרוֹת אֱלֹהִים עֲשֵׂה מִשָּׁה הַדְּבָר הַנִּפְלֵא הַזֶּה; עַל יְדֵי
 יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון הוֹבִיאוּ אֶל הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה, וְעַד שְׂאוֹל נִשְׁפָּטוּ
 עַל יְדֵי הַזִּקְנִים וְהַעוֹפְטִים וְהַנְּבִיאִים. בְּלַחֵי חַחְמוֹר הִבֵּה
 שְׁמִשׁוֹן אֶלֶף פְּלִשְׁתִּים; אֲכֹן בְּעֶרְמַת דְּלִילָה וּבַתְּגִלּוֹת לְבֹו
 נִפְל פִּי־יְדֵי אוֹיְבָיו. שְׂאוֹל נִעְלָה בְּגִבָּה קוֹמָתוֹ, וּבְגִדֵי־בַת
 רוּחוֹ, אֲכֹן בְּעֶתְמוֹ אַחֲרֵי בֶן רוּחַ הַרְעָה; יְהוֹנָתָן בְּנוֹ נִעְלָה
 בְּגִבּוֹרָתוֹ, בְּרַגְשׁוֹת נִפְשׁוֹ, וְכַמוֹ כִּן גַּם בְּמַהֲרָת לָבֹו וּבְאַהֲבָתוֹ
 לְכָל דְּבָר טוֹב; כְּאִשֶּׁר נִרְאָה מִזֶּה שְׁחִשְׁקָה נִפְשׁוֹ בְּדוֹד אֶף
 נֶגֶד רְצוֹן אָבִיו.

5.

מִסְפַּר יְחִיד

בְּעִיר, בְּכָפָר; עַל הָהָר, עַל הָעֵץ; אֶצֶל הָאֵם, אֶצֶל
 הָאָב, אֶצֶל הָאָח, אֶצֶל הָאֲחוֹת; מִהַמְּלָכָה, מִהַמּוֹרָה, מִהַיּוֹנָה;
 מִהַנָּשׁוּר; בְּקֶבֶר, בַּחֲשֵׁךְ (בְּאֶפְלֹה).
Trach. m. f. l. 100

ten, — und Gott wird dich belohnen. Liebe die Arbeit, hasse den Stolz, dann wirst du Ruhe im Leben finden. Beobachte die Gesetze, gib Almosen, verzeihe denen, die dich beleidigt. Die Wahrheit zu sprechen ist gut, aber bisweilen ist schweigen besser. Der Regen tränkt die Felder und Wiesen, und ein belehrendes Wort durchdringt das menschliche Herz; aber wie überflüssiger Regen Saaten und Pflanzen verdirbt; ebenso ermüdet eine übermäßige Belehrung die menschliche Seele, und lenkt sie vom guten Ziele ab.

4.

Die Israeliten wurden durch Moses vom Aegyptischen Joche befreit; mit der Hülfe Gottes vollführte Moses diese Wunderthat. Durch Josua, Sohn Nuns, wurden sie ins gelobte Land eingeführt, und bis Saul wurden sie von den Ältesten regiert, von Richtern und Propheten. Mit einem Eselstinnenbaken erschlug Simson tausend Philister; doch durch den Betrug der Delila und durch seine Offenherzigkeit gerieth er zuletzt in die Hände seiner Feinde. Saul zeichnete sich aus durch seinen hohen Wuchs und durch seine erhabene Seele, doch litt er in der Folge an Anfällen von Geistesverwirrung. Jonathan, sein Sohn, zeichnete sich ebenso aus durch Tapferkeit und Edelmuth der Seele, als durch Reinheit des Herzens und Liebe zu allem Schönen; dieses wird dadurch bewiesen, daß er mit David Freundschaft anknüpfte, sogar wider den Willen seines Vaters.

5.

S i n g u l a r.

In der Stadt, in dem Dorfe; auf dem Berge, auf dem Baume. Bei der Mutter, bei dem Vater, bei dem Bruder, bei der Schwester, Von dem Könige, von dem Adler, im Grabe, im Dunkeln, (im Finstern).

מספר רבים
 בערים, בפפרים; על החרים, על העצים; אצל
 האמות, אצל האבות, אצל האחים, אצל האחיות;
 מהמלכים, מהמורים, מהיונים, מהנשרים; פקברים,
 בפנים, בנדר, בדם, במראה; בנחרים, במראות; עלי,
 עליה, עליך, עליו, עליה, עלינו, עליכם, עליהם
 (עליהן); מכל, מזה, — במה? בבקבוק, באהנו, בספר;
 בבקבוקים, בארגונים, בספרים; בארץ רוסיא, בארץ
 צרפת; על הר ציון; פחיים, פמורת, ברעיונות; אחרי
 הולד, אחרי מות, אחרי שוב, אחרי למוד.

דוגמאות לשם עצם

1.

מספר רבים	מספר יחיד
שנהבים, השנהבים,	שנהב, השנהב,
פילים, הפילים,	פיל, הפיל,
של שנהבים, השנהבים,	של שנהב, השנהב,
של פילים, הפילים,	של פיל, הפיל,
אל השנהבים, לשנהבים,	אל שנהב, לשנהב,
אל הפילים, לפילים,	אל פיל, לפיל,
את השנהבים, השנהבים,	את שנהב, השנהב,
את הפילים, הפילים,	את פיל, הפיל,
בשנהבים, על ידי השנהבים,	בשנהב, על ידי השנהב,
בפילים, על ידי הפילים,	בפיל, על ידי הפיל,
אצל, מן השנהבים,	אצל, מן השנהב,
אצל, מן הפילים,	אצל, מן הפיל,

P l u r a l.

In den Städten, in den Dörfern, auf den Bergen, auf den Bäumen. Bei den Müttern, bei den Vätern, bei den Brüdern, bei den Schwestern. Von den Königen, von den Lehrern, von den Tauben, von den Adlern. In den Gräbern, im Wasser, im Fluß, im Blute, im Spiegel; in den Flüssen, in den Spiegeln. Auf mir, auf dir, auf ihm, auf ihr; auf uns, auf euch, auf ihnen; von Allem, von Diesem. Worin? in der Flasche, im Kasten, im Buche; in den Flaschen, in den Kästen, in den Büchern. In Rußland, in Frankreich. Auf dem Berge Zion. Im Leben, im Tode, in den Gedanken. Nach der Geburt, nach dem Tode, nach der Rückkehr, nach der Erleuchtung.

B e i s p i e l e.

1.

Singular oder Einheit.

Plural, oder Mehrheit.

der Elephant,
des Elephanten,
dem Elephanten,
den Elephanten,
durch den Elephanten,
bei, von dem Elephanten,

die Elephanten,
der Elephanten,
den Elephanten,
die Elephanten,
durch die Elephanten,
bei, von den Elephanten.

2.

מספר יחיד

מספר רבים

שלחן, השלחן,	שלחנות, השלחנות,
של השלחן, השלחן,	של השלחנות, השלחנות,
אל השלחן, לשלחן,	אל השלחנות, לשלחנות,
את השלחן, השלחן,	את השלחנות, שלחנות,
בשלחן, עם השלחן, בשלחן,	בשלחנות, עם השלחנות, ב־
על השלחן, מהשלחן,	על השלחנות, מהשלחנות,

3.

מספר יחיד

מספר רבים

מלך, המלך,	מלכים, המלכים,
של מלך, המלך,	של מלכים, המלכים,
אל מלך, למלך,	אל מלכים, המלכים, למלכים,
את המלך, המלך,	את המלכים, המלכים,
במלך, על ידי המלך,	במלכים, על ידי המלכים,
עם מלך, אצל המלך,	עם מלכים, אצל מלכים,
מהמלך, מן המלך,	מהמלכים, מן מלכים.

4

מספר יחיד

מספר רבים

יתד, היתד,	יתדות, היתדות,
של יתד, היתד,	של יתדות, היתדות,
אל יתד, ליתד,	אל יתדות, ליתדות,
את היתד, היתד,	את היתדות, היתדות,
ביתד, עם יתד,	ביתדות, עם יתדות,
על היתד, מהיתד,	על היתדות, מהיתדות,
מן היתד,	מן היתדות.

2.

Singular.

der Tisch,
des Tisches,
dem Tische, .
den Tisch,
durch den Tisch,
auf, von dem Tische,

Plural.

die Tische,
der Tische,
den Tischen,
die Tische,
durch die Tische,
auf, von den Tischen.

3.

Singular.

der Kaiser,
des Kaisers,
dem Kaiser,
den Kaiser,
durch den Kaiser,
bei, von dem Kaiser,

Plural.

die Kaiser,
der Kaiser,
den Kaisern,
die Kaiser,
durch die Kaiser,
bei, von den Kaisern.

4.

Singular.

der Nagel,
des Nagels,
dem Nagel,
den Nagel,
mit dem Nagel,
von dem Nagel,

Plural.

die Nägel,
der Nägel,
den Nägeln,
die Nägel,
mit den Nägeln,
von den Nägeln.

5.

מספר יחיד

מספר רבים

שֶׁר־הָאוֹצֵר, נֶאֱמָן, גִּזְבָּר, סֶכֶן, שָׂרִי = אוֹצֵר = הָאוֹצֵר ,	שֶׁל שֶׁר הָאוֹצֵר שֶׁל שָׂרִי = אוֹצֵר = הָאוֹצֵר ,
אֶל שֶׁר הָאוֹצֵר , לְשֶׁר הָאוֹצֵר	אֶל שָׂרִי = אוֹצֵר = הָאוֹצֵר ,
אֶת שֶׁר הָאוֹצֵר , שֶׁר הָאוֹצֵר ,	אֶת שָׂרִי = אוֹצֵר = הָאוֹצֵר ,
בְּשֶׁר = עַל יָדֵי = שֶׁר־הָאוֹצֵר ,	בְּשָׂרִי = עַל יָדֵי שָׂרִי = אוֹצֵר = הָאוֹצֵר ,
אֶצֶל = מִן = שֶׁר הָאוֹצֵר ,	אֶצֶל = מִן = שָׂרִי = אוֹצֵר ,
מִשֶׁר הָאוֹצֵר ,	מִשָּׂרִי אוֹצֵר ,

6.

מספר יחיד

מספר רבים

נֶשֶׁר , הַנֶּשֶׁר ,	נְשָׁרִים , הַנְּשָׁרִים ,
שֶׁל נֶשֶׁר , הַנֶּשֶׁר ,	שֶׁל נְשָׁרִים , הַנְּשָׁרִים ,
אֶל נֶשֶׁר , לַנֶּשֶׁר ,	אֶל נְשָׁרִים , הַנְּשָׁרִים ,
אֶת הַנֶּשֶׁר ,	אֶת הַנְּשָׁרִים ,
בְּנֶשֶׁר , עַל יָדֵי הַנֶּשֶׁר ,	בְּנְשָׁרִים , עַל יָדֵי נְשָׁרִים ,
מִהַנֶּשֶׁר , מִן הַנֶּשֶׁר ,	מִנְּשָׁרִים , מִהַנְּשָׁרִים , מִן נְשָׁרִים ,
אֶצֶל הַנֶּשֶׁר ,	אֶצֶל הַנְּשָׁרִים .

7.

מספר יחיד

מספר רבים

יּוֹם , הַיּוֹם ,	יָמִים , הַיָּמִים ,
שֶׁל יּוֹם , הַיּוֹם ,	שֶׁל יָמִים , הַיָּמִים ,
אֶל יּוֹם , לַיּוֹם ,	אֶל יָמִים , לַיָּמִים ,
אֶת הַיּוֹם ,	אֶת הַיָּמִים , הַיָּמִים ,
בְּיּוֹם , בַּיּוֹם ,	בְּיָמִים , בַּיָּמִים ,
מִיּוֹם , מִהַיּוֹם ,	מִיָּמִים , מִן הַיָּמִים ,

5.

Singular.

der Rentmeister,
des Rentmeisters,
dem Rentmeister,
den Rentmeister,
durch den Rentmeister,
bei dem Rentmeister,

Plural.

die Rentmeister,
der Rentmeister,
den Rentmeistern,
die Rentmeister,
durch die Rentmeister,
bei den Rentmeistern.

6.

Singular.

der Adler,
des Adlers,
dem Adler,
den Adler,
in dem Adler,
von dem Adler,

Plural.

die Adler,
der Adler,
den Adlern,
die Adler,,
in den Adlern,
von den Adlern.

7.

Singular.

der Tag,
des Tages,
dem Tage,
den Tag,
in dem Tage,
von dem Tage

Plural.

die Tage,
der Tage,
den Tagen,
die Tagen,
in den Tagen,
von den Tagen.

8.

מספר יחיד

מספר רבים

גֹּזֵן, הַגֹּזֵן,	גֹּזֵן, הַגֹּזֵן,
שֵׁל גֹּזֵן, הַגֹּזֵן,	שֵׁל גֹּזֵן, הַגֹּזֵן,
אֶל גֹּזֵן, הַגֹּזֵן,	אֶל גֹּזֵן, הַגֹּזֵן,
אֶת הַגֹּזֵן,	אֶת הַגֹּזֵן,
עִם הַגֹּזֵן,	עִם הַגֹּזֵן,
בְּגֹזֵן, בְּתוֹךְ הַגֹּזֵן, מִן הַגֹּזֵן, בְּתוֹךְ הַגֹּזֵן, מִן הַגֹּזֵן,	בְּגֹזֵן, בְּתוֹךְ הַגֹּזֵן, מִן הַגֹּזֵן, בְּתוֹךְ הַגֹּזֵן, מִן הַגֹּזֵן,

9.

מספר יחיד

מספר רבים

יֶלֶד, הַיֶּלֶד,	יֶלֶד, הַיֶּלֶד,
שֵׁל הַיֶּלֶד, הַיֶּלֶד,	שֵׁל הַיֶּלֶד, הַיֶּלֶד,
אֶל הַיֶּלֶד, לַיֶּלֶד,	אֶל הַיֶּלֶד, לַיֶּלֶד,
אֶת הַיֶּלֶד,	אֶת הַיֶּלֶד,
בְּיֶלֶד, עִם, עַל יְדֵי הַיֶּלֶד, מִהַיֶּלֶד, מִן הַיֶּלֶד,	בְּיֶלֶד, עִם, עַל יְדֵי הַיֶּלֶד, מִהַיֶּלֶד, מִן הַיֶּלֶד,

10.

מספר יחיד

מספר רבים

זָמִיר, זְמִיר הַלַּיִל,	זָמִיר, זְמִיר הַלַּיִל,
שֵׁל זָמִיר הַלַּיִל,	שֵׁל זָמִיר הַלַּיִל,
אֶל זָמִיר הַלַּיִל,	אֶל זָמִיר הַלַּיִל,
אֶת זָמִיר הַלַּיִל,	אֶת זָמִיר הַלַּיִל,
בְּזָמִיר הַלַּיִל, עִם זָמִיר הַלַּיִל, עַל יְדֵי זָמִיר הַלַּיִל, מִזָּמִיר הַלַּיִל, מִן זָמִיר הַלַּיִל, אֶצֶל זָמִיר הַלַּיִל,	בְּזָמִיר הַלַּיִל, עִם זָמִיר הַלַּיִל, עַל יְדֵי זָמִיר הַלַּיִל, מִזָּמִיר הַלַּיִל, מִן זָמִיר הַלַּיִל, אֶצֶל זָמִיר הַלַּיִל,

8.

Singular.

die Scheune,
der Scheune,
der Scheune,
die Scheune,
mit der Scheune,
in der Scheune,

Plural.

die Scheunen,
der Scheunen,
den Scheunen,
die Scheunen,
mit den Scheunen,
in den Scheunen,

9.

Singular.

das Kind,
des Kindes,
dem Kinde,
das Kind,
durch das Kind,
von dem Kinde.

Plural.

die Kinder,
der Kinder,
den Kindern,
die Kinder,
durch die Kinder,
von den Kindern.

10.

Singular.

die Nachtigall,
der Nachtigall,
der Nachtigall,
die Nachtigall,
mit der Nachtigall,
bei der Nachtigall.

Plural.

die Nachtigallen,
der Nachtigallen,
den Nachtigallen,
die Nachtigallen,
mit den Nachtigallen,
bei den Nachtigallen.

11.

מספר יחיד

מספר רבים

חֶרֶב, הַחֶרֶב,	חֶרֶב, הַחֶרֶב,
שָׁל חֶרֶב, הַחֶרֶב,	שָׁל חֶרֶב, הַחֶרֶב,
אֶל חֶרֶב, הַחֶרֶב,	אֶל חֶרֶב, הַחֶרֶב,
אֶת הַחֶרֶב, הַחֶרֶב,	אֶת הַחֶרֶב, הַחֶרֶב,
בַּחֶרֶב, עִם חֶרֶב, הַחֶרֶב,	בַּחֶרֶב, עִם חֶרֶב, הַחֶרֶב,
מִהַחֶרֶב, מִן עַל יָדֵי הַחֶרֶב,	מִהַחֶרֶב, מִן עַל יָדֵי הַחֶרֶב,
הַחֶרֶב, הַחֶרֶב,	הַחֶרֶב, הַחֶרֶב.

12.

מספר יחיד

מספר רבים

יָעַר, הַיָּעַר,	יָעַר, הַיָּעַר,
שָׁל הַיָּעַר, הַיָּעַר,	שָׁל הַיָּעַר, הַיָּעַר,
אֶל הַיָּעַר, לַיָּעַר,	אֶל הַיָּעַר, לַיָּעַר,
אֶת הַיָּעַר,	אֶת הַיָּעַר,
בַּיָּעַר, עִם עַל יָדֵי הַיָּעַר,	בַּיָּעַר, עִם עַל יָדֵי הַיָּעַר,
מִהַיָּעַר מִן הַיָּעַר,	מִהַיָּעַר מִן הַיָּעַר.

13.

מספר יחיד

מספר רבים

חֹל, תְּחֹל,	חֹל, תְּחֹל,
שָׁל תְּחֹל,	שָׁל תְּחֹל,
אֶל תְּחֹל,	אֶל תְּחֹל,
אֶת תְּחֹל,	אֶת תְּחֹל,
בְּתְּחֹל,	בְּתְּחֹל,
מִתְּחֹל, מִן חֹל,	מִתְּחֹל, מִן חֹל.

11.

Singular.

das Schwert,
des Schwertes,
dem Schwerte,
das Schwert,
mit dem Schwerte,
von dem Schwerte.

Plural.

die Schwerter,
der Schwerter,
den Schwertern,
die Schwerter,
mit den Schwertern,
bei den Schwertern.

12.

Singular.

der Wald,
des Waldes,
dem Walde,
den Wald,
mit dem Walde,
von dem Walde,

Plural.

die Wälder,
der Wälder,
den Wäldern,
die Wälder,
mit den Wäldern,
von den Wäldern,

13.

Singular.

der Sand,
des Sandes,
dem Sande,
den Sand,
mit dem Sande,
von dem Sande,

Plural.

die Sandarten,
der Sandarten,
den Sandarten,
die Sandarten,
mit den Sandarten,
von den Sandarten.

14.

מספר רבים	מספר יחיד
מיני ציבִּיָּא ,	צִבִּיָּא , (עֲשִׂבִּי רְפוּאָה) ,
שֶׁל מִינֵי צִבִּיָּא ,	שֶׁל צִבִּיָּא ,
אֶל מִינֵי צִבִּיָּא ,	אֶל הַצִּבִּיָּא ,
אֶת מִינֵי הַצִּבִּיָּא ,	אֶת הַצִּבִּיָּא ,
בְּמִינֵי הַצִּבִּיָּא ,	בְּצִבִּיָּא , עַל יְדֵי הַצִּבִּיָּא ,
מִמִּינֵי הַצִּבִּיָּא .	מִן הַצִּבִּיָּא ,

15.

מספר רבים	מספר יחיד
אִיִּים , הָאִיִּים ,	אִי , הָאִי ,
שֶׁל הָאִיִּים , הָאִיִּים ,	שֶׁל הָאִי ,
אֶל הָאִיִּים ,	אֶל הָאִי ,
אֶת הָאִיִּים ,	אֶת הָאִי ,
בְּאִיִּים , עַל יְדֵי הָאִיִּים ,	בְּאִי , עַל יְדֵי הָאִי ,
עַל הָאִיִּים , מִהָאִיִּים .	עַל הָאִי , בְּאִי ,

16.

מספר רבים	מספר יחיד
קִרְנִים , הַקִּרְנִים ,	קִרְן , הַקִּרְן ,
שֶׁל הַקִּרְנִים , קִרְנִים ,	שֶׁל קִרְן , הַקִּרְן ,
אֶל הַקִּרְנִים ,	אֶל הַקִּרְן ,
אֶת הַקִּרְנִים ,	אֶת הַקִּרְן ,
בְּקִרְנִים ,	בְּקִרְן , עַל יְדֵי הַקִּרְן ,
עַל הַקִּרְנִים ,	עַל קִרְן , עַל הַקִּרְן ,

14.

Singular.

der Thee,
des Thees,
dem Thee,
den Thee,
durch den Thee,
von dem Thee.

Plural.

die Theesorten,
der Theesorten,
den Theesorten,
die Theesorten,
durch die Theesorten,
von den Theesorten.

15.

Singular.

die Insel,
der Insel,
der Insel,
die Insel,
durch die Insel,
auf der Insel,

Plural.

die Inseln,
der Inseln,
den Inseln,
die Inseln,
mit den Inseln,
auf den Inseln,

16.

Singular.

das Horn,
des Horns,
dem Horn,
das Horn,
mit dem Horn,
auf dem Horn.

Plural.

die Hörner,
der Hörner,
den Hörnern,
die Hörner,
mit den Hörnern,
auf den Hörnern.

17.

מספר רבים

מספר יחיד

רעים ,	רע ;
של הרעים ,	של הרע , הרע ,
אל הרעים ,	אל רע , לרע ,
את הרעים ,	את הרע ,
עם , על ידי רעים , הרעים ,	עם , על ידי רע , הרע ,
מהרעים , מן הרעים , מן הרעים .	מהרע , מן הרע , מן רע ,

18.

מספר רבים

מספר יחיד

נסיכים , הנסיכים ,	נסיך , הנסיך ,
של הנסיכים ,	של הנסיך ,
אל הנסיכים ,	אל הנסיך ,
את הנסיכים ,	את הנסיך ,
על ידי הנסיכים , בנסיכים ,	על ידי הנסיך , בנסיך ,
מן הנסיכים , מנסיכים .	מן הנסיך , מהנסיך ,

19.

מספר רבים

מספר יחיד

אין }	דבש קנה מבשל ,
	של דבש קנה מבשל ,
	אל דבש קנה מבשל ,
	את דבש הקנה המבשל ,
	בדבש קנה מבשל , על ידי
	דבש קנה מבשל ,
	בתוך דבש קנה מבשל ,

17.

Singular.

der Freund,
des Freundes,
dem Freunde,
den Freund,
mit dem Freunde,
von dem Freunde.

Plural.

die Freunde,
der Freunde,
den Freunden,
die Freunde,
mit den Freunden,
von den Freunden,

18.

Singular.

der Fürst,
des Fürsten,
dem Fürsten,
den Fürsten,
mit dem Fürsten,
von dem Fürsten,

Plural.

die Fürsten,
der Fürsten,
den Fürsten,
die Fürsten,
mit den Fürsten,
von den Fürsten.

19.

Singular.

der Zucker,
des Zuckers,
dem Zucker,
den Zucker,
mit dem Zucker,
von dem Zucker.

Plural.

} Fehlt.

20.

מספר יחיד

אִשָּׁה, הָאִשָּׁה,
שָׁל הָאִשָּׁה, הָאִשָּׁה,
אֶל הָאִשָּׁה,
אֶת הָאִשָּׁה,
עַל יְדֵי אִשָּׁה,
מִהָאִשָּׁה, מִן הָאִשָּׁה,

מספר רבים

נָשִׁים,
שָׁל הַנָּשִׁים,
אֶל הַנָּשִׁים,
אֶת הַנָּשִׁים,
עַל יְדֵי הַנָּשִׁים, עִם הַנָּשִׁים,
מִהַנָּשִׁים, מִן הַנָּשִׁים,

21.

מספר יחיד

גֵּל, הַגֵּל,
שָׁל גֵּל, הַגֵּל,
אֶל גֵּל, הַגֵּל,
אֶת הַגֵּל, הַגֵּל,
עִם הַגֵּל, בַּגֵּל,
מִן הַגֵּל, מִהַגֵּל,

מספר רבים

גָּלִים, הַגָּלִים,
שָׁל גָּלִים, הַגָּלִים,
אֶל גָּלִים, הַגָּלִים,
אֶת הַגָּלִים, הַגָּלִים,
עַל יְדֵי הַגָּלִים, בַּגָּלִים,
מִן הַגָּלִים, מִהַגָּלִים,

22.

מספר יחיד

יָד, הַיָּד,
שָׁל יָד, הַיָּד (כְּתִב־יָד),
אֶל יָד, הַיָּד,
אֶת הַיָּד, הַיָּד,
בְּיָד, בִּיד,
מִיָּד, מִיד,

מספר רבים

יָדִים, הַיָּדִים,
שָׁל הַיָּדִים,
אֶל הַיָּדִים,
אֶת הַיָּדִים,
בְּהַיָּדִים,
מִן הַיָּדִים,

II.

20.

Singular.

die Frau,
der Frau,
der Frau,
die Frau,
mit der Frau,
von der Frau,

Plural.

die Frauen,
der Frauen,
den Frauen,
die Frauen,
mit den Frauen,
von den Frauen,

21.

Singular.

die Woge,
der Woge,
der Woge,
die Woge,
mit der Woge,
von der Woge,

Plural.

die Wogen,
der Wogen,
den Wogen,
die Wogen,
mit den Wogen,
von den Wogen,

22.

Singular.

die Hand,
der Hand,
der Hand,
die Hand,
mit der Hand,
von der Hand,

Plural.

die Hände,
der Hände,
den Händen,
die Hände,
mit den Händen,
von den Händen,

23.

מספר יחיד

מספר רבים

אבטיח,	אבטיחים, האבטיחים,
של אבטיח,	של אבטיחים, האבטיחים,
אל אבטיח, לאבטיח,	אל אבטיחים, האבטיחים,
את האבטיח,	את האבטיחים, האבטיחים,
באבטיח,	באבטיחים, באבטיחים,
מאבטיח,	מן האבטיחים, מהאבטיחים,

24.

מספר יחיד

מספר רבים

גבירה, גברת, הגבירה,	גבירות, הגבירות,
של גבירה, הגבירה,	של גבירות, הגבירות,
אל גבירה, הגבירה,	אל גבירות, הגבירות,
את הגבירה, הגבירה,	את הגבירות, הגבירות,
על ידי גבירה, הגבירה,	על ידי גבירות, הגבירות,
מן גבירה, מגבירה, מהגבירה,	מן גבירות, מגבירות, מהגבירות, מה.

25.

מספר יחיד

מספר רבים

מדבר, המדבר,	מדברות, המדברות,
של מדבר (נאות מדבר),	של מדברות, המדברות,
אל מדבר, המדבר,	אל מדברות, המדברות,
את המדבר, המדבר,	את המדברות, המדברות,
במדבר, במדבר,	במדברות, במדברות,
מן המדבר, מהמדבר,	מן מדברות, מהמדברות,

23.

Singular.

die Melone,
der Melone,
der Melone,
die Melone,
mit der Melone,
von der Melone.

Plural.

die Melonen,
der Melonen,
den Melonen,
die Melonen,
mit den Melonen,
von den Melonen.

24.

Singular.

die Kaiserin,
der Kaiserin,
der Kaiserin,
die Kaiserin,
mit der Kaiserin,
von der Kaiserin.

Plural.

die Kaiserinnen,
der Kaiserinnen,
den Kaiserinnen,
die Kaiserinnen,
mit den Kaiserinnen,
von den Kaiserinnen.

25.

Singular.

die Wüste,
der Wüste,
der Wüste,
die Wüste,
mit der Wüste,
von der Wüste.

Plural.

die Wüsten,
der Wüsten,
den Wüsten,
die Wüsten,
mit den Wüsten,
von den Wüsten.

26.

מספר רבים

מספר יחיד

עצם, גֶרֶם, הָעֵצִים, הַגְּרָם,	עֵצִים, הָעֵצִים, הַגְּרָם,
שֶׁל עֵצִים, הָעֵצִים,	שֶׁל עֵצִים, הָעֵצִים,
אֶל עֵצִים, הָעֵצִים,	אֶל עֵצִים, הָעֵצִים,
אֶת הָעֵצִים, הָעֵצִים,	אֶת הָעֵצִים, הָעֵצִים,
בְּעֵצִים, בְּעֵצִים,	בְּעֵצִים, בְּעֵצִים,
מִן עֵצִים, מִן עֵצִים,	מִן עֵצִים, מִן עֵצִים,

27.

מספר רבים

מספר יחיד

סוּסִים, הַסּוּסִים,	סוּס, הַסּוּס,
שֶׁל סוּסִים, הַסּוּסִים,	שֶׁל הַסּוּס (מְרוּצֵת הַסּוּס),
אֶל סוּסִים, הַסּוּסִים,	אֶל סוּס, הַסּוּס,
אֶת הַסּוּסִים,	אֶת הַסּוּס, הַסּוּס,
בְּסוּסִים, בְּסוּסִים,	בְּסוּס, בְּסוּס,
מִן סוּסִים, מִן הַסּוּסִים,	מִן הַסּוּס, מִן הַסּוּס,

28.

מספר רבים

מספר יחיד

מַמְלָכוֹת, הַמַּמְלָכוֹת, מַמְשָׁלוֹת	מַמְלָכָה, מַמְשָׁלָה,
שֶׁל מַמְלָכוֹת, הַמַּמְלָכוֹת,	שֶׁל הַמַּמְלָכָה,
אֶל מַמְלָכוֹת, הַמַּמְלָכוֹת,	אֶל מַמְלָכָה, הַמַּמְלָכָה,
אֶת הַמַּמְלָכוֹת, הַמַּמְלָכוֹת,	אֶת הַמַּמְלָכָה, הַמַּמְלָכָה,
בְּמַמְלָכוֹת, בְּמַמְלָכוֹת,	בְּמַמְלָכָה, בְּמַמְלָכָה,
מִן הַמַּמְלָכוֹת,	מִן הַמַּמְלָכָה,

26.

Singular.

der Knochen,
des Knochens,
dem Knochen,
den Knochen,
mit dem Knochen,
von dem Knochen.

Plural.

die Knochen,
der Knochen,
den Knochen,
die Knochen,
mit den Knochen,
von den Knochen.

27.

Singular.

das Pferd,
des Pferdes,
dem Pferde,
das Pferd,
mit dem Pferde,
von dem Pferde,

Plural.

die Pferde,
der Pferde,
den Pferden,
die Pferde,
mit den Pferden,
von den Pferden.

28.

Singular.

das Reich,
des Reiches,
dem Reiche,
das Reich,
mit dem Reiche,
von dem Reiche.

Plural.

die Reiche,
der Reiche,
den Reichen,
die Reiche,
mit den Reichen,
von den Reichen.

29.

מספר רבים

אָמֹת ,
שֶׁל אָמֹת ,
אֶל הָאָמֹת ,
אֶת הָאָמֹת ,
בְּאָמֹת ,
מֵאָמֹת ,

מספר יחיד

אָם , הָאָם ,
שֶׁל אָם , הָאָם ,
אֶל אָם , לָאָם , לְהָאָם ,
אֶת הָאָם , הָאָם ,
בְּאָם ,
מֵאָם , מִהָאָם ,

30.

מספר רבים

בָּנוֹת , הַבָּנוֹת ,
שֶׁל בָּנוֹת , הַבָּנוֹת ,
אֶל הַבָּנוֹת , לַבָּנוֹת ,
אֶת הַבָּנוֹת , הַבָּנוֹת ,
בְּבָנוֹת ,
מִבָּנוֹת , מִתְבָּנוֹת ,

מספר יחיד

בַּת , הַבַּת ,
שֶׁל בַּת , הַבַּת ,
אֶל בַּת , לְבַת , הַבַּת ,
אֶת הַבַּת , הַבַּת ,
בְּבַת , בַּבַּת ,
מִבַּת , מִתְבַּת ,

29.

Singular.

die Mutter,
der Mutter,
der Mutter,
die Mutter,
mit der Mutter,
von der Mutter.

Plural.

die Mütter,
der Mütter,
den Mütterin,
die Mütter,
mit den Müttern,
von den Müttern.

30.

Singular.

die Tochter,
der Tochter,
der Tochter,
die Tochter,
mit der Tochter,
von der Tochter,

Plural.

die Töchter,
der Töchter,
den Töchtern,
die Töchter,
mit den Töchtern,
von den Töchtern,

III.

31.

מספר רבים

מספר רבים

מִרְאָה, רְאִי, הַמִּרְאָה, הִרְאִי,	מִרְאָה, רְאִי, הַמִּרְאָה, הִרְאִי,
שֶׁל מִרְאָה, הַמִּרְאָה,	שֶׁל מִרְאָה, הַמִּרְאָה,
אֶל מִרְאָה, הַמִּרְאָה,	אֶל מִרְאָה, הַמִּרְאָה,
אֶת הַמִּרְאָה, הַמִּרְאָה,	אֶת הַמִּרְאָה, הַמִּרְאָה,
בְּמִרְאָה, הַמִּרְאָה,	בְּמִרְאָה, הַמִּרְאָה,
מִן הַמִּרְאָה,	מִן הַמִּרְאָה,

32.

מספר יחיד

מספר רבים

בִּלְגָל, אוֹפֵן,	בִּלְגָל, אוֹפֵן,
שֶׁל בִּלְגָל,	שֶׁל בִּלְגָל,
אֶל בִּלְגָל,	אֶל בִּלְגָל,
אֶת בִּלְגָל,	אֶת בִּלְגָל,
בְּבִלְגָל,	בְּבִלְגָל,
מִבִּלְגָל,	מִבִּלְגָל,

33.

מספר יחיד

מספר רבים

רְגִשָׁת הַנֶּפֶשׁ,	רְגִשָׁת הַנֶּפֶשׁ,
שֶׁל רְגִשָׁת הַנֶּפֶשׁ,	שֶׁל רְגִשָׁת הַנֶּפֶשׁ,
אֶל רְגִשָׁת הַנֶּפֶשׁ,	אֶל רְגִשָׁת הַנֶּפֶשׁ,
אֶת רְגִשָׁת הַנֶּפֶשׁ,	אֶת רְגִשָׁת הַנֶּפֶשׁ,
בְּרְגִשָׁת הַנֶּפֶשׁ,	בְּרְגִשָׁת הַנֶּפֶשׁ,
מִרְגִשָׁת הַנֶּפֶשׁ,	מִרְגִשָׁת הַנֶּפֶשׁ,

III.

31.

Singular.

der Spiegel,
des Spiegels,
dem Spiegel,
den Spiegel,
mit dem Spiegel,
von dem Spiegel.

Plural.

die Spiegel,
der Spiegel,
den Spiegeln,
die Spiegel,
mit den Spiegeln,
von den Spiegeln.

32.

Singular.

das Rad,
des Rades,
dem Rade,
das Rad,
mit dem Rade,
von dem Rade,

Plural.

die Räder,
der Räder,
den Rädern,
die Räder,
mit den Rädern,
von den Rädern,

33.

Singular.

das Gefühl,
des Gefühles,
dem Gefühle,
das Gefühl,
durch das, mit dem Gefühl,
von dem Gefühle,

Plural.

die Gefühle.
der Gefühle,
den Gefühlen,
die Gefühle,
durch die Gefühle, mit den ge=
fühlen,
von den Gefühlen,

54.

מספר רבים

שָׁדָה , שָׁדָה , שָׁדָה , שָׁדָה ,
שָׁל הַשָּׁדָה ,
אֶל הַשָּׁדָה ,
אֶת הַשָּׁדָה ,
בַּשָּׁדָה ,
מִן הַשָּׁדָה ,

מספר יחיד

שָׁדָה ,
שָׁל הַשָּׁדָה ,
אֶל הַשָּׁדָה ,
אֶת הַשָּׁדָה ,
בַּשָּׁדָה ,
מִן הַשָּׁדָה ,

55.

מספר רבים

יָמִים ,
שָׁל הַיָּמִים ,
אֶל הַיָּמִים ,
אֶת הַיָּמִים ,
בַּיָּמִים ,
מִן הַיָּמִים ,

מספר יחיד

יָם , הַיָּם ,
שָׁל הַיָּם , הַיָּם ,
אֶל הַיָּם ,
אֶת הַיָּם ,
בַּיָּם ,
מִן הַיָּם ,

56.

מספר רבים

עֲצוֹת , דְּעוֹת ,
שָׁל הָעֲצוֹת ,
לְעֲצוֹת ,
אֶת הָעֲצוֹת ,
בְּעֲצוֹת ,
מִעֲצוֹת ,

מספר יחיד

עֲצָה , דְּעָה ,
שָׁל הָעֲצָה ,
אֶל הָעֲצָה לְעֲצָה לְעֲצָה ,
אֶת הָעֲצָה ,
בְּעֲצָה בְּעֲצָה ,
מִעֲצָה מִעֲצָה ,

34.

Singular.

das Feld,
des Feldes,
dem Felde,
das Feld,
mit dem, in dem Felde,
von dem Felde.

Plural.

die Felder,
der Felder,
den Feldern,
die Felder,
mit den, in den Feldern
von den Feldern.

35.

Singular.

das Meer,
des Meeres,
dem Meere,
das Meer,
mit, in dem Meere,
von dem Meere.

Plural.

die Meere,
der Meere,
den Meeren,
die Meere,
mit, in den Meeren,
von den Meeren.

36.

Singular.

die Meinung,
der Meinung,
der Meinung,
die Meinung,
durch die, mit der Meinung,
von der Meinung.

Plural.

die Meinungen,
der Meinungen,
den Meinungen,
die Meinungen,
durch die, mit den Meinungen,
von den Meinungen.

37.

מספר רבים	מספר יחיד
זמנים, עתים, עתות,	זמן, עת,
של זמנים, הזמנים,	של זמן,
אל זמנים, הזמנים,	אל זמן,
את הזמנים, הזמנים,	את הזמן,
בזמנים, בעתים,	בזמן, בעת, בזמן, בעת,
מזמנים, מעתים, מהעתים,	בזמן, בעת, מזמן, מעת,

38.

מספר רבים	מספר יחיד
דגלים, הדגלים,	דגל, הדגל,
של דגלים, הדגלים,	של דגל,
אל דגלים, הדגלים,	אל דגל,
את הדגלים, הדגלים,	את הדגל,
בדגלים, בדגלים,	בדגל, בדגל,
על דגלים, הדגלים,	על דגל, הדגל,

39.

מספר רבים	מספר יחיד
ישמות, הישמות,	ישם, הישם,
של ישמות, הישמות,	של ישם, הישם,
את הישמות, הישמות,	אל ישם, לישם, אל הישם,
אל ישמות, הישמות,	את ישם, הישם,
בישמות, בישמות,	בישם, בישם,
מבישמות, מהישמות,	מבישם, מהישם,

37.

Singular.

die Zeit,
der Zeit,
der Zeit,
die Zeit,
mit der Zeit,
von der Zeit,

Plural.

die Zeiten,
der Zeiten,
den Zeiten,
die Zeiten,
mit den Zeiten,
von den Zeiten.

38.

Singular.

die Fahne,
der Fahne,
der Fahne,
die Fahne,
durch die Fahne,
auf der Fahne,

Plural.

die Fahnen,
der Fahnen,
den Fahnen,
die Fahnen,
durch die Fahnen,
auf den Fahnen,

39.

Singular.

der Name,
des Namens,
dem Namen,
den Namen,
mit dem Namen,
von dem Namen,

Plural.

die Namen,
der Namen,
den Namen,
die Namen,
mit den Namen,
von den Namen,

40.

מספר רבים
שָׁמַיִם, שְׁחָקִים,
שֶׁל הַשָּׁמַיִם,
אֶל הַשָּׁמַיִם,
אֶת הַשָּׁמַיִם,
בַּשָּׁמַיִם,
מִן הַשָּׁמַיִם,

מספר יחיד
רָקִיעַ, שָׁמַיִם, שְׁחָק,
שֶׁל הָרָקִיעַ,
אֶל הָרָקִיעַ, לָרָקִיעַ,
אֶת הָרָקִיעַ,
בָּרָקִיעַ,
מִן הָרָקִיעַ,

41.

מספר רבים

אֵין }
}

מספר יחיד

הַתּוֹנָה,
שֶׁל הַתּוֹנָה,
אֶל הַתּוֹנָה,
אֶת הַתּוֹנָה,
בַּתּוֹנָה,
מִתּוֹנָה,

40.

Singular.

der Himmel,
des Himmels,
dem Himmel,
den Himmel,
mit, in dem Himmel,
vom Himmel.

Plural.

die Himmel,
der Himmel,
den Himmeln,
die Himmel,
mit, in den Himmeln,
von den Himmeln.

41.

Singular.

der Kummer,
des Kummers,
dem Kummer,
den Kummer,
durch den Kummer,
von dem Kummer.

Plural.

} Fehlt.

שמות הנוף

מ ס פ ר י ח י ד

(מדבר בערו)

אֲנִי, אֲנִי
שְׁלִי, שְׁלִי
לִי, לִי
אוֹתִי, אוֹתִי
בִּי, בִּי
מִמֶּנִּי, מִמֶּנִּי

(נוכח)

אֲתָם, אֲתָם
שְׁלָכֶם, שְׁלָכֶם
אֲלֵיכֶם, אֲלֵיכֶם
אֲתָכֶם, אֲתָכֶם
בְּכֶם, בְּכֶם
מִכֶּם, מִכֶּם

(נסתר)

הֵם, הֵם
שְׁלָהֶם, שְׁלָהֶם
לָהֶם, לָהֶם
אוֹתָם, אוֹתָם
בָּהֶם, בָּהֶם
מֵהֶם, מֵהֶם

מ ס פ ר י ח י ד

(מדבר בערו)

אֲנִי, אֲנִי
שְׁלִי, שְׁלִי
לִי, לִי
אוֹתִי, אוֹתִי
בִּי, בִּי
מִמֶּנִּי, מִמֶּנִּי

(נוכח)

אֲתָה, אֲתָה
שְׁלָךְ, שְׁלָךְ
לָךְ, לָךְ
אוֹתָךְ, אוֹתָךְ
בְּךָ, בְּךָ
מִמֶּךָ, מִמֶּךָ

(נסתר)

הוא, הוא
שְׁלֹה, שְׁלֹה
לוֹ, לוֹ
אוֹתוֹ, אוֹתוֹ
בוֹ, בוֹ
מִמֶּנּוּ, מִמֶּנּוּ

Persönliche Fürwörter.

Singular.

Plural.

Erste Person.

Erste Person.

Ich,
Mein,
Mir,
Mich,
In mir,
Von mir,

Wir,
Unser,
Zu uns, uns,
Uns,
In uns,
Von uns,

Zweite Person.

Zweite Person.

Du,
Dein,
Dir,
Dich,
In dir,
Von dir,

Ihr,
Euer,
Zu euch, euch,
Euch,
In euch,
Von euch,

Dritte Person.

Dritte Person.

Er, sie,
Sein, ihr,
Ihm, ihr,
Ihn, sie,
In ihm, in ihr,
Von ihm, von ihr,

Sie,
Ihre,
Zu ihnen, ihnen,
Sie,
In ihnen,
Von ihnen,

דרך השאלה

מי? מה?
שאל מי? שאל מה?
את מי? את מה?
במי? במה?
למי? אל מי? אל מה?
במי? במה?

אין איש, אין דבר,
איזה איש, איזה דבר,
מי שהוא, מה שחוא,
יהי מי, יהי מה.

הכנויים

י, ד, ה, יד, יר, כס, כן,
ו, ה, הם, הן, נו, יו,

מספר יחיד

ובני, בנו, בתי, בתו, בנה, בנתה, בתי, בתי,
ובנה, בננו, בתי, בתינו.
שאל בני, שאל בתי, שאל בנה, שאל בתי,
אל בני, אל בתי, אל בנה, אל בתי,
את בני, את בתי, את בנה, את בתי,
בבני, בבתי, בבנה, בבתי,
מבני, מבתי, מבנה, מבתי.

Fragenderweise.

Wer? Was?

Wen? Was?

Wessen?

Mit Wem? mit Was? Womit?

Zu Wem? Wem? zu Was?
wozu?

Von wem? von Was? Woher?

Niemand,

Wer er sey,

Nichts,

Was es sey,

Jrgend Einer,

Sey er Wer,

Jrgend Etwas

Sey es Was,

Der Fürwörter stellvertretende Buchstaben.

ו כ ל י ם

S i n g u l a r.

Mein, ihr, sein unser Sohn,
Meines, ihres, seines, unseres
Sohnes,

Meinem, ihrem, seinem, un-
serem Sohne,

Meinen, ihren, seinen, unsern
Sohn,

Mit meinem, ihrem, seinem,
unserem Sohne,

Von meinem, ihrem, seinem,
unserm Sohne,

Meine, ihre, seine, unsere
Tochter,

Meiner, ihrer, seiner, unserer
Tochter.

Meiner, ihrer, seiner, unse-
rer Tochter.

Meine, ihre, seine, unsere
Tochter,

Mit meiner, ihrer, seiner, un-
serer Tochter,

Von meiner, ihrer, seiner, un-
serer Tochter,

Dein Sohn, Deine Tochter,

Deines Sohnes, Deiner Toch-
ter,

Deinem Sohne, Deiner Toch-
ter,

Deinen Sohn, Deine Tochter,
Mit deinem Sohne, mit deiner

Tochter,

Von deinem Sohne von deiner
Tochter,

P l u r a l.

Meine, deine, seine, ihre, ihre Söhne, Töchter,	Meine, deine, seine, ihre, ihre Söhne, Töchter,
Meiner, deiner, seiner, ihrer, ihrer Söhne, Töchter,	Mit meinen, deinen, seinen, ih- ren, ihren Söhnen, Töchtern,
Meinen, deinen, seinen, ihren, ihren Söhnen, Töchtern,	Von meinen, deinen, seinen, ih- ren, ihren Söhnen, Töchtern,

Unsere, euerer Söhne, Töchter,	Unsere, euerer, Söhne, Töch-
Unserer, euerer Söhne, Töch-	ter,
ter,	Mit, von unsern, euren Söh-
Unsere, eueren Söhnen,	nen, Töchtern,
Töchtern,	

D i e s e r.

Dieser Mann,
Dieses Mannes,
Diesem Manne,
Diesen Mann,
Mit diesem Manne,
Von diesem Manne,

D i e s e.

Diese Frau,
Dieser Frau,
Dieser Frau,
Diese Frau,
Mit dieser Frau,
Von dieser Frau,

הִזָּה

הַחֲכָם הִזָּה ,
שֶׁל הַחֲכָם הִזָּה ,
אֶל הַחֲכָם הִזָּה ,
אֶת הַחֲכָם הִזָּה ,
בַּחֲכָם הִזָּה ,
מִהַחֲכָם הִזָּה .

הִזֹּאת

הַחֲכָמָה הִזֹּאת ,
שֶׁל הַחֲכָמָה הִזֹּאת ,
אֶל הַחֲכָמָה הִזֹּאת ,
אֶת הַחֲכָמָה הִזֹּאת ,
בַּחֲכָמָה הִזֹּאת ,
מִהַחֲכָמָה הִזֹּאת .

הֵהֶם

הָאֲנָשִׁים הֵהֶם ,
שֶׁל הָאֲנָשִׁים הֵהֶם ,
אֶל הָאֲנָשִׁים הֵהֶם ,
אֶת הָאֲנָשִׁים הֵהֶם ,
בָּאֲנָשִׁים הֵהֶם ,
מִהָאֲנָשִׁים הֵהֶם .

הֵהִנָּה

הַנָּשִׁים הֵהִנָּה ,
שֶׁל הַנָּשִׁים הֵהִנָּה ,
אֶל הַנָּשִׁים הֵהִנָּה ,
אֶת הַנָּשִׁים הֵהִנָּה ,
בַּנָּשִׁים הֵהִנָּה ,
מִהַנָּשִׁים הֵהִנָּה .

כִּזָּה

אִישׁ כִּזָּה ,
שֶׁל אִישׁ כִּזָּה ,
אֶל אִישׁ כִּזָּה ,
אֶת אִישׁ כִּזָּה ,
כִּי עַל יְדֵי אִישׁ כִּזָּה ,
מִן אִישׁ כִּזָּה ,

כִּזֹּאת

אִשָּׁה כִּזֹּאת ,
שֶׁל אִשָּׁה כִּזֹּאת ,
אֶל אִשָּׁה כִּזֹּאת ,
אֶת אִשָּׁה כִּזֹּאת ,
כִּי עַל יְדֵי אִשָּׁה כִּזֹּאת ,
מִן אִשָּׁה כִּזֹּאת ,

Jener.

Jener Weise, Kluge,
Jenes Weisen, Klugen,
Jenem Weisen, Klugen,
Jenen Weisen, Klugen,
Mit Jenem Weisen, Klugen,
Von Jenem Weisen, Klugen,

Jene.

Jene Kluge,
Jener Klugen,
Jener Klugen,
Jene Kluge,
Mit jener Klugen,
Von jener Klugen,

Jene.

Jene Männer,
Jener Männer,
Jenen Männern,
Jene Männer,
Mit jenen Männern,
Von jenen Männern,

Jene.

Jene Frauen,
Jener Frauen,
Jenen Frauen,
Jene Frauen,
Mit jenen Frauen,
Von jenen Frauen,

Solcher.

Solcher Mann,
Solchen, solches Mannes,
Solchem Manne,
Solchen Mann,
Durch solchen Mann, mit sol-
chem Manne,
Von solchem Manne,

Solche.

Solche Frau,
Solcher Frau,
Solcher Frau,
Solche Frau,
Durch solche, mit solcher
Frau,
Von solcher Frau,

בְּאֵלָה

נָשִׁים בְּאֵלָה ,
שֶׁל נָשִׁים בְּאֵלָה ,
אֶל נָשִׁים בְּאֵלָה ,
אֶת נָשִׁים בְּאֵלָה ,
בְּנָשִׁים בְּאֵלָה ,
מִן נָשִׁים בְּאֵלָה ,

אֲנָשִׁים בְּאֵלָה ,
שֶׁל אֲנָשִׁים בְּאֵלָה ,
אֶל אֲנָשִׁים בְּאֵלָה ,
אֶת אֲנָשִׁים בְּאֵלָה ,
בְּאֲנָשִׁים בְּאֵלָה ,
מִן אֲנָשִׁים בְּאֵלָה ,

הָאֵלָה , הָאֵל

הַבְּחֻלּוֹת הָאֵלָה ,
שֶׁל הַבְּחֻלּוֹת הָאֵלָה ,
אֶל הַבְּחֻלּוֹת הָאֵלָה ,
אֶת הַבְּחֻלּוֹת הָאֵלָה ,
בְּבְחֻלּוֹת הָאֵלָה ,
מִהַבְּחֻלּוֹת הָאֵלָה ,

הַבְּחֻרִים הָאֵלָה ,
שֶׁל הַבְּחֻרִים הָאֵלָה ,
אֶל הַבְּחֻרִים הָאֵלָה ,
אֶת הַבְּחֻרִים הָאֵלָה ,
בְּבְחֻרִים הָאֵלָה ,
מִן הַבְּחֻרִים הָאֵלָה ,

S o l c h e.

Solche Männer,	Solche Frauen,
Solcher Männer,	Solcher Frauen,
Solchen Männern,	Solchen Frauen,
Solche Männer,	Solche Frauen,
Mit solchen Männern,	Mit solchen Frauen,
Von solchen Männern,	Von solchen Frauen,

D i e s e.

Diese Jünglinge,	Diese Mädchen,
Dieser Jünglinge,	Dieser Mädchen,
Diesen Jünglingen,	Diesen Mädchen,
Diese Jünglinge,	Diese Mädchen,
Mit diesen Jünglingen,	Mit diesen Mädchen,
Von diesen Jünglingen,	Von diesen Mädchen,

הפעלים

(חמקור) הִיזָה, הִיזֹת

אָנִי, אָנְכִי,
 אָתָּה, אַתָּ,
 הוּא, הִיא, } הִזָּה, הִזֹּת.

אֲנַחְנוּ, אַנּוּ,
 אַתֶּם, אַתֶּן, } הִזִּים, הִזִּיתָ.
 הֵם, הֵן,

(עבר)

הִיזִיתִי,

הִיזִיתָ, הִיזִיתָ,

הִיזָה,

הִיזִינוּ,

הִיזִיתֶם, הִיזִיתֶן,

הִיוּ,

(עתיד)

אֶהְיֶה, אֶהְיֶה,

תִּהְיֶה, תִּהְיֶה,

תִּהְיֶה, תִּהְיֶה,

יִהְיֶה, יִהְיֶה,

תִּהְיֶה, תִּהְיֶה,

נִהְיֶה, נִהְיֶה,

תִּהְיוּ,

תִּהְיֶינָה,

יִהְיוּ,

תִּהְיֶינָה,

(צווי)

הִיזֵה, הִיזֵה, הִיזֵה, הִיזֵה,

(בינוני פועל)

הִזָּה, הִזֹּת, הִזִּים, הִזִּיתָ,

(חמקור עם אותיות בכלים)

בְּהִיזֹת, בְּהִיזֹת, לְהִיזֹת,

מִהִיזֹת, אַחֲרֵי הִיזֹת,

(מקור) פָּעַל

(הזה)

אֲנִי פֹעֵל, פֹּעֵלָת,

אַתָּה פֹּעֵל,

אַתָּה פֹּעֵלָת,

הוּא פֹּעֵל,

הִיא פֹּעֵלָת,

אֲנַחְנוּ פֹּעֲלִים, פֹּעֲלוֹת,

אַתֶּם פֹּעֲלִים,

אַתֶּן פֹּעֲלוֹת,

הֵם פֹּעֲלִים,

הֵן פֹּעֲלוֹת,

Zeitwörter.

Seyn; (Unbestimmte Art)

(Gegenwärtige Zeit)

Ich bin,
Du bist,
Er, sie ist,
Wir sind,
Ihr seyd,
Sie sind,

(Vergangene Zeit)

Ich War,
Du warst,
Er, sie war,
Wir waren,
Ihr wäret,
Sie waren,

(Zukünftige Zeit)

Ich werde,
Du wirst,
Sie wird,
Er wird,
Wir werden,
Ihr werdet,
Sie werden

} seyn

(Befehlende Art)

Sey,
Seyd,

Participium Mittelwort

Seyender,
Seyende,
Seyende.

(Die unbestimmte Art mit den
Bedienungsbuchstaben.

(ם ל כ ב

Während des Seyns,

Im, } Seyn,
Von, }
Nach dem

Wirken, (Unbestimmte Art)

(Gegenwärtige Zeit)

Ich wirke,
Du wirkst,
Er, sie wirkt,
Wir wirken,
Ihr wirktet,
Sie wirken,

(מקור) אָמַר,

(הזה)

אָנִי אֹמֵר, אֹמְרָת,

אַתָּה אֹמֵר,

אַתָּה אֹמְרָת,

הוּא אֹמֵר,

הִיא אֹמְרָת,

אֲנַחְנוּ אֹמְרִים, אֹמְרוֹת,

הֵם אֹמְרִים,

הֵן אֹמְרוֹת,

אַהֵם אֹמְרִים,

אַתָּן אֹמְרוֹת,

(עבר)

אָמַרְתִּי,

אָמַרְתָּ, אָמַרְתָּ,

אָמַר, אָמַרְהָ,

אָמְרוּ,

אָמַרְתֶּם, אָמַרְתֶּן,

אָמַרְנוּ,

(עתיד)

אֶמַר,

תֹּאמַר, תֹּאמְרִי,

יֹאמַר, תֹּאמַר,

נֹאמַר,

יֹאמְרוּ, תֹּאמְרֶנָּה,

תֹּאמְרוּ, תֹּאמְרֶנָּה,

(עבר)

פָּעַלְתִּי,

פָּעַלְתָּ, פָּעַלְתָּ,

פָּעַל, פָּעַלְהָ,

פָּעַלְוּ,

פָּעַלְתֶּם, פָּעַלְתֶּן,

פָּעַלְמוּ,

(עתיד)

אֶפְעַל,

תִּפְעַלְי, תִּפְעַלְי,

יִפְעַל, תִּפְעַלְהָ,

נִפְעַל,

יִפְעַלְוּ, תִּפְעַלְנָה,

תִּפְעַלְוּ, תִּפְעַלְנָה,

(צווי)

פַּעַל, פַּעַלְי,

פַּעַלְוּ, פַּעַלְנָה,

(בינוני פועל)

פּוֹעֵל, פּוֹעֵלְתָּ,

פּוֹעֵלִים, פּוֹעֵלְוֹת,

(המקור עם אותיות בכל"ם)

בִּפְעוֹל, בִּפְעוֹל,

לִפְעוֹל, מִפְעוֹל,

אַחֲרֵי פְעוֹל, פַּעַלְי, הָ, הָ, הָ,

(Vergangene Zeit)

Ich wirkte,
Du wirktest,
Er, sie wirkte,
Wir wirkten,
Ihr wirktet,
Sie wirkten,

(Zukünftige Zeit)

Ich werde,
Du wirst,
Er wird,
Sie wird,
Wir werden,
Ihr werdet,
Sie werden

} wirken,

(Befehlende Art)

Wirke,
Wirket,

(Participium),

Wirkender,
Wirkter,
Wirkende,
Wirklerin,
Wirkende,
Wirkter,
Wirkende,
Wirkterinnen,

(Unbestimmte Art mit den
Bedienungsbuchstaben

א ב ג ד)

Während des Wirkens,
Im, oom,
Nach dem Wirken.

Sagen (Unbestimmte Art)
(Gegenwärtige Zeit)

Ich sage,
Du sagest,
Er, sie saget,
Wir sagen,
Ihr saget,
Sie sagen,

(Vergangene Zeit)

Ich sagte,
Du sagtest,
Er, sie sagte,
Wir sagten,
Ihr sagtet,
Sie sagten,

(Zukünftige Zeit)

Ich werde,
Du wirst,
Er, sie wird
Wir werden,
Ihr werdet,
Sie werden,

} sagen,

רַחֲצָתָם, יִרְחֲצֶנּוּ,

רַחֲצוּ, רַחֲצֶנּוּ,

רַחֵץ, רַחֲצָה, תִּתְרַחֲצֶה,

הֵם רוֹחֲצִים,

הֵן רוֹחֲצוֹת,

(עתיד)

אֶרְחֵץ,

תִּרְחֹץ, תִּרְחֲצִי,

יִרְחֹץ, תִּרְחֵץ,

יִרְחֲצוּ, תִּרְחַצְנָה,

נִרְחֹץ, תִּרְחֲצוּ, תִּרְחַצְנָה,

(צווה)

רַחֵץ, רַחֲצִי,

רַחֲצוּ, רַחֲצְנָה,

(בינוני פועל)

רוֹחֵץ, רוֹחֲצָה,

רוֹחֲצִים, רוֹחֲצוֹת,

(ואמקור עם אותיות בכל"ם)

בִּרְחֹץ, בִּרְחֵץ,

מִרְחֹץ, לִרְחֵץ,

אֶחָדִי רַחֵץ, בִּרְחֲצִי, וְגו'.

(מקור) רֶחֶץ

(הוה)

אֶנִּי רוֹחֵץ, רוֹחֲפָה,

(צווה)

אָמַר — מָר, אָמְרִי

אָמַח, אָמְרָנָה,

(בינוני פועל)

אוֹמֵר, אוֹמְרָה,

אוֹמְרִים אוֹמְרוֹת,

(המקור עם אותיות בכל"ם)

בָּאָמַר, בָּאָמְרִי,

מֵאָמַר, לֵאמֹר,

אֶחָדִי אָמַר, אָפְרִי, דָּלוּ, הָהָה,

(מקור) רָחִץ

(הוה)

אֶנִּי רוֹחֵץ, רוֹחֲצָה,

אֶתָּה רוֹחֵץ,

אָתָּה רוֹחֲצָה,

הוּא רוֹחֵץ,

הִיא רוֹחֲצָה,

אֲנַחְנוּ רוֹחֲצִים, רוֹחֲצוֹת,

אַתֶּם רוֹחֲצִים,

אַתֶּן רוֹחֲצוֹת,

הֵם רוֹחֲצִים,

הֵן רוֹחֲצוֹת,

(עבר)

רַחֲצִיתִי,

רַחֲצָתִי, רַחֲצָתְךָ,

(בינוני פועל)

רוֹדֵף , רוֹדֶפֶת ,

רוֹדְפִים , רוֹדְפוֹת ,

(המקור עם אותיות בבל'ים)

בְּרוֹדֵף , בְּרוֹדֶפֶת ,

לְרוֹדֵף , לְרוֹדֶפֶת ,

בְּרוֹדְפִי , וְגו' .

אַחֲרֵי רוֹדֵף , וְגו' .

(מקור) אָפָה

(הוה)

אָנִי אָפָה , אָפָה .

אַתָּה אָפָה ,

אַתָּה אָפָה ,

הוּא אָפָה ,

הִיא אָפָה ,

אֲנַחְנוּ אָפִים , אָפוֹת ,

אַתֶּם אָפִים ,

אַתֶּן אָפוֹת ,

הֵם אָפִים ,

הֵן אָפוֹת ,

(עבר)

אָפִיתִי ,

אָפִיתָ , אָפִיתָ ,

אָפִינוּ ,

אָפָה , אָפָתָה ,

אַתָּה רוֹדֵף ,

אַתָּה רוֹדֶפֶת ,

הוּא רוֹדֵף ,

הִיא רוֹדֶפֶת ,

הֵם רוֹדְפִים ,

הֵן רוֹדְפוֹת ,

אֲנַחְנוּ רוֹדְפִים , רוֹדְפוֹת ,

אַתֶּם רוֹדְפִים ,

אַתֶּן רוֹדְפוֹת ,

(עבר)

רִדַּפְתִּי ,

רִדַּפְתָּ , רִדַּפְתָּ ,

רִדַּף , רִדַּפְתָּ ,

רִדְפוּ ,

רִדַּפְתֶּם , רִדַּפְתֶּן ,

רִדַּפְנוּ ,

(עתיד)

אֲרוֹדֵף ,

תִּרְדֹּף , תִּרְדֹּפִי ,

יִרְדֹּף , יִרְדֹּפֶה ,

נִרְדֹּף ,

תִּרְדְּפוּ , תִּרְדְּפוּנָה ,

יִרְדְּפוּ , יִרְדְּפוּנָה ,

(צווי)

רִדֵּף , רִדְפִי ,

רִדְפוּ , רִדְפְּנָה ,

Verfolgen (Unbestimmte Art)

(Gegenwärtige Zeit)

Ich verfolge,
Du verfolgest,
Er, sie verfolge,
Wir verfolgen,
Ihr verfolget,
Sie verfolgen.

(Vergangene Zeit)

Ich verfolgte,
Du verfolgest,
Er, sie verfolgte,
Wir verfolgten,
Ihr verfolgtet,
Sie verfolgten.

(Zukünftige Zeit)

Ich werde,
Du wirst,
Er, sie wird,
Wir werden,
Ihr werdet,
Sie werden

verfolgen,

(Befehlende Art)

Verfolge,
Verfolget.

(Participium)

Verfolgender,
Verfolger,

Verfolgende,
Verfolgerin,
Verfolgende,
Verfolgerinnen.

(Unbestimmte Art mit den Be-
dienungsbuchstaben

□ 5 2 2

Während des Verfolgens,

Im, } Verfolgen.
Von,
Nach dem }

Backen (Unbestimmte Art)

(Gegenwärtige Zeit)

Ich backe,
Du bäckst,
Er, sie bäckt,
Wir backen,
Ihr backet,
Sie backen.

(Vergangene Zeit).

Ich buck, backte,
Du buckst,
Er, sie buck,

הוא שרף ,
 היא שרפת ,
 אנחנו שרפים , שרפות ,
 אתם שרפים ,
 אתן שרפות ,
 הם שרפים ,
 הן שרפות ,

(עבר)
 שרפתי ,
 שרפת , שרפת ,
 שרף , שרפה ,
 שרפנו ,
 שרפתם , שרפתן ,
 (עתיד)

אשרף ,
 תשרף , תשרפי ,
 ישרף , ישרפי ,
 נשרף ,
 תשרפו , תשרפנה ,
 ישרפו , ישרפנה ,

(צווי)
 שרף , שרפי ,
 שרפו , שרפנה ,
 (בינוני פועל)
 שורף , שורפת ,
 שורפים , שורפות ,

אפו , אפיתם ,
 אפיתן , אפינו ,
 (עתיד)
 (אאפה) , אופה ,
 תאפה , תאפי ,
 יאפה , תאפה ,
 נאפה ,
 תאפו , תאפנה ,
 יאפו , תאפנה ,
 (צווי)

אפה , אפי ,
 אפו , אפינה ,
 (בינוני פועל)
 אפה , אפה ,
 אופים , אופות ,

(המקור עם אותיות בכל"ם)
 באפות , באפות ,
 לאפות , מאפות ,
 אחריאפות , וגו'

מקור שרף

(הזה)
 אני שרף , שרפת
 אתה שרף ,
 את שרפת ,

Wir backen, backten,
Ihr buckt,
Sie backen.

(Zukünftige Zeit).

Ich werde,	}	backen,
Du wirst,		
Er, sie wird		
Wir werden,		
Ihr werdet,		
Sie werden		

(Befehlende Art).

Backe,
Backet,

(Participium).

Backender,
Bäcker,
Backende,
Bäckerinn,
Backende,
Bäckerinnen,

Verbrennen (Unbestimmte
Art).

(Gegenwärtige Zeit).

Ich verbrenne,
Du verbrennest,
Er, sie verbrennet,

Wir verbrennen,
Ihr verbrennet,
Sie verbrennen,

(Vergangene Zeit).

Ich verbrannte,
Du verbranntest,
Er, sie verbrannte,
Wir verbrannten,
Ihr verbranntet,
Sie verbrannten,

(Zukünftige Zeit).

Ich werde,	}	verbrennen.
Du wirst,		
Er, sie wird		
Wir werden		
Ihr werdet		
Sie werden		

(Befehlende Art)

Verbrenne,
Verbrennet.

(Participium)

Verbrennender, Verbrenner,
Verbrennende, Verbrennerinn,
Verbrennende, Verbrenner,
Verbrennende, Verbrennerinnen

יְנַהֲלוּ, תְּנַהֲלֶנָּה,
תְּנַהֲלוּ, תְּנַהֲלֶנָּה,

(צווי)

נַהֵל, נַהֲלִי,
נַהֲלוּ, נַהֲלֶנָּה,

(בינוני פועל)

מְנַהֵל, מְנַהֲלָת,
מְנַהֲלִים, מְנַהֲלוֹת,

(המקור עם אותיות בכלים)

בְּנַהֵל, בְּנַהֲלִי,
לְנַהֵל, לְנַהֲלִי,
אֲחֵרֵי נַהֵל, וְנִי

(מקור) נַהֵג

(הזה)

אֲנִי נַהֵג, נַהֲגָת,
אֲתָה נַהֵג,
אֲתָה נַהֲגָת,
הוּא נַהֵג,
הִיא נַהֲגָת,
אֲנַחְנוּ נַהֲגִים, נַהֲגוֹת,
אַתָּם נַהֲגִים,
אַתֶּן נַהֲגוֹת,
הֵם נַהֲגִים,
הֵן נַהֲגוֹת,

(המקור באותיות בכלים)

בְּשָׂרוֹף, בְּשָׂרוֹף,
לְשָׂרוֹף, לְשָׂרוֹף,
אֲחֵרֵי שָׂרוֹף, וְנִי

(מקור) נַהֵל

(הזה)

אֲנִי מְנַהֵל, מְנַהֲלָת,
אֲתָה מְנַהֵל,
אֲתָה מְנַהֲלָת,
הוּא מְנַהֵל,
הִיא מְנַהֲלָת,
אֲנַחְנוּ מְנַהֲלִים, מְנַהֲלוֹת,
הֵם מְנַהֲלִים,
הֵן מְנַהֲלוֹת,

(עבר)

נַהֲלָתִי,
נַהֲלָתָה, נַהֲלָתָה,
נַהֵל, נַהֲלָה,
נַהֲלָנוּ,
נַהֲלָתֶם, נַהֲלָתֶן,
נַהֲלוּ, נַהֲלוּ,

(עתיד)

אֲנַהֵל,
תְּנַהֵל, תְּנַהֲלִי,
יְנַהֵל, תְּנַהֲלֶנָּה,

(Unbestimmte Art mit den
Bedienungsbuchstaben

□ 5 3 3

Während des Verbrennens,

Im, }
Vom, } Verbrennen.
Nach dem: }

Leiten (Unbestimmte Art)
(Gegenwärtige Zeit)

Ich leite,
Du leitest,
Er leitet,
Sie leitet,
Wir leiten,
Ihr leitet,
Sie leiten.

(Vergangene Zeit)

Ich leitete,
Du leitetest,
Er leitete,
Sie leitete,
Wir leiteten,
Ihr leitetet,
Sie leiteten,

(Zukünftige Zeit)

Ich werde, }
Du wirst, } leiten,
Er, sie wird }

Wir werden }
Ihr werdet } leiten.
Sie werden }

(Befehlende Art)

Leite, leitet,

(Participium)

Leitender,
Leiter,
Leitende,
Leiterinn,
Leitende,
Leiter,
Leitende,
Leiterinnen,

(Unbestimmte Art mit dem
Bedienungsbuchstaben

□ 5 3 3

Während des Leitens,

Zum, }
Vom, } Leiten.
Nach dem }

Führen (Unbestimmte Art)
(Gegenwärtige Zeit)

Ich führe, du führst,
Er, sie führet,
Wir führen,
Ihr führet, sie führen,

(מקור) תבה, נבה

(הזה)
אני מבה, מבה,
אתה מבה,
את מבה,
הוא מבה,
היא מבה,
אנו מבים-מבות,
אתם מבים,
אתן מבות,
הם מבים,
הן מבות,

(עבר)
הביתי,
הבית, הבית,
הבה, הבתה,
הביתם, הביתן,
הבינו,
הבו,

(עתיד)
אבה,
תבה, תבי,
יב, יבה,
תב, תבה,
יבו, תבנה,
תבו, תבנה

(עבר)

נהנתי,
נהנת, נהנת,
נהג, נהנה,
נהננו,
נהנתם, נהנתן,
נהנו,

(עתיד)

אנהג,
תנהג, תנהגי,
ינהג, תנהג,
גנהג,
תנהגו, תנהגנה,
ינהגו, תנהגנה

(צווי)

נהג, נהגי,
נהגו, נהגנה

(בינוני פועל)

נוהג, נוהגת,
נוהגים, נוהגות,

(המקור עם אותיות בכלים)

ב, ב, ל, מנהוג,
אחרי נהוג, וגו'

(Vergangene Zeit)

Ich führte,
Du führtest,
Er, sie führte,
Wir führten,
Ihr führtet,
Sie führten.

(Zukünftige Zeit)

Ich werde,	} führen,
Du wirst,	
Er, sie, wird	
Wir werden	
Ihr werdet	
Sie werden	

(Befehlende Art)

Führe, führtet.

(Participium)

Führender, Führer,
Führende, Führerin,
Führende, Führer,
Führende, Führerinnen.

(Unbestimmte Art mit den
Bedienungsbuchstaben

□ 5 2 2

Während des Führnes,
Zum, vom, nach dem Führen.

Schlagen (Unbestimmte Art)

(Gegenwärtige Zeit)

Ich schlage,
Du schlägst,
Er, sie schlägt,
Wir schlagen,
Ihr schlaget,
Sie schlagen.

(Vergangene Zeit)

Ich schlug,
Du schlugst,
Er, sie schlug,
Wir schlugen,
Ihr schluget,
Sie schlugen.

(Zukünftige Zeit)

Ich werde	} Schlagen.
Du wirst,	
Er, sie wird	
Wir werden	
Ihr werdet	
Sie werden	

נִצָּחַ , נָדַ

(צווי)

הָדַ , הָכִי ,
הָכּוּ , הַפְּנֵה ,

(בינוני פועל)

מָכָה , מָכָה ,
מָכִים , מָכּוֹת ,

(המקור עם אותיות בכלים)

מַהְפֹּחַת , פָּ , לָ , מַהְפֹּחַת ,
אַחֲרֵי , תְּבוּת וְגו' ,

(מקור) יִצֵּק , שִׁפֹּךְ

(הוה)

אֲנִי יִצֵּק , יוֹצֵקֶת ,

אַתָּה יִצֵּק ,

אַתָּה יוֹצֵקֶת ,

הוּא יִצֵּק ,

הִיא יוֹצֵקֶת ,

אֲנִי יוֹצֵקִים , יוֹצֵקוֹת ,

אַתָּם יוֹצֵקִים ,

אַתָּן יוֹצֵקוֹת ,

הֵם יוֹצֵקִים ,

הֵן יוֹצֵקוֹת ,

(עבר)

יִצְקָתִי ,

יִצְקָתָּ , יִצְקָתָּ ,

יִצֵּק , יִצְקָה ,

יִצְקֵנוּ ,

יִצְקָתֶם , יִצְקָתֶן ,

יִצְקוּ ,

(עתיד)

אֶצֵּק ,

תִּצְקֶי , תִּצְקֶי ,

יִצֵּק , תִּצְקֶי ,

נִצְקֶי ,

תִּצְקֶנּוּ , תִּצְקֶנּוּ ,

יִצְקוּ , תִּצְקֶנּוּ ,

(צווי)

צֵק , צֵקִי , יִצֵּק , יִצְקִי ,

צֵקוּ , צִקְנָה ,

(בינוני פועל)

יִצֵּק , יִצְקָתָּ ,

יִצְקִים , יִצְקוֹתָּ ,

(המקור עם אותיות בכלים)

בִּצְקָתָּ , פָּ , לָ , מִצְקָתָּ ,

אַחֲרֵי צִקְוֹת , צִקְתִּי , וכו' ,

(Befehlende Art)

Schlage, schlaget.

(Participium)

Schlagender,
Schläger,
Schlagende,
Schlägerinn,
Schlagende,
Schläger,
Schlagende,
Schlägerinnen,

(Unbestimmte Art mit den Be-
dienungsbuchstaben

(\square ζ γ γ)

Während des Schlagens,
Zum, vom, nach dem Schlagen,

Gießen, (Unbestimmte Art)

(Gegenwärtige Zeit)

Ich gieße,
Du gießest,
Er, sie gießet,
Wir gießen,
Ihr gießet,
Sie gießen,

(Vergangene Zeit)

Ich goß,

Du goßst,
Er, sie goß,
Wir goßen,
Ihr goßet,
Sie goßen,

(Zukünftige Zeit)

Ich werde,	} gießen,
Du wirst,	
Er, sie wird	
Wir werden	
Ihr werdet	
Sie werden	

(Befehlende Art)

Gieße, gießet,

(Participium)

Gießender,
Gießer,
Gießende,
Gießerinn,
Gießende,
Gießerinnen.

(Unbestimmte Art mit den
Bedienungsbuchstaben

(\square ζ γ γ)

Während des Gießens,
Von, nach dem Gießen.

נִפְעַל, פִּעוּל

(אָהוּב, אֲהוּבָה, נֶאֱהָב, נֶאֱהָבָה)

(הוה)

אָנִי אָהוּב, אֲהוּבָה,
אָנִי נֶאֱהָב, נֶאֱהָבָה,
אֶתָּה אָהוּב, נֶאֱהָב,
אֶתָּה אֲהוּבָה, נֶאֱהָבָה,
הוּא אָהוּב, נֶאֱהָב,
הִיא אֲהוּבָה, נֶאֱהָבָה,
הֵם אֲהוּבִים, נֶאֱהָבִים,
הֵן אֲהוּבוֹת, נֶאֱהָבוֹת,
אַתָּם אֲהוּבִים, נֶאֱהָבִים,
אַתֶּן אֲהוּבוֹת, נֶאֱהָבוֹת,
אֲנִחנוּ אֲהוּבִים, נֶאֱהָבִים,

(עבר)

הָיִיתִי נֶאֱהָב, אָהוּב, נֶאֱהָבָה,
אֲהוּבָה,

הָיִיתָ נֶאֱהָב, אָהוּב,
הָיִיתָ נֶאֱהָבָה, אֲהוּבָה,
הָיִינוּ אֲהוּבִים, נֶאֱהָבִים,
אֲהוּבוֹת, נֶאֱהָבוֹת,
הָיִיתֶם אֲהוּבִים, נֶאֱהָבִים,
הָיִיתֶן אֲהוּבוֹת, נֶאֱהָבוֹת,
הָיָה אָהוּב, נֶאֱהָב,

הָיִיתָ אֲהוּבָה, נֶאֱהָבָה,
הָיוּ אֲהוּבִים, נֶאֱהָבִים,
אֲהוּבוֹת, נֶאֱהָבוֹת,

(עתיד)

אֶהְיֶה נֶאֱהָב, נֶאֱהָבָה, אָהוּב,
אֲהוּבָה,

תִּהְיֶה נֶאֱהָב, אָהוּב,
תִּהְיֶי נֶאֱהָבָה, אֲהוּבָה,
יִהְיֶה אָהוּב, נֶאֱהָב,
תִּהְיֶה אֲהוּבָה, נֶאֱהָבָה,
נִהְיֶה אֲהוּבִים, נֶאֱהָבִים,
אֲהוּבוֹת, נֶאֱהָבוֹת,
תִּהְיוּ אֲהוּבִים, נֶאֱהָבִים,
תִּהְיֶינָה אֲהוּבוֹת, נֶאֱהָבוֹת,
יִהְיוּ אֲהוּבִים, נֶאֱהָבִים,
תִּהְיֶינָה אֲהוּבוֹת, נֶאֱהָבוֹת,

(צווי)

הִיךְ אָהוּב, נֶאֱהָב,
הִיךְ אֲהוּבָה, נֶאֱהָבָה,
הָיוּ אֲהוּבִים, נֶאֱהָבִים,
הִיךְ אֲהוּבוֹת, נֶאֱהָבוֹת,

Passivum Leidende Form

(Geliebt seyn)

(Gegenwärtige Zeit)

Ich bin	}	geliebt.
Du bist		
Er, sie ist		
Wir sind		
Ihr seyd		
Sie sind		

(Vergangene Zeit)

Ich ward	}	geliebt.
Du wardst		
Er, sie ward		
Wir wurden		
Ihr wurdet		
Sie wurden		

(Zukünftige Zeit)

Ich werde	}	geliebt seyn.
Du wirst		
Er, sie wird		
Wir werden		
Ihr werdet		
Sie werden		

(Befehlende Art)

Seh, Seyd geliebt.

(בינוני פעול)

אהוב, אהובה, נאהב,
נאהבה, אהובים, אהובות,
נאהבים, נאהבות,

(נקשר עם היות באותיות בכלים)
בהיות, כ, ל, מהיות, אהוב,
אהובה, אהובים, אהובות,
נאהב, נאהבה, נאהבים,
נאהבות,
אחרי היות אהוב, וגו'

מכה, מכה

(הוה)

אני מכה, מכה,
אתה מכה,
את מכה,
הוא מכה,
היא מכה,
אנחנו מכים, מכות,
אתם מכים,
אתן מכות,
הם מכים,
הן מכות,

(עבר)

הייתי מכה, מכה,
היית מכה,
היית מכה,
היה מכה,

הייתה מכה,

היינו מכים, מכות,
הייתם מכים,
הייתן מכות,
היו מכים, מכות

(עתיד)

אהיה מכה, מכה,
תהיה מכה,
תהיי מכה,
יהיה מכה,
תהיה מכה,
יהיו מכים,
תהיינה מכות,
גהיה מכים,
תהיו מכים,
תהיינה מכות,

(צווי)

היה מכה,
היי מכה,
היו מכים, היינה מכות,

(בינוני פעול)

מכה, מכה,
מכים, מכות,

(המקור עם אותיות בכלים)

בהיות, כ, ל, מהיות
מכה מכה וגו',
אחרי היות מכה, וגו'.

(Participium)

Geliebter,
Geliebte,
Geliebte.

(Mit dem Hilfszeitwort Seyn
durch die Buchstaben

Ⓔ Ⓕ Ⓖ Ⓗ

Während des Geliebtfeyns,
u. s. w.

Geschlagen werden.

(Gegenwärtige Zeit)

Ich werde
Du wirst
Er, sie wird
Wir werden
Ihr werdet
Sie werden

} geschlagen.

(Vergangene Zeit)

Ich ward
Du wardst
Er ward
Sie ward
Wir wurden
Ihr wurdet
Sie wurden

} geschlagen.

(Zukünftige Zeit)

Ich werde
Du wirst
Er sie wird
Wir werden
Ihr werdet
Sie werden

} geschlagen= werden.

(Befehlende Art)

Werde
Werdet

} geschlagen.

(Participium)

Geschlagener,
Geschlagene,
Geschlagene,

(Mit dem Hilfszeitwort Seyn
durch die Buchstaben

Ⓔ Ⓕ Ⓖ Ⓗ

Während des Geschlagenwerdens,
u. s. w.

(מקור) נִסְתַּר, נִסְתָּרָה

(הוה)

אֲנִי נִסְתַּר, נִסְתָּרָה, נִסְתַּרְת ,
 אֶתָּה נִסְתַּר ,
 אַתָּה נִסְתָּרָה, נִסְתַּרְת ,
 הוּא נִסְתַּר , הִיא נִסְתָּרָה ,
 הֵם נִסְתַּרִים ,
 הֵן נִסְתַּרְוֹת ,
 אַתֶּם נִסְתַּרִים ,
 אַתֶּן נִסְתַּרְוֹת ,

(עבר)

הָיִיתִי נִסְתַּר , נִסְתָּרָה ,
 הָיִיתָ נִסְתַּר ,
 הָיִיתָ נִסְתָּרָה ,
 הָיָה נִסְתַּר ,
 הָיְתָה נִסְתָּרָה ,
 הָיוּ נִסְתַּרִים , נִסְתַּרְוֹת ,
 הָיִיתֶם נִסְתַּרִים ,
 הָיִיתֶן נִסְתַּרְוֹת ,
 הָיִינוּ נִסְתַּרִים , נִסְתַּרְוֹת ,

(עתיד)

אֶהְיֶה נִסְתַּר , נִסְתָּרָה ,
 תֶּהְיֶה נִסְתַּר ,
 תֶּהְיֶה נִסְתָּרָה ,
 נִהְיֶה נִסְתַּרִים , נִסְתַּרְוֹת ,
 תִּהְיוּ נִסְתַּרִים ,

תִּהְיֶינָה נִסְתַּרְוֹת ,
 יִהְיוּ נִסְתַּרִים ,
 תִּהְיֶינָה נִסְתַּרְוֹת ,
 (צווי)

הָיָה נִסְתַּר ,
 הָיָה נִסְתָּרָה ,
 הָיוּ נִסְתַּרִים , הָיִינוּ נִסְתַּרְוֹת ,
 (בינוני פועל)

נִסְתַּר , נִסְתָּרָה ,
 נִסְתַּרִים , נִסְתַּרְוֹת ,

(בקשור עם היות באותיות בכל"ם)
 בְּהִיּוֹת , כֹּ , לֹ , מְהִיּוֹת
 נִסְתַּר וכו' ,
 אַחֲרֵי הִיּוֹת נִסְתַּר וכו' ,

(מקור) נִשָּׂא, נִשְׂאוּ, נִשְׂאָה

(הוה)

אֲנִי נִשָּׂא, נִשְׂאוּ, נִשְׂאָה ,
 אֶתָּה נִשָּׂא ,
 אַתָּה נִשְׂאוּ , נִשְׂאָה ,
 הוּא נִשָּׂא ,

הִיא נִשְׂאוּ ,
 אֲנַחְנוּ נִשְׂאִים , נִשְׂאוֹת ,
 הֵם נִשְׂאִים ,

Verheimlicht seyn.

(Gegenwärtige Zeit)

Ich bin	}	verheimlicht
Du bist		
Er, sie ist		
Wir sind		
Ihr seyd		
Sie sind		

(Vergangene Zeit)

Ich ward	}	verheimlicht
Du wardst		
Er, sie wurde		
Wir wurden		
Ihr wurdet		
Sie wurden		

(Zukünftige Zeit)

Ich werde	}	verheimlicht seyn
Du wirst		
Er wird		
Sie wird		

Wir werden	}	verheimlicht seyn
Ihr werdet		
Sie werden		

(Befehlende Art)

Seh, Seyd verheimlicht.

(Participium)

Verheimlichter,

Verheimlichte,

Verheimlichte.

(Mit dem Hilfszeitwort Seyn
durch die Buchstaben

□ ל כ ב

Während des Verheimlicht
seyns, u. s. w.

Tragen, Getragen werden,

(Gegenwärtige Zeit)

Ich trage,
Du trägst,
Er, sie trägt,
Wir tragen,
Ihr traget,
Sie tragen

(המקור עם אותיות בכל"ם)

בְּשֵׂאת , כְּשֵׂאת ,
לְשֵׂאת , מִשֵּׂאת ,

(נפעל)

אֲנִישָׂא , אֶהֱיָה נִשָּׂא , נִשְׂאָה ,
נִשּׂוּא נִשּׂוּאָה ,

תִּנְשָׂא , תִּנְשָׂאִי , תִּהְיֶה נִשָּׂא ,
תִּהְיֶי נִשְׂאָה ,

יִנְשָׂא , יִהְיֶה נִשָּׂא ; תִּנְשָׂא ,
תִּהְיֶי נִשְׂאָה , נִשְׂאָה , נִהְיֶה

נִשְׂאִים , נִשְׂאוֹת , נִשּׂוּאִים ,
נִשּׂוּאוֹת ,

הַנְּשָׂאוֹ , תִּהְיוּ נִשּׂוּאִים ,
הַנְּשִׂאָנָה , תִּהְיֶינָה נִשְׂאוֹת ,

יִנְשָׂאוּ , יִהְיוּ נִשְׂאִים ,
תִּנְשִׂאָנָה , תִּהְיֶינָה נִשְׂאוֹת ,

(צווי)

הִיָּה נִשָּׂא , הִיָּי נִשְׂאָה , הַנְּשָׂא ,
הַנְּשָׂאִי ,

הִיוּ נִשְׂאִים , נִשְׂאוֹת , נִשּׂוּאִים ,
נִשּׂוּאוֹת ; הַנְּשָׂאוֹ , הַנְּשִׂאָנָה .

(בינוני פעול)

נִשָּׂא , נִשְׂאָה ,
נִשְׂאִים , נִשְׂאוֹת ,

(המקור עם אותיות בכל"ם)

בְּהִיּוֹת , כִּי , לִי , מִהִיּוֹת נִשָּׂא וְגו'
אֲחֵרֵי הִיּוֹת נִשָּׂא וְכו' ,

הֵן נִשְׂאוֹת ,

אֵתָם נִשְׂאִים ,

אֵתָן נִשְׂאוֹת ,

(עבר)

נִשְׂאָתִי , הִיָּיתִי נִשָּׂא , נִשְׂאָה ,

נִשְׂאָת , הִיָּית נִשָּׂא ,

נִשְׂאָת , הִיָּית נִשְׂאָה ,

נִשָּׂא , תִּיָּה נִשָּׂא ,

נִשְׂאָה , תִּיָּתָה נִשְׂאָת ,

נִשְׂאָנִי , הִיָּינוּ נִשְׂאִים , נִשְׂאוֹת ,

נִשְׂאָתָם , הִיָּיתָם נִשְׂאִים ,

נִשְׂאָתָן , הִיָּיתָן נִשְׂאוֹת ,

(עתיד)

אִישָׂא , אֶהְיָה נִשָּׂא , נִשְׂאָה ,

תִּנְשָׂא , תִּנְשָׂאִי , תִּהְיֶה נִשָּׂא ,

תִּהְיֶי נִשְׂאָת ,

יִנְשָׂא , יִהְיֶה נִשָּׂא , תִּנְשָׂא ,

תִּהְיֶה נִשְׂאָה ,

נִשָּׂא , נִהְיֶה נִשְׂאִים , נִשְׂאוֹת ,

תִּנְשָׂאוּ , תִּהְיוּ נִשְׂאִים ,

תִּנְשִׂאָנָה , תִּהְיֶינָה נִשְׂאוֹת ,

יִנְשָׂאוּ , יִהְיוּ נִשְׂאִים ,

תִּנְשִׂאָנָה , תִּהְיֶינָה נִשְׂאוֹת ,

(צווי)

שָׂא , שָׂאִי , שָׂאוּ , שְׂאָנָה ,

(Vergangene Zeit)

Ich trug,

Du trugst,

Er, sie trug,

Wir trugen,

Ihr truget,

Sie trugen.

(Zukünftige Zeit)

Ich werde

Du wirst

Er, sie wird

} tragen.

Wir werden

Ihr werdet

Sie werden

} tragen.

(Befehlende Art)

Trage, traget,

(Participium)

Tragender,

Träger,

Tragende,

Trägerinn,

Tragende,

Trägerinnen.

(Mit den Buchstaben

ד ל כ ב

Während des Tragens,

Im, vom, nach dem Tragen

(נִקְרָא, נִקְרָאָה, קְרוֹא, קְרוֹאָה)

(הוה)

אֲנִי נִקְרָא, נִקְרָאָה, קְרוֹא, קְרוֹאָה,
אִתָּה נִקְרָא, אִתָּה נִקְרָאָה,
אִתָּה קְרוֹא, אִתָּה קְרוֹאָה,
הוּא נִקְרָא, קְרוֹא, הִיא,
נִקְרָאָה, קְרוֹאָה,
אֲנִינִי נִקְרָאִים, קְרוֹאִים,
נִקְרָאוֹת, קְרוֹאוֹת,
אַתָּם נִקְרָאִים, קְרוֹאִים, אַתֶּן
נִקְרָאוֹת, קְרוֹאוֹת,
הֵם נִקְרָאִים, קְרוֹאִים, הֵן
נִקְרָאוֹת, קְרוֹאוֹת,

(עבר)

נִקְרָאתִי, — הָיִיתִי — נִקְרָאָה
נִקְרָאָה — קְרוֹא — קְרוֹאָה,
נִקְרָאתָ — הָיִיתָ נִקְרָא — קְרוֹא,
נִקְרָאתָ — הָיִיתָ נִקְרָאָה —
קְרוֹאָה,
נִקְרָא — הָיָה נִקְרָא — קְרוֹא,
נִקְרָאָה — הָיְתָה נִקְרָאָה —
קְרוֹאָה,
נִקְרָאוּ — הָיוּ נִקְרָאִים —
קְרוֹאִים, נִקְרָאוֹת, קְרוֹאוֹת,

נִקְרָאתֶם — הָיִיתֶם נִקְרָאִים —
קְרוֹאִים,
נִקְרָאתֶן — הָיִיתֶן נִקְרָאוֹת,
קְרוֹאוֹת,
נִקְרָאוּ — הָיוּ נִקְרָאִים — קְרוֹאִים —
נִקְרָאוֹת — קְרוֹאוֹת,
(עתיד)

אֶקְרָא — אֶהְיֶה נִקְרָא — קְרוֹא —
נִקְרָאָה — קְרוֹאָה,
תִּקְרָא — תִּהְיֶה נִקְרָא — קְרוֹא,
תִּקְרָאִי — תִּהְיֶי — נִקְרָאָה —
קְרוֹאָה,
יִקְרָא — יִהְיֶה נִקְרָא — קְרוֹא,
תִּקְרָא — תִּהְיֶה נִקְרָאָה —
קְרוֹאָה,

נִקְרָא — נִהְיֶה נִקְרָאִים
קְרוֹאִים — נִקְרָאוֹת, קְרוֹאוֹת,
תִּקְרָאוּ — תִּהְיוּ נִקְרָאִים —
קְרוֹאִים —
תִּקְרָאנָה — תִּהְיֶינָה נִקְרָאוֹת —
קְרוֹאוֹת,
יִקְרָאוּ — יִהְיוּ נִקְרָאִים —
קְרוֹאִים,
תִּקְרָאנָה — תִּהְיֶינָה נִקְרָאוֹת —
קְרוֹאוֹת,

Gerufen werden.

(Gegenwärtige Zeit)

Ich werde

Du wirst

Er, sie wird

Wir werden

Ihr werdet

Sie werden

gerufen.

(Vergangene Zeit)

Ich wurde, Ward

Du wurdest, Wardst

Er, sie ward, Wurde

gerufen.

Wir wurden

Ihr wurdet,

Sie wurden

gerufen.

(Zukünftige Zeit)

Ich werde

Du wirst

Er, sie wird

Wir werden

Ihr werdet

Sie werden

gerufen werden.

(צווי)

הִיָּה נִקְרָא "קְרוּא" — הִקְרָא ,
הִיָּי נִקְרָאָה "קְרוּאָה" — הִקְרָאִי ,
הִיו נִקְרָאִים "קְרוּאִים" —
הִקְרָאוּ ,
הִיָּיָה נִקְרָאוֹת "קְרוּאוֹת" —
הִקְרָאָה ,

(בינוני פעול)

נִקְרָא , נִקְרָאָה , נִקְרָאִים ,
נִקְרָאוֹת ,
קְרוּא , קְרוּאָה , קְרוּאִים ,
קְרוּאוֹת ,

(בקשור עם היות באותיות בכלים)
בְּהִיּוֹת , בְּ , ל , מְהִיּוֹת ,
קְרוּא , וכו' ,
אַחֲרֵי הִיּוֹת קְרוּא , וכו' ,

(נשגב)

(הזה)

אָנִי נִשְׁגָּב , נִשְׁגָּבָה ,
אַתָּה נִשְׁגָּב , אַתָּה נִשְׁגָּבָה ,
הוא נִשְׁגָּב , היא נִשְׁגָּבָה ,
הֵם נִשְׁגָּבִים , הֵן נִשְׁגָּבּוֹת ,
אֲתֵם נִשְׁגָּבִים , אַתֶּן נִשְׁגָּבּוֹת ,
אֲנִחנוּ נִשְׁגָּבִים , נִשְׁגָּבּוֹת ,

(עבר)

הִיָּתִי נִשְׁגָּב , נִשְׁגָּבָה ,
הִיָּנוּ נִשְׁגָּבִים , נִשְׁגָּבּוֹת ,
הִיָּה נִשְׁגָּב , הִיָּתָה נִשְׁגָּבָה ,
הִיו נִשְׁגָּבִים , נִשְׁגָּבּוֹת ,
הִיָּתֶם נִשְׁגָּבִים ,
הִיָּתֶן נִשְׁגָּבּוֹת ,

(עתיד)

אֶחָיָה נִשְׁגָּב , נִשְׁגָּבָה ,
תֶּחָיָה נִשְׁגָּב , תֶּחָיָה נִשְׁגָּבָה ,
יֶחָיָה נִשְׁגָּב , יֶחָיָה נִשְׁגָּבָה ,
יֶהיוּ נִשְׁגָּבִים , תֶּהֱיֶינָה
נִשְׁגָּבּוֹת ,

נֶהֱיָה נִשְׁגָּבִים , נִשְׁגָּבּוֹת ,
תֶּהיוּ נִשְׁגָּבִים , תֶּהֱיֶינָה
נִשְׁגָּבּוֹת ,

(צווי)

הִיָּה נִשְׁגָּב , הִיָּי נִשְׁגָּבָה ,
הִיו נִשְׁגָּבִים , הִיָּיָה נִשְׁגָּבּוֹת ,

(בינוני פעול)

נִשְׁגָּב , נִשְׁגָּבָה ,
נִשְׁגָּבִים , נִשְׁגָּבּוֹת ,

(בקשור עם היות באותיות בכלים)
בְּ , ל , מְהִיּוֹת נִשְׁגָּב וכו'
אַחֲרֵי הִיּוֹת נִשְׁגָּב וכו' ,

(Befehlende Art)

Werde }
Werdet } gerufen.

(Participium)

Gerufener,
Gerufene,
Gerufene.

(Mit dem Hilfszeitwort Seyn
durch die Buchstaben

Ⓔ Ⓕ Ⓖ Ⓗ

Während des Gerufenwerdens,
Im, vom, nach dem Gerufen-
werden.

Mächtigseyn.

(Gegenwärtige Zeit)

Ich bin }
Du bist }
Er, sie ist }
Wir sind }
Ihr seyd }
Sie sind } mächtig.

(Vergangene Zeit)

Ich wurde }
Du wurdest }
Er, sie wurde } mächtig.

Wir wurden }
Ihr würdet }
Sie wurden } mächtig.

(Zukünftige Zeit)

Ich werde }
Du wirst }
Er, sie wird }
Wir werden }
Ihr werdet }
Sie werden } mächtig werden.

(Befehlende Art)

Werde }
Werdet } mächtig.

(Participium)

Mächtiger,
Mächtige,
Mächtige,

(Mit dem Hilfszeitwort Seyn
durch die Buchstaben

Ⓔ Ⓕ Ⓖ Ⓗ

Während des Mächtigwerdens
Im, vom, nach dem Mächtig-
werden.

(מקור) עֲשֵׂה

(הוה)

אֲנִי עֲשֵׂה, עֲשֵׂה,
אֶתָּה עֲשֵׂה,
אַתָּה עֲשֵׂה,

הוּא עֲשֵׂה, הִיא עֲשֵׂה
אֲנַחְנוּ עֹשִׂים, עֲשׂוֹת,
אַתֶּם עֹשִׂים,
אַתֶּן עֲשׂוֹת,
הֵם עֹשִׂים,
הֵן עֲשׂוֹת,

(עבר)

עֲשִׂיתִי,
עֲשִׂיתָ, עֲשִׂיתָ,
עֲשֵׂה, עֲשִׂתָּה,
עֲשִׂינוּ,
עֲשִׂיתֶם, עֲשִׂיתֶן,

(עתיד)

אֶעֱשֶׂה,
תִּעֲשֶׂה, תִּעֲשִׂי,
יִעֲשֶׂה, תִּעֲשֶׂה,
נִעֲשֶׂה,
תִּעֲשׂוּ, תִּעֲשִׂינָה,
יִעֲשׂוּ, תִּעֲשִׂינָה,

(צווי)

עֲשֵׂה, עֲשִׂי,
עֲשׂוּ, עֲשִׂינָה,

(בינוני פועל)

עֲשֵׂה, עֲשֵׂה, עֲשִׂים, עֲשׂוֹת,

(בקשור אותיות בכלים)

בְּעֲשׂוֹת, בְּעֲשׂוֹת,
לְעֲשׂוֹת, מְעֲשׂוֹת,

(מקור) יֵצֵא

(הוה)

אֲנִי יֵצֵא, יֵצֵאָה, יֵצֵאת,
אֶתָּה יֵצֵא,
אַתָּה יֵצֵאָה, יוֹצֵאת,

הוּא יֵצֵא,
הִיא יֵצֵאָה,
אֲנַחְנוּ יוֹצֵאִים, יוֹצֵאוֹת,
אַתֶּם יוֹצֵאִים,
אַתֶּן יוֹצֵאוֹת,
הֵם יוֹצֵאִים,
הֵן יוֹצֵאוֹת,

(עבר)

יֵצֵאתִי,
יֵצֵאתָ, יֵצֵאתָ,
יֵצֵא, יֵצֵאָה,
יֵצֵאנוּ,
יֵצֵאתֶם, יֵצֵאתֶן,

(עתיד)

אֵצֵא,
תֵּצֵא, תֵּצֵאִי,

Thun, (Unbestimmte Art)

(Gegenwärtige Zeit)

Ich thue,
Du thust,
Er, sie thut,
Wir thuen,
Ihr thut,
Sie thuen.

(Vergangene Zeit)

Ich that,
Du thatst,
Er, sie that,
Wir thaten,
Ihr thatet,
Sie thaten.

(Zukünftige Zeit)

Ich werde,
Du wirst,
Er, sie wird
Wir werden,
Ihr werdet,
Sie werden

} thun.

(Befehlende Art)

Thue,
Thut,

(Participium)

Thuender, Thuende, Thuende.

(Mit den Bedienungsbuch-
staben

ⓐ ⓑ ⓑ ⓑ

Während des Thuns,
Im, vom, nach dem Thun.

Ausgehen, Ausziehen (Un- bestimmte Art)

(Gegenwärtige Zeit)

Ich gehe
Du gehst
Er, sie geht
Wir gehen
Ihr geht
Sie gehen

} aus.

(Vergangene Zeit)

Ich ging
Du gingst
Er, sie ging
Wir gingen
Ihr ginget
Sie gingen

} aus.

(Zukünftige Zeit)

Ich werde
Du wirst
Er, sie wird

} ausgehen.

הֵם מוֹצִיאים ,
הֵן מוֹצִיאוֹת ,

(צווי)

הוֹצֵאתִי ,
הוֹצֵאתָ , הוֹצֵאתְ ,
הוֹצִיא , הוֹצִיאה ,
הוֹצֵאנוּ ,
הוֹצֵאתֶם , הוֹצֵאתֶן ,

(עחיד)

אוֹצִיא ,
הוֹצִיא , הוֹצִיאי , הוֹצִיאי ,
יוֹצִיא , הוֹצִיא ,
נוֹצִיא ,
הוֹצִיאוּ , הוֹצִיאתָה ,
יוֹצִיאוּ , הוֹצִיאתָה ,

(עבר)

הוֹצִיא , הוֹצִיאי ,
הוֹצִיאוּ , הוֹצִיאתָה ,

(בינוני פועל)

מוֹצִיא , מוֹצִיאה ,
מוֹצִיאים , מוֹצִיאות ,

(בקשור אותיות בכלים)

בְּהוֹצִיא , בְּהוֹצִיאה ,
לְהוֹצִיא , לְהוֹצִיאה ,

יֹצֵא , תֹצֵא ,

נֹצֵא ,

תֹצֵאוּ , תֹצֵאתָה ,

יֹצְאוּ , תֹצְאתָה ,

(צווי)

צֵא , צֵאי ,

צֵאוּ , צֵאתָה ,

(בינוני פועל)

יֹצֵא , יֹצְאה , יוֹצֵאת ,

יֹצְאים , יֹצְאות ,

(בקשור אותיות בכלים)

בְּצֵאת , בְּצֵאתָ ,

לְצֵאת , לְצֵאתָ ,

הפעיל . (המקור) הוֹצִיא

(הזה)

אֲנִי מוֹצִיא ,

אַתָּה מוֹצִיא ,

אַתָּה מוֹצִיאה ,

הוא מוֹצִיא ,

היא מוֹצִיאה ,

אֲנַחְנוּ מוֹצִיאים , מוֹצִיאות ,

אַתֶּם מוֹצִיאים ,

אַתֶּן מוֹצִיאות ,

Wir werden }
Ihr werdet } ausgehen.
Sie werden }

(Befehlende Art)

Gehe, gehet aus,

(Participium)

Ausgehender,
Ausgehende,
Ausgehende.

(Mit den Bedienungsbuch-
staben

א ב ג ד

Während des Ausgehens,
Vom, nach dem Ausgehn.

Ausziehen, Ausführen

(Unbestimmte Art)

(Gegenwärtige Zeit),

Ich ziehe }
Du ziehest }
Er, sie zieht } aus.
Wir ziehen }
Ihr zieht }
Sie ziehen }

(Vergangene Zeit)

Ich zog }
Du zogst }
Er, sie zog } aus.
Wir zogen }
Ihr zoget }
Sie zogen }

(Zukünftige Zeit)

Ich werde }
Du wirst }
Er, sie wird } ausziehen.
Wir werden }
Ihr werdet }
Sie werden }

(Befehlende Art)

Ziehe }
Zieheth } aus.

(Participium)

Ausziehender,
Ausziehende,
Ausziehende.

(Mit den Bedienungsbuch-
staben

א ב ג ד

Während des Ausziehens,
Vom, nach dem Ausziehen.

1.

הפיל והנמלה

פיל אחד ראה והנה לרגליו זוחלת כדמות נפש חיה, ואף השתוחח מעט וירא, כי נמלה קמנה היא, ולפניה מתגולל גרגר שעורים, אשר תסחבנו לגל נמלים רעותיה, ויהי הפראה הזה לצחוק בעיניו, ויפן אל הנמלה בנאווה ונאון. ויאמר: "הגיד נא לי: כמה מרעותיך תתקבצנה אל המלשחה. אשר תעשי להן מהגרגר הזה?" "כל ידעתי זאת, ענתה הנמלה בענוה; הנני נותנת את הגרגר לטובת האחוזה, וכן תעש כל אחת מאתנו, מבלי געשה בינינו חשבון. — הפענה הנה מלא את פי הפיל צחוק, ויוסף לדבר אתה ויאמר: "אנכי אוכל אלפי רבבות פעמים יותר ביום אחד מאשר תאכלנה כל נפשות אחותיך בשנה המימה; צר לי עליכן נמלים קטנות ודלות; כי תעמולנה פכה בגלל גרגרים אחדים נמבזים ונקלים כל ימין. הנמלה שמעה את דברי הלעג והבז, ותעצב ותלך ותספר לרעותיה את כל המוצאות אותה ואת מאמר הענק הגדול הזה, אשר יצא לחרף את מחניהן, ותענינה אותה הנמלים הזקנות לאמר: "אבל אחותנו! גדול הפיל ממנו, גם כח גדול לו, ולנו מעט וצר למראה עינים; אכן לעמת זה גם צרכו רבים מצרפינו, ורעבנו גדול משלנו—ותחת אשר נאכל ונשבע אנחנו בלנו מגרגר אחד, הנה בטינו תחסר תמיד וגם כי ימלאנה באלפי רבבות גרגרים; והיה כי ידרוש ויבקש לשבור רעבנו, ונפל בידי בני אדם האורבים לו, והיה להם למצחק ולעבד עולם; אבל אנחנו אם כי עם

לא עֲזַבְתָּנוּ, לֹא תִשְׁלֹחַ בְּנֵי יֶדְ אִישׁ, וְהִגְנוּ חֲפָשִׁים הַמִּיד,
בְּאֵין מִפְרִיעַ אוֹתָנוּ לְשָׁבוֹר לָנוּ אֶכֶל מִיבּוֹל הָאָרֶץ בְּאִשֶּׁר
נִמְצָא, וְלַחֲיוֹת בְּנִעִימוֹת וְדָב טוֹב נִצָּח—.

„טוב מלא כף נחת, ממלא חפנים עמל ורעות רוח“

(קהלת ד', ו')

Dieser.	הזה	Der Elephant.	הפיל
Zum Gelächter, zum Spott.	לצחוק	Die Ameise.	הגמלא
In seinen Augen.	בעיניו	Ein.	אחד
Und er wandte sich.	ויסן	Bemerkte, hat gesehen.	ראה
Zu.	אל	Sieh da! Hier!	והנה, הנה
Mit Stolz.	בגאווה	Zu seinen Füßen.	לרגליו
Hochmuth.	גאון	Riecht, bewegt sich,	וזחלת
Und er sagte, sprach.	ויאמר	regt sich.	
Sage mir.	הגיד לי	Wie eine Gestalt.	כדמות
Ich bitte.	נא	Ein lebendiges Wesen.	נפש חיה
Wie viel, wie viele.	כמה	Und kaum, kaum aber.	ואך
Versammeln sich.	תתקבצנה	Beugte sich.	השתותח
Das Gastmahl, die Mahlzeit.	המשתה	Wenig, ein wenig.	מעט
Machst du, bereitest du	תעשי	Und er sah, bemerkte.	ורא
Ihnen, für sie.	להן	Daß.	כי
Dies.	זאת	Alleine.	קטנה
Weiß ich nicht.	בל ידעתי	Sie.	דוא
Antwortete, erwiederte.	ענתה	Vor ihr.	לפניה
Demüthig, mit Demuth.	בענוה	Wälzt sich.	מתגולל
Ich gebe.	הנני נותנת	Korn.	גרגר
Zum Besten.	לטובת	Gerste.	שעורים
Die Gesellschaft.	האתוה	Sie schleppte ihn.	תסחבנו
Und so, eben so.	וכן	Zu dem Ameisen-	לגל הגמלים
Macht, thut.	תעש	haufen.	
Eine jede.	כל אחת	Ihre Mitgenossen	רעותיה
Von uns.	מאתנו	Freundinnen.	
		Und es war.	ותהי
		Die Erscheinung.	המראה

Der Spott, Hohn.	הלעג	Ohne, ohne daß.	מבלי
Die Schande, Verach-	הבו	Wir machen.	נעשה
tung.		Zwischen, unter uns.	בינינו
Und sie wurde traurig.	ותעצב	Rechnung.	השבון
Und sie ging.	ותלך	Die Antwort.	המענה
Und sie erzählte.	ותספר	Erfüllte, machte voll.	מלא
Die Ereignisse, die	המוצאות	Den Mund.	את פי
Begebenheiten.		Und er setzte fort.	ויוסף
Der Riese.	הענק	Zu sprechen.	לדבר
Der Große.	הגדול	Mit ihr.	אחה
Trat auf	יצא	Ich.	אנכי
Zu lästern.	לדורף	Ich esse, verzehre.	אוכל
Ihre Versammlung,	מחניהן	Tausende.	אלפי
Schaar			
Und sie erwiederten,	ותענינה	Millionen.	רבבות
antworteten.		Male.	פעמים
Ihr.	אותה	Mehr.	יותר
Die Alten, Aeltesten.	הזקנות	In einem Tage.	ביום אחד
Fürwahr, zwar.	אבל	Als.	מאשר
Unsre Schwester.	אחותנו	Sie essen, verzehren.	תאכלנה
Als wir.	ממנו	Seelen, Personen.	גפשות
Auch.	גם	In einem Jahre.	בשנה
Kraft, Macht.	כה	Ganz, gänzlich, völlig.	תמימה
Als unsere, die unsrige.	משלנו	Es thut mir Leid	צר לי עליכן
Zu uns, wir besitzen.	לנו	Euertwegen, ich bedaue-	
Wenig.	מעט	re Euch.	
Und winzig, Knapp.	וצר	Arme, armselige.	דלות
Aber.	אכן	Ihr bemühet Euch.	תעמלו
Gegen.	לעומת	So, dergestalt.	ככה
Seine Bedürfnisse	צרכיו	Wegen, um.	בגלל
Viel, mehr.	רבים	Einige.	אחרים
Sein Hunger.	רעבוננו	Verächtliche.	נמכזים
Statt, anstatt.	תחת	Geringe.	נקלים
Wir essen.	נאכל	Euere Tage.	ימכן
Wir sättigen uns.	נשבע	Hörte, vernahm.	שמעה
Wir Alle.	אנחנו כלנו	Die Worte.	את דברי

Manu.	איש	Sein Bauch, Magen.	בטנו
Wir sind.	הננו	Ist leer.	תחסר
Frei.	חפשים	Stets, beständig.	תמיד
Ohne.	באין	Und obgleich, wenn auch.	וגם כי
Störer.	מפריע	Er sie füllt, soll macht.	ימלאנה
Zu erwerben, holen.	לשבור	Und es geschieht.	והיה
Speise.	אכל	Als, wenn.	כי
Von der Frucht.	מיבול	Er sucht.	ידרוש
Die Erde.	הארץ	Wünscht, begehrt.	יבקש
Wo wir finden, antreffen.	באשר נמצא	Seinen Hunger zu stillen.	לשבור רעבונו
Zu leben.	לחיות	Er fällt, geräth.	יונפל
In Annehmlichkeit, angenehm.	בנעימות	In die Hände.	בירי
Viel.	רב	Menschenkinder.	בני אדם
Gutes.	טוב	Die ihm auflauern, nachstellen.	האורבים לו
Ewig.	נצח	Und er wird ihnen.	והיה להם
Gut.	טוב	Zum Spiel.	למצחק
Besser.	טוב מאד	Und zum Sklaven.	ולעבד
Handvoll.	מלא כף	Ewig.	עולם
Annehmlichkeit, Ruhe.	נחת	Ein Volk.	עם
Als vollgehäuften Hände.	ממלא הפנים	Ohnemächtig, schwach.	לא עו
Mühseligkeit.	עמל	Wir.	נתנו
Misgimuth, Unmuth.	ורעות רוח	Nicht.	לא
		Waltet, herrscht.	תשלוט
		Hand.	יד

2.

מלכי ישראל

שְׂאוֹל הַמֶּלֶךְ הִרְאִישׁוֹן לְיִשְׂרָאֵל, הָיָה בְּחוֹר מִכָּל הָעָם, כֵּן בְּטוֹב הָאָדָם, וְכֵן בְּתַכּוּנוֹת גִּפְשׁוֹ הַנְּעִלוֹת וְהַנְּשֻׁנּוֹת: בְּרֵאשִׁית מַלְכוּתוֹ עֲזָרְדָה הַקִּנְיָאָה אֶת אֲנָשֵׁי הַכְּלִיעַל לְהַתְמַרְמֵר נִגְדּוּ, אֲבָל אַחֲרֵי אֲשֶׁר הִרְאָה אֶת גְּבוּרָתוֹ בְּמִלְחָמָה הַמְּפּוֹאָרָה עִם בְּנֵי עַמּוֹן, בְּגִלְל יִבְיִש גִּלְעָד, נִכְנְעוּ כָּלֶם יַחַד תַּחַת מֶלֶךְ-גְּבוּר־הַחִיל הַזֶּה; וְלֹא נִמְצָא אִף אֶחָד אֲשֶׁר הָיִיד לִבּוֹ לַפְּצוֹת פִּיו לְדַבֵּר סָרָה עָלָיו; וַיֵּאֱהָבוּהוּ יוֹשְׁבֵי יִבְיִש גִּלְעָד כְּמֹאֵד מְאֹד, עַד כִּי גַם אַחֲרֵי מוֹתוֹ עַל חֲרָבּוֹ, עַל הַר הַגִּלְבָּעַ, חֲרָפוּ לַמּוֹת גִּפְשָׁם, לְתַבְקִיעַ אֶל חוֹמַת בֵּית שֵׁן, לְמַעַן הִצִּיל מִשָּׁם אֶת גִּוִּית אִישׁ הַחִיל הַזֶּה, וּלְהַבִּיאָהּ אֶל קֶבֶר בְּכָבוֹד; וַיִּקְרְאוּ עָלָיו אֲבָל גָּדוֹל וַיְצוּמוּ שִׁבְעַת יָמִים, וַתִּשְׁמָע דָּוִד אֶת אֲבָלָם עַל הַמֶּלֶךְ הַצַּדִּיק הַזֶּה וַיִּשְׁלַח אֲלֵיהֶם מַלְאָכִים וַיְבָרְכֵם.

מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל הָאֲחֵרִים, זוֹלַת בֵּית דָּוִד, לֹא בָהֲנוּ פָאֵר בְּמַדּוֹת טוֹבוֹת כְּאֵלֶּה אֲשֶׁר הָיוּ לְשְׂאוֹל; וְדָבִים מֵהֶם שָׁמוּ מִכָּסֶם רַק אֶל טוֹבַת עֶצְמָם; וְלֹא שָׁמוּ עֵינִים וְלִבָּם אֶל טוֹבַת עַמָּם וְהַצִּלָּתָם, אוֹ לְהוֹשִׁיעַם בְּיוֹם צָרָתָם, וְעַל כֵּן לֹא צִלְּחָה בְיָדָם, לְהַקִּים כְּפֹאֵמִלְכוּתָם לְבְנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם; וְרַק שְׁלֹשָׁה הָמָּה מִמַּלְכֵי יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר עָשׂוּ לָהֶם נִשְׁמוֹת בְּאֶרֶץ, אַחֲאָב, יוֹאָשׁ, וִירְבֵּעַם הַשִּׁנִּי, וַעֲיִינֵנו רֹאוֹת: כִּי הָעָם בְּכִלְל עֲבָדוֹ תָמִיד אֶת מַלְכֵיהֶם בְּלִב שָׁלֵם, וְגַם בָּעֵת צָרָתָם נִשְׂאוּ אֶת עוֹל סִבְלָם מִכְּבִלֵי פְצוֹת פֶּה; וְגַם שָׁמְעוּ לְקוֹל מַלְכֵיהֶם, וְלֹא

נָמָה לְבָבָם מִדָּם לִלְכֹת אַחֲרַי מַלְכֵי יְהוּדָה... עֵינַי הוֹדַרְתָּ
בְּקוֹרוֹת מַחְלָקוֹת שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי הַשְּׁבָטִים, הַגִּלָּה לָנוּ אֶת נִסְפָתָהּ
אֶהְיֶה לְמַלְכֵיהֶם, בְּאֵין עַל עֶפְרַי מִשְׁלָם... —

Wurden sie gedemüthigt. נכנעו
Allesamt. יחד כלם
Tapferer Held. גבור החיל
Und es fand אהר אף
sich keiner.
Der sich erkühn = אשר הויר לבבו
te, erfachte.
Seinen Mund auf = לפצות פיו
zuthun, murren.
Böses zu sprechen. לדבר סרה
Auf, über ihn. עליו
Und sie liebten ihn. ויאהבוהו
Die Einwohner. יושבי
Sehr, außerordent = מאד מאד
lich.
Daß sogar. עד כי גם
Nachdem er starb. אחרי מותו
Auf seinem eignen על חרבו
Schwert.
Gaben sie sich, חרפו למות נפשם
dem Tode preis.
Einzudringen. להבקיע
Bis zu den Mauern. אל חומת
Um zu retten. למען הצל
Von dort. משם
Den Körper. את גוית
Der Tapfere. איש החיל
Und sie zu bringen. ולהביאה
Zur Grabe. אל קבר

מלכי
ישראל
הראשון
בחור
מכל העם
כן וכן
בשוב תארו
גestalt.
בתכונת נפשו
feseigenschaften.
הנעלות
הנשגבות
בראשית
מלכותו
עוררה
הקנאה
את אנשי הבליעל
Menschen.
להתמרמר gegen ihn
aufzutreten.
Nachdem.
Er zeigte.
את גבורתו, Seine Tapferkeit,
seinen Heldenmuth.
In der Schlacht.
המפוארה.
עם
בני העמונים
Ammoniter.

Oder.	או	In Ehren.	בכבוד
Ihnen zu helfen, bei-	להושיעם	Und stellten	ויקראו עליו אבל גדול
zustehen.		seinetweilen eine grosse	
Ihre Noth.	צרתם	Trauer an.	
Darum, daher.	על כן	Und fasteten.	ויצומו
Gelang es ihnen בירם	לא צלחה בירם	Sieben:	שבעת
nicht.		Tage.	ימים
Aufrecht zu erhalten ,	להקים	Als er vernahm.	כשמעו
festzustellen.		Ihre Trauer.	את אבלם
Ihren Thron.	כסא מלכותם	Der Fromme.	הצדיק
Ihren Nach-	לבניהם אתריהם	Und er sandete.	וישלח
kommen.		Zu ihnen.	אליהם
Drei.	שלושה	Boten.	מלאכים
Sind.	המה	Und segnete sie.	ויברכם
Welche sich שמות להם	אשר עשו להם שמות	Die andern, die überigen	האחרים
Namen gemacht, erwor-	נאמן gemacht, erwor-	Ausser.	זולת
ben haben.	ben haben.	Waren nicht aus-	לא כהנו פאר
Im Lande, auf der Welt.	בארץ	geschmückt, ausgestattet.	
Der Zweite.	השני	Mit solchen	במדות טובות כאלה
Unsere Augen.	עינינו	guten Eigenschaften.	
Sehen.	ראות	Welche Saul	אשר היו לשאול
Im allgemeinen.	בכלל	besaß.	
Sie dienten.	עבדו	Viele, mehrere von	רבים מהם
Mit treuem Herzen, שלם	בלב שלם	ihnen.	
mit Aufrichtigkeit		Richteten ihren,	שמו מבטם
Auch.	גם	Blick, beabsichtigten.	
Zur Zeit.	בעת	Nur.	רק
Haben sie getragen, dul-	נשאו	Ihr Eigennuz,	טובת עצמם
deten sie		Und wande-	ולא שמו עינם ולבם
Ihr aufgebürdetes	עול סבלם	tén weder ihr Auge noch	
Joch.		ihr Herz , bekümmerten	
Gehorchten, hörten.	שמעו	sich nicht.	
der Stimme.	לקול	Nach dem Wohle.	אל טובת
Es wich nicht.	לא נמה	Ihr Volk.	עמם
Ihr Herz.	לבבם	Ihr Glück.	הצלחתם

Die Stämme.	השבטים	Zu gehen, zu folgen.	ללכת
Entdeckt, enthüllt.	תגלה	Ein scharffsichtiges	עין חודרת
Die Ursache, den Grund.	את נסיבת	Auge, ein durchdringen-	הדור
		der Blick.	
Ihre Ergebenheit.	הבנעתם	In den Begebenheiten.	בקורות
Beispiellos.	באין על עפר משלם	Die Bertheilung.	מחלקות
		Zwölf.	שנים עשר

5.

קִרְנֵי הַשֶּׁמֶשׁ

קִרְנֵי הַשֶּׁמֶשׁ רָאוּ אֶת הַגֵּר הַקָּטָן, וַיִּהְיוּ לוֹ בֹּי לֵאמֹר:
 "הִנֵּה דָל וְקָטָן מְאֹד וְאִיךָ תִּרְהִיב עִוּוֹ בְּנַפְשָׁהּ לֵאמֹר: כִּי
 תוֹפִיעַ נְהַרְהָ כְּמוֹנוֹ, אֲשֶׁר אֵלֵּפִי עֹלָמוֹת יִלְכוּ לְאוֹרֵנוּ?
 אֲנַחְנוּ, עַל כָּל מְקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁלַח אוֹתָנוּ הַשֶּׁמֶשׁ, שָׁמָּה נִפְיץ
 חַיִּים וְאֲבִיב, בָּנוּ יִכְתְּנוּ פֶּאֶר הַפְּרָחִים וְהַצִּיצִים, וְאֲנַחְנוּ
 נִלְבִּישׁ הוֹד וְהָדָר אֶת הַקִּשְׁת׃ בְּשָׁמַיִם, וְאִיךָ תִּדְרֹם אֵילֵינוּ
 אֶתְהַנֵּר נִרְמָבוֹה וְנִמָּם, וְתִשְׁוֶה אֶת אוֹרָהּ הַקָּטָן וְהַדָּל, לְאוֹרֵנוּ
 הַזֹּרֹעַ לָנוּ מִהַפְּאֹר הַגָּדוֹל, מִהַשֶּׁמֶשׁ?" בָּעֲנֹת חֵן הַיָּשִׁיב
 הַגֵּר וַיֹּאמֶר: "אִם אֲמַנָּם מִךָ עַרְכִּי מִעֲרַפְכֶם קִרְנֵי הַשֶּׁמֶשׁ,
 בְּכָל זֹאת לֹא יוֹרִיד גֹּאֲוֹן עֵינֶיכֶם אֶת כְּבוֹדִי כָּל מְאוֹמָה, כִּי
 בָכֶם רַק הַשֶּׁמֶשׁ יִפִּיץ אוֹרוֹ, לֹא צֶהֱם—וּבִלְעָדוֹ תוֹשִׁיחַ
 נִדְחָה מִכֶּם, וְלֹא תוֹכְלוּ לִהְיוֹת וְלַעֲמֹד לְבַדְכֶם; גַּם לֹא
 גּוֹדֵעַ שְׂמֵכֶם לְחַפְּאֶרְתִּי, מִכָּלִי לְהוֹפִיר גַּם אֶת שֵׁם הַשֶּׁמֶשׁ
 יַחַד אֶתְכֶם—וְלֹא גּוֹדֵעֲכֶם בֵּין חַיִּים, בְּלִתִּי כִּי תִקְרְאוּ בְּשֵׁם:
 "קִרְנֵי הַשֶּׁמֶשׁ". וְלִמָּה זֶה תִּתְנָאוּ בְּהַכְּבוֹד וְהַגָּדְלָה אֲשֶׁר
 שְׂאוּלִים הֵמָּה לָכֶם מִהַשֶּׁמֶשׁ? "וְאֲנִי אִם כִּי קָטָן בְּרָאֵנִי

אֱלֹהִים, וְהַצֵּעִיר אֶנְכִי בֵּין הַמְּאֹרֶת הַגְּדֹלִים; כָּלִיל וְתַמִּים
הַגִּנִּיגַם אֶנְכִי כְמוֹהֶם, וְכַבֹּדִי וְהַדְרִי אֲשֶׁר בִּי וּבְקִרְבִּי, לִי
הַמָּה, וְחֶלֶק אֵין בָּמוֹ לְאַחֵר וּלְתִי—
„יש מְתַעֲשֵׂר וְאֵין כָּל, מְתַרְשֵׁשׁ וְהוֹן רַב“

Der Regenbogen,	הקשת	Sonnenstrahlen,	קרני השמש
Am Himmel,	בשמים	Das Licht,	הנר
Willst du dich gleichen	תרמה	Und sie spotteten, lachten	ויהתלו ויחללו
gleichstellen,		Ueber ihn,	בו
Zu uns, uns,	אלינו	Sagend, wie folgt,	לאמר
Nichtig,	נמס	Wie,	איך
Vergleichst du,	תשוה	Erfühnst du	תרהיב עוז בנפשך
In uns gelegt,	הורוע לנו	dich,	
Von dem grossen	מהמאור הגדול	Zu glauben, denken,	לאמר
Lichte,		Dass du Licht	אשר תופיע נהרה
Bescheiden, demüthig,	בענות חן	verbreitest,	
Antwortete,	השיב	Wie wir, gleich uns,	כמונו
Obwohl, obgleich,	אם אמנם	Welten,	עולמות
Klein, niedrig, gering,	מך	Gehen, wandeln,	ילכו
Mein Werth,	ערכי	Vor unserm Lichte,	לאורנו
Indessen, bei allem	בכל זאת	Ueberall,	אל כל מקום
dem,		Er sendet,	ישלח
Erniedrigt nicht,	לא יוריד	Uns,	אותנו
Eure stolze Pracht,	גאון עיכם	Verbreiten wir,	נפיץ
Meine Ehre, meinen	את כבודי	Leben,	חיים
Werth,		Frühling,	אביב
Nicht im geringsten,	כל מאומה	Mit uns,	בנו
In Euch,	בכם	Schmücken sie sich,	יכהנו פאר
Ihr,	אתם	Die Blüten,	הפרחים
Ohne ihn,	בלעדו	Die Blumen,	הציצים
Die Kraft	תושיה נדחה מכם	Umhüllen wir,	נלביש
fehlt Euch,		Pracht, Glanz,	הוד
Ihr könnt nicht,	לא תוכלו	Ansehen, Majestät,	הדר

Hat mich geschaffen,	בְּרָאֲנִי	Zu existiren, seyn,	לִהְיוֹת
Gott,	אֱלֹהִים	Bestehen,	לְעֹמֵד
Zwischen,	בֵּין	Für Euch allein,	לְבַדְכֶם
Völlig, ganz, vollständig,	כָּלִיל	Bekannt,	נֹדָע
Vollkommen,	תָּמִים	Euer Name,	שְׁמֵכֶם
Wie sie,	כְּמוֹהֶם	Zum Ruhm zur Pracht	לְתִפְאֶרֶת
In mir,	בִּי	Zu erwähnen,	לְהִזְכִּיר
Gehören mir an,	בְּקִרְבִּי	Beisammen,	יַחַד
Enthalten keinen	לִי הֵמָּה	Mit Euch,	אַתֶּם
Theil,	חֶלֶק אֵין בָּמוֹ	Unter den Lebendigen,	בֵּין הַחַיִּים
Für einen Andern,	לְאַחֵר	Ausser, ohne,	בְּלֹא
Ausser mir,	וְלֹאִי	Ihr werdet genannt,	תִּקְרָאוּ
Es giebt,	יֵשׁ	Mit dem Namen,	בְּשֵׁם
Der sich reich stellt,	מִתְעַשֵּׂר	Warum also, warum	וְלִמָּה זֶה
Und hat nichts, besitzt	וְאֵין כֹּל	denn,	
nichts,		Stolzirt ihr, prahlt ihr	תִּתְנַאוּ
Stellt sich arm,	מִתְרוֹשֵׁשׁ	Mit der Herrlichkeit,	בְּהִכְבּוֹד
Und besitzt grosses Ver-	וְהָיָה רַב	Grösse,	הַגְּדוּלָּה
mögen.		Sind geborgt,	שֶׁאוֹלִים הֵמָּה
		Ich,	אֲנִי

4.

הַנְּחִשׁ

בְּכַחְבֵּי הַקֹּדֶשׁ יִתְוָאֵר הַנְּחִשׁ כְּעָרוֹם וְרַע מְאֹד ; עֲרֹמַת
הַנְּחִשׁ וְהַעֲתוֹ, הִיְתָה נִסְכָּה לְגִלּוֹת הָאָדָם הָרָאוּשׁוֹן מִן הָעֵדֶן ;
גַּם נִמְצָא אִשֶּׁר נָתַנוּ לוֹ אֵז חוֹד תַּכְּחַ וְהַגְּבוּרָה ; הַמְּצָרִים
תִּתְּאוּ בְּדַמוֹת הַנְּחִשׁ אֶת הַחֲכָמָה, וְגַם אֶת הָעֵרָה וְהַזְּמִן ,

וּלְהַיּוֹנִים הִיתָה תְּבִנַת הַנָּחֵשׁ לְאוֹת עַל חֲכָמַת הַרְפוּאָה;
 מִלְּבַד אֱלֹהֵי הַצִּוּרִים וְהַפְּנִים מִמֶּנּוּ, הַדְּבָרָנָה מִשְׁלֵי וּמְלִיצוֹת
 עֲמִי אֲרָצוֹת הַצֶּפֶן מִנְחָשִׁים טוֹבִים הַמְּבִיאִים לְעֲנִיִּים כֶּסֶף
 וְהַבִּי וְכָל סִגְלָה; אֲבָל בְּכֻלָּל, לְהִיּוֹתוֹ זֹחֵל נִתְעַב וּמָלֵא אָדָם,
 וְלֹא יִלָּחֶם עִם אוֹיְבוֹ פָּנִים בְּפָנִים, כִּי אִם יִתְנַבֵּל תָּמִיד לְנִפּוֹל
 עָלָיו פֶּתַע לְפָתְאוֹם בְּשִׁבְתּוֹ עִמּוֹ לְבִטָּח, לִכְנֹן יִמְשִׁילוּ אֶת
 בְּנֵי הָאָדָם הָרָעִים וְהַחֲטָאִים לֵאלֹהִים, לְנִחָשִׁים אֲשֶׁר לֹא
 יִשְׁמְעוּ לְקוֹל מְלַחְשִׁים לְהִיטֵב דְּרָכָם.

Erzählungen, Fabeln,	משלי	Die Schlange,	הנחש
Die Poesien, Dichtungen,	מליצות	In den heiligen Schriften,	בכתבי הקדש
Die Völker,	עמי	Wird dargestellt,	יתואר
Nordländer,	ארצות הצפון	Als listig,	כערום
Welche bringen,	המביאים	Und sehr bösfartig,	ורע מאד
Den Armen,	לעניים	Seine Bosheit,	רעתו
Silber,	כסף	Zu der Vertreibung,	לגלות
Gold,	זהב	Verbannung,	
Jedes Kostbare,	כל סגולה	Aus dem Paradiese,	מגן העדן
In dem er ist,	להיותו	Wir finden,	נמצא
Ein Kriechendes,	זוחל	Gaben ihm, schrieben	נתנו לו
Ab scheuliches,	נתעב	ihm zu	
Voll,	מלא	Die Weisheit,	החכמה
Gift,	ארס	Die Zeit,	העת
Streitet nicht,	לא ילחם	Die Dauer,	הזמן
Sein Feind,	אויבו	Bei den Griechen	להיוונים
Ange sichts gegen	פנים בפנים	Zum Zeichen, Merkmal,	לאות
Ange sichts,		Heilkunde,	חכמת הרפואה
Sondern,	כי אם	Ausser,	מלבד
Er denkt nach, brütet,	יתנכל	Die Bilder,	הציורים
Zu fallen, überfallen,	לנפול	Die Sinnbilder,	הכונים
Anzufallen,		Sie sprechen,	תרברנה

Zu Menschen,	לאנשים	Möglich, schnell,	} פתע לפתאום
Zu Gott,	לאלהים	Während er mit	
Die nicht gehor-	אשר לא ישמעו	ihm sitzt,	בשבתו עמו
chen,		Sicher, ruhig, friedlich,	לבטח
Flüsterer, Beschwörer,	מלחשים	Daher,	לבן
Zu bessern,	להטיב	Sie vergleichen,	ימשילו
Ihren Wandel,	דרךם	Die Sünder,	החטאים

5.

גְּלִי הַיָּם

גְּלִי־יָם צָעִיר וְעוֹל יָמִים, בָּקָה לִפְנֵי מִרְעִיו. וַיִּתְּאוּנֶן
לֵאמֹר: "גִּדְּרֵל הַגְּלִים רַק מִכְּאוֹב וַיְגוֹן! לְמַרְוֹצַת הַפְּעִיגוֹת
וּמִיָּמֵי הַנְּהָרוֹת נִתְּנָה מִטְרָה נִשְׁגָּבָה וּגְבוּהָהּ מֵאֲשֶׁר לָנוּ גְּלִי-
הַיָּם; הֵם יִשְׁקוּ הַשְּׂדוֹת וַיִּרְעִיפוּ דָשֶׁן עַל הַמִּרְעָה, יִשְׁקִימוּ
צִמְאוֹן עוֹבְרֵי דֶרֶךְ, וַיִּבְרְכוּ מִכָּל הָאָרֶץ. אָבֵל מִי־זֶה גִבֹּר,
וְעַל מָה זֶה, יִבְרַךְ אֶת גְּלֵי הַיָּם? גֵּל הַיָּם לֹא יִיטִיב לְאִישׁ כָּל
מְאוֹמָה; וְהָאָדָם לֹא יִשָּׂא אֶת שְׁמוֹת גְּלֵי הַיָּם עַל שְׁפָתָיו,
כִּי אִם בְּפֶתַח וּבִרְעֵדָה" —

הַגְּלִים הַזִּקְנִים בְּשִׁמְעֵם אֶת קוֹל יִלְלָתוֹ, נִחְמוּ אֶת
רַעְהֶם לֵאמֹר: "שָׂאוֹן הַגְּלִים הוּא חֶסֶד וּנְמוֹל טוֹב מֵאֵת
הָאֱלֹהִים; לְהַגְּלִים נָתַן כֹּחַ הַמְּחִיָּה וְהַמְּחַדָּשׁ, כְּרוֹחַ הָאֱלֹהִים
בְּגוֹף הָאָדָם; וּבְאֵגֶם הַיָּם מְקוֹם אֵין גְּלִים בּוֹ, הַיָּם רַעִים,
לֹא יִצְלְחוּ לְשִׁתוֹת וַיַּעֲלוּ בְּאִשָּׁה; וְגַם תַּחַת הַגְּלִים יִמָּצְאוּ
אֱלֻמוֹנִים וּפְגִינִים יָקָרִים; כֶּתֶר הַמֶּלֶךְ וְצוּאֲרֵי הָעֶלְמָה הַנִּקְיָה

וְהַחֲפָה מִכָּל פִּשְׁעוֹ, יִתְקַשְׁמוּ בְּתִשְׁרוֹת הַטֹּבָע הַהֵנָּה, הַסְּפוּנִים
וְטַמּוּנִים בְּגִלֵּי הַיָּם הַזֹּעֲפִים וְהַנּוֹרְאִים לְמִרְאָה עֵין — .

Mann,	גבר	Die Meereswogen,	גלי הים
Warum das?	על מה זה?	Wellen,	
Er erzeugt Gutes,	יישג	Jung,	עול ימים
Bringt nicht	לא ישא על שפתיו	Weinte, beklagte sich,	בכה
über seine Lippen, er=		Vor,	לפני
wähnt nicht,		Und murrte,	יתאונן
Mit Schrecken,	בפחד	Das Loos,	גורל
Mit Zittern, Beben,	ברעדה	Nur,	רק
Die Alten,	הזקנים	Schmerz,	מכאוב
Als sie hörten, vernah=	בשמעם	Kummer, Trauer,	יגון
men,		Dem Laufe, Ströme,	למרוצת
Seine Klage,	יללתו	Die Quellen,	המעיינות
Trösteten,	נחמו	Das Gewässer,	מימי
Das Brausen,	שאן	Die Flüsse, Ströme,	הנהרות
Gnade,	חסד	Ziel,	מטרה
Wohlthat,	גמול טוב	Erhabener,	נשגבה
Von,	מאת	Höher, Hoch,	גבוה
Ist gegeben, gewährt,	נתן	Als es uns ge=	מאשר נתן לנו
Kraft,	כח	währet ist,	
Die Belebende,	המחית	Sie tranken,	ישקו
Die Hervorbringende	המחדש	Die Felder,	השרית
Erneuerende,		Sie träufeln, giessen,	ירעיפו
Im Körper,	בגוף	Fettigkeit,	דשן
See, Sumpf,	אגם	Die Weide,	המרעה
Sind unbrauchbar,	לא יצלחו	Sie stillen,	ישקמו
untauglich,		Durst,	צמאון
Zum Trinken,	לשתות	Reisende, Wanderer,	עוברי דרך
Bringen hervor,	יעלו	Und sie werden geseg=	ויברכו
Gestank, üblen Geruch;	באשה	net,	
Unter,	תחת	Wer, Welcher, Wer	מי זה ?
Finden sich;	ימצאו	denn?	

Schmücken sich,	יתקשמו	Korallen,	אלמוגים
Mit den Geschenken,	בהשורות	Perlen,	פנינים
Gaben,		Theuere, edle,	יקרים
Die Natur,	הטבע	Krone,	כתר
Die verborgen liegen	הספונים	Salz,	צוארי
	מסינים	Das Mädchen,	העלמה
Die Stürmischen,	הזועפים	Die Unschuldige,	הנקיה
Die Furchtbaren,	הנוראים	Die Schuldlose	החפה מכל פשע

6.

מִדְבָּר , וְאֶרֶץ נוֹשֶׁבֶת

שֶׁר רוּמִי שָׁאֵל לְחֶכֶם אֶחָד "לָמָּה זֶה יִקְרִיב אֶת כָּל
תַּעֲנוּגֵי הַחַיִּים עַל מִזְבֵּחַ הַחֲכָמָה מִבְּלִי שֵׁים לֵב : אֲשֶׁר הוּא
אֲסוּר בָּהּ תָּמִיד , כִּדְלִי בָּעֵץ אֲשֶׁר עַל יַד הַבָּאָר—וְאֲשֶׁר
בְּכָל זֹאת תִּשְׁאַר הַחֲכָמָה כִּמִּי הַבָּאָר , מִבְּלִי אֲשֶׁר יִדְלָגָהּ
כְּלָה עַד הַיְסוּד בָּת ; — הָאֵם לֹא מִיטֵב לַגָּבֵר לִהְיוֹת פָּרָא אָדָם
כְּאֲשֶׁר יִלְדָתָהּ הַטָּבֵעַ" ? . וַיִּשָּׂא הַחֶכֶם מִשְׁלוֹ וַיֹּאמֶר : "עַל
אוֹדוֹת הַדְּבָר הַזֶּה כָּבֵד רַבּוֹ אֶרֶץ הַמִּדְבָּר וְאֶרֶץ הַנוֹשֶׁבֶת :
לְמִי מִהֵנָּה הַיִּתְרוֹן עַל אַחֻתָּהּ ? וַתֵּחַל הָרֹאשׁוֹנָה לְסַפֵּר
הַיִּתְרוֹנוֹת הַנִּתְּנוֹת לָהּ , וְאֲשֶׁר אֵין בָּהֶן חֵלֶק לַרְעוּתָהּ . . .
וַתֹּאמֶר :

(א) לִי נָתַן הָאֱלֹהִים מְנוּחָה וּמְרֻנֶּה , תַּחַת אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ
הַנוֹשֶׁבֶת יִפְלְחוּ וַיִּבְקְעוּ , פָּעַם יִחַפְּרוּ בָּהּ בְּאֵרוֹת , וּפָעַם
יִכְרוּהָ לַחֲעָלוֹת וּלְבִרְכוֹת מִיָּם .

(ב) כִּי לֹא יִמְשֹׁל אִישׁ וְלֹא יִשְׁתַּדָּר עָלָי, תַּחַת אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַנוֹשְׁבֹת הָאָדָם יַעֲשֶׂה בָאוֹת לָבוֹ, וְכַעַם שִׁפְתָּתוֹ יַעֲבֹד בָּהּ.

(ג) לַפְעָמִים רַבּוֹת, יַעֲלוּ רִיבוֹת בֵּינִי אָדָם עַל הָאֶרֶץ הַנוֹשְׁבֹת קִרְבוֹת שׁוֹפְכֵי דָם, אֲשֶׁר לֹא נִרְאוּ כְמוֹתֵם בְּאֶרֶץ הַמִּדְבָּר.

(ד) לְכָל מִדְבָּר שֶׁמָמְרָה טָבַע אַחַד אֲשֶׁר לֹא יִשְׁנֶה אֶת תַּפְקִידוֹ; לֹא בֵן הוּא בְּאֶרֶץ הַנוֹשְׁבֹת, הַנִּכְנָעַת תַּחַת נְשִׁירוֹת לֵב בְּעָלִים שׁוֹנִים וּמְשִׁלּוֹת רַבּוֹת, הַשּׁוֹנוֹת וְנִבְדָּלוֹת אִשָּׁה מִרְעוּתָהּ.

(ה) הָאֲחֵרוֹן וְהוּא הַנִּבְכָּד: כִּי אֲנֹכִי בָאוֹת נַפְשִׁי אֶרְוֶה נַחַת תָּמִיד מִתְרוֹחַ הַצַּח וּמִטּוֹהַר רִקִּיעַ הַשָּׁמַיִם, אֲשֶׁר אֵין בִּינֵינוּ מִסָּד מִבְדִּיל; אֲכַל אֶרֶץ הַנוֹשְׁבֹת מְכַסֶּה תָּמִיד בְּדֶשָׁא, בַּעֲשָׂב, זָבַעֲצִים, הַיּוֹנְקִים וְהַמוֹצְצִים אֶת חִלְבָּהּ וְדָמָהּ.

וַתַּעַן הָאֶרֶץ הַנוֹשְׁבֹת וְהָאָמַר: אֲבָל שִׁפְרָה נִחַלְתִּי מִנִּחַלְתָּהּ:

(א) הֵן אָמַת כִּי הָאָדָם יִפְתָּח וַיִּשְׁדָּד אֶדְמָתִי, אֲכַל-עַל יְדֵי זֶה יִתְקַנְנִי וַיְכִינְנִי, וְאַהֲיָה נִחַמְדָּה לְמִרְאָהּ, וְטוֹב יִבֹּלִי לְמֵאֵבֶל—אֲבָל אֶדְמָתָה חֲרָבָה וַיִּבְשֶׁה תָּמִיד, וְלֹא נִמְצָא בָּהּ בִּלְתִּי הָאֵבֶק וְהָעֶפֶר אֲשֶׁר הִמָּה מְצַחֵק לְרוּחוֹת וְלַסְעֻדוֹת נוֹרָאוֹת—

(ב) כִּי לֹא יִמְשֹׁל הָאָדָם, בִּלְתִּי יַעֲבֹדֵנִי, יִסְקַלְנִי מֵאֵבֶן, וַיִּשְׁרֹשׁ מִקֶּרְבִּי שָׂרֵשׁ פָּרָה רֹאשׁ וְלַעֲנָה—יִזְרַע וַאֲשַׁבֵּיעֵהוּ לֶחֶם, יִשַּׁע פָּדָם וַאֲשַׁקְנוּ יֵין; אֲבָל בָּהּ יִמְשְׁלוּ תַנִּינִים וְבָנוֹת יַעֲנָה, וְרַק קוֹץ וְדִרְדֵּר תַּצְמִיחַ, וְהֵייתָ מַעֲוֹן לְנִחְשִׁים וְעַקְרָבִים:

הקרבנות והמלחמות אשר יערכו עלי בני האדם, המה
רק להציל את הצדיק מידי הקמים עליו ולהשיב גמול
לרשעים, אבל עליך לא נקם ולא שלם בלתי שוד וחקם
תמיד, מפריצי החיות האהבות לשם גפשות נקיים. —
בכל ארץ נושבת תמצאנה טובות רבות ותועליות שונות,
ולכן יקפוצו עלי קונים מקונים שונים, ויבעלוני אדנים
חדשים לבקרים—אבל ארץ המדבר ריקה מכל טוב, ולא
תצלח למלאכה, ועלכן נטושה היא ועוזבה בידי הטבע
האכזריה, באין משים לבו לקחת אותה מידה —
ועל כל אלה הנה אנכי אחדש נעורי בכל עת, ובחלב
שרי אניקה לגמעי געמנים, ולעצים הרעננים, לעשב
הארץ ולשית הישדה, אשר צאצאי המה יחד כלם. —
גם שמלתי לא בלתי, אדר יקר לי עם צבע רקמתים,
תבלת וארגמן לבושי. — ואת עוזם ועריה, השמש
יבך ביום, והקרח בלילה; צפד עורף על עצמה,
דבק לשון יונקך אל חכם בצמא, ונמשו שרשי
העקער אל מים ולא ימצאו, יבשו כל הבוטחים בך; פי
תהו נסבך, בהו מבטך, וכל העובר עליך ישום ויירא.
”אדם ביקר ולא יבין נמשל בבהמות נדמו”

(תהלים ס"ט, כ"א)

Vergenügungen,	תענוגי	Wüste,
Das Leben,	חיים	Bewohntes Land,
Altar,	מזבח	Ein Römischer Fürst,
Bemerken, beachten,	שים לב	Herr,
Sein Verstand,	שכלו	Frug, fragte,
An sie gebunden,	אסור בה	Einen Weissen,
Wie der Eimer,	כדלי	Warum denn?
An dem Holz,	בעץ	Opfert er,
Neben, bei, an,	על יד	Alle,

Nach Herzenswunsch,	באנת לבו	Der Brunnen,	הבאר
nach Belieben,		Bleibt,	תשאר
Wie mit,	כעם	Er sie erschöpfe,	ידלנה
Seine Dienstmagd,	שפירתו	Gänzlich,	כלה
Arbeitet er,	יעבור	Bis auf der Reige,	עד היסוד
Mit ihr,	בה	Ist denn nicht טוב מזה	האם לא טוב מזה
Zu Zeiten, zu Weilen,	לפעמים	besser, vortheilhafter,	
Viele, mehre,	רבות	Zu sehi,	להיות
Nähe,	קרובות	Wilder, roher	פרא אדם
Seher oft, וקרובות	לפעמים רבות וקרובות	Mensch,	
Verursachen, hervorbrin-	יעלו	Sie ihn gehörn hat,	ילדתה
gen,		Und er erhob,	וישא
Die Streite, Kriege,	ריבות	Sinn. Beispiel,	משל
Schlachten, Kämpfe,	קרבות	Wegen;	על אודות
Blutige, Blutver-	שופכי דם	Längst,	כבר
gießende,		Stritten,	רבו
Sich sehen ließen, sich	נראו	An Wem,	למי
gezeigt,		Von ihnen,	מחנה
Wüßt, öde,	שממה	Der Vorzug,	היתרון
Er verändert,	ישנה	Ihre Schwester,	אחותה
Seinen Befehl, seine	תפקידו	Da fing sie an,	ותחל
Anordnung,		Die Erste,	הראשונה
Die-Untersöhnige	הנכנעת	Anzählen, aufzuzählen;	לספור
Eigendünkel, Eigen-	שרירות לבו	Welche gegeben sind,	הנתנות
sinn,		Ruhe, Friede,	מנוחה
Herren, Besitzer,	בעלים		מרגוע
Verschiedene,	שונים	Sie graben, spalten.	יפלו
Regierungen,	ממשלות	wühlen, pflügen,	בקע
Verschiedenen,	נבדלות	Graben,	חפצ
Der Letzte,	האחרון	Gruben,	בערות
Der Wichtige, Bedeu-	הנכבד	Sie graben sie,	יכרה
tende,		Graben, Zisternen	תעלות
Nach Lust,	באות נפשו	Er herrscht,	ימשול
Ich genüsse Ver-	ארוה נהת		ישתרר
gnügen,			

Beatbeitet mich,	יעבדני	Das Wetter,	הרוח
Entsfeinet mir,	יסקלני מאבן	Der klare, Meine,	הצח
Entwurzelt,	ישרש	Rein, heiter,	סוהר
Wurzel,	שרש	Ausdehnung,	רקיע
Der fruchtet,	פרה	Der Himmel,	השמים
Gall, Gift,	דאש	Scheibewand,	מסך מבדיל
Wärmuth,	לענה	Ist bedeckt,	מבוסה
Er säet,	יורע	Araut, Gras,	} רשא עשב
Ich sättige ihn,	אשביעהו		
Brod,	להם	Holz, Bäume,	עצים
Er pflanzet,	יטע	Die da saugen,	היונקים
Weingarten,	כרם	Die saugen, ausbrü-	המוצצים
Ich tränke ihn,	אשקנו	cken,	
Wein,	יין	Ihr Fett, ihre Milch,	חלבה
Schlangen, Drachen,	תנים	Ihr Blut,	ודמה
Stenäufe,	בנות יענה	Und sie antwortete, erwie-	ותען
	קח	derte,	
Dorn, Distel,	} דרדר	Sie ist schön, angenehm	שפירה
Spößest, bringst du		Mein Erbgut, Siegen-	נחלתי
herbor,	תצמיח	thum,	
Aufenthaltort, Stätte	מען	Fürwahr,	הן אמת
Skorpionen,	עקרים	Er umgräbt, macht locker	יפתח
Die Kriege, Schlach-	המלחמות	Meine Erde,	אדמתי
ten,		Er bessert mich,	יתקנני
Anstellen sie,	יערכו	Er formt, bildet mich,	יכונני
Zu retten,	להציל	Wohlgefällig,	נחמדה
Der Gerechte, Fromme	הצדיק	Dem Ansehen, Gesicht,	למראה
Die sich über ihn	הקמים עליו	Zum Essen, Gnügen,	למאכל
erheben,			
Wergeltung,	גמול	Trocken, dürre,	} הרבה יבשח
Die Bösen,	רשעים		
Rache	נקם	Der Staub,	} האבק העפר
Wergeltung	שלם		
Mord,	שוד	Stürme,	סערות

Purpur,	ארגמן	Vermogene,	פריצי
Mein Kleid, meine Hülle	לבושי	Die Thiere,	החיות
Nackt,	ערום	Unschuldige,	נקיים
Entblößt,	עריה	Nutzen,	תועלות
Er schlägt dich, drückt dich,	יכך	Sie rennen, drängen,	יכפוץ
Die Kälte,	הקרה	Käufer,	קונים
Eingeschrumpft,	צמד	Sie beherrschen, besitzen	יבעלני
Deine Haut,	עורך	mich,	
Dein Knochen,	עצםך	Neue,	חדשים
Angeklebt,	דבק	Mit jedem Morgen,	לבקרים
Die Zunge,	לשון	Sie ist leer,	ריקה
Deine Säuglinge,	ינוקיד	Sie ist verlassen,	נטושה היא
Sproßlinge,			עוזבה
Ihr Gaumen;	חכים	Die Tyrannin, Grau-	האכזרית
Vor Durst,	בצמא	same,	
Sie erstrecken sich, brei-	נמשו	Ohne, ohne daß,	באין
ten sich aus,		Zu nehmen, kaufen,	לקחו
Der Einsame (Baum),	הערעק	Ich-erneuere,	אחדש
Sie werden beschämt,	יבשו	Meine Jugend,	נעורי
Oede, Wüst, Unfröhmlich,	תוהו	Meine Brüste, Felder,	שדי
Leer,	בורו	Ich stille,	אניקה
Dein Guß, Form,	נסכך	Pflanzen,	נמעי
Deine Aussicht, Hoffnung	מבטך	Angenehme,	נעמנים
Der Vorbeigehende,	העובר	Die grüne, frische,	הרעננים
Wanderer,		belaubte,	
Staunt, erstaunt,	ישים	Meine Kinder, Spröß-	צאצאי
Fürchtet, beängstigt sich,	יירא	linge,	
In Herrlichkeit,	ביקר	Mein Kleid,	שמלתי
Er versteht,	יבין	Mantel,	אדר
Ist, wird verglichen,	נמשל	Theuer,	יקר
Wie das Vieh,	כבהמות	Farbe,	צבע
Sind ähnlich.	נדמו	Buntgestickt,	דקמטים
Raub,	המם	Blau,	תכלת

7.

ארץ רוסיה

ארץ רוסיה, או ממלכת רוסיא, תכיל בקרבה ערך חלק העשירי משטח כל כדור הארץ, גבולות ארץ רוסיה הנה: מעבר האחרים—הבלטי, ומעבר הישני מדינות בעלי—הברית אשר באמריקא הצפונית.

פטר הראשון נתן לארץ רוסיה שם קיסרית; לפנים יקראוה: מלוכה. קתרינא השנייה חברה לארץ רוסיה, את ארץ פולין (Polen), ואלכסנדר הראשון גם את ארץ הפינים (Finland), בעת ימנו תושבי ארץ רוסיה כששת אלפים רבוא, כל הממלכות האחרות לא תדמינה לארץ רוסיה בערך גדלה; אבל מכלן יתר שאת לארץ הכתים (Kitai) או ארץ—סינים (china), ברוב מספר העם היושב בקרבה . . . נאפאלעאן הוסיף על שלשת הקסריות באייראפא עוד הרביעית—את ארץ צרפת, אם נספור כל הקסריות אשר בארץ, נמצא אך שבע. על הקסריות צריכים למשול אך מלכים אדירים אשר לא יחתו מפני כל, על כי חוראת המלה אימפערטאר ברומא (Imperator) מצוה, מצוה לאומים, גם אז היתה על פקיד ומצוה לאומים במלחמה. —

Rechnet man, zählt man,	ימנו	Enthält,	תכיל
Vergleichen sich,	תדמינה	Ungefähr,	ערך
Ihre Größe,	גדלה	Der Zehnte,	העשירי
Vorzug,	יתר שאת	Fläche,	שטח
Mächtige,	אדירים	Kugel,	כדור
Sie fürchten sich,	יחתו	Die Grenze,	גבולות

Die Bedeutung,	הוראת	Sie sind,	הגה
Das Wort,	המלה	Von der Seite,	מעבר
Gebieter, Beherrscher,	מצוה	Die Länder,	מדינות
Völker, Nationen,	לאומים	Die in Bündniß	בעלי הברית
Befehlshaber,	פקיד	stehenden, die Vereinigten,	חברה
		Sie setzte zu, verbandete,	החברה
		vereinigte,	החברה

8.

העֵנָן

העֵנָנִים הֵם הָאֲדָמִים הָעוֹלִים מִן הַיָּם, אוּ מִן הָאֲנָמִים, וְהַנִּקְפָּאִים בְּרוּחַ הַרְקִיעַ בְּרוּחַ הַקֶּדֶר, וְהַיָּדָה גְּלוֹי וַיְדוּעַ: כִּי הָעֵנָן הוּא לְחֹב לְהִבְיֵא תוֹעֵלֶת לְצִמְחֵי הָאֲדָמָה וּלְהַיּוֹשְׁבִים עָלֶיהָ; לְהָעֵנָן נִתְּנָה קִלּוֹת נִפְלְאָה מְאֹד, לְמַעַן יִתְחַזַּק וַיִּמָּצֵא הַיְּכוּלֹת לַעֲלוֹת וּלְעוֹף בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם; לַפְעָמִים יִקְרָה כִּי יִסִּיעַ הָרוּחַ אֶת הָעֵנָן עַל הָאֲדָמָה הַרְחוֹקָה מִן הַיָּם מִיָּלִים לְמֵאוֹת וּלְאַלְפִים, וּלַפְעָמִים יִמָּבִיעַ הָעֵנָן אֶת הַשְּׂדוֹת, וַיִּשְׁבֵּר אֶת הַבְּתִים; יֵשׁ אוֹמְרִים: כִּי בְּהָעֵנָן יִמָּצְאוּ גַם בֵּן חֲלָקִים בְּלֹתִי—מִיָּמִים בְּמוֹגִפְרִית וּמִלַּח, וְגַם אֲבָנִים; הָעֵנָן יִחַלֵּק לְשִׁלְשָׁה רֵאשִׁים: רֹאשׁ הָאֶחָד הֵם עֲנֵי הַגֶּשֶׁם אוּ עֲנֵי הַשֶּׁלֶג הַתְּמִידִים, הַרֹאשׁ הַשֵּׁנִי הֵם עֲבֵי הָעֵנָן וְהַעֲרָפֶל, הַמִּלֵּאִים שְׂבִיבֵי אֵשׁ; וְהַרֹשׁ הַשְּׁלִישִׁי הַמּוֹלִידִים אֶת מִשְׁבְּרֵי הַיָּם אוּ הָעֵנָן; וְרֹאשׁ הַשֶּׁלִּישִׁי הַמּוֹה הָעֵנָנִים אֲשֶׁר יַעֲוּפוּ עַל פְּנֵי רִקִּיעַ הַשָּׁמַיִם,

כְּמַהֲנוֹת וְעֵדְרִים לְבָנִים , אֲשֶׁר נִכְנָם , אֲנִהְנוּ בִּישָׁם : עֲנָנִים
קִמְנִים , וְהֶאֱשָׁכְנוּ יִקְרָאֻם בִּישָׁם : מְלֵאִים , עַל כִּי הָעֲנָנִים
הָאֵלֶּה רֹמֵם מְאֹד לְעֵדְרֵי צֶאֱן עֲלוֹת וּלְבָנוֹת וְהַחֲלִים הָעוֹלֹת
מִן הַרְחָצָה .

Zerbricht,	ישבר	Wolke,	הענן
Manche behaupten,	יש אומרים	Die Ausdünstung,	האדים
Theile,	חלקים	Die herborgehen, auf=	העולים
Die nicht wässerig	בלתי מימים	steigen,	
sind,		Gefrieren, gerinnen,	נקפאים
Schwefel,	גפנית	In die Höhe,	ברום
Salz,	מלח	Der Kälte,	הקר
Steine,	אבנים	Bekannt, bewußt,	} גלוי וידוע
Arten, Haupttheile,	ראשים		
Der Regen,	הגשם	Am Meisten, überhaupt.	} לרוב
Der Schnee,	השלג		
Der Beständige; Ge=	התמיד	Zu bringen, zu verschaf=	להביא
wöhnliche,		fen.	
Dichte Wolke,	עבי הענן	Stuken,	תועלת
Der Nebel, schwarze	הערפל	Den Gemächsen,	לצמח
Wolke,		Leichtigkeit,	קלות
Die voll sind,	המלאים	Sonderbar	נפלאה
Funken, Blitze,	שביבי אש	Er bemächtigt,	יתחוק
Die da erzeugen, her=	המולידים	Die Kraft, Macht,	היכולת
vorbringen,		Aufzusteigen,	לעלות
Wasserhose,	משברי הים	Zu schweben,	לעוף
Schweben,	יעופו	Trifft, geschieht es,	יקרה
Wie Heere, Schaaren,	כמחנות	Er verjagt,	יסיע
Und Heerden,	ועדרים	Der Wind,	הרוח
Weisse,	לבנים	Die entfernt, weit ist,	הרחוקה
Wir nennen sie,	נכנם	Meilen, Werste,	מילים
Wolken,	עננים	Ueberschwemmt,	} ימביע יסחוף ישטוף
Kleine,	קטנים		

Schafe, kleines Vieh,	צאן	Die Deutschen,	האשכנזים
Junge,	עלות	Mennen sie,	יקראום -
Lämmer,	רחלים	Schafe, Lämmer,	מלאים
Von der Tränke,	מן הרחצה	Weil,	על כי
		Sie sind ähnlich, ähnen	דומים
		sich,	

9.

הַכֹּפֶר וְהַשְׁדָּה

הַכֹּפֶר וְהַשְׁדָּה יֵצְאוּ לָרִיב וּלְהַתּוֹכַח : לָמִי מִדָּם יִתֵּן
הָאֹפֶר יִקְר וְיִגְדֹּלָה יוֹתֵר ? וְהָ אֹמֵר : כָּל מִגְמַת הָאֹפֶר
בְּעִבּוּדָתוֹ וּמִלֵּאכָתוֹ בַּשְּׁדָּה , רַק לְמַעַן יוּבַל לָשׁוּב אֶל הַכֹּפֶר
לֵאכּוֹל לַחֲמוֹ וּלְנוּחַ עַל מִשְׁכְּבּוֹ ; וְהִיא הַכֹּפֶר בְּעֵינָיו כַּמָּקוֹם
הַמְּנוּחָה וְהַמְּרַגֵּעָה , וְהַשְׁדָּה כַּמָּקוֹם עֲמָלוֹ וַיִּגְיַעַת נַפְשׁוֹ —
וְזֹאת אֹמֶרֶת : הַשְּׁדָּה תָּבִיא לְהָאֹפֶר מֵאָה שְׁעָרִים בִּרְכָה
חֶלֶף עֲמָלוֹ , וְהַכֹּפֶר יֵאכֹל אֶת כָּל הוֹנוֹ , בִּבְנוֹתָיו לֹא הָאֹפֶר
כְּתִים אֲשֶׁר יִחַרְבוּ , וּבְעִשּׂוֹתָיו לֹא שֵׁם בָּלִים מִבָּלִים שׁוֹנִים
אֲשֶׁר יִשְׁבְּרוּ , וְהִיתָה לֹא הַשְּׁדָּה כְּאִשָּׁה אֲהוּבָה אֲשֶׁר תִּרְוֶנָּה
נָחַת בְּכָל יָעַת , וְהַכֹּפֶר כְּצֹר וְאוֹיֵב , אֲשֶׁר יִחַבֵּל מַעֲשֵׂי
יָדָיו , וַיִּשְׁחִית תְּמִיד בְּאֵין מִצִּיל מִיָּדוֹ . — וְהִיא בְּשִׁמְעָה
הָאֹפֶר אֶת דְּבָרֵי רִיבָם , וַיַּחֲדָה בְּשִׁמְחָה פָּנָיו וַיֹּאמֶר : אֵל
נָא תְּרִיבוּ אֲהוּבֵי נַפְשִׁי ! יִקְרִים אַתֶּם בְּעֵינֵי , וְגַם גִּצְרִימִים
אַתֶּם לִי שְׂנֵיכֶם יֶחֶד , וְגַם אֶמֶת דְּבַרְתֶּם : כִּי בַשְּׁדָּה יִתְרוֹן
הַמַּעֲלָת , וּבַכֹּפֶר יִתְרוֹן הָעוֹנֵג וְהַמְּנוּחָה ; אֲבָל רֹב הָעוֹנֵג

מִבְּלִי כָּל מְלֶאכָה וְעִבּוּדָהּ, הַנּוֹזֵעַ עֲלֵינוּ לְמַעֲמָסָה—
וְהַמְּלֶאכָה בְּלָעֲדֵי הָעוֹנֵג לֹא תִבְיָא לָנוּ כָּל תּוֹעֵלָתָהּ. —

„מִתּוֹקָה שְׁנַת הָעוֹבֵד, אִם מָעַם וְאִם הָרֵבָה יֵאָכֵל;
וְהַשָּׂבַע לְעֹשֵׂי־רַחֲמֵינוּ מִבֵּית לֹא לִישׁוֹן“.

(קהלת ה', י"א).

Indem er machet,	בעשותו	Der Dorf,	הכפר
Dort,	שם	Das Feld,	השדה
Geschirre,	כלים	Zu rechten, disputiren,	להתוכח
Verschiedene, allerlei,	שונים	Der Bauer, Landmann,	האכר
Sie werden zerbrochen	ישברו	Ehre, Würde,	יקר
Wie eine Frau,	כאשה	Mehr,	יותר
Eine Geliebte,	אהובה	Streben, Wunsch, Ziel,	מגמת
Die ihm Vergenügen	תרונו בהת	Mit seiner Arbeit }	בעבודתו
gewähret,			ומלאכתו
Wie ein Feind,	{ כצר ואויב	Zu essen,	לאכול
Er verdirbt,	יחבל	Sein Brod,	לחמו
Seine Händewerke,	מעשי ידיו	Auszuruhen, sich-zu er-	לנוח
Er vernichtet,	ישחית	holen,	
Daß Niemand retten	באין מציל	In seinen Augen,	בעיניו
kann,		Die Ruhe,	{ המנוחה
Aus seiner Hand,	מידו		{ המרגעה
Und er erhei-	ויתרה פניו בשמחה	Seine Mühe,	{ עמלו
terte sein Antlitz, lächelte			{ יגיעות נפשו
freudig auf,		Sie bringt,	תביא
Sie sind nützlich,	נצרכים	Hundert Fach,	מאה שערים
brauchbar,		Gegen,	ברכה
Ihr Beide,	שניכם	Anstatt,	חלף
Wahrheit, richtig,	אמת	Sein Vermögen, sein Gut	הונו
Das Vergnügen,	העונג	Indem er sich bauet,	בבנותו לו
Zur Last,	למעמסה	Häuser,	בתים
Ohne,	בלעדי	Welche zertrimmert	אשר יחרבו
Süß, angenehm,	מתוקה	werden,	

Dem Reichen,	לעשיר	Der Schlaf,	שנת
Läßt nicht,	איננו מניח	Der Arbeiter,	העובד
Schlafen,	לישן	Viel,	הרבה
		Der Ueberfluß,	השבע

10.

הסוס

הסוס יתושב בעיני האדם ליפה מראה ולמועיל ביותר
שאת מכל החיה והבהמה; יקרתו הסוס היא: גבורתו, גובה
קומתו, ומהירות מרוצתו; האלים נתן לסוס למגן ומחסה את
הפרסות וקלות המרץ; גם על הזאב יכבד להשיג את הסוס
הפרא, ברדפו אחריו; אכן האדם ידע למשול ולרדות בו,
עה אשר יחשבהו גם הסוס למושל ולבעל; וגם כי ירכבו
עליו ילדים קטנים, לא יתנגד להם, בלתי אם לפעמים
ולעתים רחוקות; הסוסים יחלקו למיניהם; אותות סוס—
הערב הם: רתיחת הדם, קלות המרוץ, וביחוד בגין גויתו;
לסוסי אירופה לא נתנו מעלות טובות כאלה, לבד לסוסי
אנגליה (England), אשר יפנו גם הם בין הסוסים הנבחרים
והיקרים. מלבד אלה נמצא עוד פשרונות מועילות אחרות
בסוסים, והם: הסבלנות, והכח למלאכה ועבודה. —

Höhe seiner Statur,	גבה קומתו	Das Pferd,	הסוס
Die Schnelligkeit	מהירות מרוצתו	Wird gerechnet, gezählt,	יחשב
Zum Schild, Schirm,	למגן	Groß, viel,	רב
Zum Schutzwehr,	למחסה	Der Werth,	יקרת
Die Klauen, Hufen,	הפרסות	Seine Stärke,	גבורתו

Nach ihrer Art,	למיניהם	Das leichte, rasche	קלות המרון
Kennzeichen,	אותות	Laufen,	
Das Arabische Pferd	כוס הערב	Der Wolf,	הזאב
Roehendes Blut,	רתחת הדם	Ist er schwer,	יכבד
Der Bau,	בנין	Zu erreichen,	להשיג
Vorzüge,	מעלות	Indem er verfolgt,	ברדפו
Die gezählt werden, gerecht=	ימנו	Ihn zu beherrschen,	לרדות בו
net werden,		Zämen,	
Die Auserwählte,	הנבחרים	Hält ihn,	יחשבהו
Die Theure	היקרים	Für seinen Beherrscher	למשלו
Fertigkeiten,	כשרונות	Sie reiten,	ירכבו
Nützliche,	מועילות	Widersetzt er sich,	יתנגד
Die Geduld,	הסבלנות	In seltenen Fällen }	לעתים
Arbeit,	{ מלאכה		רחוקות
	{ עבודה		ולפעמים

11.

הַדָּגָל

דָּגָל אֶחָד הוּבָא בְּהִיבֵל הַמֶּלֶךְ וַיַּעֲמִידוּהוּ בִּיְרֵכְתִי הַבַּיִת;
 מֵרָאֵהוּ הָיָה רַע וּמִשְׁחַת מָאֵד, קָרוֹעַ לַגְזָרִים, וּמִכְסָּה בְּאַבְקָא
 וְעָפָר; וַתִּרְאֵהוּ יָרִיעַת מִשִּׁי אַחַת יִקְרָה עִם צָבֵעַ רִקְמָתִים,
 וַתִּבְּוֶהוּ בְּלִפְיָה; וַתִּפֶּן אֵלָיו וַתֹּאמֶר: מַה פֶּד גּוֹרְלָהּ, דָּגָל,
 וּמַה רָעָה מִנֵּת חֻלְקָהּ בַּתִּיבֵל: בִּי תִהְיֶה תָמִיד מִצְחָק לְכָל
 סוּפָה וּסְעָרָה, וּלְמַטָּרָה לְחֵצֵי אוֹיְבִים עֲזִים, וְאֲנִי אֲשַׁקְטָהּ
 אֲנוּחָה תָּמִיד בְּהִיבְלִי עֲוֹג; בִּי יִפְאָרוּ תַּחְדָּרִים הַיִּקְרִים, וְעָלִי
 תַּעֲפִסְנָהּ בְּרָגְלֶיהֶן הַנְּשִׁים הַיְּפוֹת, וּבָעַת אֲשֶׁר אוֹתִי יוֹם יוֹם
 יִדְרוּשׁוּן, לְנִקְנִי וּלְמַהֲרָנִי מִכָּל פֶּתֶם וּחֻלָּאָה אֵין אִישׁ חוּלָה

ומִשִּׁים לְבוֹ עֲלֶיהָ, דָּגַל נֶעֱנָה וְנִדְפָּה... עוֹדָנָה מְדַבֶּרֶת,
 וּמַחֲנוֹת מַחֲנוֹת חֵיל צָבָא רַב גְּנָשִׁים אֶל הָאָרְמוֹן, וּבְרָאשׁ כָּל
 מַחֲנֶה בַּחֲרֵי חֶמֶד נוֹשָׂאִים דָּגָלִים מְרַקְמִים תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן,
 גַּם רָכֵב גַּם פָּרָשִׁים גְּמָשִׁים בַּחֲזֵל לְרֹב, וַיַּחַד בָּלֶם שׁוֹת שְׁתֵּי
 הַשְּׁעָרָה וַעֲמָדוֹ; וְרָאשֵׁי הַגְּדוּדִים וְנוֹשְׂאֵי הַדָּגָלִים יָרְדוּ
 מִסּוּסֵיהֶם, וּבָאוּ הָאָרְמוֹן פְּנִימָה; וַיַּעֲמָדוּ לִפְנֵי הַדָּגַל אֲשֶׁר
 בִּזְתָּהוּ הַיְרִיעָה, וַיֵּצֵא אֵלָיו אֶחָד מִזִּקְנֵי שָׂרֵי הַצָּבָא, וַיִּקְחָהוּ
 בְּרַעֲדַת קוֹדֶשׁ עַל אֲזוּדָעוֹ, וַיִּשְׁאַהֲוּ בְּרָאשׁ כָּל הַדָּגָלִים
 וְהַשָּׂרִים, וַיִּקְרָאוּ לִפְנֵי, „פָּנּוּ דָרָךְ, וְהָנוּ כְּבוֹד לְדָגְלָנוּ, כִּי
 הוּא כְּבוֹד גְּבוּרֵינוּ וְתַפְאֶרֶת מַלְכֵנוּ גַם יָחִיד“.

„לא יִהְיֶה אִישׁ לְפִי מְרָאָהוּ, בְּלִילִי אִם לְפִי מַעֲשָׂהוּ“

Die Welt	תבל	Die Fahne	הדגל
Ein Spiel	מצחק	Wurde gebracht	הובא
	סופה	Palast, Schloß	היכל
Sturmwind	סערה	Und sie stellten ihn	ויעמידוהו
Ziel	מטרה	Die Winkel	ירכתי
Pfeile	חצים	Das Haus, die Stube	בית
Starke, Mächtige	עזים	Sein Ansehen	מראהו
Ich bin still, ruhig	אשקמה	Verdorben	משתת
Friedlich	אנוחה	Zerrissen	קרוע
Die Zimmer	החדרים	In Stücken	לגזרים
Reizen, schellen sie	תעבסנה	Bedeckt	מכוסה
Sie untersuchen	ידרושן	Der Teppich	היריעה
Mich zu reinigen	לנקני	Seide.	ומשי
Mich zu läutern	לטהרני	Und sie verachtete ihn	תבדוהו
Flecken	כתם	Und sie wandte sich	ותפן
Unflath	חלאה	Wie, was	מה
Kränkt sich, grämt sich	חולה	Bitter	מר
Er beachtet	משים לבו	Theil, Gabe	מנה
Leidender, Bedrückter	נענה	Dein Theil	הלקד

Stiegen ab	ירדו	Verstößener	נדכה
Halle	אולם	Heer , Armee	חיל
Inwendig	פנימה	Truppen	צבא
Die ihn verachtet hat	בזתהו	Sie nahen	נגשים
Von den Alten	מוקני	Der Schloß, Palast	הארמון
Anführer der Trup= pen	שרי הצבא	An der Spitze	בראש
Mit Bittern	ברעד	Auserlesene , Auser= wählte	בהורים
Heilig	קודש	Wohlgefällig	חמד
Sein Arm	אזרועו	Wagen , Gespann	רכב
Voran , an der Spitze	בראש	Reiter	פרשים
Die Herren	השרים	Verbreitet , ausge= breitet	נמושים
Und sie riefen aus	ויקראו	Wie Sand	כחול
Räumt den Weg, Macht Platz	פנו דרך	In der Fülle	לרוב
Und gebt	ורגו	Richteten sich , wand= ten sich	שות שותו
Unsere Helden	גבורינו	Zum Thor , zur Pforte	השערה
Die Bierge	תפארת	Und bleiben stehen ,	ועמדו
Insgesammt	גם יחד	Hielten an	
Er wird gelobt , gepriesen	יהולל	Oberhaupt, Befehlshaber,	ראש
Laut , laut	לפי	Anführer	
Sein Ansehen, Aussehen	מראהו	Schaaren	גדודים
Seine That , seine Wirkung	מעשהו		

12.

הילד

הילדים בידי מנהלים טובים, בפרחים רבים בידי
נומע מבין בנן, כי כאשר ידרוש ויחקור זה אחרי שבע
הפרחים ותכונתם לאמנם ולגדלם על פיהם — כן יבחון

הַמּוֹרָה הַטּוֹב אֶת מִוְנֵי הַנְּעָרִים וְכִשְׁרוֹנוֹת נַפְשָׁם, לְחַנְכָם
וּלְנַהֲלָם עַל פִּי דְרָכָם. אֲכֵן בְּאִשֶּׁר עַל הַמּוֹרָה לְנַהֵג וּלְנַהֵל
אֶת תַּלְמִידָיו בְּזִרְיוֹת וְזִהְרֹת נִמְרָצָה, בֵּן עַל תַּלְמִידִים
לְהַטּוֹת אֹזָנָם וְלִבָּם לְדַבְּרֵי מוֹרִיָּהֶם, וְלִשְׁקֹד עַל מְלֹאכְתָּם
בְּאַמוּנָה; וּבְאִשֶּׁר יַעֲמִלוּ מוֹרֵי צֶדֶק וַיַּחֲשִׁבוּ מַחֲשָׁבוֹת תַּמִּיד
לְהַבְיִים אֶת כָּל הַדְּבָר הַקָּשָׁה, בֵּן עַל תַּלְמִידִים לִינֵע
וְלַעֲמֹל לְהַבִּין וְלַהֲשִׁיבֵל אֶת כָּל לֶקַח טוֹב, מִבְּלִי גָנוֹב אֶת
לֵב מוֹרִיָּהֶם. נִקְלָה הוּא לְהַבִּין אֶת תַּרְמִית הַיְלָדִים, אֲבָל לֹא
לְכָל עֵת יַעֲלֶה בִּידֵי הַמּוֹרָה לְהַסִּיר מִקֶּרְבָּם אֶת הַמְכַשְׁלָה
הַזֹּאת בְּפַעַם אַחַת, כִּי יֵשׁ וַיֵּשׁ גַּם בֵּין הַנְּעָרִים קִשְׁי־עוֹרָף
וְקִשְׁי־לִבָּב, אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמְעוּ לְקוֹל מוֹרֶם, בְּלִתִּי אִם הִרְפָּה
יִרְפָּה לָהֶם מוֹסֵר וְתוֹכַחַת, וְגַם יִשְׁבֹּט לִיגוֹ כְּסִילִים. — אֲבָל
הַטּוֹבִים בָּהֶם יֵשׁוּבוּ מִדְּרָכָם הִרְעָה, אִם אֵךְ רָאָה יִרְאוּ אֶת
אַהֲבַת הַמּוֹרָה אֲלֵיהֶם, וְכִי דוֹרֵשׁ הוּא רַק אֶת טוֹבָם
וְאֲשֶׁרֶם, כִּי גַם בְּחֻדְרֵי לֵב הַיֶּלֶד צְפוּנִים וּמְטוּנִים רִגְשֵׁי
אַהֲבַת אִמּוֹן, וַיֶּלֶד חֶכֶם יוֹדֵעַ לְשִׁמּוֹר אֶת אַהֲבַת מוֹרוֹ וְלִיקֹר
אוֹתָהּ מְאֹד מְאֹד. —

”הַנּוֹף לְנַעַר עַל פִּי דְרָכָו, גַּם כִּי יִזְקֵין לֹא יִסּוֹר מִמֶּנָּה”

(משלי כ"ב, ו')

Verfucht er, probirt er	יבחן	Das Kind	הילד
Der Lehrer	המורה	Führer	מנהלים
Temperament, Gemüth	מוג	Der weise	הנוטע המבין בנ
Fähigkeiten.	כשרונות	Gärtner	
Sie zu gewöhnen,	לחנכם	Er forschet nach, sieht	דרוש
Sie zu führen, leiten	לנהלם	nach	יחקר
Nach ihrer Art	על פי דרכם	Ihre Beschaffenheit.	תכונתם
Zu führen, leiten	לנהג	Sie zu erziehen	לאמנם
Fertigkeit, Geschicklich-	וריוות		לגדלם
keit.		Nach ihrer Aussage	על פיהם

Der Anstoß, die Ber-	המבשלה	Vorsichtigkeit	זהירות
rüttung		Emsige,	נמרצה
Hartnäckig	קשי עורף	Fleißig sein	לשקד
Strafreden	{ מוסר תוכחה }	Mit Wahrhaftigkeit	באמונה
Ruthen	שבט	Sie bemühen sich	יעמלו
Rücken	גו	Aufrichtige Lehrer	מורי צדק
Narren	כסילים	und denken nach,	ויחשבו מחשבות,
Rehren zurück	ישובו	Ihnen zu erklären	להבינם
Sucht, wünscht	דורש	Eine schwer zu ver-	דבר הקשה
Ihr Wohl	טובם	stehende Sache	
Ihre Glückseligkeit	אשרם	sich zu bemühen	{ ליגע לעמול }
Im Innern des Her-	בחדרי לב	zu verstehen, zu be-	{ להבין להשכיל }
zens		greifen	לקח
Verborgен	צפונים	Lehre	נגוב לב
Gefühle	רגשי	Betrügen	נקל הוא
Wahrhafte Liebe	אהבת אמת	Es ist leicht	תרמית
Zu beobachten, zu hütten	לשמור	Betrug, List	יעלה
Zu schätzen, zu würdigen	ליקר	Gelingt	להסיר
Er alt wird, heranwächst	יוקץ	Abzuschaffen, wegzu-	
Weicht er nicht	לא יסור	schaffen	

13.

בנות ישראל

מיכל בת שאול היתה אישת דוד; גורל בת מלך
הזאת נפל לה לרעה מאד: שאול בשנאתו את דוד, לא
נתנה לשבת עמו יחד, ויצו עליה להנשא לאיש אחר,
ושמו פלמי בן ליש. לפנים השתרר האב על בתו; אמנם

לא על פי דת משה, כי אם על פי רוח העת ההיא, וכאשר
מספר הכתוב גם כן מבית התמנה מפלשתים, אישת שמשון,
אשר נתנה לאיש אחר. על פי תורת משה היו לבנות
ישראל משפטים ישרים וטובים מאשר לכל בנות יתר
העמים אשר מלפנים: האב היה מגן ומחסה לבנותיו, ולא
היה ביכולתו להסב לה כל עול; האבות עמדו גם כן לעור
בנותיהם נגד בעליהן הרעים, ויהי להפך אצל אנשי
רומא, כי הם שלטו בבנותיהם כבשפחות, ואם איזה דבר
בבתו לא מצא חן בעיני האב, היתה לאל ידו לענשה
עונש מות. —

Die Schrift	הכתוב	Töchter	בנות
Gesetze, Rechte	משפטים	Tochter	בת
Grade, Redliche	ישרים	Die Frau	אשת
In Seiner Macht, Gewalt	ביכולתו	Das Loos, Schicksal	גורל
Zu verursachen	להסב	Fiel ihr schlecht aus /	נפל לה לרעה
Unrecht	עול	Indem er, haßte	בשנאתו
Sind verpflichtet	חויבו	Ließ ihr nicht zu	לא נתנה
Zu schützen, bevorstehen	להגן	Zu wohnen	לשבת
Für	בעד	Er befahl ihr, gebot	יצו עליה
Ihre Töchter	בנותיהם	ihr	
Gegen	נגד	Sich verheiraten zu lassen	להנשא
Ihre Männer	בעליהן		
Und es war	ותהי	Wormals	לפנים
Umgekehrt, das Gegen- theil	להפך	Aber	אמנם
Sie herrschten, walteten	שלטו	Mosaisches Gesetz	דת משה
Wie über Sklavinnen, כבשפחות		Sondern	כי אם
Dienstmägde		Geist der Zeit	רוח העת
Gunst, Gefallen		geist	
		Diejenige	ההיא
		Erzählt	מספר

Sie bestrafen
Todes-Strafe

לענשה
עונש מות

Jrgend eine Sache , איזה דבר
Etwas
Stand es in seiner ידו
Macht היתה לאל ידו

14.

האם

במעט לא נמצא בכל פתבי הקודש : אשר הקל איש
אחד בכבוד אמו , ועל פן מספר הכתוב לאות נפלא : אשר
לא שמע שלמה המלך לקול אמו , בדבר אבישם
השונמית — וכל זה היה רק בגלל אשר הקשתה לשאול ,
עד כי הסכה להבעיר את חמת המלך על אדנות , על
אשר הרהיב עוז בנפשו להגביה שאלה על ידי אמו , ויגזור
עליו עונש מות . . . פן מספרים גם דברי הימים רק מניחין
הקיסר אשר בזה את אמו ; אבל רבו פמו רבו הבנים
הסוהרים אשר מרו וגם מרדו באביהם ; ואולי הגספיה
היא : אשר הילדים ימצאו אבני נגף לתאות לפם פרצון
אביהם , הרבה יתר מאד מפרצון אפם — גם קשורה נפש
הבנים בנפש אפם יותר מנפש אביהם ; יען הסכן הסכינה
לשבת יחד אפם תמיד ; אבל האב יגור ינוע תמיד סביבו
למקנת קנינו ולמלאכתו , וגם הרחק ממקום מושבו , ולא
יראה את בניו בלתי לעתים רחוקות . וזאת זה הגה דאגת
האם עליהם היא : להלבישם ולהנעילם , לשבור רעבונם
ולהשתיק צמאונם ; והטובות האלה טובות הגה גם בעיני
הילד ; אבל דאגת האב עליהם היא : לתנם בדרך הישרה

וּלְלִמְדָם תּוֹרָה וּמִצְוֹת ; וְהַטּוֹבוֹת הָאֵל רָעוֹת הִנֵּה בְּעֵינֵי הַיָּלֵד ,
בְּגִלְלֵי אֲשֶׁר הִמָּה עָלָיו לְטוֹרָה וּלְמִשְׁאֵל כְּבֹד , בְּעוֹד לֹא יָדַע
אֶת יִקְרָתָם , וְאֵת הַשִּׁכָּר הָרַב אֲשֶׁר הִמָּה מְבִיאִים לָאָדָם ,
וּבְטָרֵם יָדַע וַיִּבֶן : אֲשֶׁר אִישׁ לֹא לִמְדָּה נִחְשֵׁב כְּבִהְמוֹת
הָאָרֶץ וְחִיתוֹ יַעַר . —

Widerspännstig wurden,	סדרו	Die Mutter	האם
abfielen		Weinake , fast	כמעט
Steine des Anstosses	אבני נֶפֶךְ	Die heiligen	כתבי הקודש
Herzens-lust ,	תאוה לִבָּם	Schriften	
Begierde		Geringschätze , herab-	הקל
Im Willen	ברצון	würdigte	
Sie ist geknüpft , ver-	קשורה	Zu einem sonder-	לאחת נפלא
bunden		baren seltenen Beispiel	
Ihre Leibes-Frucht	פרי בטנה	Wegen , hinsichtlich	בדבר
Sie hat sich ge-	הסכן הסכינה	Sie erschwerte	הקשתה לשאול
wöhnt		ihre Bitte	
Stets vom Hau-	ינוע מביתו	Sie verursachte	הסבה
se wandert er aus		Anzufachen	להבעור
Nach seinem Ge-	למקנת קנינו	Born	חמת
werbe		Allzugroße Bitte	להגביה שאלה
Nach seinem Geschäft,	למלאכתו	zu wagen	
seiner Arbeit		Und sprach über ihn	ויגזר עליו
Auswärtig	בחוץ-	aus , hat über ihn gefällt	
Entfernt	הרחק	Erzählen	מספרים
Die Sorge	דאגת	Die Chronik ,	דברי הימים
Sie zu bekleiden	להלבישם	Geschichte	
Sie zu beschuhen	להנעילם	Nero	נִירֹן
Lehre	תורה	Kaiser	קיסר
Gebote	מצות	Es gaben deren	רבו כמו רבו
Diese	האל	Viele	
Zur beschwerlichkeit	לשורח	Die Abtrinnigen	הסוררים
Zur Last	למשא	Sie widersetzten	סרו

Er merkt, versteht	יבין	Sogleich, indem,	בעור
Ungelehrt, Ungebildet	לא לומד	während	
Gleicht	גחשב	Ihr Bedürfnis	צרכם
Wie das Vieh	כבהמות	Lohn	שכר
Wilde Thiere	חיתו יער	Bringen, verschaffen	מביאים
Thiere des Waldes		Bevor, ehe	בטרם

43.

האפרוח הנשך והברבור [*Schwann], מין עוף לכן ויפה מאוד]

אנשה נבכדה מעיר רומא שאלה את אחד החכמים,
מדוע זה יתמרמרו בני האדם נגד התאווה, ולא ישימו אל
לבם לחשוב, כי גם התאווה רגשת נפש היא ככל מורשי
ורחשי לבכם. וישא החכם את משלו ויאמר:

ינהי היום ויגלד להברבור אפרוח נפלא למינהו,
וביחוד התרטום וצפרני האפרוח החדים והדומים מאד לאלה
של נשך הרחיבו את אם האפרוח; ותקרא בנאון לפה את
כל רעותיה, ותראה להן את תילדה הצולדה לה, להתפאר
בה לעיניהן; הברבורים אם כי עם לא חכם הוא, הבינו
ככל זאת: כי מקרה לא טהור הוא האפרוח החדש הזה
לאמו — ויבקשו ממנה: להסגירה אל ידיהם להמיתה, וזה
דברם אליה לאמר: אמנם חלילה לנו לשפוך דם חכם,
אכן ראי ורעי כי בת בליעל היא זאת לה, אישר תשמיד את
כל משפחתנו, אם לא תתנה לנו להמיתה, למען הציל
גם אותך גם אותנו מידה;

האם שמעה דבריהם ותצעק מרה לאמר: „אכן רק

(*) העתקתו (Schwann) ע"ס הוראת המלה על חוק סלובן והנקיות ~~אבר~~ - בר ;

בְּקִנְאוֹת אֶתֶּן. כִּי אֵת הַיְלָדָה הִפָּה הַזֹּאת וְאִיכָּכָה אוֹכֵל וְדֹאִתִּי בְּאֶבֶן פְּרִי בִטְנִי אֲשֶׁר תְּרִיתִי חֲבֻלָּתִי וַיִּלְדֵּתִי, אִם תִּצְדָּקִי בְּדִבְרֶךְ אִם אֵין? לֹא גִדַּע, וְרָק זֹאת יִדְעֵנוּ כִּי לֹא כִּילָרִי הַפְּרֻבִּים הֵוא זֶה, וְכָל דִּבְרַי בְּלִיעַל יִצּוֹק בּוֹ; וְלָכֵן וּבְכִילָה אֵת בְּקִשְׁתֵּנוּ: תָּנָה לָנוּ וְנִמְתִּהוּ וְאִם אֵין נִפְשֶׁךָ אֵת הַדָּבָר הַזֶּה, כִּי עֲתָם גִּפְרֵד מֵאַתָּה אֲנַחְנוּ בְּלָנוּ, וְאַתָּה חַי לֶךְ לְבִדָּךְ עִם אוֹהֲבֶיךָ וְגוֹאֲלֶיךָ הַחֲדָשׁ.

הָאִם לֹא הִפְתָּה אֲזוּנָה לְהַעֲצָה הַנִּמְתָּרָה הַזֹּאת בְּעֵינֶיהָ, וְחַפֵּן וְחִלָּךְ עִם יְלָדֶיהָ אֶל מָקוֹם אַחֵר, הִרְחַק מִשְׁכְּנוֹתֶיהָ הַרְעוֹת הָאֵלֶּה — וְתֵאָהֵב אֵת בִּתָּה הַזֹּאת בְּעֶלֶת הַחוּטִם וְהַצְּרָנִים הַחֲדָדִים, מִכָּל בְּנוֹתֶיהָ, וְתִקְרָא לָהּ בְּשֵׁם "תַּאֲוָה"; בְּנוֹתֶיהָ הַנִּשְׁאָרוֹת הַתְּאוֹנָנוּ לַפְּעָמִים, וְהִבִּיאוּ אֵת דִּבְחָם רָעָה עֲלֶיהָ לֵאמֹר: כִּי תִנַּע בָּהֶן לָרָעָה הַמִּיד בַּחוּטְמָה וּצְרָנֶיהָ; אֲבָל הָאִם לֹא שָׂתָה לָבֶה לְכָל תַּלְוֹנוֹתֶיהֶן וְכֵן הַשְׁמִידָהּ הַתַּאֲוָה אֵת אַחוֹתֶיהָ הַרְבּוֹת יוֹם יוֹם, וְתִשְׁאָרְנָה לְאַמֵּן רַק שְׁלֹשׁ בָּנוֹת מְלֵבֵד תַּתַּאֲוָה שֵׁם הָאֵתָה, "אֶמֶת" שֵׁם הַשְּׁנִית "בוֹשָׁה" וְשֵׁם הַשְּׁלִישִׁית "יִרְאָה". בְּבָנוֹת הַנִּשְׁאָרוֹת הָאֵלֶּה שָׂמָה הָאִם אֵת: כָּל מִבְטָחָהּ, וְתֵאָהֵב אוֹתָן אֶהֱבֵת נִפְשׁ. וְהֵן הַיּוֹם וְתַלְכָנָה אַרְבַּעַתָּן יַחַד לְשׁוֹם בִּשְׂדֶּה, וְתִשָּׁב הַתַּאֲוָה הַבִּיתָה רַק בַּחֲבֵרַת שְׁתֵּי אַחוֹתֶיהָ; וְתִהְיֶה הָאֶמֶת בְּעֶדְרַת מֶחֱן — וְתִתְרַד הָאִם לְקִרְאָתָן, וְתִשְׁאֵל, "אֵינָה אַחוֹתֶיךָ הַבְּכִירָה?" "הַבּוֹשָׁה וְהִירְאָה הַבִּיטוּ בְּרַחֲת וְרַעַד בְּפָנֶי אִמִּי, וְלֹא יָכְלוּ לְהַשִּׁיבָה דְּבָר, אֲכֵן הַתַּאֲוָה נִפְלָה עַל צוּאָרָהּ וְתִשָּׁק לָהּ בְּאַהֲבָה עֲזוּרָה גְּדוּלָה מִכָּל יוֹם; יוֹתַעַן וְתֵאמֵר, "אִמִּי! אִמִּי! אֲשֶׁר חִלַּף עֵבֶר הֵן לֹא יָשׁוּב עוֹד, וְלָכֵן הִתְחַזְקִי וְשִׁמְעִי: אַחוֹתֵנוּ "אֶמֶת" מִבְּעָה בָּמִים — "אֶמֶת בְּתִי מִבְּעָה בָּמִים?" קִרְאָה הָאִם בְּקוֹל מַר צוֹרֵחַ, הֲלֹא הִיא יִדְעָה

לשחות היטב, ונהרות לא שטפה בלכתה עמרי, ומה זה היה לה עתה? "אנחנו שנינו שחינו יחד במים, וכמעט שטפתני שכולת הנקד, ותשלך אחותי האמת את גפשה מנגד, ותצילני מהמים העזים, והיא ירדה תהומה, ולא יספתי לראותה עוד. — ועתה נחמי נחמי גפשה אפי, כי היא מתה מות ישרים; ואנכי לא ארפך ולא אעזובך כל ימי חייך; ותנשק לה אמה, אבל לבת לא היה לה עוד, ודמה גשפה בקרבה במים.

אחרי הימים האלה, ותשובנה תפנות שנית משומ פארץ; ותרא האם לדאבון גפשה כי הפושה איננה אתן, ותצעק צעקה גדולה ומרה, "איה איזה פושה פתי?" היראה ישבה לבפות בירכתי הבית, והתאווה גם היא בערמת לפה הורידה לארץ ראשה, ותען בקול ענות חלושה ותאמר, "אבל אפי! אחותי הפושה נפלה במלחמה את הנשר" הנה! מה שמערה אונני? אחותך הפושה נפלה במלחמה את הנשר? היאמן כי יספר? הלא היא רפרת הלבב, ותמיד בורחת היתה מכל ריב ומצה, ואיך הרהיבה עזו בגפשה לצאת במערכה לקראת הענק הגדול הלזה? "אנחנו שלשתנו הלכנו לשוח, ופתאום לפתע נפל עלי גשר גדול ונורא מאד, אחותנו היראה עמדה מרחוק, ורק הפושה הפת הלבב חרפה למות גפשה להצילני מידי העז הלזה; ותתן גפשה תחת גפשי בצפרניו" —

ויעברו עוד ימים אחדים, והנה נפקדה לפתאום גם בתה "היראה" ואיננה. ותשאל האם לתאווה; "איה יראה אחותך? ותען הפת השובבה בעזות מצח ותאמר "ויהי בהיותנו בשורה; ותקם עלי היראה ותאמר להרגני, ועמדתי על גפשי והפיתיה גפש, למען הצל גפשי מידה" — האם

שִׁמְעָה נִאֲנָחָה, הִיא בָּתִּי! בָּתִּי! נֶפֶשׁ מְהוּדָה, כְּנָפֹל לִפְנֵי
בְּנֵי עוֹלָה. נִפְלְתָ! "הִזֹּאת הִיא נֶפֶשׁ מְהוּדָה?" עֲנֵתָה
הַתְּאוּה, הַבַּת הַבְּלִיעֵל, הִלֹּא הִיא אֲשֶׁר רָגְלָה עָלֶי תָּמִיד
לְרַעַה יַחַד אֶת אֲחֻיּוֹתֶיהָ הָאֲרוּרוֹת, וְלִמָּוֶה זֶה תִּבְכִּי וְתַעֲוִירִי
אֲבֵל גָּדוֹל עַל הָאֲפְרוּחִים סְרֵי הַטָּעַם הָאֵלֶּה? "אֲפְרוּחִים
סְרֵי הַטָּעַם?" קִרְאָה הָאֵם בְּנֶפֶשׁ מְרֵה; "הִכִּי לֹא תִתְאַבְּלִי
עֲלֵיהֶן גַּם אַתָּה? הֵן עֲצֻמָּךְ וּבִשְׂרָךְ, וְאֲחֻיּוֹתֶיךָ הֵנָּה." —
"אֲחֻיּוֹתִי, עֲצֻמִּי וּבִשְׂרָרִי? וְמָה הָאֲחֻיּוֹת בֵּינֵינוּ? הֵן כָּל עֵין
תִּרְאֶה כִּי הֵן הֵנָּה כָּכָל הַכְּרֻבוֹתִים מִפִּשְׁפֻּחַת הָאֲוִיִּם הֵנָּה;
וְאַנְכִי אִם גַּם נִשֵּׁר אֵינֶנִּי, הִלֹּא מִצֹּאֲלֵי הַקְּרוֹבִים אֲנִכִּי,
וְזֶה לָךְ הָאוֹת: חוֹטְמִי וְצִפְרָנִי חֲחָדִים וְהַקְּשִׁים, וְהַשּׁוֹנִים
מְאֹד מִשְׁלָכֶם. — הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה יִרְהוּ כְּחֻצֵי מוֹת בְּחֲדָרִי
לִב הָאֵם; וְאִמָּה גְדוֹלָה נִפְלָה עָלֶיהָ, כִּי זָכְרָה אֶת דְּבָרֵי
רְעוּתֶיהָ וְהוֹתֵרֶתָם עַל בַּת-הַבְּלִיעֵל הַזֹּאת בְּיוֹם הַיּוֹלָדָה,
וְתִשְׁפּוֹךְ עָלֶיהָ קָלִלוֹת נִמְרָצוֹת, וְתִשְׁלַךְ אוֹתָהּ מִגֶּגֶר וְתִשָּׁב
בַּיּוֹדָה וְשׁוֹמְמָה. —

אֲבֵל כְּבִדָּה הַבְּרִידָה לְנֶפֶשׁ מִתְאַבְּלָת; וַיֵּאָרְכוּ לָהּ
הַיָּמִים לִשְׁבֹּת שְׂכוּלָה וּגְלִמּוּדָה, כִּי הַפֶּלֶם גְּבֻלָּמָה לְרֹאוֹת
אֶת פְּנֵי רְעוּתֶיהָ הָרֵאשׁוֹנוֹת, אַחֲרֵי הַמִּיתָה אֶת כָּל יְלָדֶיהָ,
כְּדִבְרֶם וְהוֹתֵרֶתָם — וְאוֹהֲבִים חֲדָשִׁים לֹא נִמְצְאוּ לָהּ בְּצִדְדָתָהּ;
וַיָּבֹא הַפֶּחַד בְּקֶרֶב לִבָּהּ תַּחַת-הַתְּקוּהָ, וְהַנּוֹחַם תַּחַת
הַנְּחֻמָּה אֲשֶׁר קוֹתָה לְרֹאוֹת, וְתִקְצֹר נִפְשָׁהּ לָמוֹת, אִזּוֹ
עָבְרָה עָלֶיהָ רוּחַ אֲהִבָּה וְחֶמְלָה אֶל בִּתְּהָ הַתְּאוּה, וְתֹאמַר
בְּלִבָּהּ: לָמָּה זֶה אֲשַׁבֵּל גַּם אוֹתָהּ יַחַד אֶת אֲחֻיּוֹתֶיהָ? הִלֹּא
בָּתִּי הִיא, וְאוֹלִי תִמְכֹּב בְּרָכָה וְתִהְיֶי לִי לְנוֹחַם לְנֶפְשִׁי לַעַת
וְקִנְיָתִי; כֹּה דְבָרָה וַעֲשֵׂתָהּ: וְתִשָּׁב אֶת הַתְּאוּה אֵלֶיהָ,
וְתִחַבְּקָהּ, וְתִנָּשֶׁק לָהּ, וְתִשָּׂאָהּ בְּחִיקָה — אֲבֵן לִפְתָּע פֶּתְאוֹם

הַרְגִישָׁה כְּאִבּ אָנוּשׁ נוֹרָא מְאֹד , כִּי הַתְּאוּה הַתְּקִיעָה אֶת
צִפְרָנֶיהָ בְּלִבָּבָהּ, וְהִצָּעַק וְהִבְרַח מִפְּנֵיהָ ; אָבֵל כְּבֹד נִפְצָעָה
וְנִקְבְּתָה מִכֶּת מוֹת , וְהַפּוֹל וַיִּשְׁפֹּךְ דָּמָה אֶרְצָה וְסִמָּת . . .

וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיַּעֲבְרוּ הַכְּרִבּוֹרִים רְעוּתָהּ
עַל פְּנֵי הַמָּקוֹם הַהוּא, וַיֵּרְאוּ : וְהִנֵּה גַל נּוֹצוֹת לְבָנוֹת נִפּוֹצוֹת
עַל פְּנֵי הַשָּׁדָה , מְגוֹאֲלוֹת בָּדָם . וְהַתְּמַנָּה אִשָּׁה אֶל רְעוּתָהּ
בְּרָעָדָה וְהַתְּמַנָּה "זֶה שְׂאֵרִית כָּל הַמִּשְׁפָּחָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת,
הַנִּשְׁאָרָה לַפְּלִטָה מִיַּד הַמְּרִשָּׁעַת הַתְּאוּה , אֲשֶׁר הִתְעַרְבְּרָה
בֵּין הַבָּנוֹת הַיִּשְׁרוֹת הַמוֹת הַלֵּב !"

כְּכֹלוֹת הַחֶכֶם לְדַבֵּר , וְהִשָּׂא הָאִשָּׁה אֶת עֵינֶיהָ , וְהִנֵּה
מִלְאוֹת דָּמַע , "הֵאֵם הַרְגוֹתֶיךָ בְּדַבְּרִי , גְּבִרְתִּי ? " שָׁאֵל לָהּ
הַחֶכֶם "לֹא אֲדוֹנִי אָבֵל אָמַת דְּבָרָךְ , כִּי הַתְּאוּה תָּמִית
אוֹתָנוּ כָּלָנוּ יַחַד " אֵל גְּבִרְתִּי ! אֵל תְּדַבְּרִי כָכָה , כִּי כְּאֲשֶׁר
לֹא טוֹב לְהַתְּאוּת תְּאוּה תָּמִיד , בֵּן לֹא טוֹב לְהִיּוֹת בְּלִעְדֵי
כָּל תְּאוּה וְחֻמְדָּה — . וְאֲשֶׁר עַל כֵּן עָלִינוּ לְשִׁמּוֹר נִפְשֵׁנוּ
רַק לֶאֱכֹל , וְלַחֲרֹשׁ אֶת כָּל דְּבַר בְּעֵתוֹ , בְּמֻדָּה וּבְמִשְׁקָל ,
כִּי גַם אֲכֹל וְיִבֵּשׁ הַרְבּוֹת לֹא טוֹב . —

„תְּאוּת צְדִיקִים אֵךְ טוֹב (מְשִׁלִּי י"א , כ"ג)

תְּאוּת עֲצֵל תְּמִיתָנִי" (שֵׁם כ"א , כ"א). —

Zu bedenken	לחשוב	Rüchlein	אפרוח
Antrieb , natür-	רגשת נפש	Der Adler	הנשר
licher Trieb		Der Schwann	הברבר
Herzens Regun-	מורשי	Eine Ehrwürdige	נכבדה
gen , Gefühle	לבבם	Warum denn	מרוע זה
Besonders	ביחוד	Werden erbittert	יתמרמרו
Der Schnabel	החרטום	aufgebracht	
Die Klauen, Krallen,	צפרני	Die Leidenschaft	התאוה
Die Spitzen,	חרטים	Laffen zu Herzen	ישימו אל לבם
scharfen		kommen	

Ich habe ihn geboren	ילדתיו	Zu denen deß	לאלה של
Böses, Unartes	דבר בליעל	Der geboren wurde	הגולד
Ist ihm eingeflüßt	יצוק בו	Sich zu rühmen	להתפאר
Verdoppeln wir, wie	נכפילה	Merkten	הבינו
Verholen wir		Ereigniß, Zufall	מקרה
Unsere Bitte	בקשתנו	Unklar, unsolid	לא מהור
Wenn du nicht	אם אין נפשך את	Sie zu überliefern	להסגירה
einstimmst	הדבר הזה	Sie zu tödten	להמיתה
in dieser Sache		Es sei fern von uns	חלילה לנו
Denn, so	כי עתה	Zu vergießen	לשפוך
Scheiden wir, trennen	נפרד	Umsonst, unschuldig	חנם
wir uns		Aber	אכן
Gebe allein	חיי לך לבדך	Böses Kind	בן בליעל
In deiner Blutschande	ברפך	Er wird ausgerotten, ver-	ישמיד
Freund	גואלך	tilgen	
Neue	החדש	Unsere Familie,	משפחתנו
igte	המיתה	unser Geschlecht	
Ihr Ohr	אונה	Damit	למען
Dem grausamen Rathe	להעצה האכזרית	Zu retten	הצל
Und sie wandten sich	ותפן	Sowohl als	גם גם
von ihren Nachbarn	משכנותיה	Und sie schrie jäm-	הצעק מרה
rinnen		merlich	
Ihrer Meinung nach	לדעתה	Ihr beneidet	מקנאות אתן לי
Die Besitzerinn	בעלת	mich	
Murrten	התאוננו	Das Schöne	היפה
zu Weilen	לפעמים	Und wie	איככה
Brachten vor	הביאו	Werde ich können	אוכל
Ueble Nachreden	דבתם רעה	Indem es vernichtet	באברן
Sie verursacht	תיגע בהן לרעה	wird	
ihnen Böses		Ich war mit ihm	הריתי
Sie kummerte sich	לא שתה לבה	schwanger	
nicht,		Ich habe Kindesleiden	תבלתי
		gehabt	

Verfaßt, ertrank	טובעה	Ihr Murren	תלונותיהן
Mit einer jäm-	בקול מר צורה	Ausrottete sie	השמדה
merlichen Stimme		Wahrheit	אמת
Zu schwimmen	לשחות	Die zweite	לשניה
Gut -	הטיב	Schamhaftigkeit	בושה
Ströme	נהרות	Furcht	יראה
Haben sie nicht weg-	לא שטפה	Setzte sie	שמה את כל מבטחה
gespült		alle ihre Hoffnungen	
Als sie ging	בלכתה	Zärtliche Liebe	אהבת נפש
Mit mir	עמרי	Ihrer vier zusam-	ארבעתן יחד
Geschah ihr	היה לה	men	
Strom, Welle	שבולת	Zu spazieren auf	שוח בשדה
Sie wagte	ותשלך את נפשה סגור	dem Felde, im Freien	
ihr Leben		In Begleitung	בחברת
Und rettete mich	ותצילני	Und sie blieb weg,	תהי נעדרת,
Sank zum Abgrund	ירדה תהומה	und sie fehlte	
Und ich	ולא יספתי לראותה עוד	Und sie erschrak	ותחרד
sah sie nicht wieder,		Ihnen entgegen	לקראתן
Tröste Dich!	נחמי נפשך	Und sie fragte	ותשאל
Ein Todt der Redli-	מות ישרים	Wo ist	איה?
chen		Älteste	הבכירה
Dich nicht wanken	לא ארפך	Schauten	הביטו
lassen		Beben, Zittern	רתת
Dich nicht verlassen	לא אעזבך		רעד
Ihr Herz war	לבה לא היה לה	Ihr Antwort zu	להשיבה דבר
nicht dabei		geben	
Ihr Blut	דמה	Um ihren Hals	על צווארה
Floß in ihr	נשפך בקרבת	Und sie küßte sie	ותשק לה
Und sie kehrten zurück	ותשובנה	mächtig, heftig	עזה
Übermals, zum zweiten	שנית	Was vorüber ist	אשר חלף
Mal			עבר
Vom Herumstreifen	משוט בארץ	Rehrt nicht wieder	לא ישוב
Zu ihrem Leide	לראבון נפשה	Fasse dich, ermuthige	התחזקי
Geschrei, Lärm	צעקה	dich	

Die verfluchte	הארורות	Weh !	אהה !
Erregst du	תעוררי	Zu weinen	לבכות
Abgeschmackte, ver-	סרות המעם	Mit List	בערמת לבה
nunftlose			
Trauerst du	הכי לא תתאבלי	Ließ den	חורידה לארץ ראשה
denn nicht		Kopf sinken	
Brüderschaft, Freund-	אחיה	Mit der	בקול ענות חלושה
schaft		Stimme, dem Geschrei	
Die Nahen nächsten	הקרובים	der Schwäche	
Und das ist der Be-	זה האות	Fürwahr, Wahrlich	אבל
weis, das Zeichen		Ist es glaublich	היאומן ?
Die Harten	הקשים	Wenn es erzählt wird	בי יסופר
Die verschieden sind	השונים	Feig, Kleinmüthig	רכת הלבב
Furcht, Angst	אימה	Sie entfliehet	בורחת
Erinnerte sich	זכרה	Zank, Hader	ריב
Ihre Warnung	הקרתם		מצה
Am Tage ihrer	ביום הולדה	Schlacht-Ordnung	מערכה
Geburt		Plötzlich, unver-	פתאום לפתע
Heftige Flüche, נמרצות	קללות נמרצות	hofft	
, scharfe Schmähungen		Die Einfälltge, תומת הלבב	
Und verließ sie	ותשלך אותה	Unschuldige	
Einsam	בודדה	Einige	אחרים
Betrübt	שוממה	Sie fehlte	נפקדה
Trauerende	מתאבלת	Die Wilde, Ungezo-	השובבה
Und die Zeit	ויארכו לה הימים	gene	
wurde ihr langweilig		Mit frecher Stir-	בעזות מצה
Kindlos	שכולה	ne, Frechheit	
Einsam, verlassen.	גלמודה	Mich zu tödten.	להרגני
Sie schämte sich	הכלם נכלמה	Ich vertheidigte	עמדתי על נפשי
Die Hoffnung	התקוה	mich	
Die Reue	הנוחם	Und erschlug sie	והכתיה נפש
Der Trost	הנחמה	Seufzte	נאנחה
Und es wurde ihr	ותקצר נפשה	Wie man fällt	כנפול
bange, es wurde ihr über-		Bösemichter	בני עולה
drüssig		Verleumdete mich	רגלה עלי

Und sie schauten	ותבטנה	Als =	וא עברה עליה רוח אהבה
Mit Zitteren	ברעדה		dann bemächtigte sich
Dieses ist	זה		ihrer ein Gefühl der
Der Ueberrest	שארי		Liebe
Die übrig blieb	הנשארה	Mitleid, Erbarmen	חסלה
Als Ueberbleibsel	לפליטה	Auch ihrer be=	אשבל גם אותה
Die Auchlose	המרשעת		raubt werden
Die sich vermengt hat,	התערבה	Mir zum Trost	לנוחם לנפשי
vermischt		In meinem hohen	לעת זקנתי
Als er endigte	בכלות	Alter	
Thräne	דמע	Und umarmte sie	תחבקה
Daß ich dich er=	האם הרגותך	Und trug sie	ותשאה
schüttert, geärgert,		In ihrem Schoosfe	בחיקה
erzürnt		Fühlte sie, empfand sie	הרגישה
Meine Herrin, Fürstin	גברתי	Heftiger Schmerz	כאב אנוש
Er fragte sie	שאלה	Sie stach, drückte	התקיעה
So, so was	ככה	hinein	
Zu gelüften	להתארות	Und sie floh	ותברח
Ohne	בלעדי	Wurde verwundet	} נכתה נפצעה
Obliegt uns	עלינו	Tödliche Wunde,	
Zu genüssen	לחוש	tödlich	מכת מות
Zu seiner Zeit	בעתו		
Mit Maas	במדה	Hausen	גל
Mit Gewicht	במשקל	Federn	נצות
Hönig	רבש	Weisse	לבנות
Viel	הרבות	Verstreut	נפוצות
Fromme	צדיקים	Befleckt, beschmutzt	מנואלות
Faulenzer, Fauler	עצל		

16.

עב־קל

וַיְהִי בַיּוֹם הַקֵּיץ , וְהָרוּחַ הָיָה צָח וְטָהוֹר , וְלֹא נִרְאָה
בְּהַשְׁמִים בְּלֹתִי עֵב קַל וְלִבָּן , לִפְתָּע פִּתְאוֹם וְהִנֵּה עָנָן כְּבֹד
עוֹלָה שְׁמִימָה גָדוֹל וְנוֹרָא עַד מְאֹד ; וַיֹּאמֶר הָעֵב הַקַּל אֵל
הָרוּחַ הַצָּח הַפְּצִיחַ עִמּוֹ "אֲבָל אֲחִי , טוֹב וַיָּפֶה גּוֹרְלִנוּ , עֲבִים
קָלִים וְלִבָּנִים , מְגוֹרֵל הָעָנָנִים הַכְּבִידִים וְעַרְפְּלֵי חוֹשֶׁךְ הָאֱלֹהִה ,
כִּי אֲנַחְנוּ עֲפִים וְדָאִים קַל מִהֲרָה כְּנִשְׁרֵי שְׁמַיִם , גַּם נִלְבִּישׁ חוּד
וְהָדָר אֶת הַשְׁמַיִם הַטְּהוֹרִים בְּתַמּוֹנוֹת הַשּׁוֹנוֹת אֲשֶׁר לָנוּ ,
עֲקָדִים , נִקְדִּים , וּבְרָדִים ; עַד כִּי יִשְׁמַח וַיִּגַּל בָּנוּ כָּל
הַרְאָה אוֹתָנוּ כְּלִיל בְּהִדְרָנוּ , אֲבָל הָעָנָנִים הַחֲשִׁכִּים הָאֱלֹהִה
בְּכִבְדוֹת יִתְהַלְכוּן תָּמִיד , צִלְמוֹת וְלֹא סָדְרִים , וְהִפָּה יִכְסּוּ
אֶת עֵין הַשָּׁמַשׁ , וְכָל הַרְאָה אוֹתָם , וְחָרַד וּפָחַד מִפְּנֵי הַחֲשֶׁךְ ,
וְהִרְעָמִים וְהַבְּרָקִים הַטְּמוּנִים בָּם . "

וַיַּעַן הָרוּחַ וַיֹּאמֶר "אֲמַנָם אֲחִי לֹא צִדְקָתְךָ בְּדִבְרֶיךָ , כִּי
אִם גַּם יָפִים אַתָּם וְקָלִים , וְתַמְצְאוּ חֵן בְּעֵינַי כָּל רוֹאֶכֶם ,
הַרְבֵּה יִתֵּר מְאֹד מֵעַרְפְּלֵי חוֹשֶׁךְ הָאֱלֹהִה אֲשֶׁר חֲשֶׁךְ מִשְׁחֹר
הַתָּאֲרָם שְׁבָעִים וְשִׁבְעָה ; בְּכָל זֹאת יֵשׁ וַיֵּשׁ בְּקִיץ יָמִים רַבִּים ,
אֲשֶׁר יִכַּר בְּעֵינַי הָאֲדָמָה מִרְאֵה הָעָנָן וְחוֹשֶׁךְ הָעַרְפֶּל
מִמִּרְאֵה הַלִּבָּן אֲשֶׁר לָכֶם עֲבִים-קָלִים יִפְיִיתָאֲר , וְהִה פְּעֻמִּים
רַבּוֹת , לְמֵאוֹת וְלֵאלָפִים , רָאָה רְאִיתִי בַיּוֹמִים הַצָּחִים אֲשֶׁר
הַשְׁמַיִם כַּסְפִּיר לְטוֹהַר , וְעֲבִים הַלִּבָּנִים כְּעֹדֵר הַרְחֵלִים
מִצְחָקִים בְּחֹן-וַעֲנוּה ; וּבְכָל זֹאת עַל כָּל פָּנִים חוֹשֶׁךְ ; הַפְּרָחִים
נִבְלוּ , וְהָעֵצִים יִבְשׁוּ , וְכָל אֲשֶׁר רוּחַ חַיִּים בּוֹ נוֹרֵד לְמִים
וְאֵין ; כִּי חָדְלוּ הַשְׁמַיִם מִהִמְסִיר מִטָּר עַל הָאָרֶץ , וְצִמָּא כָּל

צִיץ וּנְפֶשׁ כָּל חַיָּה, מִן הָאוֹב אֲשֶׁר בְּקִיר עַד אֲרִי הַלְבָּנוֹן,
מִהֶרְמֵשׁ תְּרוֹמֵשׁ עַל הָאָרֶץ עַד הַבְּהֶמָה, חַיָּה, וְעוֹף הַשָּׁמַיִם,
וְגַם לְשׁוֹן הָאָדָם, הַשְׁלִיט בְּכֻלָּם, בַּצִּמָּא נִשְׁתָּה, וְהַשׁוֹב
חֲכָמָתוֹ אַחֲרֵי מִבְּלִי מְצֹא עֲצָה וְתַחֲפֹלָה לְרוּחַ צִמָּאוֹן נִפְשׁוֹ
מִחֲרִבּוֹנֵי קִיץ, וְלַחֲסוֹת בְּצֵל פְּרָגַע מִשְׁרָב שֶׁמֶשׁ — . הַתִּצְמִינִי
עֲבִים קָלִים אֲשֶׁר לָעֵת בּוֹאֵת לֹא תַחֲשָׁבוּ לְמֵאוֹמָה, וְכִי עוֹד
יִדְגְּנוּ עֲלֵיכֶם כָּל בָּשָׂר, וַיִּשְׁפְּכוּ עֲלֵיכֶם בּוֹז וְקִלּוֹן וְקִלְלָה
נִמְרָצָה; אֲבָל מִה נְחָמְד וּמִה יָקָר לְמֵרָאָה עֵינֵיהֶם עֵב עֵנָן
בָּזָה, אֲשֶׁר תִּבְוֶהוּ אֶתָּה בְּלִבְךָ, הַמֵּלֵא נֶשֶׁם נְדִבּוֹת וּמִי מֵמָר,
לְהִשְׁקוֹת אֶת הָאָרֶץ וְכָל צִבְאֵיהָ, וְלַחֲיוֹתָם בַּצִּמָּא! וְלָמָּה זֶה
תַּחֲנֹנָה אֲחִי בִיפֶה תִּאָּרֶךְ עַל מִרְעִיָּה אֲשֶׁר פָּנִיָּה רַעִים? הֵן
לָךְ רַק תַּחֲנוּ הַשָּׁקָר לְמִתָּן, וְלָהֶם הַתּוֹעֵלָת — וְעַתָּה הַגִּידָה
הִכִּי לֹא טוֹבָה מְנַת גּוֹרְלָם מִגּוֹרְלָךְ. ?

„נְשִׂאִים וְרוּחַ וְנֶשֶׁם אֵין, אִישׁ מִתְּהַלֵּל בְּמַמַּת שָׁקָר“
(משלי כ"ה י"ד)

Bunt gefleckt	נקודים	Leichte Wolke	עב קל
Weiß gefleckt	ברורים	Der Sommer	הקיץ
In unserer Pracht	בהדרנו	Die Luft	הרוח
Mit beschwerlichkeit	בכבדות	Klar	צה
Wandeln	יתהלכך	Rein	טהור
Todes-Schatten,	צלמות	Düchtes Gewölk	ענן כבד
In Unordnung	ולא סדרים	Disfiterer Nebel	ערפלי חשך
Bedecken, verhüllen	יכסו	Fliegen, fliehen	עפים
Licht der Sonne,	עין השמש	Schweben	דאים
Schein der Sonne		Sehr schnell,	קל מהרה
Er erschreckt	חרד } פחד	In Figuren, Ge- stalten	בתמונות
Die Donner	הרעמים	Die verschiedene	השונות
Die Blige	הברקים	Gestreift	עקודים

Vertrocknet, lechzt	נשתה	Schwarz, dunkel	חשך משחור
Seine Weis-	תשיב חכמתו	Sieben und sie-	שבעים ושבעה
heit weicht zurück		big Fach	
Finden	מצוא		
Rathschläge, Ueber-	תחבולה	Wie der Saphir	כספיר לטוהר
legung		an Klarheit	
Von der Dürre	מחרבתי	Demuth, Bescheiden-	ענוה
Sich zu schützen	לחסות	heit	
Im Schatten	בצל	Indessen	בכל זאת
Ein Augenblick	כרגע	Ueber alle Gesichter	על כל פנים
Sitze	שרב	Sind verweltet	נבלו
Werdet ihr glauben	התאמינו	Die Bäume	העצים
Ihr werdet	לא תחשבו	Sind verdorrt, vertrocknet	יבשו
nicht beachtet		Wandete	נודד
Und daß sogar	וכי עוד	Und er ist nicht da	ואין
Murren	ירגנו	Hörten auf	חדלו
Wohlthuender Re-	גשם נדבות	Zu regnen, Regen	מהמטר מטר
gen, Milder Regen		zu geben	
Bewässern, Tränken	להשקות	Und es Durstet	צמא
Ihre Heere	צבאיה	Blüthe	ציץ
Sie zu erfrischen,	לחיותם	Das Moos	האזב
beleben		An der Wand	בקיר
Prahlst du	תתנאה		
Deine Genossen	מרעיק	Zedern Libanons	ארחי לבנון
Die übel	אשר פניהם רעים	Gewürm	הרמש
aussehen		Das es kriecht	הרומש
Zum Geschenk	למתן	Geflügel	עוף
Anthell	מנת	Die Zunge	לשון
Wolke	נשיאים	Der waltet, schaltet	השליט

הַנְּבִיאִים

אֱלֹהֵיהֶם הַנְּבִיא , בְּנִרְאָה מְקוֹרוֹת חַיִּי , הִיָּה אִישׁ גָּדוֹל
וּמַהֲרִיר בְּמַלְאֲכָתוֹ , אָכֵן גַּם בֶּן עָנֹו עַד לְהַפְלִיא ; אוֹיֵב נֹרָא
הִיָּה לְעוֹבְדֵי הַבַּעַל , אֲבָל אַחֲרֵי הַכֹּהֵן אוֹתָם לְחַרְפוֹת בִּיד
רָמָה , רֵץ בְּעֶבֶד לִפְנֵי מַרְבֶּכֶת מַלְכּוֹ ; וּלְהַפְּךָ יִשְׁעֵיהֶם הַנְּבִיא ,
מִגִּיד לִכְלֹ אֶת עֲצָמוֹ וְגִדְלוֹ בְּאֶמֶר וּדְבָרִים מְלֵאִים רוּחַ
גְּבוּרָה : רוּחַ הַיָּשִׁיר הַנִּשְׁגָּב מִפֶּעַם אוֹתוֹ , וְהַמְלִיצָה עַל
לְשׁוֹנוֹ , וְהֵם הִמָּה בִּידוֹ בְּשֶׁשֶׁט מוֹשְׁלִים וּמַקְל חוֹבְלִים ,
לְחִדּוֹת בְּעַמִּים רַבִּים , וּלְיִסֹּר אוֹתָם בָּם מוֹסֵר אֲבָזִיר .
בְּיוֹחֻקָאֵל הַנְּבִיא , אֲשֶׁר רוּחַ הַנְּבוּאָה לִבָּשְׁהוּ בְּיוֹם צָרָה ,
וּבַעֲת הַגָּלוּת הַפָּר , לֹא נִמְצָא לֹא עֲנוּת חֵן בְּכִרְאִישׁוֹן , וְלֹא
אוֹמֵן וּגְבוּרָה נִפְשׁ נִשְׁגָּבָה כְּלִילַת יוֹפִי , כְּבִישָׁנִי . — חֲכָמֵינוּ
הַקְּדָמוֹנִים יָדְמוּ אוֹתוֹ לְבֶן־כֶּפֶר ; וְאֶת יִשְׁעֵיהֶם לְבֶן־כֶּכֶד ,
אֲשֶׁר רָאָה אֶת גְּדֻלַּת הַמֶּלֶךְ ; אֲבָל הַנְּבִיא יִרְמְיָהוּ חֻקְוָאֲמִין
הוּא בַּצָּרָה , וְנָעִים בְּרַגְעֵי הַתְּקוּהָ ; מְעוֹרֵר רַחֲמִים בִּיגוֹנוֹ , מוֹשֵׁה
הַלֵּב בְּמוֹסְרוֹ , וּמֵלֵא אַחֲבָרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל . הוּא אַחֲרוֹן
הַחֲבִיב , גַּם הוֹקְמוֹ עַל דְּבָרָיו הַזֹּכִים , בְּרַגְשׁוֹת נִפְשׁוֹ הַנִּקְיָה ,
בְּלִבּוֹ הַנֶּאֱמָן וּבְנִפְשׁוֹ הַמֵּת־אֶפְלַת , הַנִּרְאִים בְּכָל מַעֲשָׂיו
וּבְכָל דְּבָרָיו .

Gökdienener	עובדי הבעל	Die Propheten	הנביאים
Zu Schande	לחרפות	Wie es zu ersehen ist	בנראה
Mit stolzer Macht ,	בִּיד רמה	Aus den Begebenheiten	מקורות
geschwungenem Arm		Geschicht	מהיר
Tief	רץ	Bescheiden	ענו

Die Gefangenschaft,	הגלות	Wagen	מרכבת
Verbannung		Verkündet	מגיד
Anmuthige Bescheiden-	ענות רח	Seine Macht	עצמו
heit		Reden, Sagen	באומר
Vollkommene	כלילת יופי		דברים
Schönheit		Die voll sind	מלאים
Als im Zweiten	כבשני	Geist der Tapferkeit	רוח גבורה
Die Ersten, Früheren	הקדמונים	Poetischer Geist	רוח השיר
Sie vergleichen	ידמו	Begeistert ihn	מפעם אותו
Dorfs-Mann, Klein-	בן כפר	Poesie, Beredsamkeit	מליצה
Städter		Zepter	שבט מושלים
Die GröÙe	גדולת	Anüttel, Zuchttruthe	סקל חובלים
Groß-Städter	בן כרך	Schmerzen	חובלים
Angenehm	נעים	zu strafen, züchtigen	ליסר
Erregt	מעורר	Grausame Strafe	מוסר אכזרי
Erbarmen, Barm-	רחמים	Der prophetische	רוח הנבואה
herzigkeit		Geist	
Er ziehet an	מושך	Bekleidete, begeisterte	רבשהו
Durch seine Belehrung	במוסרו	ihn,	
Die Klare, Lautere	הזכים		

18.

אֶחָד מִגְדוּלֵי הַמָּא שָׁאַל אֶת רַבִּי גַמְלִיאֵל : אִם רָעוּה
בְּעֵינַי אֱלֹהֵיכֶם הָאֶחָד עֲבֹדַת הָאֱלֹהִים , מִדּוּעַ לֹא יִשְׁמִיד
אֶת הָאֱלֹהִים הַנִּמְכָּוִים , אֲשֶׁר הִמָּה בְּעֵינֵיכֶם לֹא-אֱלֹהִים , וַיַּעַן
רַבִּי גַמְלִיאֵל וַיֹּאמֶר הִישָׁחִית ה' בְּעֶבֶר הַפְּתָאִים הַנִּבְעָרִים
אֶת מוֹסְדוֹת הַתֵּבֵל הַזּוֹכִים ? נָעָרִים בּוֹעָרִים יִשְׁתַּחֲווּ וַיִּתְּפְּלוּ
אֶל מְאוֹרוֹת הַיּוֹם וְהַלֵּילָה אֲשֶׁר בְּשָׁמַיִם , הָעַל זֹאת יִשְׁחִית
הַשָּׁמַשׁ וְהַיָּרֵחַ וְהַכּוֹכָבִים חֲפִי-כָל-פֶּשַׁע ? וַיִּשְׁתַּאֲרֵה הָאִישׁ

ויוסף לדבר : ומדוע לא ישמיד את הפתאים עובדי האלילים ?
 ובענות חן השיב איש האמונים לאמר : ה' שופט צדיק ולא
 ישחית וירע במוסרו בלתי את הרע והבליעל , אבל לא את
 התועים והשונים באולתם ; והשנית היא כי בארך אפים הנה
 אשר לאלהים , תגדל תמת הטוב והחולק אשר באמונה ;
 והשלישית , כי לא יחפץ ה' במות הרשע , כי אם בשובו
 מדרך הרעה וחייה . —

Der gläubige Mann	איש האמונים	Götzendienst	עבודת האלילים
Die Verirrten	התועים	Die Narren, Unbesonnenne	הפתאים
Beworrenen	השונים	Die verlachten	הנלענים
In ihrer Narheit, Unwissenheit	באולתם	Die Basis, Grundlagen	קוסדות
Und zweitens	והשנית	Unwissende	בוערים
Langmüthigkeit	ארך אפים	Sie hücken sich	ישתחוו
Die Aufrichtigkeit	תומת	Sie beten, flehen	יתפללו
Und drittens	והשלישית	Die Lichter	מאורות
Er wünscht, begehrt	יחפץ	Die Schuldlose	חפי כל פשע
In dem er zurückkehrt	בשובו	Und er verwunderte sich, staunte	וישתאה

1.

הָאָדָם

הָאָדָם אֲשֶׁר שָׁבֵלוּ עֲמוֹק וְדַעְתּוֹ רַחֲבָה, אָבֵל לְבוֹ
נָבוֹב וּמְזוּגוֹ רַע, הוּא הוֹמָה לְבֹאֵר עֲמוֹק וּמִים אֵין בּוֹ, וְרַק
רָפֶשׁ וּמִיטָּה יְסוּדוֹ. וְהָאִישׁ אֲשֶׁר לְבוֹ מֵלֵא מוֹב, וְהוּא
נִבְעֵר מִדַּעַת, וְחִבּוּנָה אֵין בּוֹ, הִנֵּהוּ הוֹמָה לְמַעַן מִים
חַיִּים בְּאֶרֶץ מִדְבָּר, אֲשֶׁר מִימֵי הַטּוֹבִים יִלְכוּ בְּחֹהוּ וַיֵּאבְדוּ.
אָבֵל הָאִישׁ אֲשֶׁר נָתַן לוֹ ה' שָׁבֵל מוֹב וְחִקְמָה, וְאֲשֶׁר מֵלֵא
גַם אֶת לְבוֹ מוֹבָה, צִדְקָה וְחֶסֶד, הוּא הוֹמָה לְגִפֵּן פּוֹרִירָה
בְּכָרֶם חֲמֹר הַמְשַׁמֵּחַ אֱלֹהִים וְאֲנָשִׁים.

Quelle	מעין	Wissen	דַּעְתּוֹ
Und verlieren sich	ויאבדו	Weit, breit	רחבה
Reizend	חמר	Hohl, leer	נָבוֹב
Weinstock	גפן	Koth	רֶפֶשׁ
Fruchtbare	פודיה	Lehm	מִיטָּה
Der erfreuet, erheitert	המשמח	Boden	יְסוּדוֹ
		Leer vom Verstand,	נָבֵעֵר מִדַּעַת,
		unverständlich	

2.

הָאִשָּׁה הַטּוֹמֶנֶת בְּחִבָּה אֶת דְּבָרֶיהָ תָּמִיד, הִיא מֵלֵא
חֶמֶת פְּתָנִים, וְהִנֵּה גַם בֵּן צִרְתָּעִין; וְהָאִישׁ לְבוֹ
בוֹעֵר, וְהַנְּשׁוּתִיו הוֹמִים וְסוֹעֲרִים קֶרְבּוֹ, מִבְּלִי יַעֲבֹרוּ פְתָחִי
פִּיו, חֲיָיו וַיִּמְחָלְדוּ קָנִשִׁים וּמָרִים גַּם לוֹ, גַּם לְאֲנָשֵׁי בְרִיתוֹ

לְשִׁלּוּמוֹ ; אֲבָל בְּעָלֵי הַחֲמָה , הַמִּמְתָּרִים לְשִׁפּוֹךְ שִׁיחָם
וּבְעֵסָם , אֵינָם אֲכֹרִים , וְאֵין לָמוּ חֲמַת עֲבָשׁוּב כְּאַלֹה־
הַטּוֹמְנִים בְּעֵסָם וּמִתְרִישִׁים .

Die eilen	הַמִּמְתָּרִים	Die verbirgt	הַטּוֹמְנִים
Auszuschütten	לְשִׁפּוֹךְ	In ihrem Innern	בְּחֻבָּה
Ihre Rede, Gefinnungen	שִׁיחָם	Schlangengift	חֲמַת פִּתְנִים
Ihr Zorn, Wuth	כַּעַסָּם	Karg, geizig	צָרָת עֵין
Sind nicht	אֵינָם	Brausen	הוֹמִים
Drachengift	חֲמַת עֲבָשׁוּב	Stürmen	סוּעִים
Die Kaltblütige	בְּעָלֵי רוּחַ קָרָה	Sein Lebenslauf	יְמֵי חַלְדּוֹ
Und Schweigen	וּמִתְרִישִׁים	Seinen Mit-	לְאִנְשֵׁי בְרִיתוֹ שְׁלֹמֹה
		genossen	
		Jähzornige	בְּעָלֵי הַחֲמָה

3.

אֵיזֶהוּ עֲשִׂיר ? הַשְׂמַח בְּחֵלְקוֹ , אֵיזֶהוּ גִבּוֹר ? הַכּוֹבֵשׁ
אֶת יָצְרוֹ . אֵיזֶהוּ חָכָם ? הַלּוֹמֵד מִכָּל אָדָם . אֵיזֶהוּ מְכַבֵּד ?
הַמְּכַבֵּד אֶת הַבְּרִיּוֹת . כָּל יִשְׂרָאֵל הַבְּרִיּוֹת נֹחָה הֵימָנוּ , רוּחַ
הַמָּקוֹם נֹחָה הֵימָנוּ , וְכָל הַשְּׂנוּא לַבְּרִיּוֹת שְׂנוּא לְאֱלֹהִים .

Die Nebenmenschen	אֶת הַבְּרִיּוֹת	Wer ist	אֵיזֶהוּ הוּא ?
Die Menschheit, die	רוּחַ הַבְּרִיּוֹת	Reicher, Reich	עֲשִׂיר
Stimmung der Menschen		Der sich mit sei-	הַשְׂמַח בְּחֵלְקוֹ
Zufrieden	נוּחָה	nem Loose freuet, zu-	
Von ihm	הֵימָנוּ	frieden	
Die Gottheit, der	רוּחַ הַמָּקוֹם	Der beherrscht	הַכּוֹבֵשׁ
Geist Gottes		Seine Leidenschaft	אֶת יָצְרוֹ
Der Verhasste.	הַשְּׂנוּא	Ehrwürdiger	מְכַבֵּד
		Der beehrt	הַמְּכַבֵּד

4.

אִשָּׁה טוֹבָה

מִה יָפָה וְנָאוֹה אִשָּׁה נְאֻמָּנָה ,
 אֲשֶׁר־י הַבֶּעַל בְּגִדְּלוֹ עָלְתָה ;
 בְּלִבָּהּ אֶהְבֵּת אִמּוֹן לְעַד קִנְיָה ,
 בְּצָרְתוֹ לָהּ צָר , שְׂמִתָּתוֹ שְׂמִתָּתָה ,
 שֶׁקֶר כָּל חֵן לְמִרְאָה עֵינָיִם ,
 הֶבֶל כָּל יוֹפִי וַיִּפְעַת אַפִּים ;
 רַק בַּעֲלַת לֵב טוֹב הִיא מִתְהַלֶּלֶת ,
 רַק לָהּ יִתָּר עֹז וְעַל כָּל מִשְׁלָת .
 יָפִיָּה רַק לִיִּתָּר שִׁאֲרָת נִתְּנָה
 עַל כָּל טוֹבָה , לְמִתַּת חֲנֹם וּלְמָנָה :
 כְּרָצִי כֶסֶף מִמַּעַן וְנִחַל יִזְרוֹמוּ ,
 יֹשִׁיבוּ נַפְשׁ עֵיפָה וְגֹעַר ,
 יִתְּנוּ קוֹלוֹת זְמֶרָה מְאוֹד גִּיעֵמוּ ;
 הִתְעַנְּג בָּהֶם גַּם אֹזֶן שׁוֹמֵעַת .

In seinem Leibe	בצרתו	Schön	יפה
Ist ihr Leid	לה צר		נאוה
Falsch, nichtig	שקר	Treue	נאמנה
Jede Unmuth	כל חן	Heil, Wohl	אשרי
Dem Gesichte	למראה	Der Ehe-Mann, Gatte	הבעל
Nichtig, eitel	הבל	Sie wird ihm zu	בגודלו עלתה
Die schönheit des	יפעת אפים	Theil	
Gesichtes		Ewig	לעד
		istet, weilt	קננה

Herrscht	מושל	Die Gütherge- ge, Gutmüthige	בעלת לב טוב
Wie Silberströme Sprudeln.	רצי כסף	Wird gerühmt	סתהללת
Ergöset sich.	יורמו	Mehr	יתר
	תתענג	Macht, Kraft	עו

8.

הָאִישׁ אֲשֶׁר נָטַע אֱלֹהִים שִׁבְל בְּלִבּוֹ , וְהוּא מְאֻמָּה
בְּחַפְנָיו גַּם בֶּן תּוֹרַת הַנְּסִיּוֹן , הוּא חָכָם ; הַמְּפִלִּים בְּרָגְשׁ
וּרְחֹשׁ לִבּוֹ כֹּל דָּבָר בְּמֵאֲזִי הַחֲכָמָה וְהַנְּסִיּוֹן , הוּא חָכָם
מִמֶּנּוּ ; אֲכֵן הָאִישׁ אֲשֶׁר נִפְשׁוּ יוֹדְעֵת אֶת תּוֹכֵן מַעֲשָׂיו ,
מִשְׁפָּטָם וְעֶרְךָ פְּעֻלָּתָם , וְכָל הַנּוֹלֵד מֵהֶם בְּאַחֲרֵיתָם , וְאֲשֶׁר
כָּל דִּרְכָּיו בְּהַשְׁבִּיל , הוּא חָכָם מִכָּל אָדָם . הָאִישׁ הַגּוֹמֵל
טוֹב לִרְעֵיו וְקִרְבָּיו , הוּא טוֹב ; וְטוֹב מִמֶּנּוּ הוּא הַמְּטִיב לְכָל
אָדָם , וְהָאִישׁ הַטּוֹב מִכָּל אָדָם , הוּא הַמְּטִיב וְעוֹשֶׂה חֶסֶד
גַּם לְשׁוֹנְאָיו וְאֹיְבָיו בְּיוֹם צָרָתָם . — הַיֵּלֵד תִּרְךָ אֲשֶׁר אֵין לוֹ
לֹא מוֹרֶה וּמְנַהֵל , וְלֹא יָד עוֹזֶרֶת וְתוֹמְכֶת , גָּדוֹל שְׂבָרוֹ ;
הָאִישׁ הַבָּא בְּשָׁנִים , וְהוֹלֵךְ בְּשִׁרְיוֹת לְבֹ , כְּנֶעַר נִבְעֵר
מִדַּעַת , שְׂבָרוֹ גָּדוֹל מִמֶּנּוּ ; וְהָאִישׁ אֲשֶׁר שְׂבָרוֹ גָּדוֹל מִכָּל
שְׂבָר , הוּא , אֲשֶׁר לֹא יִמְלֹא חוֹבוֹת הָאָדָם , וַיְהִי לְמַעֲמָסָה
עַל קִרְבּוֹ וְעַמִּיתוֹ ,

Ihre Art, Weise	משפחה	Pflanze	נטע
Werth	ערך	Er sammelt	מאסף
Wirkung	פעולת	Die Erfahrung	הנסיון
Was entfleheth	הנולד	Der Wieg	המפלס
In ihrem Ende	באחריתם	In der Wagschale	במאזני
Mit Ueberlegen	בהשכל	Die Anzahl	תוכן

Sein Unglück	שביו	Der Gute	הגומל טוב
Bejahrt	הבא בשנים		לרעהו
Nach seinem Gendünkel	בשרירות לבו	Seinem Auserwanden	וקרובו
Die Pflichten	חובות	Eine hilfreiche Hand	יד עוזרת
Zur Last.	למעמסה	Stützende	תומכת

6.

ההר „עמנה“ (Etna) הר נוצא ובו ער פאש , גדול
מאר . גבהו אחד עשר אלף ויש מאות רגל . ההר
„עלברוש“ (Elbrus) ברוכסי הרי קקאז (Kaukas) , גבוה
ממנו , ויגיע עד שבעה עשר אלף רגל . וההר הגבוה מכל
ההרים , פאשר יחשבו החכמים , הוא „ראפאלגיר“
(Dawalagir) ברוכסי הרי היממאלאיה (Himalaja) באזיה
(Asien) . עצי האגוז נמוכים , סבכי הפרחים נמוכים מהם ,
והאזוב הוא נמוך מכל הצמחים .

Auflsbäume	עצי האגוז	Der Berg	ההר
Sind niedrig	נמוכים	Hoch	גבוה
Blumen.	סבכי הפרחים	Kaukasische	ברוכסי הרי קאוקאז
		Gebirgskette	

7.

הנהר עמוק ; אגם המים עמוק ממנו ; והים הוא מקוה
המים , העמוק מכלם . כל מתכת נמסות ; המים נמסים
יותר ; והרוח הוא הדבר הנמס יותר , מכל אשר בתבל .
חיי האדם קצרים ; ימי תולדות קצרים מהם , ורגעי

שְׁמֹחוּתֵי הַיָּם הַרְגָעִים הַיּוֹתֵר קָצָרִים בְּכָל חַיּוֹ. נָעִים לָנוּ
מִלֵּאֵת חֲפִצָּנוּ; וְנָעִים מִמֶּנּוּ, תּוֹם לְבַבְנוּ; וְהַנָּעִים מִכָּל
תַּעֲנוּגֵי הַחַיִּים: דַּעַת מַעֲשֵׂי הַמּוֹכִיִּם. הַנֶּמֶל גָּדוֹל; הַפִּיל
גָּדוֹל מִמֶּנּוּ, אֲבֵן מַעֲצָמוֹת, „הַמַּמּוּט“ (Mahmut) נִרְאָה: כִּי
הוּא הִיָּה הַגָּדוֹל בְּכָל בְּהֵמֹת וְהַחַיּוֹת אֲשֶׁר עַל פְּדִיֹר הָאָרֶץ.

Berschlitz, zerfließt
Das Kameel.

נמסת Berfammlung
הגמל Metall

מקרה
מתכת

8.

אֶחָד וְאֶחָד הֵם שְׁנַיִם: אַחַת וְאַחַת הֵן שְׁתֵּים. אֶחָד
וְשְׁנַיִם הֵם שְׁלֹשָׁה. שְׁלֹשָׁה וְשְׁנַיִם הֵם חֲמִשָּׁה. שְׁנַיִם וְשְׁנַיִם
הֵם אַרְבָּעָה. אַרְבָּעָה וְשְׁנַיִם הֵם שֵׁשָׁה. אַרְבָּעָה וְשְׁלֹשָׁה
הֵם שִׁבְעָה. אַרְבָּעָה וְאַרְבָּעָה הֵם שְׁמֹנֶה. אַרְבָּעָה וְחֲמִשָּׁה
הֵם תִּשְׁעָה. אַרְבָּעָה וְשֵׁשָׁה הֵם עֶשְׂרֵה. אַרְבָּעָה וְשִׁבְעָה
הֵם אֶחָד עָשָׂר. אַרְבָּעָה וְשְׁמֹנֶה הֵם שְׁנַיִם עָשָׂר. אַרְבָּעָה
וְתִשְׁעָה הֵם שְׁלֹשָׁה עָשָׂר. אַרְבָּעָה וְעֶשְׂרֵה הֵם אַרְבָּעֵה
עָשָׂר. עֶשְׂרֵה וְעֶשְׂרֵה הֵם עֶשְׂרִים. מֵאֶחָד עַד עֶשְׂרֵה,
מֵאָה, אֶלֶף, רִבּוּא, רִבּוּתִים, אֵין הַבְּדִל וּמִרְחָק גָּדוֹל,
כִּהְבְּדִל וּמִרְחָק הָאָפֶס מֵהָאֶחָד. —

Unterschied, Entfernung, הבדל
Stull, Nichts.

Myriade
Myriaden האפס

רבא
רבותים

9.

הַעֲגִלּוֹן נּוֹסֵעַ בַּיּוֹם תָּמִיד, בְּשִׁמְנָה עַד עֶשְׂרֵה מִיל;
וְהַרְצִים נּוֹסָעִים בְּשִׁלְשָׁה יָמִים, בְּשִׁמְנָה מֵאוֹרֵי עַד תִּשְׁעָה

מאות ווערסט. למאחרים איש נתן שקל כסף לאיש ; ולחמיש
מאות איש נתן מחצית מחצית השקל לאיש. למאה
תלמידים נתן שלשה שלשה שקלים לאיש. לאלה דלים
זכרים נתן עשירית עשירית השקל לאיש ; ולא־לפים עניות
נקבות נתן חמישית חמישית השקל לאישה .

Schüler	תלמידים	Der Fuhrmann	העגלן
Männlichen Geschlechts	זכרים	Reiset	נוסע
Arme.	עניות	Die Post, Läufer	הרצים
Weiblichen Geschlechts	נקבות	Silber=Stück	שקל כסף
		Halfte, Halb	מחצית

10.

הראשון והשני מן הרואים את המראה תמהו ,
השלישי והרביעי התענגו עד מאד ; החמישי , הששי
והשביעי , הבינו את אשר הביטו . בגורל יזכה רק אחד
ממאה ; הימים הראשונים לימי שבת בפקד , נעימים היו
לי . אך בימים האחרונים קצתי בתי , בשבתי שם משמים
ובדר .

Das Leben ist mir	קצתי בתי	Sie erstaunten	תמהו
überdrüssig		Im Loose	בגורל
Trauerig, abgesondert.	משמים	Angenehm	נעימים
		Gewient er	יזכה

11.

מחצה ושליש הם חמש ששיות. שתי שלשיות
ושלש רביעיות הן שבעה עשר חלקי שנים עשר. חמש
שמיניות וחמש ששיות הם שלשים וחמשה חלקי
עשרים וארבעה. חלק המאה מהאחד וחלק האלף מהאחד
הם יחדו אחד עשר חלקי אלף מאחד. האדם יתנשא ברוב
גדלו, ולא ישים אל לבו לאמר: כי הוא רק חלק אחד
מחלקי מאה רבבות העם היושב רק על חלק אחד מאלפי
חלקי הארץ. —

Achtel	שמיניות	Stüfte	מחצה
Hundertel	חלק המאה	Drittel	שליש
Tausendtel	חלק האלף	Sechstel	שישיות
Erhebt sich, stolzirt	יתנשא	Viertel	רבעיות
		Zwölftel	חלקי שנים עשר

12.

היודע אתה תולדות שני האחים האלה? תולדות שתי
האחיות ההנה? תולדות שלשת הילדים האלה? תולדות
ארבעת העמים האלה? תולדות ארבע המושפחות האלה?
הן הסם הזה לשתי אחיותיה הבכורות, לשלשת אחיה
הגדולים, לארבעת הסוחרים הידועים. שונא אנכי את שני
המכובים, את שלשה הדפאים, ואת ארבעה המרגלים.
אתרתי שני ימים, שלשה לילות, ארבעה שבועות: על
ידי שלש שנגות הוא נרפה ומענה כל ימי חייו. בארבעת
שקל כסף הלך לדרך למרחוק, בשנים שלשה גליונות כלל

אֶת כָּל הָעֵנִין, וּבְאַרְבָּעָה גְלִיוֹנוֹת נִבְלָלָה כָּל הַחֲכָמָה
הַזֹּאת . —

Nächte	לילות	Geburt, Begebenheit	תלדות
Wochen	שבועות	Die Kaufleute	הסוחרים
Irrthümer,	שגגות	Die Bekannte	הידועים
Bogen,	גליונות	Die Lügner	המכזבים
Hat er zusammengefasst,	כלל	Die Betrüger	הרמאים
zusammengebracht		Die Aufkundschafter,	המרגלים
Der Inhalt	הענין	Spione	
Ist abgefasst	נכללה	Ich habe mich aufge-	אחרתי
		halten, verfeimt	

13.

אֶחָד פָּעַם אֶחָד, הוּא אֶחָד. אֶחָד פָּעַמִּים הוּא שְׁנַיִם.
שְׁנַיִם פָּעַמִּים, הֵם אַרְבָּעָה. שְׁלֹשׁ פָּעַמִּים שְׁלֹשָׁה, הֵם
חֲמִשָּׁה. אַרְבַּע פָּעַמִּים אַרְבָּעָה, הֵם שֵׁשׁ עָשָׂר. חֲמִשָּׁה
פָּעַמִּים חֲמִשָּׁה, הֵם עָשָׂרִים וְחֲמִשָּׁה. שֵׁשׁ פָּעַמִּים שֵׁשָׁה,
הֵם שְׁלֹשִׁים וְשֵׁשָׁה. שִׁבְעַת פָּעַמִּים שִׁבְעָה, הֵם אַרְבָּעִים
וְחֲמִשָּׁה. שְׁמֹנֶה פָּעַמִּים שְׁמֹנֶה, הֵם שְׁנַיִם וְאַרְבָּעָה.
חֲמִשָּׁה פָּעַמִּים חֲמִשָּׁה, הֵם שְׁמוֹנִים וְאַחַד. עָשָׂר פָּעַמִּים
עָשָׂר הֵם מֵאָה. עָשָׂר פָּעַמִּים מֵאָה, הֵם אֶלֶף רַבִּים
אוֹמְרִים: כִּי בְּמֵאסָקֵאוֹי יֵשׁ אַרְבָּעִים פָּעַמִּים אַרְבָּעִים כִּתִּי
תִּפְלָה; וְלֹא בֶן הַדָּבָר. כִּי נִמְצְאִים שָׁם אֶךְ לְעֶרֶךְ חֲמִשָּׁה
מֵאוֹת.

Bethäuser, Kirchen. בתי תפלה.

משפט צדק

וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּשְׁבוּ שְׁנֵי רוּעִים לֵאכּוֹל אֶת מִשְׁתֵּה
הַצִּהָרִים. וַיָּגֶשׁ אֲלֵיהֶם הַלֵּךְ אֶחָד, וַיִּשְׁאַל אוֹתָם: אִם לֹא
יִמָּצֵא הַמִּשְׁתֶּה גַם לּוֹ? — „מִהֲלָחֶם אֲשֶׁר יֹאכְלוּ שְׁנֵי
לְשִׁבְעָה“ עָנּוּ אוֹתוֹ הָרוּעִים, „וּבֹל גַּם הַנְּשִׁלִּישִׁי לְשִׁבּוֹר בּוֹ
הָעִבּוֹנוֹ, וְלִכֵּן יֵשֶׁב אִתָּנוּ וְנֹאכֵל שְׁלֹשֶׁתָּנוּ יָחַד“ וַיָּשֶׁב הַהֵלֵךְ
וַיֹּאכֵל אִתָּם. וַיְהִי לְכֻלָּם חֲמִשׁ קַעְרוֹת אֲשֶׁר שָׁלַשׁ מִהֶנּוּ
הָיוּ לְרוּעֵה הָאֶחָד, וַיִּשְׁתִּים הַנִּשְׁאָרוֹת לְשְׁנֵי. אַחֲרֵי אֲכֻלָּם נָתַן
לָהֶם הַהֵלֵךְ חֲמִשָּׁה שְׁקָלִים, וַיִּצְוֶם לְחֻלְקָם בִּינֵיהֶם בְּמִשְׁפֹּט
וּבְצִדְקָה; וַיְהִי רִיב בֵּין הָרוּעִים: בַּעַל שְׁתֵּי הַקַּעְרוֹת אָמַר:
לְחֻלֵּק בִּינֵיהֶם אֶת הַכֶּסֶף לְמַחְצָה; וּבַעַל שְׁלֹשׁ הַקַּעְרוֹת
אָמַר: אֲשֶׁר לוֹ מִגִּיעַ יוֹתֵר, בְּגִלָּל הַקַּעֲרָה הָעוֹדֶפֶרֶת אֲשֶׁר
לוֹ —. אָבֵן לְמַעַן לֹא יוֹנוּ אִישׁ אֶת אָחִיו, נִוְעֲצוּ לְלָקֶחַת אֵל
הַשּׁוֹפֵט הַחֲכָם הַנּוֹדֵעַ לָהֶם. הַשּׁוֹפֵט בִּשְׁמָעוֹ אֶת הָרִיב
אֲשֶׁר בִּינֵיהֶם, וַיַּגִּזֹר אָמַר: אֲשֶׁר בַּעַל שְׁתֵּי הַקַּעְרוֹת יִקַּח
רֶק שְׁקָל אֶחָד וּבַעַל הַשְּׁלֹשׁ אֶת הָאַרְבָּעָה שְׁקָלִים הַנּוֹתָרִים.
וַיְהִי הַדָּבָר הַזֶּה לְפֶלֶא וּלְמִשְׁפֹּט מַעֲוָקֵל, בְּעֵינֵי הָרוּעִים.
וַיִּסְפְּרוּ אֶת הַדָּבָר לְמִרְעֵיהֶם, אָבֵן גַּם הִמָּה אָמְרוּ וַעֲנּוּ
פֶה אֶחָד: כִּי שְׁנֵה הַשּׁוֹפֵט בְּרוּאָה. אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה,
וַיֵּרְאוּ הָרוּעִים אֶת הָאוֹרֵחַ בָּשׁוּבוֹ בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הָלַךְ בָּהֶם,
וַיִּסְפְּרוּ לוֹ אֶת מִשְׁפֹּט הַחֲלֻקָּה אֲשֶׁר יֵצְאָה בְּשִׁנְגָּה מִפִּי
הַשּׁוֹפֵט; וְאֲשֶׁר לְפִי שְׁכָלָם בְּמוֹהֶה לֹא נִרְאָתָה וְלֹא נִשְׁמָעָה
בְּכָל הָאָרֶץ! וַיַּעַן הָאוֹרֵחַ „אָבֵל אַחִי! מִשְׁפֹּט צִדֵּק חָרַץ

הַשׁוֹפֵט" וַיִּסַּף לְבָאֵר לָהֶם וּלְהַבִּינָם בְּרִבּוֹנִים הָאֵלֶּה:
הַמִּשְׁתָּה כָּלָה הִיְתָה חֲמִשׁ קְעֻרוֹת; וַאֲנַחְנוּ הָאוֹכְלִים שְׁלֹשָׁה,
וְעָלָה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵאַחַדנוּ שְׁלִישׁ מִכָּל קְעֻרָה וּקְעֻרָה
וְהֵם חֲמִשׁ שְׁלִישִׁיּוֹת. וְהִנֵּה לָּךְ בָּעַל שְׁתֵּי הַקְעֻרוֹת הָיוּ שֵׁשׁ
שְׁלִישִׁיּוֹת; וְעָלוּ חֲמִשׁ מִהֵנָּה לָּךְ לְבִדָּךְ. וְרַק שְׁלִישׁ אֶחָד
הַשְּׂאֲרִית לִי — וְלָךְ בָּעַל הַשְּׁלֹשׁ קְעֻרוֹת הָיוּ תִשְׁעַ שְׁלִישִׁיּוֹת;
חֲמִשׁ מִהֵנָּה אִכְלָתָ אֹתָהּ, וְלִי נָתַתָּ הָאַרְבַּע הַנִּשְׁאָרוֹת.
וְאֲשֶׁר עַל כֵּן צָדַק מְאֹד הַשׁוֹפֵט בְּמִשְׁפָּטוֹ אֲשֶׁר חָרַץ לְתַת
לְבָעַל שְׁתֵּי הַקְעֻרוֹת שְׁקָל אֶחָד, וְהָאַרְבַּעַה הַנּוֹתְרִים לְבָעַל
שְׁלֹשׁ הַקְעֻרוֹת. וַיְהִי אַחֲרֵי הַבִּינּוּ הָרוּעִים אֶת פִּתְחוֹם
הַחֲלוּקָה וְצָדִיקַת הַשׁוֹפֵט, וַיִּדְּרוּ נֶגֶד לְלִמֹּד אֶת בְּנֵיהֶם
חֻכְמַת הַחֲשָׁבוֹן. וְלִכְבֹּד וּלְיִקָּר אֶת הָאִישׁ הַחָכָם אֲשֶׁר לָמַד
וְאַסֵּף הַתּוֹרָה וְדַעַת הַרְבֵּה מֵהֶם.

Damit	למען	Hirten	רועים
Sie nicht betrügen	לא יונו	Mahlzeit	משתה
Einander	איש את אחיו	Mittag	צהרים
Berathschlugten sich, be-	נועצו	Und er nahete	ויגש
schlossen sie		Reisender, Wanderer	הלך
Der Richter	השופט	Genügen	ימצא
Der Bekannte	הנודע	Satt	לשבעה
Läßt einen Urtheil	ויגור אומר	Seinen Hunger	לשבור רעבונו
fallen, entschied er		stillen	
Die Uebrigen	הנותרים	Setze dich	שב
Zum Wunder	לפלא	Schüssel, Gerichte	קערות
Unrechtes Urtheil	משפט מעוקל	Sie zu vertheilen	לחלקם
verdrehes Recht		Mit Billigkeit	במשפט
Einstimmig	פה אחד	Mit Gerechtigkeit	בצדקה
Er irrte sich in der	שגה ברואה	Streit	ריב
Ansicht		Auf die Hälfte	למהצה
		Zukömmst, gehört,	מגיע

הוא הבריות האלה	לאחריהם	הוא הבריות האלה	הוא הבריות האלה
הוא הבריות האלה	הוא הבריות האלה	הוא הבריות האלה	הוא הבריות האלה
הוא הבריות האלה	הוא הבריות האלה	הוא הבריות האלה	הוא הבריות האלה
הוא הבריות האלה	הוא הבריות האלה	הוא הבריות האלה	הוא הבריות האלה
הוא הבריות האלה	הוא הבריות האלה	הוא הבריות האלה	הוא הבריות האלה
הוא הבריות האלה	הוא הבריות האלה	הוא הבריות האלה	הוא הבריות האלה
הוא הבריות האלה	הוא הבריות האלה	הוא הבריות האלה	הוא הבריות האלה
הוא הבריות האלה	הוא הבריות האלה	הוא הבריות האלה	הוא הבריות האלה
הוא הבריות האלה	הוא הבריות האלה	הוא הבריות האלה	הוא הבריות האלה
הוא הבריות האלה	הוא הבריות האלה	הוא הבריות האלה	הוא הבריות האלה

13.

אלכסנדר מוקדון המנצח הגדול, בהכוחו את פרוס
מלך הודו, וישב לו אחרי בן הממשלה, ראה מקרה
גפלא עד מאד, וזה הוא: שני אנשים באו לפני פרוס,
ויגישו לו את משפטם לאמר: האחד מהם קנה בית יסן ותרב,
מהשני, ויהי בהפילו את הבית ולשוב לבגותו, וימצא בו
מטמון ואוצר גדול מאד; קונה הבית משיב את האוצר
למוכרהו, באמר כי לא בא האוצר בחשבון מקנתו; והמוכר
לא יאבה לקבלו באמר: כי נבזה ונמאס בעיניו לקחת מחוט
ועד שרף געל מקנן אחרים, כי המטמון לא לו הוא.
פרוס מהר להוציא משפטם וישרת לבבם הגדולה. ויצו
לחלק את האוצר בין שניהם. ויהי להאחד בן יחיד ולשני
בת יחידה, ויאהבו זה את זה מימים פבירים; ויועצו להתחתן
ולתת לבניהם את האוצר למותר ולמתן. פישמוע אלכסנדר
את הריב ואת משפטו, ולא יכול להתאפק משיחוק, וישאלהו
המלך פרוסו בתפלת לבבו לאמר: "ואיך ישפטו בארצה,
המלאה חכמים וגבונים, את הדבר הזה?" ויען אלכסנדר:

הַמַּטְמֹן יִקַּח וַיּוּבֹא אֶל אוֹצַר הַמֶּלֶךְ, וַאֲנָשֵׁי הָרִיב יוֹשְׁלָחוּ
 אֶל בֵּית הַמְּשׁוּנָעִים. וַיִּתְּעֶצֶב פָּרוֹם מְאֹד וַיִּשְׁאַל אֶת אֶלְכָּסְנֶדֶר
 „הֲאֵם יֵאִיר בְּאַרְצְכֶם הַשָּׁמֶשׁ? “ יֵאִיר, „וְהַגֶּשֶׁם יוֹרֵד?“
 יוֹרֵד. „הֵ אֱלֹהִים אֵל אֲמוֹנָה!“ קָרָא פָּרוֹם מִקִּירוֹת לְבוֹ; אָבִן
 הַתְּאֵפֶק עוֹד וַיִּסֵּב פָּנָיו שֵׁנִית אֶל אֶלְכָּסְנֶדֶר וַיִּשְׁאַלְהוּ „הֵיִשׁ
 לָכֶם צֹאן וּבָקָר, וְשֹׂאֵר בְּהֵמָה וְחִיָּה הַתְּמִימוֹת וְהַנְּקִיּוֹת?“
 יֵשׁ וַיֵּשׁ הַשִּׁיב אֶלְכָּסְנֶדֶר בְּמִלֹּאוֹתוֹ פִּי שְׁחוֹק; „אֵם בֵּן הוּא“
 הַשִּׁיב פָּרוֹם בְּנִחָת „אִזּוֹ לֹא לְמַעַנְכֶם בְּנֵי הָאָדָם יֵאִיר
 הַשָּׁמֶשׁ וַיֹּרֵד הַגֶּשֶׁם, כִּי לְמַעַן הַבְּהֵמָה וְהַחִיָּה הַחַפְּסִים מִכָּל
 פֶּשַׁע. —

Von dem Eigen-	מקנין אחרים	Macedonier	מוקדון
thume Anderer		Der Sieger	המנצח
Seit lange her	זה כבר	Indien	הודו
Und berathschlagten sich	ויועצו	Begebenheit	מקרה
Sich zu verschwägern	להתחתן	Und sie	ויגישו את משפטם
Als Mitgift, Morgen-	למהר	brachten ihre Rechtsache	
gabe		vor	
Geschenk	מתן	Alt	ישן
Sich zu enthalten	להתאפק	Zerstört	חרב
Vom Lachen	משחוק	Indem er es einstürzte,	בהפילו
Wird abgenommen	יוקח	niederriß	
Und wird hinggebracht	ויובא	Von neuem zu	לשוב לבנות
Werden hingeschickt	וישלחו	bauen	
Irrenhaus	בית המשווגעים	Schatz	מטמון
Leuchtet	יאיר	Käufer	אוצר
Vom Innern seines	מקירות לבו	Seinem Verkäufer	קונה
Herzens		Sein Ankauf	למכרהו
Schatz	צאן	Wollte nicht	מקנתו
Rinder	בקר	Faden	לא יאבה
In dem er	במלאותו פיו שחוק	Schuhriemen	חוט
aüflachte			שרוך נעל

16.

אֲנִכִּי פוֹתֵב, אֲנִכִּי פוֹתְכֶת. אַתָּה פוֹתֵב, אַתָּה פוֹתְכֶת. הוּא שׁוֹמֵעַ, הִיא שׁוֹמֵעַת. אֲנַחְנוּ פוֹתְבִים, אֲנַחְנוּ פוֹתְכוֹת. הֵם שׁוֹמְעִים, הֵן שׁוֹמְעוֹת. אַתָּה עוֹמֵד, אַתָּה עוֹמֶדֶת אֵצְלִי. וְאֲנִכִּי אֵצְלָךְ, אֵצְלָךְ. אַתָּה פוֹתֵב, אַתָּה פוֹתְכֶת אֵלַי, וְאֲנִכִּי אֵלֶיךָ אֵלֶיךָ. הוּא פוֹתֵב, הִיא פוֹתְכֶת אֵלֵינוּ, וְאֲנַחְנוּ אֵלָיו אֵלֶיהָ. אֲנִכִּי אוֹהֵב אֶתְךָ וְאֲנִי אוֹהֶבֶת אוֹתְךָ. וְאַתָּה הָאוֹהֵב אַתָּה, וְאַתָּה הָאוֹהֶבֶת אַתָּה אוֹתִי? אֲנַחְנוּ אוֹהֲבִים, אוֹהֶבֶת. אוֹתוֹ, אוֹתָהּ. וְהוּא אֵינֶנוּ יוֹדֵעַ אִם אוֹהֵב הוּא, אִם אוֹהֶבֶת הִיא אוֹתָנוּ. עַל יְדֶךָ הוֹבֵאתִי בְּבֵית נִכְבֵּד. אֲנַחְנוּ דְּבַרְנוּ לְפָנֶי מוֹרְנוּ מוֹכֵר עֲלֵיו, וְהוּא הוֹצִיא עֲלֵינוּ דָּבָר. עֲלֶיךָ עֲלֶיךָ כָּל יְהוּדִי, אֶךְ מִה תִּמָּצֵא אַתָּה, תִּמָּצֵאִי אַתָּה בִּי? בָּנוּ לֹא יִמָּצֵא הוּא, לֹא תִמָּצֵא הִיא כָּל דָּבָר יָקָר; אֲכֹן בָּכֶם, בָּכֶן, בָּהֶם, בָּהֶן, נִמָּצֵא כָּל דָּבָר טוֹב. אֲנַחְנוּ פוֹתְבִים, פוֹתְכוֹת. אֵלֵיכֶם, אֵלֵיכֶן. וְאַתֶּם, אַתֶּן לֹא כְּתִבְתֶּם, כְּתִבְתֶּן, אֵלֵינוּ אַף לֹא פַעַם אֶחָד. הֵם, הֵן, נִתְקַבְּלוּ מֵאַתָּנוּ בְּאַהֲבָה וּבִידֻדוֹת; וְאַתֶּם, אַתֶּן, לֹא קִבַּלְתֶּם, קִבַּלְתֶּן, אוֹתָנוּ בְּסִכָּר פָּנִים יְפוֹת. מִה לַעֲשׂוֹת עִמָּכֶם, עִמָּכֶן? מִמֵּי שְׂמֵעָתֶם, שְׂמֵעָתֶן זֹאת? מִהֲרֹאִים אוּ מִהֲרֹאוֹת? גַּם הֵם גַּם הֵנָּה, סִפְרוּ זֹאת לִי וְלָךְ לוֹ וְלָהּ. הוּא לְמִדָּה אוֹתִי, אוֹתְךָ, אוֹתוֹ, וְאַתָּה. הוּא הִתֵּל בִּי, בְּךָ, בּוֹ וּבָהּ, הִיא לֹא שָׂצָאָה גַם בִּי, גַּם בְּךָ, גַּם בּוֹ גַּם בָּהּ רַע אֲשֶׁר תִּשְׁפּוֹךְ בְּחִיק

את רוחה באשר יחלה. בן הדבר. גם הוא גם היא אינם
יודעים מכל אלה מאומה. אנכי אינני מוצא בהם את
אשר אבדתי בכם. עמכם היינו שומחים, ועמכם מי יודע
זאת?

Mein Vertrauen	יהבי	Ich schreibe	אנכי כותב
Ihr habt empfangen	קבלתם	Durch dich	על ירך
Mit freundli-	בסבר פנים יפות	Bin ich eingeführt	הובאתי
chem Gesichte		worden	
Wie sie erwartet,	כאשר יחלה	Unser Lehrer	מורנו
Gehofft hat.		Verbreitete schlechte	הוצא רבה
		Nachreden, Verleumdung	

17.

אחי ואחותך יודעים היטב את אביו ואת אמה.
אחי דודי היה אתה וקנתך. רבות עזרה את דודי,
באשר היא בנפשה ספרה זאת לדודי. אנכי אוהב את
מורי, ומכבד אותו. ואמה אינה שמח בחלקך. באוהבי
חפץ אנכי לראות לב נאמן ומגולה, ובלבך אראה עור אינה
דברים מסתרים וכמוסים.

Offenes Herz,	לב מגולה	Mein Onkel	דודי
Offenherzigkeit		Deine Großmutter	אמך וקנתך
Verbotene, ver-	מסותרים	Indem sie ganz	בריבה
steckte	כמוסים		

18.

מי יודע זאת? זה אשר נתן מבתי לאיש הלזה. מה
היה פתוב במכתב הזה? אנכי לא קראתי את המכתב הזה.

לְמִי אֵיפֹה הָיָה נִשְׁלַח ? לָזֶה אִישׁ נֹדֵעַ בְּשָׁעֲרִים לְבַעַר
סוֹר וּמַחְרִישׁ . הֲאֵם לֹא יִדְעָתָּ עַל מִי אִם עַל מִדְּבָר
בְּמִכְתָּב הַזֶּה ? לֹא יִדְעָתִי דָּבָר . יַעַן לֹא שָׁאַלְתִּי עַל אֹדוּתָיו ,
גַּם לֹא הִגִּיד לִי אִישׁ כָּל מְאוּמָה מִמֶּנּוּ .

Verschwiegher	{ בעל סוד מחריש	Mein Brief, Schrei- ben	מכתבי
Worüber han- delt es ?	על מה מדובר ?	An Wen Also	למי ? איפה
Ueber ihn, feinet wegen	על אודותיו	Ueberall bekannt	נודע בשערים

19.

שֶׁל מִי, לְמִי הָאֲנִיָּה הַזֹּאת ? שֶׁל מִי, לְמִי הַסֵּפֶר הַזֶּה ?
שֶׁל מִי, לְמִי הַכָּפָר הַזֶּה ? גַּם הָאֲנִיָּה שְׁלִי , גַּם הַסֵּפֶר שְׁלִי ,
גַּם הַכָּפָר שְׁלִי . בְּעֶזְרַת מִי הִשְׁגַּתִּי כָּל זֹאת ? בְּעֶזְרַת יי וּבִזְעַת
אִפִּי . עֲבוּדַת מִי קָשָׁה יוֹתֵר , שְׁלִי אוֹ שְׁלָךְ , לֹא יִדְעָתִי ; וּבְכָל
זֹאת אֵין לִי הוֹן רַב בְּאִשְׁרֵךְ . הִגִּידָה לִי אִם תִּדְמָה וְחִשּׁוֹד
בְּמִלְאכְתְּךָ לְזָבוּב הַפְּרָחִים אוֹ לְדְבוּרָה ? — אֵיךְ לֹא נֶאֱהָב כְּנָפֵי
זָבוּב נֶחֱפוּ בְּצַבֵּעַ רִקְמָתִים ? — גַּם צִדְקָתָּ בְּדִבְרֶיךָ ; אֲכַל אִם כֵּן
לָמָּה לָךְ דִּבֶּשׁ בְּמִטְמִין עַד לְמִרְכָּה ?

Fliege	זבוב	Wessen?	של מי ?
Binne	דבורה	Habe ich erlangt, er-	השגתי
Flügel	כנפי	reicht	
Sind belegt, bedeckt.	נחפו	Mit dem Schweiß meines Angesichtes	בזעת אפי

20.

זֶה, זֹאת, הַהוּא הַהיא, אֵלֶּה, הֵהֶם וְהֵהֵנָּה.

מִי מֵהֶם עָשָׂה זֹאת? זֶה אֲשֶׁר חָרְבוּ מִקְשָׁטת בְּאֶבֶן יָקָרָה. זֶה אֲשֶׁר נָתַן לוֹ אוֹת יָקָר עַל צִנְאוֹ. זֶה אֲשֶׁר חִבְּקָהוּ שׁוֹר הַצִּבָּא בְּמַעְגַּל הַמַּעְרָכָה. זֶה אֲשֶׁר פָּגְשׁנוּ אוֹתוֹ אֶתְמוֹל עַל הָאֲנִיָּה; זֶה אֲשֶׁר עַל בְּגָדוֹ מֵרָאֵה שְׁחֹר. אֵלֶּה אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ זֹאת יִפְּלוּ בְּיַד הַשּׁוֹפֵט. אֵלֶּה אֲשֶׁר יִמְצְאוּ שְׁמוֹתֵם עַל סֵפֶר הַזְכֻּרֹנוֹת יִגְמְלוּ בְּכָבוֹד גָּדוֹל. אֵלֶּה אֲשֶׁר דִּרְכָם נִסְתָּרָה וּמַעֲשֵׂיהֶם בְּמַחְשֶׁךְ עַל פִּי הָרֹב רָעִים הִמָּה וְחַטָּאִים; אֲבָל אֵלֶּה אֲשֶׁר מַעֲשֵׂיהֶם גְּלוּיִם וְיָדוּעִים לְכָל עַל פִּי הָרֹב טוֹבִים הִמָּה וְצַדִּיקִים. אֵלֶּה אֲשֶׁר הֶעֱצִלוֹת מִשְׁלָה בָּם, לֹא יִצְלָחוּ לְמִלְאכָה; וְאֵלֶּה הַשּׁוֹנְאִים לְשִׁבְתָּ בְּטָל, הִמָּה מְהִירִים בְּמִלְאכָתָם. מִי מֵהֵנָּה טוֹבָה יוֹתֵר? זֹאת אֲשֶׁר דִּרְכָּהּ בְּעִנּוֹת חֵן וְהַשְׁקָט; זֹאת אֲשֶׁר לֶה לֵב טָהוֹר; זֹאת אֲשֶׁר אוֹהֶבֶת בְּעֵלָהּ וּבְנֵיהָ אֶהֱבֵת אִמּוֹן; זֹאת אֲשֶׁר תִּבְכֶּה אֲבוֹתֶיהָ וְתִקְרַב גּוֹאֲלֶיהָ וְקִרְוֶיהָ. הַנָּשִׁים הֵהֵנָּה הַמִּבְקָשׁוֹת לָהֶן כְּבוֹד אֲנָשִׁים, גַּם יִקְרַת הַנָּשִׁים אֲשֶׁר לָהֶן תֵּאבֹד.

Der Kampfplatz	הַמַּעְרָכָה	Dieser	זֶה
Schiff	אֲנִיָּה	Diese	זֹאת
Gestern	אֶתְמוֹל	Derselbe, derjenige	הַהוּא
Schwarz	שָׁחַר	Diejenige, dieselbe	הַהיא
Chronik,	סֵפֶר הַזְכֻּרֹנוֹת	Diese	אֵלֶּה
Verborgen, verheimlicht	נִסְתָּרָה	Diefelbe, diejenige	} הֵהֶם וְהֵהֵנָּה
Im Dunkeln	בְּמַחְשֶׁךְ		
Am Meisten	עַל פִּי הָרֹב	Seine Schwert	חֶרְבוֹ
Müßig	בְּטָל	Berziert	מִקְשָׁטת
Wilde	יָקָרָה	Im Kreis	בְּמַעְגַּל

21.

לְבַדּוֹ , בְּעֶצְמוֹ

הוא לְבַדּוֹ הוֹלֵךְ לְלַחֹם עִם שׁוֹנְאָיו הַרְבִּים . הוא
בְּעֶצְמוֹ יִסְפֹּר לָךְ אֲשֶׁר אָנִי לְבַדִּי הִתְאַבַּקְתִּי עִם שְׁלֹשָׁה .
הָאֵם לְבַדָּךְ אֶתָּה בְּבִיתְךָ , אוֹ אִם יֵשׁ עוֹד אִישׁ אֶתְךָ ? הָאֵם
בְּעֵינֶיךָ (בְּעֶצְמָךְ) רְאִיתָ זֹאת , אוֹ אִם יִדְעָתָּ זֹאת רַק עַל פִּי
הַשְׁמוּעָה ? הִדְבַּר מוֹכֵן מֵאֵלָיו (מֵעֶצְמוֹ) . עִם מִי בָאתָ ? אָנִי
וְעוֹד אֶחָד אֹתִי , הָאֵמֶת אֶתָּה דוֹבֵר ? רַק בְּדִבְרֵי אֶחָד לֹא
יָדַע אִם יוֹכֵל לַעֲמֹד לְבַדּוֹ נֶגֶד כָּלָם ; הֲלֹאנִם לוֹ לְבַדּוֹ לֹא
הוֹדִיעוּ הִדְבַּר , בְּלֹתִי בְּסוֹד וְהִסְתֵּר .

Versteht sich von sich	מובן מאֵלָיו	Allein, selbst	} לְבַדּוֹ בְּעֶצְמוֹ
selbst			
Sprichst du	אתָּה דוֹבֵר	Streiten, kämpfen	} לְלַחֹם הִתְאַבַּקְתִּי
Bestehen	לַעֲמֹד	Ich habe gerungen	
Heimlich.	הַסְתֵּר	Vom Hörensagen	עַל פִּי הַשְׁמוּעָה

22.

כָּל , כָּלּוּ , כָּלָה , כָּלָם .

הוא רָץ עַד בִּי רוֹחֵץ כָּלּוּ בְּזַעְתּוֹ , וּבָעֵרַת הַיָּד
הָיָה בַּחוּץ קוֹר עֲצוֹם כְּזֶה אֲשֶׁר נִקְפְּאוּ כָּל הַפִּים בְּכָלִים ,
וְהַיְאוּרִים כְּסוּ כָּלָם קָרַח . חֲשַׁבּוֹן הַקִּנְיָה כָּלָה עָלָה עַד אֶלֶף .
נִסְבַּת כָּל הַדְּבָר הַזֶּה הִיא אֲשֶׁר סִפֵּר אֶת הַמְּקָרָה לְכָל אַנְשֵׁי
הָעִיר . מִרְאֵה הָאֲרָמוֹן יָתֵן וַיִּסְיף לְכָל הַכֹּפֶר הַמְּדִרַת חֵן
וַיִּזְפִּי . בָּכָל לְבָבִי וּבְכָל נַפְשִׁי הִנְנִי לַעֲשׂוֹת זֹאת לְמַעֲנֶךָ .

לא כל אדם נכון לעשות הדבר הזה. ובכל זאת לא אמנע
מלחקור בכל הרחוב. בכל העיר לא ימצא סופר סתיר.
מה לעשות בכל פתחיה? כל אלה הדברים נודעים לכל.
תשוקת כל האנשים האלה לדעת את כל הדבר. ואתם
תחשבו להתנאות לפנייהם בידיעות באלה אשר יוכלו
להקרא בכל קורות העתים?

Ist bereit, fähig	נכון	Alles, aller, alles, alle,	כל
Ich werde nicht unter-	לא אמנע	das Ganze	
lassen			כלו
Nach zuforschen, nach-	מלחקור	Ganz, Gänglich,	כלה
zufuchen		Alle	כלם
Die StraÙe	הרחוב	Gebadet	רחץ
Mit Kenntnissen	בידיעות	In seinem SchweiÙe	בזיעתו
Gelesen zu werden	להקרא	In den GefäÙen, Ge-	בכלים
Zeitungen, Zeitbe-	קורות העתים	schirren	
gebenheiten		Sind bedeckt, überzogen	כוסו
		Der Ankauf, Einkauf	הקניה

23.

צ ד ק ה

לפנים בימי אבותינו, בעוד נראו אל בני האדם מלאכים
ונביאים על הארץ, קרה הדבר הזה: על יד שער בית
אלהים ישבו עזר ופסח יחד לבקש מתנות צדקה; ויגש
אליהם מלאך בדמות ומראה אדם, ויאמר: הנכם
מבקשים נדבות בקף, ובקף אין לי; לכן איתן לכם את

אֲשֶׁר יֵשׁ עִמָּדִי : אֶת פְּרִיאוֹתְכֶם אָשִׁיב לָכֶם , וְאִמְיָכָה עוֹד
עִמָּכֶם לְהִסִּיר מִכֶּם אֶת לַחֲצֹכֶם , עַד אֲשֶׁר לֹא תִדְעוּ כָּל
מַחְסוֹר . בְּשׁוּבְכֶם הַבֵּיתָה תִּמְצָא אֹתָהּ , הַצּוֹלֵעַ עֲדָר
גְּמָלִים . וְאֹתָהּ "הָעוֹר" תִּמְצָא עֲדָר צֹאן , רַק הַשְׁמָרוֹ
לְנַפְשׁוֹתֵיכֶם מְאֹד . וְאַל תֵּשׁוּבוּ לְהִבְיֹא עֲלֵיכֶם בְּהַטְּאוֹתְכֶם
אֶת קֶצֶף יִי . וְאֵךְ כֹּלָה לְדַבֵּר אִתָּם וַיּוֹדוּ הָעֲנָנִים הָאֵלֶּה לַיִּי
וַיִּשָּׁבְעוּ לַהֲיֹות אֲנָשִׁים טוֹבִים וַיֵּרְאִי אֱלֹהִים .

הִמָּה שָׁבוּ לְבִתְיָהֶם וַיִּמְצְאוּ אִישׁ אִישׁ אֶת מִתָּת יִי
בְּדַבֵּר הַמְּלֶאךָ . אֲבָל רַבִּים הָם הַטּוֹבִים בְּצִרְתָּם וְרַעִים
בְּהַצְלָחָתָם , וַיַּעֲבְרוּ יָמִים אֲחֵרִים וַיִּנְהַג הַפֶּסֶח עֲדָר גְּמָלִים
אֶל הָעִיר לְמִכּוֹר ; וַיִּתְחַפֵּשׂ הַמְּלֶאךָ וַיֵּרָא אֵלָיו כְּאִישׁ אֲשֶׁר
בּוֹ שָׁכָר יָד וַיָּבֹא לְקִרְאוֹתוֹ בְּדֶרֶךְ , וַיִּתְחַנֵּן וַיִּבְקֹשׁ לָתֵת לוֹ גְּמֹל
אֶחָד אֲשֶׁר יִמְצָא בּוֹ עוֹר לְמַחֲיוֹ : חֲנָנִי נָא חֲנָנִי ! אָמַר
הַמְּלֶאךָ ; לְמַעַן יִשְׁמְרֶךָ יִי וְלֹא תִגְדַּע וְרָעָה כְּמוֹנֵי הַיּוֹם .
הַמְּפַחֵד אֹתָהּ אוֹתִי ! וְלֹהֵבֵהלִנִּי אֹתָהּ אוֹמֵר ! עֲנֵהוּ הַפֶּסֶח :
הֲנִנִּי לְהִרְאוֹתְךָ אֶת יָדֵי הַחֹזֶקָה , בְּהַנִּיפוֹתַי אוֹתָהּ עַל גִּנּוֹךְ , כִּי
אֵינֶנִּי בַּעַל כּוֹס . לֹא לְהַחֲרִידֶךָ בְּאֹתִי , הַיָּשִׁיב הַמְּלֶאךָ ,
בְּלִיתִי מִבְּקֹשׁ וּמִתְחַנֵּן אֲנֹכִי לָפָנֶיךָ , וְאַתְּפָלֵל לַיִּי לְהַצִּילָה מִכָּל
רָע . מִתְחַנֵּן אֹתָהּ ? הֲכֹוֶה יִבְקֹשׁוּ וַיִּתְחַנְּנוּ הָעֲנָנִים ? אִם נִשְׁמַע
כִּי יִשְׁאַל עֲנִי גְמֹל לְמַתַּת חֲנֹם ? , אֲבָל רָאֵה גַם רָאֵה אֶת
גְּמֹל הַמַּעֲמָסָה אֲשֶׁר עַל שִׁכְמִי , וּבְשֹׁכֵר עוֹל הַכֶּבֶד אֲשֶׁר
אֲנִי נוֹשֵׂא הֲנִנִּי מִכֻּלָּל אֶת כָּל נַפְשׁוֹת בֵּיתִי ; וְכֵּה הוּא גְמֹל
אֶחָד בְּעֵינֶיךָ , אֲשֶׁר הוֹכֵל לְהַצִּיל בּוֹ אֶת נַפְשִׁי , לְבַר
אֲרֵבּוֹץ תַּחַת מִשְׁאֵי ? ! " גֵּשׁ הֲלָאָה בֶּן כְּלִיעֵל ! הַדְּבַר גְּדוֹל
הוּא לְאִישׁ בְּעֶרְפָּךָ לִשְׂאת מִשָּׂא ? אִם לֹא יִשְׁמְחוּ רַבִּים בְּעוֹל
כְּבֹד מְזֵה , לוֹ רַק יִמְצָאוּהוּ לְהַשְׁתַּפֵּר בּוֹ לָחֵם חֲקָם ? , רַחֵם
רַחֵם נָא וַיֵּרָא אֶת יִי ! " סוֹר מַעֲלִי אוֹ הֲנִנִּי — יִיכֶם הַמְּלֶאךָ

פָּנָיו וַיַּעֲבֹר מֵעָלָיו וַחֲמָתוֹ בָּעֲרָה בּוֹ, וַיִּלֶּךְ וַיִּתְּצֵב לִפְנֵי
הָעוֹר, בַּתְּבִגִּית עוֹר וַנֶּעַר קָטָן נוֹהֵג אוֹתוֹ "עֲזֹרֵנִי עֲזֹרֵנִי
אֲדֹנִי! " רַחֵם נָא עַל עוֹר עֵינַיִם, יֵתֵן לִי כִבְשָׁה אַחַת קִטְמָה
וַיִּי יָשִׁיב לָהּ כִּהְנֶה וְכִהְנֶה "הַנָּחִים זָקֵן נֶעְנֶה וְנִדְכָּה, הַנָּחִים
וְהַרְגִּיעָה" עָנָהוּ הָרוּעָה מִזֶּכֶר הַלֵּב, הִגְנִי לְהוֹשִׁיעָה בְּצַר
לָהּ בְּאִשֶּׁר תִּשְׁיֹג יָדֶי; לָהּ נָא בְּעַקְבוֹת הַנֶּעַר אֶל בֵּיתִי,
וּסְעֵד לָבָה וַיְנֹחַ לָהּ מַעֲצָבָהּ, וְאֲנִי הִגְנִי לָתֵת לָהּ שְׁלֹשָׁה
שִׁיּוֹת, וְאֵיל אֶחָד, וַיִּפְרוּ וַיִּרְבוּ אֶצְלָהּ כַּחֲזֹל לָרוֹב; כִּי אֲנִי
הַגִּבֹּר רָאָה עָנִי עוֹר הָעֵינַיִם, וְגַם יָדַעְתִּי אֶת הַפֶּאֶב הָאֲנוּשׁ:
לְבַלְתִּי רְאוֹת אֶת אֹר הַשָּׁמֶשׁ. " כְּשִׁמְעָה הַמַּלְאָךְ אֶת דְּבָרָיו
הַטּוֹבִים קָרַן עוֹר פָּנָיו וַיּוֹפֵעַ נִהְרָה, וַיִּסַּר הַמַּסּוּדָה מֵעַל
פָּנָיו, וַיֹּאמֶר אֶל הָרוּעָה "כְּרוּךְ אַתָּה לֵאלֹהֵי עֲלִיּוֹן כִּי מִלֵּאת
אֶת לִבְכָּה לַעֲשׂוֹת הַדָּבָר הַזֶּה, וּבְטוֹב לָבָה הַיּוֹדֵעַ לְהַבִּיר
אֶת הַטּוֹב וְהַחֲסֵד אֲשֶׁר גָּמְלָהּ יְיָ, הַצֵּלְתָּ גַם אֶת נַפְשִׁי רַעָה
בְּפוֹי הַטּוֹבָה, אֲשֶׁר אִם לֹא יֵשִׁיב דְּרָכּוֹ, וְהִבִּיא עָלָיו שְׁנִית
אֶת חֲרוֹן אַף יְיָ.

Guer Druck, Bedräng- niß	לחצכם	Almosen	צדקה מתנות צדקה
Mangel	מחסר	Engel	מלאכים
Der Hinkende	הצולע	Greignete sich	קרה
Jorn, Wuth	קצף	Blinder	עור
Sie Dankten	וידו	Lahmer, Hinkender	פסח
Und schwuren	וישבועו	Freiwillige Gaben, Al- mosen	נדבות
Da fermummte sich	ויתחפש		
Gebrochener Arm	שבר יד	Ich habe nichts, besitze nichts	אין לי
Und er flehete ihn an	ויתחנן לו		
Hülfe	עזר	Was ich bei mir habe, besitze	אשר יש עמדי
Erbarne dich meiner	חנוני		
Sie wird abgehauen	תגרע	Eure Gesundheit	בריאותכם

Weg! Hinweg!	גש הלאה!	Drohest du	המפחד
Einer deinsgleichen	איש כערכך	Mich zu erschrecken	להבהילני
Zu verdienen, gewinnen	להשתכר	Meinst du,	אתה אומר
Ihr tägliches Brod,	לחם חוקם	du	
Auskommen		Dir zu zeigen	להראותך
Weg von mir! Ent-	סור מעלי!	Krüppel, Gebrechli-	בעל מום
ferne dich		cher Mensch	
Er führt	נוהג	Indem ich sie	בהניפותי אותה
Tröste dich, sey getröstet,	הנחם	schwinge, erhebe	
In den Schritten	בעקבות	Dein Körper	גוף
Erquicke dich	סעד לבך	Dir zu drohen	להחרידך
Und lasse dich beru-	וינח לב	Von meinem Fehler	ממומי
higen		Ob dergleichen? ob auf	הבוה
Von deinem Kummer	מעצבך	solcher Weise?	
Sie sollten fruchtbar wer-	יפרו	Ist es erhört?	אם נשמע?
den		Die Last, Bürde	נשל
Sie sollen zahlreich wer-	ירבו		מעמסה
den		Nähren, unterhalten	מכלכל
Flor, Garbe	מסוה	Ich unterliege	ארבון תחת
Der Undankbare.	כפי המובה		

24.

צ ד ק ה .

נחום איש גִּם—זו שָׁכַב על עַרְשׁוֹ דָּי; וְתַלְמִידוֹ עוֹמְדִים
עָלָיו מִסָּבִיב וְעֵינֵיהֶם יוֹרְדוֹת דָּמַע וְהֵם בּוֹכִים לֵאמֹר: „אוי
לָנוּ רַבִּינוּ! אוֹי לְעֵינֵינוּ הַרְאוֹת אוֹתָךְ גַּעְנָה בְּכָאֵב אֲנוּשׁ
פְּזָה! “ אוֹי לָכֶם בְּנֵי, לוֹיֵל אֲרֵיתֶם אֶת מִכְאוּבִי—. „הֲכִי
אֶבְדַּ עוֹנָה מִנְשׂוֹא כִי הִבִּיא עָלֶיךָ ה' מוֹסֵר אֲבֹרֵי פְזָה?
כֵּן בְּנֵי! וְהִנְנִי לְסֹפֵר לָכֶם אֶת אֲשֶׁר קָרַנִּי, לְמַעַן תֵּרְאוּ כִּי־רַק

אֲנֹכִי הַסְּבֹתִי לִי אֶת הַרְעָה הַזֹּאת . בִּשְׁנַת חֲמִישׁ וְעֶשְׂרִים ,
לְיוֹם הַיּוֹלָדִי , שָׁמַתִּי לְדֶרֶךְ פָּעָמִי לְלִבְרַת לְחוֹתְנִי , וּבְיַדִּי
פְּנִינִים וְאַבְנֵי יָקָר רַב לְמָאֵד , אֲשֶׁר אִמְרַתִּי לְהַבְיִיאַם תְּשׁוּבָה
לְאִשְׁת־גִּעּוּרִי , וּלְמַעַן אָבֹא לְמַחֲזֹז חֲפָצִי מִהֶרָה לֹא שְׁבַתִּי
לְאָכֹל בְּמִלּוֹן אוֹרְחִים , רַק סָעַדְתִּי לְבִי פֶת לֶחֶם בְּרַכְבִּי
עַל חֲמוּרִי ; וַיֵּנֶשׂ אֵלַי עֲנִי אֶחָד וַיִּשְׁאַל מִמֶּנִּי מַעַט אוֹכֵל כִּי
עֵיף הוּא ; וְאַצּוּ עָלָיו בָּאִפִּי לְחֻפּוֹת עַד אֲשֶׁר אֶרְדָּה
מִהַחֲמוּר , וְאֶפְתַּח אֶת אֲמִתְחָתִי אֲשֶׁר בִּהּ הַצִּידָה . וַיְהִי
אֲךָ כִּלְיִתִּי לְאָכֹל , וַהֲחִלּוּתִי לְפִתּוֹחַ שִׁקִּי , וְהִנֵּה הָעֲנִי
מִתְעַלֵּף וְנוֹפֵל אֶרְצָה בְּאַנְחָה וּשְׁבָרוֹן מִתְנַיִם ; לִשְׂוֹא עֲמִלְתִּי
לְהַשִּׁיב נַפְשׁוֹ אֶל קִרְבּוֹ ; כִּי עֵיף וְרַעֲבִי וַיִּגֹּעַ וַיָּמָת .
בְּרֹאוֹתִי כִּי מֵת הָיָהוּ , נִפְלַתִּי עַל גְּבוּיָתוֹ וְזַעַקְתִּי מְרָדָה ,
וּמִקִּירוֹת לְבִי יֵצְאוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה — „עֲנִי אֲשֶׁר לֹא הִבִּיטָא
בְּפָנַי הָרָעִים תְּפִינָה בְּסַנּוּדִים , וַיְדִי אֲשֶׁר לֹא מָהְרוּ לְהַנִּיֵּשׁ
לִּי אוֹכֵל , תִּרְפִּינָה , רַגְלִי אֲשֶׁר לֹא רָצוּ לְהַצִּילָה מִרַעֲב
תִּפְרֹתְנָה ; וְאַנֹכִי אֲנִיעַ וְאַמּוֹת בְּמוֹסַר שְׂדֵי וּמִכְאוּבִים גְּדוֹלִים
וְנוֹרְאִים” — אֶת גּוֹפֶת הַפֶּתַח הִבַּאתִי אֶל קִבְרִי , וְאֶל בֵּיתִי
צִוִּיתִי , וְהִקְדַּשְׁתִּי אֶת כָּל טוֹבִי לְבֵית אֱלֹהִים וְלָעֲנִיִּים .
וַיְהִי אֲךָ יֵצְאָא יֵצְאָתִי מֵאֵת פְּנֵי חוֹתְנִי וְאִשְׁתִּי וְעַדֹת רַקִּים
וּפּוֹחִזִּים מִרוֹמָא נָפְלוּ עָלַי , וַיִּפּוּנִי וַיִּפְצְעוּנִי וַיִּשְׁלִיכוּנִי כְּפֶגֶר
מוֹבֵס עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה . כָּכָה כִּלְיִתִּי בִּיגּוֹן חַיִּי מֵהַיּוֹם הַהוּא ,
וְכָכָה אֲמַהֵר אֶת נַפְשִׁי בְּמִכְאוּבֵי עַד יוֹם מוֹתִי .

”אִם כֹּה תַעֲבֹה אֶתָּה אֶת נַפְשְׁךָ הַיְקָרָה , מָה אֵיפּוֹא
נַעֲשֶׂה אֲנַחְנוּ הַטּוֹבָעִים בְּמִצּוֹלוֹת הָעוֹנוֹת וְהַחַטָּאִים ! הִי
חַנּוּן וְרַחוּם , בְּנִי , וְלֹא יִצְרֹף אֶת כָּל אָדָם בְּכוֹר הַיּוֹסֻרִים
וְחָלִים רָעִים . וְלֹא כָּל מִינֵי מַתְכוֹת יִצְרְפוּ וַיִּפְתְּנוּ בְּאֵשׁ
אֶחָד — . וַיַּחֲרִישׁוּ כָּל הַתְּלִמִּידִים וְרֵאשִׁיָּהֶם הוֹרִידוּ לְאַרְץ

רק עקיבא הצעיר מכלם החל לבכות ויאמר: "אתה רבינו,
זהב, ואנחנו עופרת, צרפני ויסרני נא ה', רק אל אשאר
עופרת נמבוקה ונמאם" כששמע נחום איש גסיו ויקם ממפתחו.
ויקריני עור פניו הופיעו, ויברכם לפני מותו, ויאמר להם:
אנכי בליתי את מלאכתי, ועתה הגיעה העת לגוה, והתבל
לכם נתנה. ואתה עקיבא מי יתן והיו מכאוביה קצרים!
ולא עברו שלשים שנה, ויקרעו את בשר ה' עקיבא
במסירות ברזל ולא שם לבו למכאוביו, ויספר לרועה
נפשו, את קורות נחום איש גסיו. —

Seufzer	אנחה	Krankenlager	ערש דוי
Gliederzucken,	שברן מתנים	Grausam, unerbärmlich	אכזרי
Convulsion		Ich habe verursacht	הסיבותי
Bergebens,	לשוא	Ich machte	שמת לדרך פעמי
Ich bemühte mich,	עמלתי	mich auf dem Wege, rei-	
Müde	עייף	sefertigt,	
Und er verschied	ויגוע	Mein Schwiegervater	חותני
Blindheit,	סגורים	Geschenk, Präsent	תשורה
Zu reichen	להגיש	Zum bestimmten Ort	למחוז הפצי
Sie sollen erschlaffen,	תרפינה	Zweck,	
Allmächtiger,	שדי	Herberge, Gast-	מלון אורחים
Die Leiche	גופת המת	haus,	
Ich habe mein	אל ביתי	Da gebot ich ihm	ואצו עליו
Haus bestellt,		Mit Verdruß	באפי
Ich weihte	הקדשתי	Gel	המור
Gemeinde, Rote,	עדת	Ich werde losbinden,	אפתח
Leichtsinnige,	ריקים	öffnen	
Herumtreiber	פזווחים	Mein Reisefack	אמתחתי
Sie haben mich ver-	ויפצעני	Speise,	צרה
wundet		Sack	שק
Leiche	סגר	Er ward ohnmächtig,	מתעלה

Siegel,	בור	Verächtlich, befudelt	נמכה
Blei	עופרת	Peinigen, quälen, mar-	תענה
Ämme, Zangen,	מסרקות	tern	
		Er läutert,	יצרף

25.

משלים ישנים וגם חדשים

- 1 לְהֵאשָׁה וּלְאָנוּ נִתְּנָה עֵין הַמִּשְׁפִּילִי לְאָרֶץ, הַמִּגְבִּיהִי לְרֹאוֹת בְּשָׁמַיִם.
- 2 הָאָדָם יוּכַל לְחַסֵּר נַפְשׁוֹ מִדְּבָרִים רַבִּים, אָבָל לֹא מִצֹּאֲלִים וְאוֹחָבִים.
- 3 בְּמָקוֹם הַקָּרוֹב לַיַּעַר, בְּזוּל הַעֲצִים בְּשֹׁעַר.
- 4 אֲבָנִים יְקָרוֹת, זָהָב, וּפְגִינִים, יִבְקֶשׁוּ בְּלֵב הָרִים וּבְתִהוֹמוֹת יָמִים.
- 5 סָבִיב הַעֲשִׂיר רַבִּים, בְּשָׂרִים כְּעַבְדִּים; וְתֹרֵשׁ גִּעְזוֹב מֵאִישׁ, גַּם מִגִּבּוֹרִים וְשׁוֹדְדִים.

Billig, Wohlfeil	בוול	Sprüche, Sinnsprüche	משלים
Werden gesucht	יבוקשו	Gang	אוז
In der Mitte, im Herzen	בלב	Die senkt, nieder-	המשפילי
Sowohl Herrn	כשרים כעבדים	schlägt	
als Diener		Die erhebt, empor-	המגביהי
Der Arme	דריש	hebt,	
Verlassen	געזוב	Sich enthalten, ent-	לחסר נפשו
Räuber	שודדים	fagen, versagen, entbehren.	

6 טוב לשמוע מחכם מוסר ותוכחות, מהקשיב מבסיל תהלות ותשבחות.

7 הפל ישונה ויתמר מהר, ורק ההשתנות לבדה לעד תשאיר; אין בתכל דבר עומד וקים בלתי ההשתנות והתמורה, ובהנה אנהנו חיים.

8 גמול האזוב לעפת הארז, ולעפת הפיל קמנה הנמלה הזוחלת; ובכל זאת לא גרע במי מהם ולמי, היתרון והתועלת?

9 לולא יחטאו הקולעים אל השערה, כל החצים יבואו המטרה.

10 רק אחרי נפרד אחד מעל אחד, גרע מה טוב שבת אחים יחד, ורק אחרי צרות רבות ופגעים, נבין מה טוב חבל געים.

11 להנצל מאויב תושיע לנו גבורתנו, להנצל מחונף, תום לבבנו.

12 עשה הטוב למען טובו ונועמו, או גמולה ושכרה עמו.

13 יותר נאה הוא לעמוד נגד שונאיו, מלפול עליו מאחריהו.

Wenn nicht, Sie verfehlen Die Schützen Das Haar Einer vom Andern	אין יחטאו הקולעים השערה אחד מעל אחד	Veränderlich, verwand- elbar, Die Veränderung, Beständiges, Blei- bendes Die Verwandlung, der Wechsel	ישונה יתמר ההשתנות דבר עמד קים התמורה
Unglücke, böse Bege- gnisse	פגעים		

- 14 מִרְחֵק הַבְּסִיל מִתְפַּקֵּחַ , רַב , מִפְּרִיחַ הָאָרֶץ מִהִירָח .
- 15 רָעִים וְקָשִׁים הַחוּתִּים לְהַשְׁוִשְׁנִים , וְקָשִׁים וְרָעִים מֵהֶם
הַבְּסִילִים לְהַנְבֹּנִים .
- 16 כִּבְדַּר לְעֵצָל לְאַחֲזוֹ דֶּרֶךְ — יוֹם — אִו יוֹמִים ; וְאִיךָ יֵאָמֵר
לְעֵבוֹר אֶת יַם הַחַיִּים ? —
- 17 יֵשׁ אֹמֵר „לְחֹדֶשׁ יָמִים” וּבַיּוֹם אֶחָד יַעֲשֶׂנָּה , וְיֵשׁ
מִתְפָּאֵר „הַיּוֹם” וְגַם בְּחֹדֶשׁ לֹא יִמְלֶאנָה .
- 18 טוֹב דָּדַת בְּקָבֶר ; מִהֵיוֹת בְּלִי בַעַ וְחֵבֶר .
- 19 כָּלֵב בְּחֹצֵר אֲדוֹנֶיהוּ , עַז בְּאֵרֵי הַנְּהוּ .
- 20 שׁוֹב יוֹם אֶחָד לִפְנֵי מוֹתָהּ , דִּיךְ — רַק הַשֵּׁב לְלִבְכָּהּ מִן
הַלֵּךְ לְמִתָּה , וְאֵינָהּ . —
- 21 הַלֵּילָה יִבֹּא אַחֲרֵי הַיּוֹם , וְאַחֲרֵי הַחַיִּים הַמָּוֶת הָאִיּוֹם ;
אֲבָל כְּפוֹקֵר לֹא עֲבוֹת , אַחֲרֵי לַיִל עֲצָבָת , כֵּן אַחֲרֵי
הַמָּוֶת , חַיֵּי אֶל־מָוֶת .
- 22 הַצִּדִּיק מִפְּנֵי הַמִּשְׁפָּט לֹא יִירָא , כְּשִׁיחַ וְעֵשֶׂב הָאָרֶץ מִפְּנֵי
גִשְׁמֵם הַמּוֹרָה .
- 23 הַרְשָׁע גַּם בְּאַרְמוֹנוֹתָיו לֹא יָנוּחַ , כְּעֵלָה נִדְף וּכְמוֹן בְּרוּחַ .
- 24 בְּמִקּוֹם רֵיחַ נִיחוּחַ , שָׁם פָּרַח שׁוֹשְׁנָה , לֹא חוּחַ .

Seine Palläste	בארמונותיו	Der Weise,	הפֶּקֶח
Wie ein abgefallenes	כעלה נדף	Der Mond	הִירָח
Blatt		Wolkenleer, heiter	לֹא עֲבוֹת
Wie Sprei	כמוֹן	Unsterblich,	אֶל מוֹת
		Platzregen	גִּשְׁמֵם מוֹרָה

25 הַחֶכֶם תָּמִיד עַל מִשְׁמְרָתוֹ לִשְׁמוֹעַ מֶה הַתְּבוּנָה מְדַפֶּרֶת,
וְלֹא יִטֶּה אֹזְנוֹ וְלִבּוֹ לַעֲצֹת תִּשְׁוִקָתוֹ הָעוֹרֶת .

26 הַצִּפּוֹר בִּיעָר כִּי יִשְׁמִיעַ בְּרִנָּה קוֹלוֹ , אִם תַּעֲוִיף סְבִיבוֹ
וְתִקְשִׁיב רַעֲיוֹתוֹ ; אֲדָּהּ בְּכָלוֹב בְּבָבִי כִּי יִתֵּן קוֹלוֹ , אִין מִי יִגֹּד
לוֹ וַיִּשְׁמַע קוֹל בְּכִיתוֹ .

בֶּן אֶרֶץ נִבְרִיָּה

27

בְּהָר הַמּוֹרִיָּה

בִּקֵּשׁ מִנְעֵר :

לָלֶכֶת בְּשַׁעַר

אֲכָל לִקְחָת

בְּעֵד קְשִׁיטָה אַחַת

לִשְׁבוֹר בּוֹ רַעֲבוֹנוֹ

וְעוֹד לְהוֹתִיר מִמֶּנּוּ ;

וַיִּלֶּךְ הַנְּעַר מֵהָרָה

וַיִּקַּח מִלַּח מְלֹא קַעֲרָה .

עוֹר עֵינָיִם

28

אֲדוֹת הַצִּבְעִים

עִם פִּקְחַת הַתּוֹפֵךְ ;

אֲדָּהּ עֵדֶן הָרִיב לֹא כָלָה

וְרָגְלוֹ בְּאֶבֶן פִּשְׁלָה

וַיַּפּוֹל אֶרְצָה וַיִּזְכָּח . —

Wfenig.

Er entschied, es wurde
entschieden.

קשימה

ויוכח

Die Blinde

Im Käfig, Vogelbauer
Bedauert ihn

העורר

בכלוב
יגוד לו

29 לָמָּה זֶה גָּלִים , שִׂיאֲכֶם תִּרְיֻמוּ ?
חוּף הַיָּם מִמָּקוֹמוֹ לֹא תִפְּיֻעוּ
לְרַחֲבַת יְדֵיכֶם עֵינֵיכֶם שִׁימוּ
לָכוּ וְהִתְהַלְכוּ נוֹחוֹ וְהִרְגִּיעוּ

30 רָחֵב לֵב הָאָדָם כְּרַחֲבַת הַיָּם
אִף תִּשְׁוֶקְתוּ אֵין קֶץ וְאֵין אִמֶּר דִּים
וְרַק זֶה הוּא הַגִּבֹּר צוֹלַח
הַיּוֹדֵעַ בְּחֻלְקוֹ לִשְׁמוֹחַ . —

31 לְהַצִּיל נַפְשֵׁנוּ מִכָּל מַחֲלָה וּכְאֵב
מִה נֶקַל הַנֶּשְׁמֵר לְנִבּוֹן — לֵב ;
אֲבָל אִם נִפְּלָנוּ עַל הַמִּשְׁכָּב בְּחֻלֵּינוּ
לְמִצּוֹא הַתְּרוּפָה כְּבִדָּה עָלֵינוּ ;
כֵּן לְבִלְתִּי גָּפוֹל בְּיַד יוֹשְׁבֵי מִדִּין
לְנֶקַל הַתִּרְחָק מֵרִיב וּמִדּוֹן
אֲבָל אַחֲרֵי הַתְּנַגֵּל הָרִיב וְהַמִּצָּה
נְבוּכִים אֲנַחְנוּ וְנִלְאִים לְמִצּוֹא עֲצָה .

32 אִישׁ זֶר וְנִכְר כִּי נִרְאָתוּ
לְפִי בָּגְדוֹ וְשִׁמְלָתוֹ נִכְבְּדָתוּ
אֲבָל אַחֲרֵי דִבְרָנוּ עִמּוֹ וְנִדְעָתוּ
לְפִי שִׁבְלוֹ וְתַבְנִיתוֹ נִהְלָלָהוּ .

Gerichtsherrn, Rathsherrn	יושבי מדין	Guer Brausen, Stolz	שיאכם
Zank, Streitigkeit	מדין	Wie die Ausdehnung	כרחבת
Es hat ausgebrochen,	התנגע	Genug	דים
Und erschöpft	ונלאים	In unserer Krankheit	בחלינו
Verirrt, Verlegen	נבוכים	Das Heilmittel	התרופה

שירי מינקותינו וספורי אמותינו 23
לא נשכח כל ימי חיינו. —

אגלי טל מאלונים נזלו 34
וביון עב־מיט נגאלו
כבכי שמים ממזל נפלו
ועם אורי־מתעים יהפלו.

למראה עין תהרד ותירא 35
גם תחתול כדוב שכול נורא

עם רעים ואוהבים יקרים 36
גלך באש ונעבור בנחירים.

החנף מול פניכם נכנע וענו הנהו 37
ומאחריכם־עו פנים אין כמותו. —

לא כל הנם מהרה 38
ימלט מאסון וצרה. —

העוני איננו חטא ולא עון. 39

כאשר אקום שבע מישלחני, 40
לא אאמין כי רעב העני.

Im Sumpf	בין	Lieder	שירי
Schmutz, schmutzig	עב טיט	Unsre Umme	מינקתינו
Sind sie beschmutzt worden	ננאלו	Erzählungen	ספורי
Irrelichter,	אורי מתעים	Unsrer Mütter.	אמותינו
Gertingschätzt, Tand ge-	יהבלו	Thautropfen	אגלי טל
worden		Eichenbäume	אלונים

- 41 לו לְעַד תֵּאָרִיךְ יִמֶּיךָ ,
לֹא תוּכַל לְלַמּוֹד דִּיָּךְ .
- 42 מִן טוֹב וְתַכְלִית נִבְחָרָה ,
יִבְתִּירוּ לְכָל דָּבָר זֶר תִּפְאָרָה .
- 43 הָאֲמוּנָה יִקַּח לוֹ הָאָדָם פְּרָצוֹנוֹ ,
וְהַנֶּפֶס יִשְׁתַּרֵּר עָלָיו בָּאוֹנוֹ .
- 44 צוּרֵל הָאָדָם בַּחַיִּים , כֹּף מֵאֲוִיִּם ,
הַקָּלִים יַעֲלוּ , הַכְבֵּדִים יִשְׁפְּלוּ .
- 45 הָאָדָם בְּלִי רַע וְיוֹעֵץ ,
כְּעֵנָף הַנִּכְרָת מֵעֵץ .
- 46 הַפְּרָחִים וְהַצִּיצִים ,
רֵיחַ נִיחֹחַ מִפִּיצִים
- 47 פָּנוּשׁ דּוֹב שֶׁכּוֹל בִּיעָר ,
וְאֵל כְּסִיל וּבִיעָר .
- 48 הָאֵב בְּנִסְיוֹנָתָּהּ וּבַחֲנִינוֹתָּהּ יִבְלֶה עֲתוֹתָיו ,
וְשֹׁכֵר עֲמָלוֹ וַיִּגְיעוּ יָרֵשוּ בָנָיו וּבְנוֹתָיו .

Wär	דוב	Befränzen, Krönen sie	יבתיירו
Wüthend,	שכול	Kranz	זר
Untersuchungen, Prü-	בחינות	Herrscht,	ישתדר
fangen		Mit seiner Macht, Ge-	באונו
Verbringt seine	יבלה עתותיו	walt,	
Zeit		Zweig,	ענף
Sie erben,	ירשו	Verbreiten,	מפיצים
		Begegnen, antreffen,	פגוש

49

מָנוֹם וּמִפֶּלֶט יִבְקֹשׁ הָעֵצָל ,
מִעֲבוּדָתוֹ וּמִלֵּאכָתוֹ לְהַנְצִיל .
וְהַתְּרוּצִים עֲבוּדָה יִבְקֹשׁוּ , וְיִשְׁאַלּוּ אִים ,
וְלִכְלֹל מִלֵּאכָה לֹא יֹאמְרוּ דִּים .

50

בְּיוֹם קִיץ צַח וְנָעִים ,
כָּל מַחֲלָה אֲנוּשָׁה פִּי שָׁנִים .

51

אִישׁ תְּרוּץ
תָּמִיד יְרוּץ ,
לְהָבִיא לְבֵיתוֹ
לֶחֶמוֹ וּכְסוּתוֹ ,
פָּרוֹת וְדַחֲלִים
פָּרִים וְאֵילִים ,
יִשְׁלִיךְ חֲכָה וּמִכְמוּרָת
בְּאַגְמִים וּבְנִהְרֹת ,
יֵאָסֹר סוֹם לְעִנְיָתוֹ
וְיִכִּין כֶּסֶף לְיוֹם צָרָתוֹ ,
לֹא תִסִּיק בְּעֵץ אֶחָד ,
שְׁנֵי תַנּוּרִים יָחֵד .

52

Angel, Netz,	{ חכה מכמורת	Zuflucht	{ מנום מפלס
Er spannt an sein Wagen	יאסור עגלתו	Doppelt	פי שנים
Wirft du heißen, beheizen Ofen	חסיק תנורים	Thätiger, Fleißiger, Emsiger	איש תרוץ

- 53 הָהָ אֵיךְ יִחַלֵּל קֹדֶשׁ לְעֵינֵינוּ!
הַרְשָׁע יִלְעֹג מֹול הַשָּׁמַיִם.
- 54 הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר עַל גְּחוּשָׁתָא לֹא תַחֲוֹם עֵינֵינוּ,
גַּם בְּסָפֶס וְזִהְבָם יַעֲשׂוּ לָהֶם בְּנָפִים וְאֵינוֹם.
- 55 עֲצִים וְאֵלֹנוֹים, בְּצִלָם מְגִנִים; וְגַם אִם הַשָּׁמַיִשׁ
מַעֲלִיָהֶם, יֵךְ אֶת קֶדְקֶדֶיהֶם.
- 56 בְּאֲשֶׁר זִרְעָתָ קֶצֶרְתָּ,
וּבְאֲשֶׁר הִחֲלוֹתָ גִמְרָתָּ.
- 57 הַטֹּבֵעַ, שֶׁרֶשֶׁרְתָּ נִקְשָׁרְתָּ, בִּהּ כָּל הַיְצוּרִים
קְשׁוּרִים, וְכָל הַיְקוּם לְמִינֵהוּ, יַחוּהָ מְלֵהוּ, מִתְּהַפְּסָרְהָ
הַנִּשְׁנָבָה לוֹ נִצְבָה.
- 58 הַפְּנִינִים יִקְרִים, אִם גַּם קִמְנִים בְּגִרְגְרֵיהֶם,
וְהַעֲנִינִים נִבְהָרִים, גַּם בְּמֵאֲמָרִים קֶצֶרִים. —

Rette	שרשרת	Sie beschützen	מגינים
Das Wesen	היקום	Ihre Scheitel	קרקריהם
Die Wesen, Geschöpfe	היצורים	Du hast gesäet	זרעת
Verkündet	יחיה	Du hast geerntet	קצרת
Sein Wort, Spruch	מלהו	Du hast angefangen	החילות
Sie ist gestellt.	נצבה	Du hast beendet	גמרת

26.

הַחֲמוֹר וְזִמְרַת הַלַּיִל

הַחֲמוֹר רָאָה אֶת צֶפּוֹר וְזִמְרַת הַלַּיִל ,
 וַיֹּאמֶר : "שִׁמְעֵנִי נָא עֲלֶמָּה בַת־הַחֵיִל !
 דִּבֶּר יִדְבָּרוּ , כִּי שִׁירִים אֶת שִׁירָה ,
 וְחִשּׁוֹקֹתַי עָלֵי מָה כָּאֵד גְּבֵרָה ,
 אֲשֶׁר אֲזִנִּי אֲנִי תִשְׁמָעֶנָּה וּמִרְתָּךְ
 וְלִרְאוֹת מָה גִדְּלָה חֲכָמְתָּךְ ."
 הַצֶּפּוֹר לְהִרְאוֹת תְּבוֹנָתָהּ מִתְגַּבֶּרֶת ,
 וְתִצְצֶצֶף , וְתִרְגֵּן , וְתֹאמַר לְחַפְּאֶרֶת .
 בְּאַלְפֵי זִמְרוֹת נְעִימוֹת נִפְשָׁה מִשְׁתַּפְּכֶת ;
 רִגַּע בְּעִנְיָהּ מִתְעַלֶּפֶת , מִתְעַשֶּׁפֶת ,
 בְּקוֹל גְּעִים הוֹנָה עַל עַפְּאִים מְרַחֶפֶת ;
 וְרִגַּע בְּקוֹל רַעִשׁ נִפְשָׁה עוֹז דּוֹרְכֶת ,
 וְהַמּוֹלֵת קוֹל רַעְמָה בְּשֵׁאוֹן הוֹלֶכֶת .
 לְזִמְרַת אֱהוֹב־וּמִשׁוֹרֵר הַשֶּׁחַד ,
 רוּחוֹת שְׂאֲנָנוֹת תִּחְרַשְׁנָה בְּדַמָּמָה ;
 כָּל צֶפּוֹר כָּל בָּנָף יִתְגַּדְּדוּ שָׁמָּה ,
 תִּשְׁכַּבְנָה תִּשְׁמָעֶנָּה עֲדָרֵי צֶמֶר צֹתֵר .
 גַּם הַרְעָה יָנוּחַ ,
 וּבִלְאֵט יִשְׁאַף רוּחַ ;
 יַעֲזוֹב זְרוּעוֹת אֱהוֹבָתוֹ ,
 וַיִּשְׁמַע וַיִּקְשֹׁב אֶת זִמְרָתוֹ .
 נִיבֵל הַמִּשְׁוֹרֵר — וַיַּעַן הַחֲמוֹר ,

בְּחִירֵיהֶוּ לְאֶרֶץ רֹאשֵׁוֹ לֵאמֹר :
 הֵן אָמַת גִּגֵּן אֶת יוֹדַעַת ,
 וְלֹא תִקְוֶן נַפֶּשׁ שִׁירָךְ שׁוֹמֵעַת ;
 אֲבֵן צַר לִי כִי לֹא לִקְחָתָ לָךְ לְמוֹדַע
 אֶת שְׁכֻנֵי אוֹהֲבֵי, שְׁמוֹ בְּשָׁעָרִים נוֹדַע ;
 מִה מָאֹד יָפְתִי בְּשִׁירָךְ אִזּוֹ גַּעֲמָתָ ,
 לוֹ גַּם מִמֶּנּוּ עוֹד מְעַט הִתְחַכְמָתָ !
 כְּשִׁמּוֹעַ מִשְׁפָּט זֶה , הִצְפּוֹר הָאוֹמְלָלָה
 וּתְאֵבֶר גֵּץ , וּתַעֲרָף לָהּ הַלְּאָה הַדָּאָה .
 גַּם נִפְשָׁנוּ אֵל , מִמְּבִינִים כְּאֵלָה גְּאֵלָה !

Mit sanfter	בקול נעים תונה	Der Esel	החמור
Melancholie		Die Nachtigal	זמירת הליל
Schmetternde Stimme	קול רעש	Höre mal	שמעני
Muthig, begeistert,	עוז דורכת	Töchterchen	עלמה
Wirbel, Tumult	המולה	Man sagt, spricht	דבר ידברו
Donerstimme	קול רעם	Lieder, Gesänge,	שירים
Stürmisch	בשאון	Siengest du	את שרה
Der Liebling	אהוב	Meine Lust, mein	תשוקתי
Der Sänger	משורר	Wunsch	
Morgenröthe	השחר	Mächtig	גברה
Leise Windchen,	רוחות שאננות	Dein Gesang	זמרתך
Zephyre		Zwitschern, siengen, Triller schlagen	ותצפצף ותזמר ותרגן
Lauschen stille	תחרשנה ברממה		
Lagern	תשכבנה	Ergießt sich	משתפכת
Weißwollig, Schnee-	צמר צהר	Zärtliche	ענונה
weiß		Schmachtend	מתעלפת
Die Arme	ורועות	Schwebend, flatternd	מתעמטת
Seine Geliebte	אהובתו		
Er endigte	ויכל	Zweige, Nester	מרחפת
Nicht Langweile	ולא תקין נמש		עפאים
haben			

Aufflaterte
Befreie

ותאבר נץ
נאלה
Freund
Oeffentlich,
Bahn

מורע
בשערים
שכוי

27.

הַבְּרִיּוֹר, הַדָּג, וְהַפְּרִמּוֹן.

אם בין רעים אין שלום ועצה אחת,
אז כעס ומכאובים תמיד ואין נחת,
וקל דבר וענין לא יצא למענהו.

ויהי היום וברבור ופרמון ודג למיניהו,
שלשתם יחד אפרו בעגלה
ויעמולו, ויסחבו, ויהאמצו,
ולא יכלו לה, ולהסיענה לא יפרצו.
אין כל גטל; מעמסה עליה לא סבלה, —
אבל הברבור לעננים יפרש בנפשו,
הפרמון אחרנית הליכתו,
והדג אל אגם הפים מגפתו,
מי צדק מהם, ומי שגה באותו?
זאת לא ארע, אבל הפעם עוד נשם הינהו.

Keinen guten	לא יצא למענהו	Der Krebs	הפרמון
Erfolg haben		Der Fisch	הדג
Art, Gattung	מין	Verdruß,ummer	מכאובים כעס
Ihrer Dreie	שלשתם		
Vorgespannt,	אוסרו	Unternehmen	דבר ענין
Wagen,	עגלה		

Laſt, Bürde	{	נטל	Sie mühten ſich ab	ויעמלו
		מעמסה	Sie zogen, ſchlepten	ויסחבו
Rückwärts		סבל	Sie ſtrengten ſich an	ויתאמצו
Geirrt		אחורנית		להסיענה
		שגה	Sie fortzuziehen	
Mit ſeinem Streben		באותו	Bermochten ſie nicht	לא יפרוצו ſie nicht

28.

פִּיל וְכָלָב.

פִּיר הוֹבֵד עַל פְּנֵי רְחוּבוֹת עֵירֵנוּ ,
 כִּי מוֹדַעַת זֹאת בְּכָל אֶרְצֵנוּ ,
 כִּי הַפִּילִים הַגְּדוֹלִים נִפְלְאִים בְּעֵינֵינוּ ;
 וּבֵין עַם רַב , בֵּין גְּדוּדִים לִרְאֹת יִלְכוּ ,
 הִנֵּה גַם כָּלָב לֹא נוֹדַע מְקוֹמוֹ אִיהוּ ,
 יְרוּץ לִנְגְדוֹ בְּכָל כַּח ,
 וַיִּפּוֹל עָלָיו וַיִּתֵּן קוֹל מֵר עֲלֵיהוּ ,
 וַיִּצְעַק , וַיִּתְמַרְמֵר , וַיִּנְבּוֹחַ ,
 בְּקוֹל מְלַחֲמָה עָלָיו מֵר צוּרִחַ ;
 "אֲחִי , הֲרָף ! קְרָא קְרוּבוֹ , אֵל נָא תְהִי לְשֹׁנִינָה
 "הֵאִתָּה לְפִיל תַּעֲשֶׂה מְלַחֲמַת־קִנְיָה ?
 כִּכֹּר נֶחֱדַר גְּרוּנָה , וְהוּא הוֹלֵךְ בְּרִבְהוּ ,
 וְעַל קוֹל צַעֲקָתָהּ כָּל יִשִּׁים לְבָבֵהוּ"
 לֹא בֵן , עֲנָה הֶרְאֵשׁוֹן , זֹאת תִּרְהִיבִנִּי
 כִּי אֶקְנֶה לִּי נֶשֶׁם בֵּין גְּדוֹלֵי הָאָרֶץ ;
 בְּלִי קָרֵב וּלְחֵם אֶפְרִץ פֶּרֶץ ,

בְּלִי פֶחַד אֹיִב , עַל עֲנָקִים אֶפֻּלָּה ;
יֵרְאוּ הַכְּלָבִים וַיֹּאמְרוּ גְבוּרָתִי גְדוּלָּה ,
כִּי עַל הַפִּילִים אָנֹכִי אַחֲרוֹץ לְשׁוֹנִי .

Heulend	מר צורח	Hund	כלב
Spott	שנינה	Strassen, Gassen,	רחובות
Du leuchst, bist heiser	נחר גרונך	Wurde geführt, gebracht	הובל
		Bekannt	מודעת
Er achtet nicht	בל ישים לבו	Wunderbar	נפלאים
Flößt mir Muth ein	תרהיבני	Scharen=Haufen=Weise	גדודים
Ohne Streit	בלי קרב ולחם	Wo ist er?	איהו?
Falle ich an	אפרוץ סרץ	Und er bestie	וינבוח

29.

הַבְּרָבוֹר וְהָעוֹרֵב .

הָעוֹרֵבִים בְּקִנְיָתָם אֶת הַתְּפֹאֶרֶת
בְּרָבוֹר אַחִיהֶם , עַל יָפִים גּוֹכְרָת ,
אֶת בְּנִפְיָהֶם בְּטִיט וּבוֹץ אֲנָלוּ * ;
וְעַל הַבְּרָבוֹר מִסְּכִיב נִקְהְלוּ
וַיַּעֲפְרוּ עָלָיו טִיט וְרָפֶשׁ ,
לְהַפּוֹךְ אֶת הָדָר לְאִין וְאָפֶס
אֲבָל כָּל רֶע לא בָּא עָדִי נֶפֶשׁ
כִּי רַחֵם אֶת בְּשָׂרוֹ בַּמִּים ,
וּנְאוֹן הַתְּפֹאֶרֶתוֹ הִגִּיה שְׁבַע עֵתִים

Lehm	טיט	Der Habe	עורב
Schmutz	בוץ	In ihrem Reide	בקנאתם

(*) ע"ש הספוק וכל מלבושי אנאלתי (ישעיה ק"ג , ג') .

Unglück	רע	Eingeschmiert	אנאלו
Baden, Waschen	רחץ	Sich versammelt	נקלו
Seinen Körper	בשרו	Bestaubten	ויעשו
Seine Herrlichkeit	תאך	Roßh	רפּש
Strahlte	הגיה	Zu verwandeln	להפוך
Siebenfach.	שבעתים	Seine Pracht	הודו
		Nichts, geringe.	אין
			ואפס

30.

הַנָּשָׂר וְהַנְּחִישׁ

נָשָׂר יִרַד מִמָּקוֹם הָרָעִים , מִמְּעוֹנוֹ ,
 לַהֲרִיֵּעַ בְּשֹׂרֵה־אָחוֹ בֵּין פְּרָחֵי שׁוֹשְׁנִים
 וְהִגִּה שֵׁם נֶחֱשׁ הוֹלֵךְ עַל גַּחוֹנוֹ ;
 הִרְמִשׁ רַעֲהָעִין שָׁנָן בְּלִשׁוֹנוֹ
 הִתְנַפֵּל עָלָיו פָּחַמְתּוּ חֲמַת פְּתָנִים .
 אֲכַן מַה זֶה עֹשֶׂה מֶלֶךְ הַכְּנָפִים ?
 וַיִּשְׁקֶף עָלָיו בָּבוֹז וַיַּעַף הָעָמִים —
 זֶה נָקַם חֲכַם־לֵב לְשֵׁם וּלְתַפְאֶרֶת
 מִלִּשׁוֹן עֵתֶק , עָלָיו תִּרְפוֹת מְדַבֶּרֶת . .

Reidisch	רע ען	Vom Gebiete der	ממקום הרעים
Zischen	שנן	Donner	
Sich werfen	התנפל	Er stieg ab	ירד
Schlange= Gift	חמת פתנים	Auszu ruhen	להרגיע
Der Geflügel=König	מלך הכנפים	Auf der Wiese	בשרה אחו
Und sah mit Ver-	וישקף בכז	Rosen=Blüthe	פרחי שושנים
achtung		Kriechen,	הולך על גחן

51.

הַאֲוִיִּים

בְּמִקְל רֹדֶה אֲרוּכָה מִדָּתוֹ ,
 נֶהֱג אֶכְר לְמִכּוֹר בְּעִיר אֲוִי־מִקְנָתוֹ .
 וּלְבִלְתִּי בַּחֹד הָאֶמֶת תַּחַת שְׁפָתַיִם
 לֹא בְּכָבוֹד גָּדוֹל נֶהֱג אֶת עַם הַפְּנָפִים ;
 כִּי לִהְבִּיאֵם לְיוֹם־שׁוֹק מֵהֵר מַעֲשֵׂהוּ ;
 וְאִם הַשָּׂכָר יַעֲוֶר אֶת עֵין מִבְּקִשְׁתּוֹ ,
 גַּם לְאֲוִיִּים , גַּם לְאָדָם מִקְרָה אֶחָד תִּגְהֶו . —
 אֲכֵן הָאֲוִיִּים הֵם לֹא בֶן שְׁפָטוֹ
 וּבְפָנָשׁ עוֹבֵר אֶרֶץ עַל דִּרְכֵּהֶם
 עַל הָאֶכְר הַתְּלוּנָנו , הַתְּקוּטָמוֹ ,
 וַיִּסְפְּרוּ לוֹ אֶת מֶר גּוֹרֵלֵהֶם
 „ הָאֶכְר בָּבוֹז וְקִלּוֹן יִמְשַׁל בָּנוּ ,
 בְּרִיקִי — וּפּוֹחֲזִי — עִם יוֹבִיל אוֹתָנוּ ;
 לוֹ חֲכָמוֹ בְּנֵי הַכֶּפֶר לוֹ הַשְׁבִּילֹ
 עֲשׂוֹת מִישׁוֹר , אֹז לְכַבְּדָנוּ הוֹאִילֵנוּ ,
 כִּי כִישְׁפִּחַתָּנוּ גּוֹדַעַת לְתַהֲלָה ,
 הִיא אֲשֶׁר לְפָנִים אֶת רוּמָה * הַצִּילָה . —
 וְאַתֶּם ? — שְׂאֵל הַהֶלֶךְ , עַל מַה תִּתְּנֵשׂאוּ ?

(*) כְּהֶוֶב כְּדִבְרֵי סִימִים (הַרְוִמִיִּים) .

מדוע על העם תשתדרו, תתגאו?
 „הלא אבותינו” — זאת ידעתי גם קראתי
 אך לדעת מה פעשיכם אתם, תשוקתי.
 „אבל אבותינו הלא את רומה הצילו” —
 טוב הדבר, אבל אתם מה תועילו?
 „אנחנו? ידינו כל מאום לא פועלו” —
 ומה זה דבר טוב איפה נמצא בקרבכם?
 במנוחתם כבוד ינחו אבותיכם,
 בפועל ידיהם להם או גמלו,
 ואתם אהובי! בצדקרק לצלי תוכלו! —

לשאת עוד משלי באתר המיב יקלתי,
 אך פן האנוים אקציפה — וחדלתי.

Murten	התלוננו	Die Gänse	האנוים
	התקוטטו	Bucht=Muthe	מקל רודה
Ehr-bitteres Loos	מר גורלם	Sein Maaß	מדתו
Dorf=Leute	בני הכפר	Verhehlen, Verbergen	כחד
Unsere Vorfahren	אבותינו	Geflügel=Heerde	עם הכנפים
Nutzen bringen	תועילו	Markt=Tag	יום השוק
Nichts	כל מאום	Der Gewinn	השכר
In ihrer Ruhe	במנוחתם	Blendet	יעור
Ihre Thaten	פועל ידיהם	Schicksal	מקרה
Zum Braten	לצלי	Begegnend	בפגושם
Ich werde reizen, er=	אקציפה	Wanderey, Reisen=	עובר אורח
zürnen		der	
Ich unterlieg	חדלתי		

32.

הוֹלֵכֵי דֶרֶךְ וּכְלָבִים.

בְּפָנוֹת הַיּוֹם , בֵּין הָעֶרְבִים
הִלְכוּ לְדֶרֶכָם אֲנָשִׁים שְׁנַיִם ,
כִּי דָבַר לָהֶם שֵׁם נִדְבָרוּ שְׁנֵיהֶם ;
וַיְהִי אַךְ דֶּרֶכָּו בִּישְׁעֵי עִירָהֶם ,
וַיֵּמָאֲחֵר תְּהִלָּת כָּלֵב בְּחִצֵּי גִבָּח ,
וַיִּתְנַפֵּל עֲלֵיהֶם בְּקוֹל מֵר צוֹרֵחַ ,
וַאֲחֲרָיו גַּם שְׁנֵי גַם שְׁלִישֵׁי הִקְיִצוּ מִשְׁנָתָם ,
וַרְנֵעַ וְהַגֵּה בְּחֻמָּשִׁים כְּלָבִים לִקְרֹאתָם ,
וַיִּפֹּן הָאֶחָד לְקַחַת אָבֶן בִּידָהּוּ ,
אָבֶן , "הֶרֶף גָּא אַחִי" אָמַר רַעְהוּ ,
אֵת הַכְּלָבִים לֹא תִפְרִיעַ מִחֲרוֹץ לְשׁוֹנָם ,
וְעוֹד תִּפְיֹחַ בְּעֵדָתָם לִבְתִּירוֹנָם ,
טַבְעָם אֲנִי יוֹדֵעַ גִּלְכָּה לְדֶרֶכָּנוּ ,
וְכָל רֵעַ וּפָגַע לֹא יֵאָנֶה אֵלֵינוּ .
וַיְהִי אַךְ בְּחֻמָּשִׁים אִמָּה הִלֵּךְ הִלְכוּ ,
וַנִּבְחִי הַכְּלָבִים מַעֲט מַעֲט שָׁכְבוּ ,
וַאֲחֵר , וַיִּקֶּם הַפֶּסַע לְדַמְמָה ,
וְלֹא נִשְׁמַע עוֹד קוֹל גִּבָּח שְׁמָה .

הַמִּקְנָאִים עַל כָּל אֲשֶׁר יִבְיִטוּ ,
שֵׁם דָּפִי וּמִגְרֵעַת יִחְלִיטוּ ,
אָבֶן אִמָּה אַךְ תִּלְכֶּה לְדֶרֶכָּה ,
וְהַקְלוֹת יִחְדְּלוּ , וְלָכוּ מַעְלִיהָ .

Unglück, Unfall	רע ופגע	Reisende	הולכי דרך
Ihre Natur	טבעם	Zur Abendzeit	בין הערבים
Elle	אמה	Verabreden	נדברו
Allmählig	מעט מעט	Die Pforte, das Thor	שער
Sind stille geworden	שכבה	Laf ab	הרף
Tadel, Mangelhaftes	דופי	Du wirst hindern	תפריע
	מגרעת	Vom Wellen	מחרוץ לשונם
Neider	מקנאים	Reizen, aufblasen	הפית
Behaupten	יחליטו	Die Flamme ihrer	לבת חרונם
		Wuth	

55.

הַנַּחֵשׁ וְהַעֲלוֹקָה

מַה גָּדוֹל שִׁבְרִי, וְחִלְקִי בַחַיִּים!
 וּמַה פּוֹזַב גּוֹרֵלְךָ, אֶמְקַאֵךְ שְׁבָעֵתִים!
 — כֵּן דִּבֶּר הַנַּחֵשׁ אֶל הַעֲלוֹקָה,
 אֶת לִבִּי אָדָם לְכָבוֹד וְתִהְיֶה יָחִיד,
 אֲנֹכִי לָהֶם לְמַחֲתָה וְחִרְדַּת פֶּחַד,
 יִשְׁחַרְוּ בַּצָּר לָהֶם וּבַמְצוּקָה
 דָּמָם תִּמְצִי, בְּרִצּוֹנָם לֹךְ יִתְּנוּ,
 וַיִּנְיֹסוּ מִלִּפְנֵי, וְאִם יוֹכְלוּ יִסְקְלוּנִי;
 וְהִלֵּא עֲבוֹדָה אַחַת לָנוּ שְׁנֵינוּ,
 גַּם אֶת תִּישְׁבִּי אוֹתוֹ תָּמִיד כְּמוֹנִי —
 "אֶקַּל בְּכִשְׁרֹת מִגְמָתְךָ מִמֶּנִּי נִבְדֵּלְתִּי"
 עֲנִתָה הַעֲלוֹקָה —
 כִּי אֲנֹכִי דָם הָאָדָם לְטוֹבָתוֹ אֵינְקָה,

וְאַתָּה עָלִיו כְּנָפּוֹל עַל כְּנִי עוֹלָה נִפְלֵת ,
 אֲנֹכִי אֶת־הַחוּלָה אָשׁוּב אֲרַפְּאֶהוּ ,
 וְאַתָּה גַם בְּרִיאֵי־אוֹלָם תֵּשׁוּב תִּמְיִיתָהוּ ,
 שְׂאֵל נָא אֶת־הָאָדָם וַיֵּגֶד בְּכַנְיָה ,
 כִּי רְפוּאָה לוֹ אֲנִי , וְסִסְמֹת הַנֶּגֶד .

Dein Ziel, deine	מטרה מנמתך	Blut=Angel	עלוקה
Absicht,		Mein Unglück	שברי
Arzenei	רפואה	Ein Schreckbild	מחיתה
Gift	סם מות	Noth, Leiden	צר
			מצוקה

54.

הַשׁוֹעֵל וְהַעֲנָבִים

בְּכֶרֶם חֲמֹד מָלֵא אֲשַׁבְּלוֹת־עֲנָבִים ,
 הַתְּגַנֵּב בְּמִשׁוֹכְתּוֹ , שׁוֹעֵל קְרוֹבָנוּ ;
 וְעֵינָיו וְשִׁנָּיו , לִפְדֵּי אִשׁ לְהַבִּים ,
 כִּי בָם עֲנָבִים יִרְאֶה וְאֶת לִשְׁדֵּי יַיִנוּ
 כְּאָדָם לְמַהֵר מִכָּל פֶּאֶה יִצְהִירוּ ;
 וְהַנְּשׁוֹת נִפְשׁוּ לְדַאֲבָה עוֹד הַגְּבִירוּ ,
 כְּאֲשֶׁר עֵינָיו כָּל טוֹב תַּחְנוּנָה ,
 וּפִיו וְשִׁנָּיו מִנֶּשֶׁם לֹא תִקְחָנָה ,
 כִּי גְבוּהַ מֵעַל גְּבוּהַ שׁוֹמֵר עָלֶיהוּ ,
 וּמִכָּל צַד וְכָל פֶּגְזָה לֹא יִגַּע עֲדָהוּ ;
 וַיֵּרָא כִּי אֵין חֲכָמָה , וְכָל תְּבוּנָה אֵין ,

וַיִּפֹּן לָלֶכֶת , וַיִּקְרָא בְּשִׁבְרוֹן מְהִינִים ,
 הוּא אֲשַׁכְּלוֹת-אֵלֶּה , רַק תִּאָּוֶה לְעֵינִים ,
 וְעַנְבֵי רוֹשׁ הֵם , אֵין בָּם כָּל יֵין ,
 כָּל אוֹכְלֵם יִאָּשְׁמוּ , וְתִקְהִינָה שְׁנֵיָם .

Edelstein	אורם	Fuchs	שועל
Seite	פאה	Weintrauben	ענבים
Glänzen sie	יצהירו		אשכלות
Wechzend, seufzend	שבֵּרוֹן מְהִינִים	Sich eingeschlichen	התגנב
Giftige Trauben	ענבי רוֹשׁ	In seinem Raune	במשוכתו
Die Zähne stumpf	תקדנה שנים	Feuersprühend	לשידי אש להבים
werden		Nebensaft	לשריינו
		Zum Leid	לראבה

55.

צִפּוֹר דְּרוֹר , וְזִמְרַת לַיִל .

בְּבֵית ,
 בְּכָלוֹב עֵצֵי זֵית ,
 יֵשְׁבוּ שְׁנֵי צִפְּרִים
 וְשָׂרִים ;
 וְאֵךְ נִשְׁאַחַ קוֹלָהּ זִמְרַת-הַלַּיִל ,
 וְנַעַר הַפְּצִיר אָבִיו בָּעוֹ וְחִיל ,
 לְהִרְאוֹת לוֹ הַצִּפּוֹר גְּעִימַת — הַזִּמְרוֹת ,
 וַיּוֹרֵד אֶת יְשִׁיָּהֶם , וַיִּתְּנֵם לַנַּעַר ,
 "הֲפֹר נָא בְּנִי ! מִי זֹאת בְּשִׁירוֹת
 גִּפְשָׁה שֶׁמָּחָה ?" וַהֲלֹךְ חֵישׁ מֵהָר

על פני הדרור הושיט אצבעו ,
 ויאמר : זאת הצפור הנפה בנוצותיה !
 מה טוב הארה , מה געים מראה ,
 ועל בן גם קולה ערב , געמים ומירותיה !
 הא לכם משפט נער ! — בן גם גדולים ישפוטו ,
 בחיי החלד רק לעינים יביטו ,
 בגדי איש , יפיו , וגובה קומתו ,
 עדים נאמנים הם על חכמתו .

Da habt ihr, hier ist	הא לכם	Der Zeisig	צפור דרור
Im Lebenslaufe	בחיי חלד	Erkenne doch	הכר נא
Nach dem Messern	רק לעינים	Durch ihre Federn	בנוצותיה

36.

החוב והנמלה .

החוב כל תקיץ במחולות ורגנים
 מפיו מכרפר בין גמעי געמנים
 לא שית לבו כי ימי החורף יבואו
 בהם כל מתק כל נופת לא ימצאו .
 תקמות בשדמות נבלו ,
 ימי האביב עברו ,
 העלים מעצים יולו ,
 מנן , סכה ושלחן הוסרו ;
 אין כל בארץ החיים ,
 כי החורף פרש בגנים ,

ומהסור ודעב בארץ
 ויפרצו בה רב פרץ;
 זמרת החגב הופרה
 חבלים אחווהו וצירים;
 כי מי זה ישיר שירים
 ונפשו רעבה ומה?
 וימהר אל הנמלה ויפן אליה
 לעורר עליו רחמיה.
 „אחותי בשרי! אל תעזבני
 בחמי עלי, וחיל אמצני,
 ועד פרחי האביב ישובו
 הלא מהר יבואו, ינובו,
 מלחמה תני לי לברה
 ומגורך לי בקרה.”
 נפלאה היא לעינים!
 מלאכתך בועת אפים
 איפה היא ידידי?
 „שפטי את והנידי
 העת לי עשות מלאכה
 בימי קיץ מלאי ברכה?
 שיר ורנן מסביב
 עלי דשא כל האביב
 וגיל לרגלים שמחתי”
 — עד, כי את —
 „הלא שמעת
 עד כי הכל שכחתי
 וכל תקיץ שרתי”

על כן אני אֶמְרָתִי
אם בִּקְיִין שָׂרָה בְּמִקְהֵלוֹת
לֶךְ בְּחֶרֶף וְרָקוֹד בְּמַחֲלוֹת

Wurde zerstört	הופרה	Die Heuschrecke	החגב
Zur Kost	לברה	Tänze	מחולות
Deine Wohnung	מגורך	Gefänge	רננים
In der Kälte	בקרד	Sommer	קיץ
Ist Wunder=	נפלאות היא לעינים	Winter	חורף
bar		Frühling	אביב
Chöre	מקהלות	Honigsüßm, Süßigkeit	נופת
Tanze	רקוד		מתק

57.

שִׁיר לְמַלְכֵנוּ

1.

אַל שְׁמַר אֶת מַלְכֵנוּ ,
יְחִי לְעַד מְשִׁיחֵנוּ ,
עַד רוֹמְמָהּוּ !
הָעֲרִיצִים יִכְנִיעַ
אֶת הַשְּׂפָלִים יִגְבִּיהַּ
הַמְּדַבְּאִים יִגְיֶה
עַל הַקִּימָהּוּ !

2

רוֹסְיָה הַמְּפֹאָרָה
אֶמְוֶנָה לָהּ עֲטָרָה
מִצִּיּוֹן גְּאֻלָּה !
הִיא מִמְּלָכָה שׁוֹקֶמֶת
רַק הַצֶּדֶק מִבְּטֶת
תְּהִי גֵא בְּחִילָה שְׁלֵמֶת
וְרַע זָרָה תִּלְאַה !

37.

БОЖЕ ЦАРЯ ХРАНИ.

1.

Gott, o bewahre noch
Ruhmvoll den Thronen hoch
Necht viele Jahr'!
Dem Böse Erdrückenden,
Dem Arme Erquickenden,
Dem Alles Beglückenden,
Reich' Alles dar!

2.

Russland, das Mächtige,
Gläubig-fromm prächtige,
Schütz' vor Gefahr!
Die Ordnung sey Leiterinn,
Die Kraft ihm Begleiterinn,
Vor Unbill auch weiterhin,
Gott es bewahr'!

3.

אֲנָשִׁי חֵיל צְבָאִיהָ
נִזְרָה תְּהִלּוֹתֶיהָ
אַל נָא שְׂמוּרָה!
אֲנָשִׁי נֶפֶשׁ נִזְקָמָה
גְּבוּרֵי הַמִּלְחָמָה
לְקַנְיָאת שְׁלוֹם וְאַמֶּת
נִצָּח נִצּוּרָה!

4.

גַּם שׁוֹמְרֵי שְׁלוֹמֵנוּ
צֶדֶק מִשְׁפָּטֵנוּ
אַל הוֹשִׁיעָה!
עָלֵי חַיֵּי צִדְקָתָם
וְעַל צֶדֶק אֱמוּנָתָם
וּבְלִי חֲנֹף יִרְאָתָם
נִגְיָה הוֹפִיעָה!

5.

שְׁלַחִי אֶת הַשְּׂנֵחָה
רַב צֶדֶק וּבִרְכָּה

3.

Schütze die Kriegernde,
Ehrenvoll siegende,
Tapfere Schaar!
Den Rache Erschwingenden,
Den Ruhm uns Erringenden,
Und Frieden uns Bringenden —
Necht viele Jahr'!

4.

Nuch die uns Nichtenden,
Friedenszwist Schlichtenden,
Schütz' und bewahr'!
Der redlich hier Lebenden,
Nicht heuchlerisch Strebenden,
Zum Licht sich Erhebenden, —
Denk' immerdar!

5.

Vorsehung! Spenderinn!
Segensversenderinn,

גַּם עָלֵינוּ!
תַּאֲוֹת נֶפֶשׁ לְיוֹשֵׁר
עֲנֹת צֶדֶק בְּאוֹשֵׁר
וְלֵב שִׁמְחַת בְּחֶסֶד
תִּנֵּי בְקֶרְבָּנוּ!

6.

הֵי לָנוּ לְעֵינִים
עַל אֶרֶח הַחַיִּים
כָּל יָמֵינוּ!
וּבְחַיֵּי הָעוֹלָמִים
הַנִּשְׁגָּבִים וְהָרָמִים
הַנּוֹדְעִים לְלֵב תָּמִים
יְהִי חֶלְקֵנוּ!

Segne uns wahr!
Das Gute besteh' mit uns,
Im Glücke die Demuth uns,
Geduld in der Wehmuth uns—
Gieb immerdar!

6.

Bleibe zur Seite uns,
Immerdar leite uns,
Hier bis zur Bahr'!
Das Leben, das Lohnende,
Im Himmel süßthronende,
Im Herzen uns wohnende,
Werd' uns dann klar!

נַעֲרָה טוֹבַת הַלֵּב

וַיְהִי בַיּוֹם הַחֹרֵף עַז וְנוֹרָא מְאֹד, וַתֵּאֶסֶף תְּמָר הַרְבֵּה וְהַעֲנָנָה, הִפֹּת הַיְחִידָה לְאַבּוֹתֶיהָ אֲנָשֵׁי חֶסֶד, כָּל פְּתוּחֵי לֶחֶם וּשְׁעוּרִים הַנִּשְׁאָדִים, וַתִּצְפְּנֵם בְּאַמְתְּחֻתָּהּ, וְאַחֵר הִלָּכָה פְּעָמִים בְּכָל יוֹם וַתִּפְּצֵם עַל פְּנֵי הָאָרֶץ, וְהַצִּפְרִים הָעֹפּוֹת אָכְלוּ אוֹתָן; וְגַם בִּי יְדֵי הַנַּעֲרָה נִקְפְּאוּ מִהִקּוֹר הַנוֹרָא, לֹא שָׁתָה לִבָּהּ לָזֶאת, וְכֵן תַּעֲשֶׂה כָּל הַיָּמִים: וַיְהִי הַיּוֹם וַיַּעֲמְדוּ אַבּוֹתֶיהָ מִרְחוֹק לָרְאוֹת מִהַיַּעֲשֶׂה אֹתָהּ, וּמִדֶּה שִׁמְחוּ לְמִרְאֶה הַנָּעִים אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֵיהֶם! "מַה לָּךְ תְּמָר?" קָרָאוּ שְ�נֵיהֶם יַחַד, וּמִדּוּעַ תַּעֲשִׂי כֵכָה?"

הִלֵּא פְּנֵי הָאָרֶץ סָפוּנִים בְּקוֹר וְקֶרֶחַ, הַשִּׁיבָה הָעֹלָמָה הַנִּהְמָדָה, וְשָׁלַג נוֹרָא חָנָה עַל הָאֶרֶץ מִכְּלִי הַשָּׁאִיר כָּל מְאוּמָה בְּעַד הַצִּפְרִים הָאֲמֻלָּלוֹת, וּמַה תַּעֲשִׂינָה הַמְדַּכָּאוֹת הַהֵנָּה? עַל בֶּן הַנָּגִי נֹתֶנֶת לָהֶן אֶת אֲכָלָן בְּאִשֶּׁר אוֹכֵל, בְּאִשֶּׁר יַחֲזִיקוּ הָעִשְׂרִים אֶת יְדֵי הָעֲנָנִים, וַיִּתְּנוּ לָרַעֲבִים מִלֶּחֶם, "אֲבָל הַנָּדִידִי גַּא בְּתִי" עֲנֵי אַבּוֹתֶיהָ, הִלֵּא קֶצֶרָה יָדָהּ לָתֵת לְכֻלָּם דֵּי מַחֲסוֹרִם" וַתִּבֶּךְ תְּמָר וַתֹּאמֶר: הֵאֵם לֹא תַעֲשִׂינָה יְדֵי כָּל הַיְלָדִים כְּמוֹנֵי הַיּוֹם הַזֶּה לַצִּפְרִים, בְּאִשֶּׁר יַעֲשׂוּ כָּל הָעִשְׂרִים, כְּמוֹדֵי אָבִי, עִם הַיְלָדִים וְהָעֲנָנִים?

38.

Die kleine Wohlthäterin.

Es war ein kalter strenger Winter. Da sammelte die kleine Minna, die einzige Tochter wohlthätiger Eltern, die Krümchen und Brosamen, die übrig blieben, und bewahrte sie. Dann ging sie hinaus zwei Mal am Tage auf den Hof und streute die Krümchen hin und die Vöglein flogen herbei und pickten sie auf. Dem Mädchen aber zitterten die Hände vor Frost in der bitteren Kälte.

Da belauschten sie die Eltern und freuten sich des lieblichen Anblicks, und sprachen: „Warum thust du das Minna?“

„Es ist ja Alles mit Schnee und Eis bedeckt“ antwortete Minna, „daß die Thierchen nichts finden können; nun sind sie arm, darum füttere ich sie, so wie die Reichen die Armen unterstützen und ernähren.“ Da sagte der Vater: „Aber du kannst sie doch nicht alle versorgen.“ Die kleine Minna antwortete: „Thuen denn alle Kinder nicht in der ganzen Welt, wie ich, so wie auch alle reichen Leute die Armen pflegen, wie du theurer Vater!“

39.

ההד

מלכי-שוע הנער לא ידע עוד גם לא שמע את ההד,
 עדי היותו בשדה, ויקרא בקול: „האח!“ וקול קורא גם
 מן היער הקרוב אליו „האח“ ויקרא משתאה: „מי
 אתה?“ והקול הולך ומשיבו: „מי אתה?“ ויוסף לקרוא:
 „סבל אתה ובער!“ „אתה בער“ ענהו היער. ויחר אף
 מלכי-שוע מאד, ויחזקצף ויקלל קללות נמרצות על פני
 היער; אבל גולל אבן על הר: אליו תשוב, וקללת חנם
 לו תבא, כן השיב לו היער את כל דבריו. וילך ויחקור
 את כל היער למצוא את איש ריבו, או הנער המשיבו,
 לנקום ממנו את נקמתו, ולא מצא. וישב לביתו סר
 וזעף, ויספר לאמו את אשר קרהו, ואשר חמתו בוערת בו
 על הנער ההוא הנחבא תחת אחד השיחים, אשר העז
 להתל בו מאין הפוגה. ותען לו אמו: „שגית בני הפעם,
 וריבה ריב אתה, ולא עם זולתה, כי את קולך שמעת
 ביער, ולא קול זולתה; ובאשר תראה פניה בפנים, כן
 תשמע קולך ביער; ולו הזאלת, וקראת דברים טובים
 ותחזים באזני היער, כי אז תשיבה גם הוא דברים טובים
 לאזן שומעת. וכן הוא עמנו בחיי חלדנו, באשר עשינו
 כן יעשה לנו, אם נכבד את בני האדם, גם הם יכבדנו,
 ואם נלך עמהם בקרי, אף הם בקרי יפגשונו.

העידה לה עדים נאמנים: פנים הפנים לפנים
 כן לב האדם ללב רעהו, ובאשר ידבר האיש, כן הדויערה:

39.

Der Wiederhäll.

Der kleine Georg wußte noch nichts von dem Wiederhäll. Einmal schrie er auf der Wiese: „Ho, hop!“ Sogleich rief im nahen Wäldchen auch: „Ho, hop!“ Er rief hierauf verwundert: „Wer bist du?“ Die Stimme rief auch: „Wer bist du?“ Er schrie: „Du bist ein dummer Junge!“ — „Dummer Junge“ hallte es aus dem Wäldchen zurück. Jetzt war Georg ärgerlich und rief immer ärgere Schimpfnamen in den Wald hinein. Alle Worte hallten getreulich wieder zurück. Er suchte hierauf den vermeintlichen Knaben im ganzen Wäldchen, um sich an ihm zu rächen, konnte aber Niemand finden. Hierauf lief Georg heim und klagte es der Mutter, wie ein böser Bube sich im Wäldchen versteckt und ihn geschimpft habe. Die Mutter sprach: „Diesmal hast du dich recht verrathen und selbst angeklagt; denn wisse, du hast nichts vernommen, als deine eigenen Worte. Denn wie du dein Gesicht schon öfters im Wasser gesehen hast, so hast du jetzt deine eigene Stimme im Walde gehört. Hättest du ein freundliches Wort hineingerufen, so wäre dir auch ein freundliches Wort zurückgekommen!“

„So geht es aber immer. Das Betragen Anderer ist nur der Wiederhäll des unsrigen. Begegnen wir den Leuten freundlich, so werden sie auch uns freundlich begegnen. Sind wir aber gegen sie rauh und grob, so dürfen wir auch von ihnen nichts Besseres erwarten.“

Wie du hineintriffst in den Wald,
Die Stimme dir entgegen hallt!

תַּחֲסֹד וְהַצִּדְקָה.

יַעֲקֹב בֶּן אִישׁ עֹשִׂיר מִבְּנֵי הָעִיר, הִלֵּךְ לָשׁוּחַ בַּיָּמִי
הָאֵלִיב עַל יַד חֵצֵר אֶפֶר בַּשָּׂדֶה, וַיִּבְקֹשׁ לָתֵת לוֹ חֲמָאָה
בְּמַחִיר, וַיֵּשֶׁב תַּחַת צֶל אֱלֹהִים, וְאֵת סִפְלֵי הַחֲמָאָה הִקְרִיב
אֵלָיו, וַיֵּשֶׁם בְּתוֹכָם אֶת לֶחֶמוֹ וַיֹּאכֵל וַיִּיטֵב לָבוֹ.

אֲמֵנוּן בֶּן אִישׁ דָּל, פָּגְיוֹ קָבְצוּ פָּאֲרוֹר מִן הָעֲפֹת רָעִב,
עָמַד מִרְחוֹק וַיִּיבֹט עָלָיו בְּלֵב עֶצֶב, וַנִּפְשֹׁו עָלָיו הַתֹּאכֵל, כִּי
רָעָבָה בִּטְנוֹ, אָכֵן לֹא הִרְהִיב עֵזוֹ לִבְקֹשׁ מִמֶּנּוּ פֶת לֶחֶם.

וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב בְּלָבוֹ לְהִשְׁאִיר אַחֲרָיו בְּרָכָה אַחַת קְטַנָּה,
גַּם בְּעַד הַנֶּעֱר הָעֹנִי הַזֶּה; אֲבָל תֵּאֲוֹת לָבוֹ עֲצָרָה בְּעַד
רִגְשָׁת לִבָּבוֹ הַנִּעְיָמָה הַזֹּאת, וַיֹּאכֵל וְלֹא הִשְׁאִיר מְאוֹמָה.
וַיְהִי כִּאֲשֶׁר כָּלָה לֶאֱכֹל, וַיִּבֹט עַל תַּחֲתִית הַסִּפְלֵי מִבֵּית,
וַהֲנֶה חֲרוּתִים שָׁם בַּעַט פְּרוֹל דְּבָרִים אַחֲדִים, וַיִּקְרָאֵם,
וַיְבוֹשׁ וַיִּבְלֵם — וַיִּמְהַר וַיֵּצֵא לָתֵת גַּם לְאֲמֵנוּן מִלֵּא הַסִּפְלֵי
חֲמָאָה, וַיִּתֵּן לוֹ גַּם לֶחֶם, וַיִּדְפֹּר עַל לָבוֹ דְּבָרִים טוֹבִים
וְנִחוּמִים, וַיִּתֵּן לוֹ גַּם אֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ מִכֶּסֶּפוֹ. הִתְרוּז הַזֶּה,
עָנָה יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר, מִי יִתֵּן אִיפֹה וַיִּפְתֹּחַ בְּכָל קַעְרוֹת
הָעֹשִׂירִים:

„אֲשֶׁר אֵינֶנּוּ נוֹתֵן לְדָל מִלְחָמָהוּ,
יְהִי רָעִב וַיִּצְמָא כָּל יְמֵי חַיָּיו.”

Güte und Wohlthätigkeit.

Ferdinand, ein reicher Knabe aus der Stadt, spazierte an einem Frühlingstage auf einem benachbarten Bauernhof, ließ sich für sein Geld eine Schüssel Milch geben, setzte sich unter einem schattigen Baume auf das Gras, brockte das Brod in die Milch, und aß nun nach Herzenslust.

Friedrich, ein armer Knabe, der vor Hunger und Elend sehr mager und blaß aussah, stand nicht weit von ihm, sah ihn traurig an und hätte gern auch etwas davon gehabt; allein er war zu bescheiden, darum zu bitten.

Dem reichen Ferdinand fiel es wohl ein, er Wölete dem armen Knaben etwas übrig lassen; er gab aber dieser guten Regung seines Herzens kein Gehör und aß ruhig fort. Als er die Milch bereits aufgezehrt hatte — siehe, da erblickte er einen Vers, der auf dem Boden der Schüssel geschrieben stand. Er las ihn mit Erröthen, — und ließ nun sogleich die Schüssel noch einmal füllen, und ein großes Stück Brod dazu geben. Dann rief er den armen Friedrich freundlich herbei, brockte ihm das Brod selbst ein, sprach ihm liebevoll zu, es sich wohl schmecken zu lassen und schenkte ihm noch dazu all sein Taschengeld.

„Den Spruch“ sagte Ferdinand, „der in der Schüssel steht, sollte man in alle Schüssel vermögender Leute schreiben.“ Der Spruch lautet aber so:

Der du des Armen kannst vergessen,
Verdienst nicht, dich satt zu essen.

41.

עֵין הַגְּבִיחַ

פֶּשַׁחֲדוֹר הַקָּטָן הַשְּׂקִיף בְּבֶקֶר בְּעַד חֲלוֹנוֹ, וַיֵּרָא בֶּן
אִשָּׁר לְשֹׁכְנוֹ הַקָּרוֹב אֵלָיו, תַּפּוּחִים נְחֻמָּדִים לְמִרְאָהוֹ,
נְפוּצִים לְרֹב עַל פְּנֵי הַדָּשָׁא; וַיִּמְהַר הַנַּעַר וַיֵּרֶץ אֶל אַחַת
הַפְּרָצוֹת אֲשֶׁר בְּמִשׁוֹכַת הַגֶּן, וַיִּבְקֶעַ אֶל תּוֹךְ הַגֶּן. וַיִּמְלֵא
אִמְתַּחַת בְּגָדָיו וּמִדְּיו תַּפּוּחִים; אָבֵל לִפְתָּע פָּתְאוֹם שָׁמַע
אֶת קוֹל אֲדוֹנֵי הַבַּיִת מִתְּהִלָּה בֶּן, וּמִפֶּהוּ בִידוֹ, וַיִּגַּם
הַנַּעַר לְקוֹלוֹ, עַד פְּרִצַת הַנֶּדֶר, לְבְרוּחַ מִפְּנֵיו, אָבֵל אֶתְהָ!
אִמְתַּחַתָּיו הַמְּלֵאוֹת לֹא נִתְּנוּהוּ לְצֹאֶת הַחוּצָה דֶּרֶךְ הַחוּר,
וְאֲדוֹנֵי הַבַּיִת נִגַּשׁ אֵלָיו, וַיִּקַּח מִפָּנָיו אֶת גְּבִיחָו, וַיֵּשֶׁב לוֹ
גַּם אֶת תְּרַפָּתוֹ; וַיֹּאמֶר:

לֹא תִחְסַד הַזֶּן רַעָה, כִּי גְמוּלָהּ וְשִׁיב לָהּ בְּרִאשֹׁנָה.

42.

הָאֵמֶת.

וַיְהִי יוֹסֵף בְּחוּר חֶמֶד וְדוֹבֵר אֵמֶת, וְעַל כָּל פְּשָׁעָיו
מוֹדֶה וְעוֹזֵב; וְאֶחָיו שָׂמְעוֹן בָּזַב לַפְּעָמִים וַיִּשְׁקֹר, וְאִם שָׁנָה
וְחֶמֶא, וַיִּכְחִידוּ תַּחַת לְשׁוֹנוֹ, אוֹ הָעֵלִיל עֲלִילוֹת עַל רַעְהוֹ.
וַיְהִי הַיּוֹם, וַתֵּרָא אִמּוֹ וַהֲגִה חֲלוֹן נִשְׁבֵּר בְּחִדְרוֹ, וַתִּשְׁאַל:
"מִי זֶה עָשָׂה הַדָּבָר הַזֶּה?" אָנֹכִי לֹא עָשִׂיתִי זֹאת, עָנָה
יוֹסֵף; וְגַם אָנֹכִי לֹא אֲשַׁמְתִּי, עָנָה שָׂמְעוֹן, וְכֵן עָנּוּ וַאֲמָרוּ.

41.

Bestrafter Diebstal.

Der kleine Gregor sah eines Morgens aus seinem Fenster in den Baumgarten des Nachbars eine Menge der schönsten rothen Äpfel im Grase umherliegen. Gregor lief geschwind hinüber, kroch durch eine Lücke des Zaunes in den Garten und füllte alle Taschen im Rock und Weste mit Äpfeln an. Allein plötzlich kam der Nachbar mit einem Stocke in der Hand zur Gartenthüre hinein. Gregor sprang so schnell er konnte der Zaunlücke zu, und wollte eilends wieder hinaus kriechen. Aber o weh, wegen seiner vollgestopften Taschen blieb der kleine Schelm in der engen Lücke stehen. Er mußte die gestohlenen Äpfel zurückgeben — und wurde für seinen Diebstahl noch derb gezüchtigt. „Merke dies!“ sagte der Nachbar:

Das fremde Gut, das du genommen,
Läßt dich der Strafe nie entkommen,

42.

Wahrhaftigkeit.

Joseph war ein gutes, aufrichtiges Kind. Er gestand es alle mal offenherzig, wenn er einen Fehler begangen hatte. Johannes, sein jüngerer Bruder, war ganz anders beschaffen; er redete oft Unwahrheit, und besonders läugnete er wenn er einen Fehler begangen hatte, oder er schob wohl gar die Schuld auf Andern. — Eines Morgens sah die Mutter, daß ein Fenster eingebrochen war. „Wer hat das Fenster zerbrochen?“ fragte sie. „Ich nicht,“ sagte Joseph.

כָּל אֲנָשֵׁי הַבֵּית . וַתִּבְכְּ אִמּוֹ וַתֹּאמֶר לְשֹׁמְעוֹן בְּחִירוֹת אִפְּהָ ,
 „לֹא אֶפְיָנָה כִּי אֶתָּה הָאֵשֶׁם , וְגִמּוּלָּהּ יֵשִׁיב לָךְ אָבִיךָ כִּבּוּאוֹ
 הַבֵּיתָהּ ! “ וַיִּתְּאֲמִץ הַנַּעַר בְּכָל כַּחוֹ לְדַבֵּר עַל לִבָּהּ וּלְהִרְאוֹת
 צְדָקָתוֹ , וַיִּבְכֶּה וַיִּתְחַנֵּן , כִּי יֵרָא מְאֹד אֶת הַמַּגָּל הַרוֹדֶה .
 וַיְהִי בַצְּהָרִים וַיָּבֹא אָבִיהֶם הַבֵּיתָהּ , וַיֵּשְׁבוּ אֶל הַיְשׁוּלָּחַן
 לֵאכּוֹל , וּבְטָרֶם הִחֲלָה אִמָּם לְדַבֵּר , וַיֹּאמֶר אָבִיהֶם : הֲלֹא
 תִּרְאוּ וַתִּשְׁקְדוּ לָטִים יְבוּאוּ , לְסִגּוֹר הַטִּיב חֲלוֹנוֹת הַבֵּית
 לְעֵרַת הָעֶרְבִים , כִּי בַלִּילָה הַזֶּה שֹׁבֵר הָרוֹת אֶת אֶחָד
 מֵהֶם . “ הִרְאִיתֶם , עֵתָּה , בָּלָכֶם ? “ עָנָה שֹׁמְעוֹן , כִּי אֲנִי
 לֹא אֲשַׁמְתִּי בְּדַבֵּר הַזֶּה ! “ אֶתָּה בְּנִי רְאֵה , הַנְּשִׁיבָה אִמּוֹ ,
 גִּמּוּל שְׁקָרֶיךָ וּכְזָבֶיךָ תִּמְדֶּה : הִפְטִיתִי אֲזָן שׁוֹמֵעַת לְאַחִיךָ ,
 מִדַּעְתִּי כִּי רַק אִמָּת יִדְבֵּר , וּכְנִים יְדַבְּרוּ , אֲבָל בָּךְ לֹא
 הָאִמָּנָתִי , כִּי לֹא אֶחָת וְלֹא שְׁתֵּים שִׁקְרָתִי . וַיֵּשֶׁם הַנַּעַר אֶל
 לִבּוֹ , וַיִּיטִיב אֶת יְדָבּוֹ , אֲבָל מְאֹד אָרְכוּ הַיָּמִים עַד אֲשֶׁר
 נָתַנּוּ אִמּוֹן לְרַבְּרִיו .

כֹּה יַעֲנֶשׁוּ כָל אֲשֶׁר שִׁקֵּר וַיְדַבְּרוּ , לֹא יִאֲמְנוּ עוֹד , גַּם אִם אִמָּת יֹאמְרוּ .

43.

הַנִּמְחָרָה .

דִּינָה שִׁחְרָה אֶת פְּנֵי אִמָּהּ לִקְנוֹת לָהּ צִפּוֹר יָפָה ,
 וַתֹּאמֶר לָהּ אִמָּהּ : בֶּן בֵּתִי , אִם תִּלְכִּי בְּדַרְכֵי , וַתִּשְׁמָעִי בְּקוֹלִי
 לְכֹל אֲשֶׁר אֶצְוֶה , יְהִי לָךְ בֶּן כַּאֲשֶׁר בְּקִשְׁתִּי .
 וַיְהִי הַיּוֹם וּדִינָה שָׁבָה מִבֵּית הַסֹּפֶר , וַתֹּאמֶר לָהּ אִמָּהּ :
 זֶה בֵּתִי תַּחַת גּוֹמָא קִטְנָה עוֹמְדָת עַל הַיְשָׁלָחַן , אֲנִי

„Ich auch nicht sagte Johannes und so sagte ein Jeder im Hause. Du mußt es gethan haben“ sprach die Mutter ganz unwillig zu Johannes; warte nur, du wirst deinen Lohn schon kriegen, laß nur der Vater zu Hause kommen!“ Johannes fing an, sich aus allen Kräften zu entschuldigen und weinte, weil er Schläge fürchtete. Am Mittag kam der Vater nach Hause und sagte beim Essen, ehe noch die Mutter ihre Klage angebracht hatte: man solle künftig auf dem Abend die Fenster fleißig zuschließen, weil heute Nacht's der Wind ein Fenster eingeschlagen hatte. — Sehet jetzt, rief Johannes aus, daß ich unschuldig bin!“ „Siehst du jetzt, antwortete die Mutter, was du von deinem Lügen hast? Ich habe deinem Bruder geglaubt, weil er auch sonst die Wahrheit sagt; dir aber habe ich nicht geglaubt, weil du schon oft gelogen hast.“ Johannes besserte sich darauf; aber es dauerte noch lange bis man ihm Alles, was er sagte, geglaubt hätte.

Wer öfters lügt, dem glaubt man nicht,
Und wenn er auch die Wahrheit spricht.

43.

V o r w i t z.

Christine bat ihre Mutter, ihr ein Kanarienvögelein zu kaufen. Die Mutter sagte: „Du sollst eines bekommen, wenn du immer recht artig, fleißig und folgsam sein wirst.“ Christine versprach es. — Eines Tages kam Christine aus der Schule heim. Da sagte die Mutter: „Ich gehe jetzt ein wenig aus. Hier auf dem Tische steht ein kleines, neues Schächtlein.

אֵלֶכָה לִי וְאֲשׁוּבָה כְּרָגַע, וְאַתָּה הַשְׁמָרִי לָךְ לִבְלִי תִפְתָּח
אוֹתָהּ, וְלֹא תִגְעִי בָּהּ יָד, וְהָיָה כַּאֲשֶׁר אֲשׁוּבָה, וְאֲשַׁמַּח
אֶת נַפְשִׁיךָ בְּדִבְרֵי חֶדֶשׁ. וַיְהִי אַךְ יָצָא יִצְחָק אִמָּה מִפֶּתַח
הַבַּיִת, וְהִנֵּעְתָה לִקְחָה אֶת הַתֵּבָה, וַתֵּרָא בִּי קָלָה הִיא
מְאֹד, וּבִדְלָתָהּ חֲזִירִים חֲזִירִים, וַתִּכַּל נִפְשָׁה לְצֹאֶת, בִּי
הִצִּיקָה לָּהּ תַּאֲוָתָהּ לִרְאוֹת מָה זֶה בַּתֵּבָה, וַתִּפֶּן כַּח וְכֹה
וַתֵּרָא בִּי אִין אִישׁ, וַתִּפְתַּח אוֹתָהּ, וּפְתָאוֹם לִפְתַּע פֶּרֶשָׁה
הַצֹּפּוֹר בְּנִפְיָהּ, וַתַּעֲפֶה מִן הַתֵּבָה לְאוֹרֶךְ וּלְרוֹחַב הַבַּיִת,
וּמִצְפֹּצֶפֶת וּמִנְהַגַת קוֹלוֹת נְעִימִים לְאָזֵן שׁוֹמֵעַת; וַתִּחְפֹּץ
לְלִבּוֹד אוֹתָהּ, וּלְהַשִּׁיבָה אֶל פְּלוּבָהּ, אֶל הַתֵּבָה, וְלֹא
יָכְלָה. וַתֵּרֶץ אַחֲרֶיהָ עַד אֶפֶס כַּח, אָכֵן לְרִיק יִגִּיעָה, וְהָיָה
אִמָּה בָּאָה, וַתֹּאמֶר: „רְאִי גֵאֲנֶעֱרֶדָה נְעוּרָה, וְנִמְהָרַת,
לְמִצּוֹת אִם בֶּל שׁוֹמֵעַת; הֲלֹא אָמַרְתִּי לְחַת לָךְ אֶת
הַצֹּפּוֹר, וְרַק לְנִסּוּתָהּ אִם תִּלְכִּי בְּדַרְכֵי אִם אִין חֲבִיתִי עַד
עַתָּה מִצּוֹא; וְעַתָּה הֵשֵׁב אֲשִׁיב אֶת הַצֹּפּוֹר אֶל אֲשֶׁר מִמֶּנּוּ
לִקְחָה.

וַלֵּךְ מִשְׁכִּיל וְיִמְלֵא בְּשִׁמְחָה חֻבְהוּ, אִם גַּם עֵין אֲבוֹתֵינוּ לֹא תִרְאֶהוּ.

44.

הָאוֹרֵב

הַנֶּעַר אֲבִשְׁלוֹם הַסֶּכֶן הַסֶּכֶן מִנְּעוּרָיו לְהַסְתֵּר בְּמִסְתָּרִים
וּלְהַשְׁוֹת אֶזְנוֹ לְכָל אֲשֶׁר יִדְבֹּר; וַיִּנְעַר בּוֹ אָבִיו לֹא אַחֲרֵי
וְלֹא שְׁתִּים, וְהוּא לֹא שָׁת לְבּוֹ לָזֶה. וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹא אִישׁ
אֶחָד מִהָעִיר בָּעֶרֶב אֶל אָבִיו אֵל הַגֶּן, וַיֹּאמֶר לוֹ: דִּבֵּר
סֵתֶר לִי אֵלֶיךָ הַיּוֹם! — וַיֵּלֶךְ אֶתוֹ אָבִיו אֶל סִבְתֵּי הַגֶּן,

Bei Leibe, mache es nicht auf! Wenn du mir folgst, werde ich dir, sobald ich zurückkomme eine große Freude machen.—" Rauni war die Mutter zur Thüre hinaus, so hatte das vorwitzige Mädchen das Schächtelchen schon in der Hand. „Es ist so leicht.“ sagte sie, „und in dem Deckel sind kleine Löchlein! Was mag wohl darin sein.“ Sie dachte: die Mutter sieht es nicht, und machte das Schächtelchen auf — und sieh, augenblicklich hüpfte ein wunderschönes, gelbes Vögelein heraus, und flog freudig zwitschernd in der Stube herum.— Christine wollte das Vögelein geschwind fangen, und wieder einsperren, damit die Mutter nichts merkte. Wie sie nun außer Athem und mit glühenden Wangen das flinke Vögelein vergebens in der Stube herumjagte — trat die Mutter herein und sagte: „Du vorwitziges, ungehorsames Mädchen!. Das schöne Vögelein habe ich dir schenken wollen; doch wollte ich dich zuvor prüfen, ob du es verdienst. Jetzt aber werde ich es sogleich dem Vögelhändler wieder zurückgeben.“

Ein gutes Kind thut seine Pflicht,
Seh'n es auch gleich die Eltern nicht.

44.

Der Horcher.

Anselm hatte den Fehler, daß er gern horchte. Der Vater warnte ihn oft, allein es half nichts. Eines Abends kam ein Bürger aus der Stadt zu dem Vater in den Garten, und sagte, er habe Einiges mit ihm zu reden. Der Vater ging mit ihm in das Gartenhaus und machte die Thüre zu. An-

וַיִּסְגֹּד הַדִּלֶּת אַחֲרָיו. וַיִּגְנוּב אֲבִשְׁלוּם אֶת לִבָּם, וַיִּלְךְ גַּם הוּא בִּלְט, וַיֵּט אָזְנוֹ אֶל חוּר שֵׁבֶת הָאֱלֹה בְּדִלְתוֹ, וַיִּקְשֹׁב וַיִּשְׁמַע. וּפְתָאם וְהִנֵּה אָזְנוֹ תִּצְלָצֵל וּכְאִלּוּ יִגִּיחַ מֶה, וַיִּרְחוּשׁ בְּתוֹכָהּ, וּכְאֵב לוֹ מָאֵד, וַיִּזְעַק וַעֲקָה גְדוּלָּה; וַיִּתְּרֵד הָאֵב וְהָאוֹרֶחַ לִקְרָאתוֹ, וַיִּשְׁלַחוּ וַיִּקְרְאוּ אֶת הָרוּפָא, וַיִּצוּק אֶל אָזְנוֹ סָמִים בְּצִינּוֹר, וְהִנֵּה תוֹלָעָה יוֹצֵאת מֵאָזְנוֹ, כִּי הַתּוֹלָעַת קִנְיָה לָהּ בְּשׁוֹבֵת הָאֱלֹה, וְגַם הַנִּיחָה מִשָּׁם אֶל אָזְנוֹ אֲבִשְׁלוּם הַשּׁוֹמֵעַ. רְאֵה כִּי גְדוֹל עֲוֹנָה בְּנִי — אָמַר לוֹ אָבִיהוּ — הֲלֹא תִרְאֶה וְתִקַּח מוֹסֵר לְעֹזוֹב הַמִּדָּה הַרְעָה הַזֹּאת מִלִּבָּךְ, רַב־ת שָׁבְעוּ לָהֶם הַבּוֹי וְהַלְעַג הָאוֹרְכִים לְכָל דָּבָר, וְגְדוּלָּה מִתּוֹלָעַת הַזֹּאת, תּוֹלָעָתָם אֲשֶׁר עָלְתָה בְּנַפְשָׁם וּבְלִבָּם; הַפְתִּיּוֹת, הַחֲשׂוֹד, הַקִּנְיָה, וְהָאִיבָה.

מִן נָא אֱלֹהִים תּוֹלָעַת, לְכָל אָזְנוֹ זֶרֶה שׁוֹמֵעַת.

45.

הָאֲחִירָה

אִישׁ אֶחָד חָפֵץ לְשַׁמַּח נַפְשׁ בְּנוֹ וּבִתּוֹ הַקְּטָנִים, אֲשֶׁר שָׁמְחוּ אֶת נַפְשׁוֹ גַּם הֵם בְּשִׁמְעָם לְקוֹלוֹ, וּבְשִׁקְדָם עַל מְלֹאכֶתָם תָּמִיד. הַבֶּקֶר אֹר, וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם: יִלְדִי! הַיּוֹם אֶקְחֶכֶם אִתִּי אֶל בֵּית אָחִי, הוּא דוֹרְכֶם, וְשָׁם תִּשְׁתַּעֲשְׂעוּ בְּגֵן עִם יִלְדֵי הַטּוֹבִים כְּטוֹב לְבַבְכֶם; הֵיוּ גְבוּנִים, וְרַק אֲחִלִּיף שְׂמִלּוֹתִי וְאֲשׁוּבָהּ. אָבְרָם בְּנוֹ הַקָּטָן מְרֹב שְׂמִחָתוֹ עַל הַבְּשׂוּרָה הַטּוֹבָה הַזֹּאת, נִחַל לְרִקּוֹד וּלְכַרְכֵּר סָבִיב בְּבֵיתוֹ, וּבְחִפּוֹ שָׁבַר בַּד אֶחָת עוֹמֶדֶת עַל הַשְּׁלָחַן. וַתִּרְץ אֲחֹתוֹ

felm schlich sogleich herbei und hielt das Ohr an ein kleines Astloch, daß in der Thüre war. Allein auf einmal ward es ihm ganz wunderlich in seinem Ohr. Es war als krieche und krabbelte etwas darin herum. Bald aber empfand er so enseltliche Schmerzen, daß er laut schreien mußte und fast rasend wurde. Der Vater kam mit dem Bürger erschrocken aus dem Gartenhause. Man ließ einen Arzt holen. Dieser Spritzte mit einer kleinen Spritze dem Anselm in das Ohr. Endlich kroch ein Wurm aus dem Ohr hervor. Der Wurm, der in dem Astloche gesteckt hatte, war dem Anselm in das Ohr gekrochen. „Bist du nun für dein Horchen bestraft?“ sagte der Vater, „Laß es dir künftig zur Warnung sein! Manchem Horcher sind schon viel schlimmere Würmer, als ein Ohrwurm, in das Ohr, ja im Gehirn und Herz gekrochen; ich meine: Mißverständniß und Verdacht, Haß und Feindschaft.“

Wöcht' freche Horcher zu erschrecken,
In jeder Rit' ein Ohrwurm stecken!

43.

Die gute Schwester.

Ein Vater wollte seine zwei Kindern, die ihm durch ihren Fleiß und Gehorsam viele Freude machten, auch eine Freude machen. „Kinder“ sagte er an einem schönen Morgen, heute will ich euch zu unserem Vetter hinaufführen; da könnet ihr euch im Garten, bei seinen braven Kindern, nach Herzenslust ergöken. Ich will nur ein anderes Kleid anziehen. Sein kleiner Sohn, voll Freude darüber, hüpfte lustig in der Stube herum, und stieß unvorsichtiger Weise einen Krug von Tische herab. Elisabeth, seine Schwester, war

מרים, לאסוף את חרסיה מעל הארץ, והנה אביהם בא, וירא ויאמר, "מה זאת עשית מרים?" ותען מרים בחרדה ותאמר: "בן אבי! אל נא תקצוף", ויען אביה: לא אקצוף עליך בתי, אך לא אוכל לקחת אותך עמי, מדאנה פן תשברי גם שם כלים מכלים שונים. ותען הילדה ותאמר, "בן אבי! טוב כי אשמור את הבית, אם רק אבינו כל יקצוף" — ולא יכול אחיה הקטן עוד להתאפק, ויגש אל אביו ויאמר: "בן אדוני אבי העון! אנכי שברתי את הכר ולא אחותי, הואיל נא, עלי הפעם להשאר בבית". וישמח אביהם על מובת לבב בניו, ועל אהבתם איש אחיו, ויחבק את שניהם בורעותיו, ויאמר: "שניכם ילדים, נעימים אתם לי יחד, שניכם תלכו עמדי, ותקרב עוד השמחה ככלים עד מאד".

חיה החיו אח ואחות בנעימים, שלום ואחווה ביניכם כל הימים.

36.

דוד המלך.

(מליצה נפלאה)

ויהי היום וילך דוד השדה לרעות הצאן, וכנורו על שובמו. רוח צח חרישית נשב כל היום, ומבין עפאים יחנו זמרות וירנן צפורי כל כנף; ויבא גם הזבוב לשונח על פני השדה, וישרוק מבעד לצמתי דוד; ועל שערותיו התלתלות, גם שממית בידיה תחפש. ויחר אף הנער דוד, ויאמר: אך לשוא ברא אלהים את היצורים הנמכרים

gleich auf dem Boden, die Scherben aufzuheben. Da kam der Vater herein: „Nun, Elisabeth, was hast du angefangen?“ fragte er Elisabeth etwas unwillig. „O, lieber Vater!“ sagte Elisabeth, ganz erschrocken, „sei doch nicht böse!“ — „Böse bin ich nicht,“ erwiderte der Vater, „aber da auch an einem fremden Orte vor dir die Krüge nicht sicher sein würden, so darf ich dich heute nicht mitnehmen.“

„Ich will gerne zu Hause bleiben, sagte das gute Kind, wenn nur der Vater nicht böse ist.“ Da konnte sich der Bruder nicht länger enthalten; er trat mit weinenden Augen vor den Vater hin, und sagte „Ich, nicht die Schwester, ich habe den Krug zerbrochen; ich muß zu Hause bleiben.“

„Der Vater, voll Freude über das gute Herz seiner Kinder und über ihre Liebe zu einander, nahm beide in seine Arme und sprach: „Ihr seid beide meine lieben Kinder! Ihr solltet beide mit mir gehen.“ Jetzt war die Freude noch größer.

Geschwister sollten, groß und klein,
Stets unter sich recht lieblich sein.

46.

D a v i d.

Eines Tages ging David, die Harfe auf der Schulter seine Schafe weiden. Sanfte Zephyre bespielten leise die Flur, und von den Aesten hallte ihm das Sängers-Chor entgegen. Auch die Fliege kam sich im Grünen zu ergehen; summte auf dem gelockten Haupte des jungen Hirten, und in seinen Haaren flocht auch eine Spinne ihr Gewebe lustig fort. Da ergrimmte der Knabe und stieß folgende Worte aus. „Wozu hat doch wohl Gott die Fliegen und die Spinnen, die nur so

האלה, ולו יכולתי, והכחדתי כל זכוב ושםמית מעל פני האדמה, שנואי נפשי המה. ויחטא לאלהים בשפתיו... כי אחרי הימים האלה, במשוח אותו: ה' לנגיד על ישראל, ויהי שאול עזין אותו, ומבקש להמיתו, ויקם דוד לברוח מפניו, ויבא אל יער מצל, והוא עיף ויגע וישכב על הארץ לנוח, וישן... והנה להזיפים מרגלי שאול נודעו עקבותיו, ויבא אל המקום אשר חנה דוד, ויאמרו להבות אותו בחרנית, ויעף זכוב על פניו, וישוף את לחיו נשף נורא מאד, עד כי הקיץ משנתו, וירא את האויב רץ אחריו להרגו, וימיר ויקם ויפלט על נפשו; ולא ידע עוד כי ה' עושה ארת מלאכי יצוריו — ויגם לנפשו, ויבא אל מערת עין גדי, ויסתתר שם ימים אחדים, ותבא השםמית, ותארג על פתח המערה את מטתה יריעתה. ויתורו הזיפים, ויאמרו לשאול הלא דוד מסתתר עמנו במערה, לכה אהנו ונמצאנו. וילך שאול ויבא אל המערה ההיא, ויאמר: „לא זאת היא המערה יחבא בה דוד, פי ראו נא את מבואה... קורי עכביש ארוגים סביבה... ולו עבר בה איש, הלא קרע יקרע את המטת לגזרים; ויפנו וילכו לדרךם. ודוד שמע אח אשר דבר שאול, ויפול על פניו ויאמר: „סלח נא אלהים לאולתי על אשר הרבתתי עזו בנפשי לאמר לך בימי חרפי מה תעשה? אמרתי לשוא בראת היצורים האלה, והנה היצורים הנמכזים הצילו את נפשי; גם הזכוב גם השםמית פועל בפיה המה, כלם בחכמה עשית, ותכלית לכל שמות!

verhaßt sind, wie Dämonn unter Seraphim, erschaffen! Wenn ich nur könnte, ich vertilgte sie alle von der Erde!" Damit aber verging er sich vor Gott; denn späterhin als er vom Ewigen zum Könige Israels gesalbt und vom Saul verfolgt wurde, und er also die Flucht ergreifen mußte, gerieth er in einem schattigen Hain. Des Laufens müde legte er sich auf einen Rasen, um auszuruhen und entschlief, und siehe! die Sipim, die Spione Sauls kamen ihm auf die Spur, und schon waren sie im Begriffe ihn zu erspießen, als eine Fliege sich auf seine Wangen niederließ, und ihn so heftig stach, daß er erwachte. Schnell sprang er auf und kaum konnte er der Gefahr entfliehen. Noch verstand er aber nicht den Fingerzeig Gottes, indem Er seine Geschöpfe zu Schutz-Engeln macht. Als David nun wieder, seine Flucht fortsetzend, sich in einer Grotte, zu Engedi versteckte, verwob eine Spinne den Eingang der Grotte. Und auch diese Zufluchtsstätte Davids hatten die Sippim ausgespionirt und Saul herbei geführt. Doch dieser den Eingang erblickend, sagte: „Nein, hier kann David nicht sein, denn im Hineingehen hätte er ja das Spingeweb zerrissen!" Und so zogen seine Leute fort. Als David die Worte Sauls hörte, fiel er zur Erde und betete: „Vergieb mir o Gott! meine jugendliche Frechheit, mit der ich deine Schöpfung tadelte; denn diese von mir verhaßten, getadelten Geschöpfe, haben das Leben mir gerettet! Alles ist dein Handwerk! Alles hast du mit Weisheit erschaffen, und Allen ein Zeil gesetzt!"

משלי-מוסר

- 1 אדם תועה מדרך השכל , בקהל רפאים ינוח .
- 2 אמר עצל שחל בדרך , ארי בין הרחבות .
- 3 אמר עצל ארי בחוץ , בתוך רחבות ארצו .
- 4 אל תמנע טוב מבעליו , בהיות לאל ידך לעשות .
- 5 אל תאמר לרעה לך ושוב ומחר אתן , וגיש אתך .
- 6 אל תחרש , על רעה רעה , והוא יושב לבטח אתך .
- 7 אל תחרע את בעל אף , ואת אישהמות לא תבוא .
- 8 אל תהי בתקצי כף , בערבים משאות .
- 9 אל תתהלל ביום מחר , כי לא תדע מה ילד יום .
- 10 אשרי אדם מפחד תמיד , ומקשה לבו יפול ברעה .
- 11 אנשי לצון יפיתו קריה , וחכמים ישיבו אף .
- 12 ארך אפים רב תבונה , וקצר רוח מרים אולת .
- 13 אבן ואבן איפה ואיפה , תועבת ה' גם שניהם .
- 14 איש חמה יגרה מדון , וארך אפים ישקיט ריב .
- 15 איש מחסור אהב שמחה , אהב יין ושמן לא יעשיר .

Sitten - Sprüche.

1. Ein Mensch, der vom Vernunftwege abweicht, wird erst mit den Grabesbewohnern ausruhen.
2. Der Faule spricht: auf der Landstraße ist ein Leopard, in den Gassen hält ein Löwe sich auf.
3. Der Faule spricht: draussen hält ein Löwe sich auf, auf der Straße könnte ich ermordet werden.
4. Versage dem Dürftigen die Wohlthat nicht, wenn Du mit Göttlicher Macht es thun kannst.
5. Sage Deinem Nächsten nicht: heute gehe, morgen komme, dann will ich's Dir geben — wenn Du es noch heute hast.
6. Ersinne nie Uebles wider deinen Nächsten, der friedlich mit dir wohnt.
7. Geselle dich nicht zu Zähzornigen, mit Gallfüchtigen gehe nicht um.
8. Sey nicht von denen die leicht Handschlag machen, und für Schulden Bürgschaft leisten.
9. Rühme dich des Morgenden Tages nicht, denn du weißt nicht was ein Tag erzeugt.
10. Heil dem Manne der immer besorgt, ins Unglück stürzt wer trotzigen Herzens ist.
11. Spötter fachen Zorn in der Stadt an, Weise wissen ihn zu dämpfen.
12. Der Langmüthige zeigt viel Verstand, der Zähzornige offenbart seine Thorheit.
13. Zweierlei Gewichter, zweierlei Masse, Beides ist dem Ewigen ein Abscheu.
14. Der Gallfüchtige sucht Streit anzufachen, der Langmüthige Hader zu stillen.
15. Ein Wollüstiger wird zum Dürftigen; Wer Wein und Salbung liebt, der wird nicht reich werden.

- 16 איש אַמּוֹנוֹת רַב בְּרֻכּוֹת , וְאֵץ לְהַעֲשִׂיר לֹא יִנָּקֶה .
- 17 אֲנִי בַּקִּיץ בֵּן מִשְׁכִּיל , גִּרְדָּם בְּקָצִיר בֵּן מִבִּישׁ .
- 18 אֶהֱב מוֹסֵר אֶהֱב דַּעַת , וְשׁוֹנֵא תוֹכַחַת בָּעַר .
- 19 אֲמִם אֲזִנוֹ מוֹעֵקֶת דָּל , גַּם הוּא יִקְרָא וְלֹא יַעֲנֶה .
- 20 אוֹצַר נְחָמָד וְשֹׁמֵן בְּנוֹה חֶכֶם , וְכִסִּיל אָדָם יִבְלָעֵנוּ .
- 21 אוֹלֶת אָדָם תִּסְלַף דְּרָכּוֹ , וְעַל ה' יוֹעֵץ לִבּוֹ .
- 22 אוֹלֶת קִשּׁוּרָה בְּלֵב גֶּעֶר , שֶׁבֶט מוֹסֵר יִרְחִיקָנָה מִמֶּנּוּ .
- 23 אִם רָעֵב שִׁנְאָה הֶאֱכִילָהּ לֶחֶם , וְאִם צָמָא הִשְׁקָהּ מַיִם .
- 24 בָּרַב דְּבָרִים לֹא יִחַדֵּל פֶּשַׁע , וְחוֹשֵׁן שֹׁפֵטיו מִשְׁכִּיל .
- 25 בְּטוֹב צְדִיקִים תִּעֲלֶץ קִרְיָה , וּבְאֵבֹד רִשְׁעִים רָבָה .
- 26 בְּלֵב גִּבּוֹן תִּנּוּחַ חֲכָמָה , וּבִקְרֹב בְּסִילִים תוֹדֵעַ .
- 27 בְּכָל מָקוֹם עֵינֵי ה' צוֹפוֹת רָעִים וְטוֹבִים .
- 28 בְּאֲזִנִּי בְּסִיל אֵל תִּדְבֹּר , כִּי יָבוֹז לְשֹׁכֵל מִלִּיד .
- 29 בְּאַרְךָ אֲפִים יִפְתָּח קִצִּין , וּלְשׁוֹן רַבָּה תִּשְׁפֹּר גִּרָם .
- 30 בִּקְשׁ לֵץ חֲכָמָה וְאֵין , וְדַעַת לְגִבּוֹן נָקַל .
- 31 בְּרֻצּוֹת ה' דְּרָכֵי אִישׁ , גַּם אוֹיְבָיו יִשְׁלִים אֹתוֹ .
- 32 בֵּן חֶכֶם יִשְׁמַח אָב , וְכִסִּיל אָדָם בּוֹזֵה אִמּוֹ .

16. Der solide Mann hat vielen Segen; wer nach Reichtum überstürzt, der nimmt kein gutes Ende.
17. Ein vernünftiger Sohn sammelt zur Sommerzeit, ein schamloses Kind verschläft die Aernthezeit.
18. Wer Kenntniß schätzt, der liebt Belehrung; ein Unvernünftiger scheuet Vermahnung.
19. Wer dem Flehen des Dürstigen sein Ohr verstopft, wird auch einst flehen und nicht erhört werden.
20. In des Klugen Wohnung ist herrlicher Getreide- und Oelvorrath; der thörichte Mensch schlemmt alles auf.
21. Des Menschen Starrsinn verdreht seinen Weg, und wider Gott murret sein Herz.
22. Starrsinn haftet fest am Knabenherzen; eine Zuchtruthe, wird ihn wegschaffen.
23. Hungert dein Feind, reiche ihm Brod; dürstet er, lange ihm Wasser.
24. Wer viel spricht kann Fehler nicht vermeiden, wer den Lippen Einhalt thut ist weise.
25. Ueber des Frommen Glück freuet sich die Stadt; beim Untergang der Freoler jubelt sie.
26. Im Herzen des Verständigen ruhet die Weisheit, im Herzen des Thoren taumelt sie umher.
27. Allgegenwärtig ist Gottes Blicke, er schauet die Bösen und die Guten.
28. Halte dem Thoren keine Strafrede, er verachtet deine geistreichen Worte.
29. Durch Gelassenheit besänftigt man den Herrscher, die weiche Zunge zermalmet Knochen.
30. Der Spötter sucht Weisheit und findet sie nicht; der Weise findet sie leicht.
31. Wenn des Menschen Handlungen dem Ewigen wohlgefallen, so versöhnt er ihm auch alle seine Feinde.
32. Ein weiser Sohn erfreuet den Vater; der thörichte Mensch macht seine Mutter verächtlich.

- 53 גוֹל אֲבִיו וְאִמּוֹ וְאָמַר אֵין פִּשְׁעִי חֵבֶר הוּא לְאִישׁ מִשְׁחִית.
- 54 גַּם לָרַעְהוּ יִשְׁנֵא רֵשׁ , וְאִהְבִּי עֲשִׂיר רַבִּים .
- 55 גַּם אָוִיל מַהְרִישׁ חֲכָם יִחַשֵׁב , אֲמִם שִׁפְתָּיו נָבוֹן .
- 56 גַּם מִתְרַפֶּה בְּמַלְאָכָתוֹ , אָח הוּא לְבַעַל מִשְׁחִית .
- 57 גַּם בְּמַעַלְלָיו יִתְנַבֵּר גֶּעֶר , אִם זָךְ וְאִם יִשָּׁר פִּגְעָלוֹ .
- 58 דְּבָרֵי נִרְנָן כְּמַתְּלֵהִים , וְהֵם יִרְדּוּ חֲדָרֵי בָטָן .
- 59 חָלְיוֹ שִׁקִּים מַפְסִיחַ , וּמִשָּׁל בְּפִי כְסִילִים .
- 40 דֶּחַךְ רִשְׁעִים בְּאִפְלָה , לֹא יִדְעוּ בְּמָה יִפְשְׁלוּ .
- 41 דִּבֶּר שֶׁקֶר יִשְׁנֵא צְדִיק , וְרִשְׁעֵי יִבְאִישׁ וַיַּחְפִּיר .
- 42 דָּבֵשׁ מִצֵּאתָ אֵכֵל בֵּינָה , פֶּן תִּשְׁבַּעְנוּ וְהִקְאֵתוּ :
- 43 הִבִּיֵּאֶה לַמוֹסֵר לִבָּהּ , וְאַזְנוֹהָ לְאִמְרֵי דַעַת .
- 44 הִתְרַפִּיתָ בְּיוֹם צָרָה , צַר כְּחֻכָּה .
- 45 הוֹלֵךְ בַּתּוֹם יֵלֶךְ בְּטָח , וּמַעַקֵּשׁ דֶּרֶכְיוֹ יִיָּדַע .
- 46 הוֹלֵךְ רַכִּיל מְגִלָּה סוֹד , וְנִגְמָן יִדְוֶה מִכֶּסֶף דָּבָר .
- 47 הוֹלֵךְ אֶת חֲכָמִים יִחְכֵּם , וְרָעָה בְּסִילִים יִרָע .
- 48 הוֹן יוֹסִיף רַעִים רַבִּים , וְדָל יִמְרַעְהוּ יִפְרֹד .
- 49 הִקָּר רִגְלָה מִבֵּית רָעָה , פֶּן יִשְׁבַּעְהָ וּשְׁנֵאָהָ .

33. Wer seinen Vater oder seine Mutter beraubt, und glaubt es sey kein Verbrechen, der ist des Verderbers Freund.
34. Selbst seinem Freunde wird der Dürftige verhaßt; der Reiche hat der Freunde viele.
35. Sogar wenn ein Narr schweigt, hält man ihm für Klug, für verständig den, der seine Lippen zuschließt.
36. Wer nachlässig in seinem Geschäft ist, der ist des Verderbers Bruder.
37. Schon im Spiel giebt das Kind sich zu erkennen, ob lauter, ob redlich sein Thun seyn wird.
38. Des Zankfüchtigen Worte sind verhüllten Pillen gleich, wirken, nachdem sie ins Innere Gedrungen.
39. Wie der Tanz eines Lahnten ist das Gleichniß im Munde des Thoren.
40. Der Weg der Bresler ist dunkle Finsterniß, sie Stolpern woran sie selber nicht wissen.
41. Der Fromme hasset das lügenhafte Wort, und beschämt den Bösewicht und macht ihn erröthen.
42. Findest du Honig, so genüße ihn mässig, du möchtest seiner übersatt werden und wegspießen müssen.
43. Lenke dein Herz zur Sittenlehre, und deine Ohren neige zu vernünftigen Reden.
44. Zeigst du dich kraftlos zur Unglückszeit, so ist deine Kraft wohl klein.
45. Wer aufrichtig wandelt, geht ungestört; wer krumme Wege nimmt, wird ruckbar überall.
46. Wer Geheimnisse entdeckt, ist ein Verläumder; wer selbige verhüllt ist ehrlichen Gemüthes.
47. Wer mit Weisen umgeht wird selbst weise, wer sich an Thoren anschließt verdirbt sich selbst.
48. Reichthum schafft viele Freunde, der Arme wird bald von seinen Freunden getrennt.
49. Mache dich im Hause deines Freundes selten, er möchte deiner übersatt werden und dich hassen.

- 50 הַדִּלַּת תָּסוּב עַל צִירָה , וְעֵצֶל עַל מִשְׁחוֹ .
- 51 הַנְּמָלִים עִם לֹא עָז , וַיְכִינוּ בְּקִיץ לַחֲמָם .
- 52 זָכָר צָדִיק לְבָרָכָה , וְשֵׁם רָשָׁעִים יִרְקָב .
- 53 חֶסֶד וְאַמֶּת אֶל יַעֲזֹבֶה , קָשָׁרָם עַל גְּרִנְחוֹתֶיהָ , פְּתִיבָם עַל לֹחַ לִפָּה .
- 54 חֲזִיטַּי אִישׁ מְהִיר בְּמַלְאכָתוֹ לִפְנֵי מְלָכִים יִתִּיצֵב , בָּל יִתִּיצֵב לִפְנֵי חֲשָׁפִים .
- 55 חֲזִיטַּי אִישׁ אֵין בְּדַבְּרָיו , תִּקְוָה לְכִסִּיל מִמֶּנּוּ .
- 56 חוֹחַ עֲלָה בְּיַד שְׁפוֹר , וּמִשָּׁל בְּפִי כְּסִילִים .
- 57 חֹלֶק עִם גִּנָּב שׁוֹנֵא נִפְשׁוֹ , אֱלֹה יִשְׁמַע וְלֹא יִגִּיד .
- 58 טוֹב נִקְלָה וְעָבַד לוֹ , מִמֶּתֶכְפֵּד וַחֲסֵר לָחֵם .
- 59 טוֹב אֶרְחַת יֶרֶק וְאַהֲבַת שֵׁם , מִשׁוֹר אָבוֹם וְשִׁנְאָה בּוֹ .
- 60 טוֹב מַעַט בְּצַדִּיקָה , מֵרַב תְּבוּאוֹת בְּלֹא מִשְׁפָּט .
- 61 טוֹב שִׁפְלֵי רוּחַ אֶת עֲנָוִים , מִחֲלֹק שָׁלַל אֶת גִּבּוֹרִים .
- 62 טוֹב אֶרֶךְ אַפִּים מִגִּבּוֹר , וּמִשָּׁל בְּרוּחוֹ מִלֵּב עִיר .
- 63 טוֹב פֶּת חֲרִיבָה וְשִׁלּוֹהָ בָּה , מִבֵּית מָלֵא זִבְחֵי רִיב .
- 64 טוֹבָה תּוֹכַחַת מְגֵלָה , מֵאַהֲבָה מְסֻתָּרָה .

30. Wie die Thüre um die Angel sich dreht, so dreht der Faule auf dem Bett sich herum.
31. Die Ameisen, ein ohnmächtiges Völkchen, bereiten sich dennoch ihr Brod im Sommer.
32. Des gerechten Andenken dauert zum ewigen Segen, des Freblers Name verweist mit ihm.
33. Edelmuth und Treue müssen dich nie verlassen, hänge sie um deinen Hals, schreibe sie auf deine Brusttafel.
34. Hast du einen Mann bemerkt, der in seinem Geschäft geschickt, so ist's gewiß, daß er Fürsten und nicht Elenden vorgestellt werden wird.
35. Hast du Jemanden bemerkt, der in seinen Geschäften übereilt ist, wahrlich, vom Thoren läßt sich mehr erwarten als von ihm.
36. Ein Dornstrauch in des Betrunknen Hand, ist ein Gleichniß in des Thoren Mund.
37. Wer den Eid vernimmt und nicht bekennt, der ist eines Dieben Theilnehmer, und haßt sich selber.
38. Glücklicher ist der gemeine Mann, ein Diener sogar der sein Brod hat; als wer vornehm thut und ihm an Brod mangelt.
39. Besser ist ein Gericht Kraut in Einigkeit, als gemästete Ochsen in Feindschaft.
40. Besser wenig mit Recht erwerben, als großes Einkommen mit Unrecht.
41. Besser gebeugten Gemüths unter Bescheidenen seyn, als großen Gewinn mit Stolzen theilen.
42. Der Langmüthige ist stärker als ein Kriegsheld, wer seine Leidenschaften besiegt, stärker als der Festungen-Eroberer.
43. Lieber trockenes Brod in Ruhe als Gastmähler in einem Hause des Zankes.
44. Besser offenerziger Tadel, als allzuschonende Liebe.

- 65 טוב רש הולך בחמו , מעקש דרכים והוא עשיר .
- 66 טמן עצל ידו בצלחת , נלאה להשיבה אל פיו .
- 67 יראת ה' ראשית דעת , חכמה ומוסר אוילים בוו .
- 68 יראת ה' שגנאת רע , גאה וגאון ודרך רע ופי תהפכות שגנאתי .
- 69 ירא את ה' בני ומלך , עם שונים אל התערב .
- 70 יהלך זר ולא פיה , נכרי ואל שפתיה .
- 71 יתר מרעהו צדיק , ודרך רשעים תתעם .
- 72 יש בוטה במדקרות חרב , ולשון חכמים מרפא .
- 73 יש מתעשר ואין כל , מתרושש והון רב .
- 74 יד חרוצים תמשול , ורמיה תהיה למס .
- 75 יסר בנה ויניחה , ויהן מערבים לגנשה .
- 76 בחמץ לשנים וכעשן לעינים , בן העצל לשלחו .
- 77 בעם לאביו בן כסיל , וממר ליולדתו .
- 78 פמים הפנים לפנים , בן לב האדם לאדם .
- 79 בצרור אבן במרגמה , בן נותן לכסיל כבוד .
- 80 כסף סיגים מצפה על חרש , שפתיים דלקים ולב רע .
- 81 בורה שחת בה יפל , וגלל אבן אליו תשוב .

65. Glücklicher ist der Dürstige, der in seiner Unschuld wandelt, als der Reiche der Krume Wege geht.
66. Hat der Faule die Hand in der Tasche gesteckt, so machts ihm Mühe sie nach dem Munde zu bringen.
67. Ehrfurcht vor dem Ewigen, ist aller Wissen Anfang, Thoren verachten Weisheit, und Vermahnung.
68. Gottesfurcht ist: das Böse hassen; Stolz, Höchmuth, Heimtücke, und Lügenmund sind mir verhasst.
69. Fürchte den Ewigen, mein Sohn! und den König; mit Aufrührern laß dich nicht ein.
70. Mag ein Fremder dich loben, nicht du dich selbst; ein anderer, nicht dein eigener Mund.
71. Der Fromme ist für seinen Nächsten ein Wegweiser, der Weg des Gottlosen führet irre.
72. Manche Reden sind wie Dolchstiche, des Weisen Zunge ist heilsam.
73. Mancher thut reich und es ist gar nichts dahinter, mancher thut arm und besitzt grossen Schatz.
74. Fleißige Hand herrscht, läßige wird zinsbar.
75. Züchtige deinen Sohn, denn schafft er dir Vergnügen, und bringt Wollust deiner Seele.
76. Was Eßig dem Zahne, ist, Rauch den Augen, das ist der faule Bote seinem Herrn.
77. Ein thörichter Sohn, macht dem Vater Verdruß, und der Mutter Herzensleid.
78. Wie Wasser dem Gesichte seinen Schatten zeigt, so auch das Menschenherz dem Menschen.
79. Was der Stein zum Versteinigen dient, das dient Ehrenbezeigung dem Thoren.
80. Ein irrdenes Geschirr mit falschem Silber überzogen, sind heißglühende Lippen und ein böses Herz.
81. Wer eine Grube Gräbt, stürzt selbst hinein; der Stein rollt zurück auf den, der ihn gewälzt.

- 82 כָּבֹד אָבֵן וְנֶטִל הַחֹל, וְכַעַס אָוִיל כָּבֹד מְשֻׁנֵּיהֶם.
- 83 כָּבֹד אֱלֹהִים הַסֵּתֵר דָּבָר, וְכִבְדּוֹ מַלְכִּים חָקֵר דָּבָר.
- 84 כִּצְפוֹר נוֹדֶרֶת מִן קָנָה, בֶּן אִישׁ נוֹדֵד מִמָּקוֹמוֹ.
- 85 לָמָּה זֶה מַחִיר בֶּיֶד כְּסִיל, לִקְנוֹת חֲכָמָה וְלֵב אֵין.
- 86 לִפְנֵי שֹׁכֵר יִגְבֶּה לֵב אִישׁ, וְלִפְנֵי כְבוֹד עֲנָוָה.
- 87 לֵךְ אֶל גְּמֻלָּה עֵצֶל, רֹאֵה דְרָכֶיהָ וַחֲכָם.
- 88 לֵב שְׁמֵחַ יִיטִיב פָּנִים, וּבָעֲצָבֹת לֵב רוּחַ גִּבְעָה.
- 89 לֵב אָדָם יִחַשֵׁב דְּרָפוֹ, וְהִ יָכִין צִעְדּוֹ.
- 90 לֹא יִפּוֹן אָדָם בְּרָשָׁע, וְשׁוֹרֵשׁ צַדִּיקִים כֹּל יָמוּט.
- 91 לֹא יֵאָהֵב לֵץ הוֹכֵחַ לוֹ, אֶל חֲכָמִים לֹא יִלָּךְ.
- 92 לֹא יִחְפוֹץ כְּסִיל בַּתְּבוּנָה, כִּי אִם בַּהֲתַגְלוֹת לָבוֹ.
- 93 מִבֶּסֶה פֶשַׁע מִבִּקֵּשׁ אֶתְבָּה, וְשֹׁנֵה בְדָבָר מִפְּרִיד אֱלֹהִים.
- 94 מִשְׁדָּד אֵב יִבְרִיחַ אִם, בֶּן מִבִּישׁ וּמִחֲפִיר.
- 95 מִקְצֵה רִגְלִים חָמָס שׁוֹתָה, שְׁלֵחַ דְּבָרִים בֶּיֶד כְּסִיל:
- 96 מִבֶּסֶה פֶשַׁעֵיו לֹא יִצְלִיחַ, וּמִדָּה וְעוֹיֵב יִרְחָם.
- 97 מִתְאַוֶּה וְאֵין נִפְשׁוֹ עֵצֶל, וְנִפְשׁ חָרָצִים תִּדְרֹשׁ.
- 98 מִגִּדְּל עוֹז שֵׁם ה', בּוֹ יִרוּץ צַדִּיק וְנִשְׁגָּב.

82. Schwer ist der Stein, auch Sand ist eine Last, aber lästiger als beides ist: die Laune des Thoren.
83. Ehre Gottes ist: der Dinge Gang verbergen, der Könige Ehre ist: geheime Dinge an den Tag zu bringen.
84. Wie der aus seinem Neste vertriebene Vogel, so der Mensch der aus seiner Heimath auswandert.
85. Was nützt das Geld in des Thoren Hand? Weisheit zu kaufen hat er doch kein Herz!
86. Vor dem Falle geht der Troß, und vor der Ehre Bescheidenheit.
87. Gehe zur Aelste hin, du Fauler, betrachte ihre Wege, und werde klug!
88. Frohes Herz macht heiteres Gesicht, ein betrübtes Herz macht eine finstere Miene.
89. Der Mensch entwürft den Weg, Gott bestimmt den Schritt.
90. Auf Ungerechtigkeit steht der Mensch nicht fest, der Gerechten Stamm aber wanket nicht.
91. Belehrung liebt kein Spötter, darum besucht er die Weisen nicht.
92. Der Thor verlangt nicht nach Vernunft, nur eigne Gedanken will er Verbreiten.
93. Wer Beleidigung unterdrückt sucht Eintracht, wer sie wiederholt trennt den Freund.
94. Ein ungerathener schändlicher Sohn richtet den Vater zu Grunde und bringt die Mutter ins Elend.
95. Wer Narren zu Geschäftsträgern macht, ermüdet nur Füße, verschluckt nur Aergerniß.
96. Wer seine Sünden verhüllt, der kann nicht glücklich seyn, wer aber sie bekennt und sie nicht wieder begeht, der findet Erbarmen.
97. Der träge Mensch wünscht wohl, erlangt aber nichts, des Thätigen Leben gedeiht.
98. Der Name des Ewigen ist ein fester Thurm, zu ihm nimmt der Fromme seine Zuflucht, und ist geschützt.

- 99 מִנֶּעַ בָּר יִקְבְּהוּ לְאוֹם , וּבִרְכָּה לְרֹאשׁ מִשְׁבִּיר .
- 100 מוֹכִיחַ אָדָם אַחֲרֵי חַן יִמָּצֵא מִמַּחְלִיק לְשׁוֹן .
- 101 מַחֲשָׁבוֹת צְדִיקִים מִשְׁפָּט , תַּחֲבָלוֹת רָשָׁעִים מְרֻמָּה .
- 102 מִלֵּאךְ רָשָׁע יִפֹּל בְּרַע , וְצִיר אֲמוּנִים מִרְפָּא .
- 103 מַעֲנֶה רַךְ יָשִׁיב חֲמָה , וְדָבָר עֶצֶב יַעֲלֶה אָף .
- 104 מִים עֲמֻקִּים דִּבְרֵי פִי אִישׁ , נַחַל גִּבֵּעַ מְקוֹר חֲכָמָה .
- 105 מִלֵּוֹה ה' חוֹנֵן דָּל , וּגְמֹלוֹ יִשְׁלֹם לוֹ .
- 106 מִים עֲמֻקִּים עֲצָה בְּלֵב אִישׁ , וְאִישׁ תְּבוּנָה יִדְלָקָה .
- 107 מַעֲדָה בְּגֵד בְּיוֹם קָרָה , חֶמֶץ עַל נֹתֵר , וְשֹׂר בְּשָׂרִים
עַל לֵב רַע .
- 108 מִים קָרִים עַל נֶפֶשׁ עֵיפָה , וְשִׂמּוּעָה טוֹבָה מֵאֲרֶץ מֶרְחָק .
- 109 מַחְזִיק בְּאָזְנֵי כָלֵב עֹבֵר מִתַּעֲבָר עַל רִיב לֹא לוֹ .
- 110 מִשִּׁיב רָעָה תַּחַת טוֹבָה , לֹא תִמוּשׁ רָעָה מִבֵּיתוֹ .
- 111 מִשִּׁיב דָּבָר בְּטָרָם יִשְׁמַע , אֲוֵלֶת הִיא לוֹ וּבִלְמָה .
- 112 מֵה' מַצְעֵדֵי גִבֹּר , וְאָדָם מֵה' יִבִּין דִּרְכּוֹ .
- 113 מִסִּיר אֲזוּנוֹ מִשְׁמַע תּוֹרָה , גַּם תִּפְּלֹתוֹ תוֹעֵבָה .
- 114 מֶלֶךְ שׁוֹפֵט בְּאֵמֶת דְּלִים , כֶּסֶף לְעַד יִכּוֹן .
- 115 נֵר ה' נִשְׁמַת אָדָם , חֲפִישׁ כָּל תַּדְרֵי בֶטֶן .

99. Fluch des Volkes trifft den Korenwucherer, Segen aber den, der es feil bietet.
100. Der den Nächsten vermahnet erntet nachher mehr Beifall ein als der, der ihm schmeichelt.
101. Die Frommen denken auf gerechten, Vortheil, der Frebler Anschläge sind Trugschlüsse.
102. Ein treulofer Bote stürzt ins Unglück, der treue Geschäftsträger bringt Heil.
103. Sanfte Antwort stillt den Zorn, brausende Gegenrede facht ihn an.
104. Wie tiefes Wasser sind die Reden des edlen Mannes, ein sprudelender Bach, eine Quelle der Weisheit.
105. Wer gegen Arme mildthätig ist leihet dem Ewigen, Er wird die Wohlthat ihm vergelten.
106. Rathschläge liegen wie tiefes Wasser im menschlichen Herzen, ein verständiger Mann weiß sie heraus zu schöpfen.
107. Wie zur Frostzeit sich in Seide kleiden, und auf Kreide Essig gießen, so ist Betrübten Lieder vorsingen.
108. Was frisches Wasser dem ermüdeten Körper, das ist frohe Nachricht aus fremdem Lande.
109. Wer sich in fremde Händel mengt, gleicht dem, der einem vorübergehenden Hund an die Ohren greift.
110. Wer Gutes mit Bösem vergilt, dessen Haus verläßt Unglück nie.
111. Antworten ohne die Frage erst ganz abzuwarten, ist einfältig, und bringt Schande.
112. Gott bestimmt jeden Schritt des Menschen, was weiß der Erdensohn wohin das Geschick ihn führt?
113. Wer der Lehre sein Ohr verstopft, dessen Gebet ist auch ein Scheusal.
114. Ein König der die Arme mit Wahrheit richtet, befestigt seinen Thron auf immer.
115. Des Menschen Seele ist ein Licht des Ewigen, womit er des Hergens Innerstes durchsucht.

- 116 נֶצֶר בְּנֵי מִצּוֹת אֲבִיהֶן , וְאֵל תַּמְשֵׁחַ תּוֹרַת אִמָּהּ .
- 117 גִּשְׁיָאִים וְדוּחַ וְגִשְׁשֵׁם אֵין , אִישׁ מִתְחַלֵּל בְּמַתַּת שְׁקָר .
- 118 גִּזְם זָהָב וְחֵלִי בָתָם , מוֹכִיחַ חֲכָם עַל אֵזֶן שׁוֹמְעַת .
- 119 גִּאֲמָנִים פִּצְעֵי אוֹהֵב , וְנִעְתָּרוֹת גִּשְׁיָקוֹת שׁוֹנֵא .
- 120 נֶפֶשׁ שׁוֹבְעָה תְּבוּס נֶפֶת , וְנֶפֶשׁ רַעֲבָה כָּל מֵר מִתּוֹק .
- 121 נֶצֶר פִּיו שׁוֹמֵר נֶפֶשוֹ , פֶּשֶׁק שְׁפָתָיו מִחֲתָה לוֹ .
- 122 נֶצֶר תִּאֲנָה יֹאכֵל פְּרִיָּה , וְשׁוֹמֵר אֲדָנָיו יִכְבֵּד .
- 123 נוֹצֵר תּוֹרָה בֵּין מִבֵּין , וְרַעָה זוֹלָלִים יִכְלִים אָבִיו .
- 124 נֶחֱן לְרֵשׁ אֵין מַחְסוֹר , וּמַעֲלִים עֵינָיו רַב מֵאֲרוֹת .
- 125 גִּסּוֹ וְאֵין רִדָּף רָשָׁע , וְצִדִּיקִים כִּכְפִּיר יִבְטַח .
- 126 גִּבְחָר שֵׁם מַעֲשֵׂר רַב , מִכְסָּף וּמִזָּהָב חֵן מִזֵּב .
- 127 גִּבְחָל לַחֹן אִישׁ רַע עֵין , וְלֹא יֵדַע כִּי חֶסֶד יִבְאֵנוּ .
- 128 עַד מְתֵי פִתִּים תִּאֲהָבוּ פִתֵּי , וְלֹצִים לְצוֹן חֲמָדוֹ לָהֶם ,
וְכִסְלִים יִשְׁנָאוּ דַעַת .
- 129 עֲצָלָה תִּפְלִי תִרְדָּמָה , וְנֶפֶשׁ רְמִיָּה תִרְעַב .
- 130 עַד שְׁקָרִים לֹא יִגָּקָה , וְיִפְיחַ בְּזוּבִים לֹא יִמְלֹט .
- 131 עֲשֵׂה צְדָקָה וּמִשְׁפָּט , גִּבְחָר לֵה מִזְבֵּחַ .

116. Mein Sohn! hüte das Gebot deines Vaters, vernachlässige nicht deiner Mutter Lehre.
117. Wer mit falscher Freigebigkeit Prahlt gleicht dem dicken Gewölke bei windigem Wetter, der Regen bleibt aus.
118. Wie goldner Ohrring, wie gülden Geschmeide, ist Ermahnung des Weisen aufmerksamen Ohren.
119. Freundes Schläge sind Freundschaftsbürgen, Feindes Küsse sind zur Last.
120. Der Satte tritt Honigseim mit Füßen, dem Hungerigen ist das Bitterste süß.
121. Wer den Mund bewahrt, verwahrt seine Person; wer ihn aufreißt dem drohet Gefahr.
122. Wer den Fetzgenkahn wartet genüßt seiner Frucht.; wer seinem Herrn treulich dient erlangt einst Ehre.
123. Wer Lehrscheerzigt ist ein weiser Sohn, wer mit Schlemmern Umgang hat, beschämt seinen Vater.
124. Wer dem Armen spendet, der hat nie Mangel, wer ihm sich entzieht wird durch vielen Fluch geheimsucht.
125. Der Fresser flieht wenn Niemand verfolgt, der Fromme ruht unerschrocken wie ein Löwe.
126. Besser ist guter Ruf, als großer Reichthum, besser beliebt sein als Gold und Silber besitzen.
127. Ein neidisch Auge sieht lüstern nach Reichthum hin, und merkt es nicht daß dieses ihm Mangel zuzieht.
128. Wie lange noch Ihr Albernheit wollt Ihr Albernheit lieben? Ihr Spötter an Spöttelei Gefallen finden? Ihr Thoren Kenntniße lassen?
129. Faulheit artet in Schlaffucht aus, der läßige Leib muß darben.
130. Eine lügenhafte Zunge bleibt nicht ungedahndet, der Trugverbreiter geht zu Grunde.
131. Recht und Gerechtigkeit üben gefällt dem Ewigen besser als Opfer.

- 132 עֲנֵה כְּסִיל בְּאֻלָּהוּ , פֶּן יִהְיֶה חֶכֶם בְּעֵינָיו :
- 133 עֲשֵׂק דָל חֲרָף עֲשֵׂהוּ , וּמַכְבְּדוֹ חֲזֵן אֲבִיוֹ .
- 134 עֲבֹד בֵּיתוֹ בּוֹצֵעַ בָּצַע , וְשׁוֹנֵא מִתַּנֶּת יַחֲיָה .
- 135 עֲבֹד אֲדָמָתוֹ יִשְׁבַּע לֶחֶם , וּמַרְדָּף רִיקִים יִשְׁבַּע רִישׁ .
- 136 עֲבֹד מִשְׁכִּיל וּמִשׁוֹל בְּבֶן־מִבִּישׁ , וּבַחֲדָד אֲחִים יִחַלֵּק נִחְלָה .
- 137 עֲקֹשׁ־לֵב לֹא יִמָּצֵא טוֹב , וְנִהְפֹךְ בְּלִשְׁוֹנוֹ יִפּוֹל בְּרָעָה .
- 138 עֵיר פְּרוּצָה אֵין חֹמָה , אִישׁ אֲשֶׁר אֵין מַעְצוֹר לְרוּחוֹ .
- 139 עָרוֹם רָאָה רָעָה וְנִסְתָּר , וּפְתִיִּים עָבְרוּ וְנִעְנָשׁוּ .
- 140 עֲשִׂיר בְּרָשִׁים יִמְשׁוֹל , וְעֲבֹד לֹהֶ לְאִישׁ מְלֹה .
- 141 פָּתַח פִּיהַ שֶׁמֶט צֶדֶק , וְדִין עָנִי וְאֲבִיוֹ .
- 142 פָּתִי יֵאֱמִין לְכָל דָּבָר , וְעָרוֹם יִבִּין לְאֲשֶׁרוֹ .
- 143 פָּחַם לְגִחְלִים וְעֲצִים לְאֵשׁ , וְאִישׁ מְדִינִים לְחֲדָתָר רִיב ,
- 144 פּוֹרֵעַ מוֹסֵר מוֹאֵם נִפְשׁוֹ , וְשֹׁמֵעַ חוֹבֶכֶת קוֹנֶה לֵב .
- 145 פּוֹטֵר מִזֵּם רֵאשִׁית מְדוֹן , וְלִפְנֵי הַתְּגַלֵּעַ הָרִיב גְּמוּשׁ .
- 146 פְּגוּשׁ דָּב שֶׁכּוֹל בָּאִישׁ , וְאֵל כְּסִיל בְּאֻלָּהוֹ .
- 147 פִּי כְּסִיל מִחֲתָה לוֹ , וּשְׁפָתָיו מוֹקֵשׁ נִפְשׁוֹ .

132. Beschelde dem Narren wie es seine Nartheit verdient daß er sich nicht weise dünke.
133. Den Armen drücken, heißt seinen Schöpfer lästern; einen Nothleidenden begünstigen ist Gott verehren.
134. Der Gewinnsüchtige bringt Unglück in sein Haus, wer Geschenke nicht leiden kann lebt glücklich.
135. Wer sein Land baut wird des Brodes satt, wer leeren Aussichten nachstrebt, verfällt in Armuth.
136. Der fleißige Sklave, waltet über den ungerathenen Haussohn, und theilt den Nachlaß unter den Verwandten.
137. Ein arglistiges Herz findet nie Glück, falsche Zunge verfällt in Unglück.
138. Der Mensch der seine Gedanken in sich nicht halten kann, gleicht einer offenen mauerlosen Stadt.
139. Der Kluge sieht die Folge des Uebels und birgt sich davor, Unbesonnene sind unaufmerksam und müssen büßen.
140. Der Reiche herrscht über Arme, der Schuldner ist Sklave seines Gläubigers.
141. Sei Fürsprache der Gerechtigkeit, den Armen und Bedrängten.
142. Der Einfältige glaubt jeder Sage, der Kluge untersucht erst ihren Grund.
143. Was Kohlen zur Gluth, was Holz zur Flamme, das ist der zankfüchtige Mann, Streit anzufachen.
144. Wer Zucht verwirft macht sich selbst verächtlich, wer Mahnung annimmt bildet das Herz.
145. Des Zankes Beginn ist eine Wasseröffnung, mache ein Ende der Streitigkeit ehe die Fluth ausbricht.
146. Lieber einen wüthenden Löwen begegnen, als einen Thoren in seinem Staarsinn.
147. Des Thorns eigener Mund ist sein Unglück, seine Lippen sind sein Fallstrick.

- 148 צדיק הראשון בריבו, ובארעהו וחקרו.
- 149 קנה חכמה קנה בינה, אל תשכח ואל תט מאמרי פ.
- 150 קחו מוסרי ואל כסף, ודעת מחרוץ נבחר.
- 151 ראשית חכמה קנה חכמה, ובכל קנינה קנה בינה.
- 152 ראש עשה בפה רמיה, ויד חרוצים תעשיר.
- 153 ראית איש חכם בעיניו, תקנה לכסיל מפניו.
- 154 רבות מחשבות בלב איש, ועצת ה' היא תקום.
- 155 רע רע יאמר הקונה, ואול לו או יתהלל.
- 156 רצון מלך לעבד משכיל, ועברתו תהיה מביש.
- 157 רצון מלכים שפתי צדק, ודבר ישרים יאהב.
- 158 ריבה ריב את רעה, וסוד אחר אל תגל.
- 159 שמע בני מוסר אביה, ואל תמלש תורת אמה.
- 160 שפת אמת תכון לעד, ועד ארניעה לשון שקר.
- 161 שאל ואבדון נגדה, אתאי לבות בני אדם.
- 162 שמע עצה וקבל מוסר, למען תחכם באחרייתה.
- 163 שמע לאביה זה ילדה, ואל תבוז כי זקנה אמה.
- 164 שפתים ישק, מישיב דברים נכחים.
- 165 שאל, ואבדון לא תשבענה, ועיני האדם לא תשבענה.

148. Wer den Streit zuerst vorträgt, hat immer Recht bis sein Gegner auftritt, dann gehet die Untersuchung an.
149. Erwirb Weisheit, erwirb Vermögen, vergiß meine Lehren nicht, und weiche nie von ihnen.
150. O! strebt nach meiner Sittenlehre und nicht nach Silber; Kenntniß ist besser als gediegenes Gold.
151. Der Weisheit Anfang ist Weisheit anwerben, um alles Gut schaffe dir Kenntniße.
152. Müßige Hand bringt Armut, eifrige schafft Reichthum.
153. Hast du den bemerkt, der sich weise dünkt? der Thor hat bessere Ausichten als er.
154. In des Menschen Herzen entstehen vielfältige Anschläge, des Ewigen Rathschluß allein hat Bestand.
155. Wer kaufen will, der tadelt die Waare, wer bloß zum Beschauen einhergeht der rühmt sie immer.
156. Fleißigen Unterthanen schenkt der Fürst sein Wohlwollen, gegen den Nachlässigen ist sein Unwillen.
157. Ein redlicher Mund genüßet des Fürsten Gnade, wer Wahrheit spricht wird geliebt.
158. Im Streite mit deinem Nächsten rede was zur Sache gehört, mische andere Geheimnisse nicht ein.
159. Mein Sohn! merke auf die Lehre deines Vaters, vernachlässige deiner Mutter Unterricht nicht!
160. Die wahrhafte Sprache besteht ewiglich, der Lügenmund kaum einen Augenblick.
161. Gruft und Verwufung sind dem Ewigen gegenwärtig, um wie viel mehr, des Menschen Herzen.
162. Horch auf guten Rath, nimm Lehre an, damit du endlich weise werdest!
163. Folge Deinem Vater der dich in der Welt gesetzt, verachte nicht deine Mutter selbst in ihrem hohen Alter.
164. Wer mit Gründen widerlegt, ist küßenswerth.
165. Grab und Hölle werden nimmer satt, der Menschen Muthaen haben nie genug.

- 166 שֹׁמְנִים עִם לֹא עֲצֹם , וַיִּשְׁמֹךְ בַּסֵּלַע בֵּיתָם .
- 167 שֹׁמְמִית בְּיָדִים תַּחֲפֹשׁ , וְהִיא בְּהִיזְלִי מֶלֶךְ .
- 168 שִׂאת פָּנֶי רָשָׁע לֹא טוֹב , לְהַטּוֹת צַדִּיק בַּמִּשְׁפָּט .
- 169 שִׁנְאָה תַעֲרֹר מְרִנִּים , וְעַל כָּל פְּשָׁעִים תִּכְבֶּסֶה אֶת־בָּרָה :
- 170 שִׁמְחָה לְאִישׁ בַּמַּעֲנֶה פִּיו , וְדַבֵּר בַּעֲתוֹ מֶה טוֹב .
- 171 שִׁפְתֵי כְסִיל יִבְאוּ בָרִיב , וּפִיו לְמַהֲלָמוֹת יִקְרָא .
- 172 שִׁמְחָה לְצַדִּיק עֲשׂוֹת מִשְׁפָּט , וּמִחֲמָה לְפֹעֲלֵי אָוֶן .
- 173 שִׁמְר פִּיו וּלְשׁוֹנוֹ , שִׁמְר מִצְוֹת נַפְשׁוֹ .
- 174 שׁוֹט לַסּוֹם וּמִתֵּן לַחֲמוֹר , וַיִּשְׁבֹּט לָגוֹ כְּסִילִים .
- 175 שִׁבְלֵי אָדָם הָאֶרֶץ אָפוּ , וְתַפְאֲרָתוֹ עֵבֶר עַל פִּישָׁע .
- 176 שֵׁן רָעָה וְרִגְל מוֹעֵדָת , מִבֶּטֶח בּוֹגֵד בְּיוֹם צָרָה .
- 177 שׂוֹא וּדְבַר כְּזָב תִּרְחַק מִמֶּנִּי , רֹאשׁ וְעִשָּׂר אֵל תִּיָּמֵן
לִי הַמְּרִיפֵנִי לָתֵם חֲקִי .
- 178 תוֹחֲלֹת מְמַשְׁכָּה מִחֲלָה לֵב , וְעֵץ חַיִּים תִּאָּוֶה בָאָה .
- 179 תוֹעֵבֹת מְלָכִים עֲשׂוֹת רָשָׁע , כִּי בַצֵּדָקָה יִבּוֹן כְּפֹא .
- 180 תוֹעֵבֹת הִי אָבֵן וְאָבֵן , וּמֵאֲזֵנִי מִרְמָה לֹא טוֹב .
- 181 תוֹעֵבֹת צַדִּיקִים אִישׁ עוֹל , וְתוֹעֵבֹת רָשָׁע יֵשֶׁר דָּרֶךְ .
- 182 תוֹעֵבֹת הִי מִחֲשָׁבוֹת הָעַ וּמֵהֲרִים אֲמָרֵי נַעַם .

166. Die Bergflüche ein ohnmächtiges Völkchen, und bauen ihre Häuser in Felsen.
167. Die Spinne die du mit den Händen greifen kannst, sie hält sich in königlichen Pallästen auf.
168. Des Freblers Ansehen schonen, dadurch das Recht des Frommen zu verdrehen ist eine Unthat.
169. Jüngerer Groll erregt Hader, Liebe bemäntelt alle Vergehungen.
170. Seine eigne befriedigende Antwort, macht dem Menschen Freude, was für gute That thut nicht ein Wort zu seiner Zeit!
171. Des Thoren Lippen öffnen sich mit Streitigkeit, sein Mund fordert zu Schlägereien auf.
172. Dem Frommen ist Freude Gerechtigkeit auszuüben, den Uebelthätern Freude Unheil zu stiften.
173. Wer Mund und Zunge bewahrt, bewahrt sich vor Unglück.
174. Die Peitsche fürs Pferd, die Stachel für den Esel, und die Ruthe für Thorenrücken.
175. Die Vernunft des Menschen zügelt seinen Zorn; Fehler übersehen gereicht ihm zur Zierde.
176. Ein loser Zahn, ein wankender Fuß, ist die Zuersicht auf Treulosen zur Zeit der Noth.
177. Falschheit und Lüge entferne von mir, gib mir weder Armuth, noch Reichthum, gib mir nur mein täglich Brod.
178. Langwieriges Harren ist ein Herzeleid, bald erfüllter Wunsch ist ein Lebensbaum!
179. Ungerechte Handlungen sind dem Fürsten ein Greul, denn nur durch Gerechtigkeit steht fest sein Thron.
180. Zweierlei Gewicht, ist dem Ewigen ein Abscheu; betrügerische Wagschaale ein Mißgefallen.
181. So wie der Frebler dem Frommen ein Abscheu, so ist der Redliche dem Bösen ein Greul.
182. Böse Anschläge im Herzen und sanfte, geschmeidige Worte sind dem Ewigen ein Greul.

- 183 הוֹעֵבֶת ה' דְּבַר רָשָׁע , וּמִבְּרָאָה צְדָקָה יֵאָהֵב .
- 184 תּוֹרַת חֶכֶם מְקוֹר חַיִּים , לְסוֹר מְמוֹקְשֵׁי מוֹת .
- 185 תִּפְתֵּי יִשְׂרָאֵל תִּנְחַם , וְסֵלָה פְּגָדִים יִשְׁדֹּם .
- 186 תַּחֲנוּגִים יִדְבֹּר רֶשַׁע , וְעֵשִׂיר יַעֲנֶה עֲזוֹת .
- 187 תַּפְּחוּי זָהָב בְּמַשְׁכִּיּוֹת כֶּסֶף , דְּבַר דְּבַר עַל אֶפְנָיו .
- 188 תַּחַת גְּעֵרָה בְּמִבִּין , מִדְּבוֹת כְּסִיל מֵאָה .
- 189 תַּפְאֲרַת בַּחוּרִים כָּחֶם , וְהִדְר זָקֵנִים שְׂיָבָה .

- 183.** Des Ruchlosen Bahn ist dem Ewigen ein Greul; Er
liebt den der nach Tugend strabt,
- 184.** Des Lebens Quell ist die Lehre des Weisen, um den
Schlingen des Verderbens zu entgehen.
- 185.** Die Frommen leitet ihre Redlichkeit, der Treulosen Tü-
cke zerrüttet sie.
- 186.** Der Dürftige spricht im flehenden Tone, der Reiche
redet Jedem hart an.
- 187.** Wie goldne Aepfel in Silberdratharbeit, ist ein wohl-
angebrachtes Wort.
- 188.** Ein Verweis wirkt beim Verständigen mehr als Hundert
Schläge beim Thoren.
- 189.** Der Jünglinge Pracht ist ihre Jugendkraft, der Alten
Schmuck ist graues Haar.
-

